

Samrådsredogörelse – ÖP26

Upprättat av Samhällsbyggnadskontoret, Trosa kommun.

Kommunstyrelsens planutskott beslutade 2025-06-05 § 6 att uppdra till Samhällsbyggnadskontoret att skicka ut förslag till ny översiktsplan på samråd.

Översiktsplanehandlingar sändes ut till företag, föreningar, större fastighetsägare, myndigheter, grannkommuner m fl 2025-06-12. Handlingarna har även funnits tillgängliga på biblioteken i Trosa, Vagnhärad och Västerljung samt på Samhällsbyggnadskontoret och Trosa kommuns hemsida.

Samråd har skett från 2025-06-12 t o m 2025-09-15.

Under samrådet har följande skrivelser inkommit:

Nr	Datum	Remissinstans/fastighetsägare	Synpunkter
1	2025-06-12	Telia Company	Ingen erinran
2	2025-06-17	PostNord	Ingen erinran
3	2025-06-25	Lantmäteriet	Ingen erinran
4	2025-07-02	██████████	Synpunkter
5	2025-07-04	Nyköpings kommun	Synpunkter
6	2025-07-08	Nynäshamns kommun	Avstår att yttra sig
7	2025-07-25	Svenska kraftnät	Synpunkter
8	2025-07-29	██	Synpunkter
9	2025-07-30	████████████████████	Synpunkter
10	2025-07-31	██████████	Synpunkter
11	2025-07-31	Oxelösunds kommun	Avstår att yttra sig
12	2025-07-31	Polismyndigheten	Ingen erinran
13	2025-08-31	██	Synpunkter
14	2025-09-01	████████████████████	Synpunkter
15	2025-09-03	██	Synpunkter
16	2025-09-05	Trafikverket	Synpunkter
17	2025-09-05	Trosa Golfklubb	Synpunkter
18	2025-09-09	Trosa Flygklubb	Synpunkter

19	2025-09-09	[REDACTED]	Synpunkter
20	2025-09-10	[REDACTED]	Synpunkter
21	2025-09-11	[REDACTED]	Synpunkter
22	2025-09-11	Hvalfisen	Synpunkter
23	2025-09-11	Samfällighetsföreningen Edanö Backe	Ingen erinran
24	2025-09-12	[REDACTED]	Synpunkter
25	2025-09-12	Socialdemokraterna Trosa	Synpunkter
26	2025-09-12	Sund och Lövsta samfälligheter	Synpunkter
27	2025-09-12	Cloudberry	Synpunkter
28	2025-09-12	[REDACTED], inkl namnlista	Synpunkter
29	2025-09-13	[REDACTED]	Synpunkter
30	2025-09-13	[REDACTED]	Synpunkter
31	2025-09-13	[REDACTED]	Synpunkter
32	2025-09-14	[REDACTED]	Synpunkter
33	2025-09-14	[REDACTED]	Synpunkter
34	2025-09-14	[REDACTED]	Synpunkter
35	2025-09-14	[REDACTED]	Synpunkter
36	2025-09-14	[REDACTED]	Synpunkter
37	2025-09-14	Vänsterpartiet Trosa	Synpunkter
38	2025-09-14	Naturskyddsföreningen Trosabygden	Synpunktr
39	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
40	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
41	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
42	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
43	2025-09-15	Miljöpartiet Trosa	Synpunkter
44	2025-09-15	Lagnövikens samfällighetsförening	Synpunkter
45	2025-09-15	Vattenfall Eldistribution AB	Synpunkter
46	2025-09-15	Länsstyrelsen Södermanlands län	Synpunkter
47	2025-09-15	Sörmlandskustens räddningstjänst	Ingen erinran
48	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
49	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
50	2025-09-15	[REDACTED]	Ingen erinran
51	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
52	2025-09-15	[REDACTED]	Synpunkter
53	2025-09-16	[REDACTED]	Synpunkter

54	2025-09-17	████████████████████	Synpunkter
55	2025-09-18	Sörmlands Skärgårds Intresseförening, SSIF	Synpunkter
56	2025-09-23	████████████████	Synpunkter
57	2025-09-24	Region Sörmland	Synpunkter
58	2025-09-26	Region Stockholm	Synpunkter
59	2025-09-30	████████████████	Synpunkter
60	2025-09-30	████████████████████	Synpunkter
61	2025-10-03	Försvarmakten	Synpunkter
62	2025-10-06	Statens Fastighetsverk, SFV	Synpunkter

Bilagor:

1. Förslag till markering av exploateringsområden invid Lövsta, hör till yttrande nr 15
2. Förslag till markering av exploateringsområden invid Trosa GK, hör till yttrande nr 17
3. Förslag till markering av utökning av områden i västra Trosa, hör till yttrande nr 19
4. Förslag till revidering av prioriterad grönstruktur, hör till yttrande nr 24
5. Yttrande nr 28
6. Yttrande nr 39
7. Yttrande nr 42
8. Yttrande nr 46
9. Bilagor till yttrande nr 46
10. Förslag till markering av exploateringsområde vid Norra Hagberg, hör till yttrande nr 56

Synpunkter1. Telia Sverige AB

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på planeringsunderlaget. Kontakta ledningskollen.se

För ledningssamordning kontakta Nätförvaltningen
telia-natforvaltning@teliacompany.com

Bemötande:

Inför kommande detaljplaner rekommenderas respektive plankonsult att i ett tidigt skede kontakta nätägaren för att på bästa sätt anpassa framtida planförslag.

2. PostNord

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är PostNord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar PostNord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox i anslutning till entrén. Färdvägen till postanordningen ska vara öppen och farbar året runt för valt fordon.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller **annan förändring gällande befintlig alt ny infrastruktur**.

En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Bemötande:

Informationen tas med till framtida detaljplanearbete.

4. [REDACTED]

Jag har i många år undrat varför vägen mellan Stensund och trevägskorset där Stensundsvägen delar sig mot Anderviken är så smal att det bara går att mötas på M-platser? Där går det mycket trafik. Än bättre vore det om det också byggdes en cykelbana från Trosa till Stensund. Det är många som cyklar den vägen. Ännu fler skulle göra det om det funnes en cykelbana tillgänglig.

Bemötande:

Trafikverket var fram till för några år sedan huvudman för Stensundsvägen. Vägen var smal och möten kunde nästan enbart ske vid mötesplatserna. Underhållet var eftersatt och vägen var lågt prioriterad jämfört med övriga statliga vägar i kommunen exempelvis när det gällde snöröjning. Under många år framfördes klagomål från boende utmed vägen till kommunen vilket vidarebefordrades till Trafikverket men några åtgärder planerades inte mycket beroende på den förhållandevis begränsade trafiken och antalet boende och verksamheter utmed sträckan. I takt med att stråket från Åda fritidshusområde och Åda golf byggdes ut ökade kraven och i samband med att Trosa kommun tog över vägen gjordes en upprustning av vägen samtidigt som även kollektivtrafik började köras utmed delar av sträckan.

Den del som prioriterats i upprustningen och breddningen är den del som går från östra Trosa stad och vidare förbi Lökholmen och Åda golf-området. Anledningen är framförallt att det är utmed den här sträckan det bor flest och därmed också potentiellt bäst underlag för kollektivtrafiken. I samband med övertagandet studerades även den sträcka som nämns i yttrandet. En mindre upprustning gjordes med ny beläggning men i övrigt gjordes ingen breddning av vägen på motsvarande sätt som för övriga delar. Skälen för detta är dels att befolkningsunderlaget är lägre utmed den här sträckan, vägtekniskt är det svårare att få till särskilt också som Trafikverket strax innan övertagandet återplanterade en allé på ett sätt som helt omöjliggjorde en breddning på del av sträckan samt dels att kommunen ser möjligheter att på sikt säkerställa ett gång- och cykelvägsstråk genom Västra Krymla, Krymla och vidare till Stensund vilket skulle ge en betydligt genare och tryggare gång- och cykelväg.

5. Nyköpings kommun

Nyköpings kommun har tagit del av samrådsförslag till översiktsplan för Trosa kommun ÖP26 och avger följande yttrande:

Yttrandet inriktar sig på de mellankommunala frågor som berör Trosa och Nyköpings kommun.

Nyköpings kommun välkomnar ställningstaganden som är i linje med Nyköpings kommuns inriktning bl.a. kring riksintresse för vindbruk, liksom Stockholm Skavsta flygplats betydelse för regionen. Som vi tolkar det överensstämmer i stort kommunernas planering längs kommungränsen.

Nyköpings kommun håller med om uppräknade mellankommunala frågor men ser fler frågor som mellankommunala bl.a. vad gäller grön- och blåstruktur, friluftsliv, -planering, tillgänglighet och användning av hav och skärgård – Vindkraft till havs – Ostlänken – Skärgårdstrafik Källvik – Riksintresset kulturmiljö Ringsö- Hartsö samt teknisk försörjning. Kommunen saknar därför bl.a. ur mellankommunal synvinkel en redovisning av vilka områden som Trosa kommun anser vara:

- Stora opåverkade områden
- Prioriterad blå- och grönområden och blå- och grönstråk utanför tätorterna.

Nyköpings kommun vill bl.a. lyfta Källvik som viktig knutpunkt för åtkomst till skärgården även för Nyköpings invånare och besökare. Även tillgängligheten till Vagnhäradse resecentrum vid stationen på Ostlänken är viktig för östra delarna Nyköpings kommun.

Det skulle underlätta läsbarheten om kommungränsen redovisades i kartan.

Information om kommunens ställningstaganden direkt i kartan skulle kunna utvecklas till att även gälla samtliga utpekade områden. Detta skulle underlätta förståelsen.

Bemötande:

Nyköping och Trosa har många gemensamma frågor att ta ställning till och samarbetar nära i flera av dem som nämns i yttrandet inom olika forum. Trosa kommun värdesätter detta samarbete och ser goda förutsättningar att fortsätta det framöver. När det gäller stora opåverkade områden och prioriterad grön- och blåstruktur utanför tätorterna utgörs dessa i hög utsträckning av kustområdet. Detta förtydligas inför granskningen.

Källvik och det framtida resecentrum vid Ostlänken är viktiga knutpunkter av olika slag och skala såväl för Trosa kommuns invånare som för Nyköpings och översiktsplanen syftar till att tydliggöra dessa bådass strategiska betydelse.

Inför granskningen kommer kartan att ses över för att ytterligare förbättra redovisningen.

7. Svenska kraftnät

SVK har i dagsläget inga befintliga anläggningar i Trosa kommun och inte heller några utbyggnadsplaner som berör kommunen.

SVK vill dock informera om att vi arbetar med att modernisera och förstärka stamnätet som sträcker sig genom andra delar av Södermanlands län. Samtliga fyra 400 kV-ledningar som berör länet ska förnyas till 2042.

Ledningarna börjar närma sig den tekniska livslängden och behöver ersättas inom en snar framtid för att upprätthålla drift- och personsäkerheten. Genom förnyelsen till modern standard ökar överföringskapaciteten och därmed bygger vi även bort den kapacitetsbegränsning som finns i stamnätet i Södermanland idag. Eftersom behovet av att förstärka nätet är stort har SVK valt att tidigare lägga ledningsförnyelserna några år.

Genom åtgärderna kommer SVK bland annat att kunna öka överföringskapaciteten av el från södra Norrland till Mellansverige och tilldela mer effekt utmed Sveriges östkust. Ytterligare en viktig drivkraft för investeringen är att skapa förutsättningar för att möjliggöra anslutning av ny elproduktion i regionen. Därtill innebär investeringen att SVK kan ha högre kapacitet i de öst-västliga flödena med god driftsäkerhet, vilket bland annat möjliggör större import från Finland.

Först ut att förnyas är stamnätsledningarna mellan stationerna Hedenlunda i Flens kommun och Glan i Finspångs kommun (planerad idrifttagning 2029/30) samt Hamra i Enköpings kommun och Åker i Strängnäs kommun (planerad idrifttagning 2031/32). Mer information om projekten finns på SVK:s webbplats: [Hedenlunda–Glan | Svenska kraftnät](#) och [Hamra–Åker | Svenska kraftnät](#).

För övergripande information rörande SVK:s framtida planer för transmissions-nätet för el hänvisar vi till Nätutvecklingsplan 2024–2033 som finns publicerat på SVK:s webbplats: [Nätutvecklingsplan | Svenska kraftnät](#).

På sikt kommer SVK även att ta fram långsiktiga regionala nätutvecklingsplaner, med målet att presentera ett nationellt målnät för 2045. Den regionala nätutvecklingsplanen för Södermanland och Östergötland är preliminärt planerad att publiceras under det fjärde kvartalet 2025.

Utbyggnad av elproduktion

SVK välkomnar att Trosa kommun vill verka för en fortsatt utbyggnad av den lokala elproduktionen. Detta kan öka självförsörjandegraden och bidra till att göra energisystemet mer robust. När produktionen byggs ut behöver det dock säkerställas att även elnätet är tillräckligt utbyggt på lokal, regional och nationell nivå. I detta sammanhang ser SVK det som positivt att Trosa kommun uppger att ha en kontinuerlig samverkan med Vattenfall Eldistribution AB som äger lokal- och regionnätet i kommunen.

Utbyggnad av elintensiv verksamhet

I avsnittet *E/* i planförslaget skriver kommunen följande: "I takt med att fler ställer om ökar elanvändningen och periodvis har priser fluktuerat kraftigt och varning för effektbrist utfärdats vid vissa toppar." SVK vill här betona att effektbrist i dagsläget inte allmänt förekommer i Mälardalen på stamnätetsnivå. Det kan däremot finnas

begränsningar i lokal- och regionnät som förhindrar att ökade uttagsförfrågningar kan tillgodoses i önskad takt.

Etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätsstrukturen i regionen. Stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar måste således alltid föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätsägare. Det är regionnätsägaren som gör en initial bedömning av om verksamheten är så pass stor och elintensiv att det krävs förstärkningar på transmissionsnätets nivå. Efter den initiala bedömningen har regionnätsägaren och SVK en dialog om hur det önskade uttaget mest effektivt ska tillgodoses.

Bemötande:

Inför granskningen ses översiktsplanen över utifrån inkommet yttrande och förtydligas vid behov.

8. [REDACTED]

Protest avseende översiktsplan 2026 ÖP26 gällande detaljplan Lövsta, Vagnhärad.

Följande skrivelse kommer även översändas till Länsstyrelsen Södermanland, Jordbruksverket, MSB, Naturvårdsverket, Naturskyddsföreningen, och WWF.

Skriver till er med hänvisning till den förslagna detaljplanen över Lövsta i Vagnhärad som beskrivs i översiktsplan 2026. (Se bifogad bilaga)

Det förslag som är ute på samråd gör gällande att ta i princip samtlig åkermark/jordbruksmark i anspråk i Lövsta, Vagnhärad för att bygga bostäder. Detta förslag skulle inte bara vara förödande mot den nuvarande biologiska mångfalden där ett helt ekosystem skulle jämnas med marken utan också förstöra ett pågående och väl etablerat jordbruk som främjar det lokalt producerade livsviktiga medel som behövs för att bistå Sverige med att verka för sin egna självförsörjning i frågan om livsmedelsförsörjning.

Att i ett omvärldsläge som vi nu befinner oss i ta ett beslut som kommer få irreversibla långtgående konsekvenser kan inte på något sätt anses vara av ett väsentligt allmänintresse, vilket är kravet för att nyttja jordbruksmark enligt Miljöbalken. Att minska Sveriges strävan mot självförsörjning är inte rätt väg att gå. Ett minskat eget producerat jordbruk innebär inte bara att vi blir mer beroende av import utan leder också till ett större avtryck på klimatet i form av mer transportsträckor både internationellt och nationellt. Vilket i sin tur leder till ännu mer påverkan på klimatet och de klimatförändringar som vi nu ser eskalerar. Det negativa avtrycket på klimat kommer också visa sig och bli större om det blir ett bostadsområde på jordbruksmarken i form av mer transporter till och från bostäderna, både i uppbyggnaden men även vid färdigställandet. Denna ökade trafik till området kommer även påverka närliggande åkermarker negativt med högre utsläpp.

Vi ska även nämna att om vi minskar det lokalt producerade så blir vi mer beroende av att transportsträckorna är funktionella. Att vara beroende av fungerande långa transportsträckor internationellt och nationellt bidrar utöver klimatpåverkan till en försvagning i Sveriges kontinuitetshantering och totalförsvarsberedskap när det kommer till att ha ett robust samhälle om kriget eller krisen kommer. Vilket nu är betydligt närmre förestående i och med kriget i Ukraina. Här kommer historia visa sig om vi lärt oss nått om att vara väldigt beroende av import av spannmål då Ukraina som var en av världens största exportörer av spannmål blev föremål för en invasion vilket gav gungningar i hela den globala marknaden av just spannmål tillika jordbruk.

Lövsta har ett fantastiskt och väldigt rikt naturliv med flera arter av både däggdjur, fåglar och inte minst pollinatörer (vilka bara blir färre och färre) och andra viktiga insekter som bidrar med att göra jordbruksmarken bördig och ge god skörd. Att då föreslå att all sådan mark skall bli bostäder förstör inte bara hela omgivningen med det vackra landskap som nu finns utan också för hela ekosystemet och ett hållbart jordbruk.

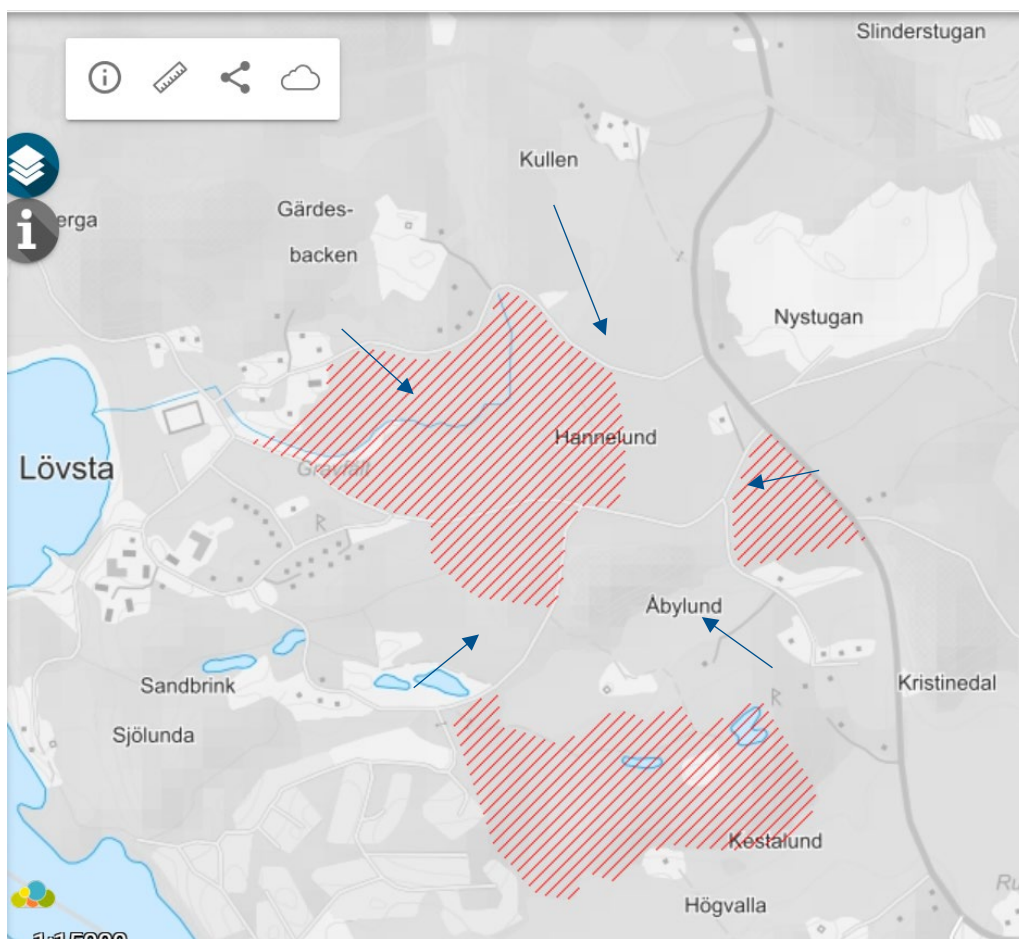
Det finns annan mark i kommunen som inte är jordbruksmark som är både betydligt mer ekonomiskt gynnsamt att bygga på men också ger avsevärt mindre påverkan på ekosystemet att ta i anspråk för bostäder. Helt i linje med vad Miljöbalken anser vara som krav vid funderingar på att använda sig av jordbruksmark. Mark som ligger i

redan exploaterade villaområden närmare centrala delar av Vagnhärad och Trosa där avtrycket på klimatet samt negativ påverkan på jordbruket blir mindre samt dit människor som vill bo i villaområden främst söker sig till för att ha närhet till centrum, lokaltrafik etc. Mark som är bättre lämpad för kommunens ansvar gällande bostadsförsörjning.

Vi som bor i Lövsta har valt att bosätta oss på landsbygden för att just bo lantligt och värna om naturen som erbjuds här. Vi har inte bosatt oss ute på landsbygden för att bo mitt i ett villaområde.

Länk till kommunens förslag. <https://www.trosa.se/infrastruktur-och-samhallsplanering/samhallsplanering/oversiktsplan-2026/>

Rödmarkerade områden kring Hannelund (se pilar) är på förslag att tas i anspråk för bostäder som idag används som fullt fungerande och etablerad jordbruksmark.

Med hälsningar och förväntan om svar med väl grundade argument och förklaringar till förslaget med inriktning på bevarande av Sveriges jordbruksmarker, värnandet av natur och ekosystem och landskap samt mindre klimatpåverkan.

Bemötande:

Trosa kommun är medveten om att stora delar av de områden som är markerade utgörs av jordbruksmark. Det finns även andra allmänna värden som kan påverka en

utbyggnad inom respektive område. Båda dessa faktorer nämns i planförslaget som avgörande att utreda i en kommande detaljplaneprocess.

Lövsta och Sund är idag områden som är förhållandevis perifert belägna i kommunen men när Ostlänken byggts ut och det nya resecentrumet tas i bruk kommer området att ha ett betydligt mer centralt och strategiskt läge för Vagnhärad's fortsatta utveckling. Närheten till kommunikationer i en mycket attraktiv miljö gör att kommunen bedömer att intresset att utveckla såväl Sund och Lövsta samt områden däremellan kommer att öka. Genom att redan nu i översiktsplanen föra en diskussion om dessa områden pekar kommunen både på möjligheten till utbyggnad men också lyfter frågeställningar som att ta i anspråk jordbruksmark, planera nära fornlämningar mm.

Översiktsplanen är rådgivande och pekar på inriktningen för kommunens utveckling på kort och lång sikt. Kommunen vill i tidiga skeden lyfta nya möjliga utbyggnadsstråk för att redan nu identifiera kända och okända intressen som behöver beaktas när nästa steg i planprocessen inleds. Det handlar om att utreda jordbruksmarkens betydelse såväl för livsmedelsproduktion som dess biologiska värden men också se möjligheten att på sikt kanske byta ut ett enskilt reningsverk som har svårt att klara dagens hårda reningskrav enligt miljöbalken. Genom att möjliggöra en exploatering i anslutning till befintlig bebyggelse kan kostnaden för existerande fastigheter bli lägre då exploateringen i sig kan bekosta delar av investeringen i den allmänna infrastrukturen t ex utbyggnad av det kommunala vatten- och avloppsnätet. Trosa kommun har arbetat på motsvarande sätt bl a på Öbolandet eller i Åda fritidshusområde. En exploatering skulle också kunna bidra till att bygga ut gång- och cykelväg till Sund-Lövsta via Ostlänken till Vagnhärad vilket också skulle vara något som kommer dagens boende till gagn.

När ett område markeras i översiktsplanen sätts alltid gränserna förhållandevis generöst eftersom det kan finnas intressen att förhålla sig till som kan påverka en kommande detaljplans omfattning. I översiktsplanen redovisas också de faktorer som särskilt kommer behöva utredas i en kommande detaljplan och i det här fallet har jordbruksmark och rik förekomst av fornlämningar lyfts fram. Utöver detta har ett fördjupningsområde definierats för området väster om E4 upp mot Gnesta som syftar till att under kommande planperiod ytterligare utreda områdets möjligheter till exploatering men också definiera områden som ska bevaras och lämnas orörda. De aspekter och frågeställningar som framförs i yttrandet kommer att utredas vidare i ett sådant fördjupningsarbete och när det så småningom blir aktuellt med detaljplaner inom området kommer detta att fördjupas ytterligare med utredningar av olika slag.

9

Gult område Stubbhugget

Tureholm önskar en grön korridor mellan exploaterbar mark kallad Stubbhugget och Tureholms markgräns. Kommunen får bedöma hur bred denna ska vara. Gult område är nu draget precis längs med Tureholms gräns.

1. Vid tidigare exploatering vid Stubbhugget har respekten för tomtgräns varit tveksam mot Tureholm.
2. Vid en större exploatering behövs grönområden och Tureholms skogar riskerar få större besöksstryck om inte Stubbhugget erbjuder en grön korridor mot Tureholm.

Bemötande:

Inför granskningen ses planhandlingen över utifrån inkommet yttrande.

10. [REDACTED]

Jag motsätter mig att åkermark i Trosa Lövsta 1:7 markeras som strategiskt område för bebyggelse.

Lövsta är en före detta småort, numera bebyggelse med 65 hushåll i egna fastigheter. I övrigt är området delat på två fastighetsägare som i sin förvaltning är varandras totala motsatser. Ägaren av den mark som i planförslaget är strategiskt område vill bygga bostäder, lagerlokaler och anläggningar för logistik. På den andra fastigheten står sedan sex år tjugo byggnader efter en nedlagd institution ställda tomma och förfaller. Ett motsatsförhållande som är obegripligt och psykiskt påfrestande för många. Ur ett humanistiskt perspektiv är markering av åkermarken som strategiskt område förödande.

Därutöver hävdar jag att;

- Natur och kulturvärdena på Lövsta är betydande. Lövsta är naturskönt beläget med omgivande skog som lockar till friluftsliv. Lövsta Gård brukade åkermarken redan på tidigt 1600-tal. Gården har varit säte för såväl adlig officersfamilj som häradshövdingar.
- Annan åkermark på Lövsta lämnas sannolikt obrukad om planens strategiska åkermark tas i anspråk för bebyggelse.
- Bebyggelse på jordbruksmarken skulle förta upplevelsen av landskapet som typiskt för Sörmland och Trosa kommun.
- Principen i 3 kap. 3 § Miljöbalken bör tillämpas; "Generellt sett får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse om det finns ett väsentligt samhällsintresse och detta behov inte kan tillgodoses på ett tillfredsställande sätt på annan mark". Den aktuella jordbruksmarken har en normal stor yta och ett högt brukningsvärde relaterat till övrig jordbruksmark inom kommunen. Dessutom har marken ringa betydelse för en fortsatt tätortsutveckling.

Bemötande:

De områden som är markerade ägs av två separata fastighetsägare. Det som nämnts i ett tidigt skede från båda är att se över möjligheten att bygga bostäder inom respektive område.

Trosa kommun är medveten om att stora delar av de områden som är markerade utgörs av jordbruksmark. Det finns även andra allmänna värden som kan påverka en utbyggnad inom respektive område. Båda dessa faktorer nämns i planförslaget som avgörande att utreda i en kommande detaljplaneprocess. Det kan handla om arkeologiska utredningar eller andra typer av kulturmiljöutredningar eller landskapsanalyser.

Lövsta och Sund är idag områden som är förhållandevis perifert belägna i kommunen men när Ostlänken byggs ut och det nya resecentrumet tas i bruk kommer området att ha ett betydligt mer centralt och strategiskt läge för Vagnhärad's fortsatta utveckling. Närheten till kommunikationer i en mycket attraktiv miljö gör att kommunen bedömer att intresset att utveckla såväl Sund och Lövsta samt områden däremellan kommer att öka. Genom att redan nu i översiktsplanen föra en diskussion om dessa områden pekar kommunen både på möjligheten till utbyggnad men också lyfter frågeställningar som att ta i anspråk jordbruksmark, planera nära fornlämningar mm.

Översiktsplanen är rådgivande och pekar på inriktningen för kommunens utveckling på kort och lång sikt. Kommunen vill i tidiga skeden lyfta nya möjliga utbyggnadsstråk för att redan nu identifiera kända och okända intressen som behöver beaktas när nästa steg i planprocessen inleds. Det handlar om att utreda en exploaterings effekter på allmänna intressen men också se möjligheten att på sikt kanske byta ut ett enskilt reningsverk som har svårt att klara dagens hårda reningskrav enligt miljöbalken. Genom att möjliggöra en exploatering i anslutning till befintlig bebyggelse kan kostnaden för existerande fastigheter bli lägre då exploateringen i sig kan bekosta delar av investeringen i den allmänna infrastrukturen t ex en utbyggnad av det kommunala vatten- och avloppsnätet. Trosa kommun har arbetat på motsvarande sätt bl a på Öbolandet eller i Åda fritidshusområde. En exploatering skulle också kunna bidra till att bygga ut gång- och cykelväg till Sund-Lövsta via Ostlänken till Vagnhärad vilket också skulle vara något som kommer dagens boende till gagn.

När ett område markeras i översiktsplanen sätts alltid gränserna förhållandevis generöst eftersom det kan finnas intressen att förhålla sig till som kan påverka en kommande detaljplans omfattning. I översiktsplanen redovisas också de faktorer som särskilt kommer behöva utredas i en kommande detaljplan och i det här fallet har jordbruksmark och rik förekomst av fornlämningar lyfts fram. Utöver detta har ett fördjupningsområde definierats för området väster om E4 upp mot Gnesta som syftar till att under kommande planperiod ytterligare utreda områdets möjligheter till exploatering men också definiera områden som ska bevaras och lämnas orörda. De aspekter och frågeställningar som framförs i yttrandet kommer att utredas vidare i ett sådant fördjupningsarbete och när det så småningom blir aktuellt med detaljplaner inom området kommer detta att fördjupas ytterligare med utredningar av olika slag.

12. Polismyndigheten

En översiktsplan har en vägledande funktion när det gäller utformningen av planerings- och bebyggelsefrågor. Vid samråd när det gäller detaljplaner ser man inte sällan att den går i linje med översiktsplanen för den plats som avses.

Polismyndighetens uppgift i samhället är att ansvara för ordning och säkerhet, främja trygghet och förebygga brott. I en översiktsplan, som har en tydlig strategisk nivå och inriktning kan det vara svårt att se de brottsförebyggande perspektiv som är lättare att omfamna t ex i en detaljplan eller varför inte ännu mer lokalt i en platsanalys eller en trygghetsvandring.

Det finns dock några aspekter som redan i en översiktsplan kan vara viktiga att ta hänsyn i när det gäller för de förutsättningar som skapar trygghet:

Gestaltning, en blandning av olika funktioner och social kontroll.

Flera av dessa aspekter tillgodoses av översiktsplanen även om begreppen inte alltid används. Översiktsplanen beskriver vikten av kommunens kulturhistoriska värden och traditioner för att skapa sammanhållning. Vidare har kommunen för avsikt att tydligt redovisa vilka estetiska förväntningar som finns på ny bebyggelse i känsliga miljöer.

Karaktären och idyllen i Trosa skall bevaras vilket exemplifieras i översiktsplanen där det ges exempel på "Trosa-hus". Översiktsplanen berör också på flera olika ställen också betydelsen av det lokala näringslivet och betydelsen av balansen mellan tillväxt och bevarande.

Översiktsplanen berör också, om än i mindre grad, brottsförebyggande och trygghet och belyser med detta vikten av samverkan med externa aktörer. För Polismyndigheten är detta belysande viktigt inte minst i arbetet med samråd och granskningar som har att ta hänsyn till översiktsplanen.

Trots ovan nämnda är översiktsplanen omfattande. Den berör trygghetsfrämjande hållningar och inriktningar och möjliggör ett brottsförebyggande perspektiv i detaljplaneförslag. Polismyndigheten har ingen erinran och ser fram emot det fortsatta arbetet som remissinstans i detaljplanesamråd.

Bemötande:

Trosa kommun tar till sig Polismyndighetens synpunkter och ser fram emot ett fortsatt gott samarbete i detaljplanesammanhang.

13. [REDACTED]

Vi bor på Lövsta Törnbacken, Vagnhärad.

Vi har bott här i snart 7 år, flyttade hit för att komma ut på landet och komma naturen nära.

Nu har Ni i tanke att ta bort våra ängar, där jorden brukas, livsnödvändigt för maten vi äter och foder till djuren.

Vi behöver producera maten vi äter på hemma plan.

Denna förtätning med radhus är ett väldigt tråkigt sätt att bygga.

Borde finnas mer plats för eget byggande.

Därför protesterar vi för nybyggen i Lövsta på våra ängar.

Det hela är ett mycket dåligt förslag.

Bemötande:

Två markägare har framfört intresse att utveckla sina respektive områden invid Lövsta och Trosa kommun har inom ramen för översiktsplanen studerat möjligheten och slutligen markerat några ytor som strategisk mark. Med strategisk mark avses ytor som kommunen ser kommer att utvecklas på sikt men exakt utbredning eller innehåll är för tidigt att uttala sig om. Inom området finns flera starka allmänna intressen såsom åkermark och fornlämningar och i ett senare detaljplaneskede kommer detta att utredas mer omfattande. Översiktsplanens gränser är rådgivande och det kan vara så att ytor ändras i takt med att området utreds mer.

Det finns i dagsläget inte någon tidplan för att ta fram en detaljplan, vilket är nästa steg i planprocessen, men med tanke på det strategiska läget inom bekvämt avstånd till Ostlänkens resecentrum är det sannolikt att en kommande planering harmonierar med Trafikverkets tidplan för utbyggnaden av järnvägen.

14

Markeringen "strategisk mark" bör tas bort beträffande åkermarken på vår lantbruksfastighet Hunga 4:4. Vägprojektet "Infart västra Trosa" är inte längre aktuellt och således finns inte behov att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk för bebyggelse eller anläggningar på det sätt som möjliggörs enligt Miljöbalken kap3 §4.

Kommunens förslag med mark för bostadsändamål på Hunga 5:4 i anslutning till Västra Fän är bra.

Bemötande:

Den strategiska marken mellan skidbacken och Trosaån har funnits redovisad i kommunens översiktsplan sedan lång tid tillbaka. En utbyggnad har framförallt kopplats till Infart västra Trosa men i och med att projektet avbrutits har fokus snarare lagts på möjligheten att utveckla Vitalis friluftsområde. Inför granskningen ses markeringen över utifrån markägarens synpunkter.

15. [REDACTED]

Till yttrandet bifogas en karta som biläggs samrådsredogörelsen, Bilaga 1

Bakgrund

Lövsta ligger cirka 7 km väster om Vagnhärad, vid sjön Sillens östra strand. Bebyggelsen består huvudsakligen av friliggande småhus, med en hög andel permanentboende men även med viss fritidsbebyggelse. Området omfattar idag drygt 50 fastigheter, som är detaljplanlagda och anslutna till ett gemensamt vatten- och avloppsnät.

Utvecklingen av Ostlänken och Vagnhärad's nya resecentrum kommer att stärka Lövsta's läge. Närheten till tätorten och dess serviceutbud förbättras, och på sikt planeras även bättre cykelförbindelser. I Trosa kommuns förslag till ny översiktsplan redovisas dessutom möjliga framtida utbyggnadsområden som strategiskt viktiga. Området mellan Lövsta och resecentrum, norr om E4, utgörs idag av verksamhetsområden som kan få betydelse i denna utveckling.

Rekommendationer

Hela stråket från E4 till sjön Sillen och vidare mot kommungränsen till Gnesta bedöms vara ett möjligt framtida utvecklingsområde. Inför nästa planperiod föreslås att en fördjupningsstudie tas fram som underlag för kommande detaljplaner och för planering av infrastruktur. Närheten till Ostlänken gör att området har stor potential, både för nya bostäder och eventuellt även för verksamheter.

Synpunkter på samrådsförslag till ny översiktsplan – Fastigheten Trosa Lövsta 1:7

[REDACTED] är ägare till fastigheten Trosa Lövsta 1:7, omfattande cirka 160 hektar, vilken berörs i samrådsförslaget till ny översiktsplan.

Mot bakgrund av de strategiska utvecklingsmål som översiktsplanen redovisar vill vi härmed framföra önskemål om att utöka det område som pekas ut för framtida exploatering inom Lövsta.

Vi föreslår att planeringsinriktningen även innefattar:

1. Ett större område av fastigheten Trosa 1:7 bör kunna nyttjas för bostadsutveckling i syfte att långsiktigt tillgodose behovet av nya bostäder i kommunen, samt dra nytta av närheten till det kommande resecentrumet för Ostlänken. Se bifogad karta, område markerade med grönt önskas adderas till kommunens inritade område markerat i rött.
2. Möjlighet att nyttja mark i anslutning till väg 218 för verksamhetsändamål, inklusive ytor för lager och lokaler. Detta motiveras av områdets strategiska läge med goda trafikförbindelser mellan Vagnhärad och Gnesta samt närhet till både E4 och Ostlänken, vilket skapar förutsättningar för en hållbar lokalisering av arbetsplatser och logistikverksamheter. Se bifogad karta, område markerat i blått önskas adderas till planförslaget.

En utvidgning enligt ovan skulle bidra till att:

- stärka den långsiktiga balansen mellan bostäder, service och verksamheter i kommunen,
- skapa nya arbetstillfällen och bredda det lokala näringslivets förutsättningar,
- samt öka kommunens attraktionskraft inom både boende och företagsetableringar i Sörmland.

Vi önskar att detta beaktas i det fortsatta arbetet med översiktsplanen och ställer oss till förfogande för dialog kring hur en utveckling av fastigheten Trosa Lövsta 1:7 kan utformas i linje med kommunens övergripande mål.

Yttrande över Trosa kommuns förslag till ny översiktsplan

Vi vill härmed framföra vårt stöd till Trosa kommuns nya översiktsplan och uttrycka vår uppskattning för det ambitiösa arbete som ligger bakom framtagandet av planen.

Som en av de större markägarna i kommunen vill vi särskilt betona vår positiva inställning till den uppdaterade översiktsplanen i stort. Vi delar kommunens målsättningar om att skapa attraktiva boendemiljöer, främja näringslivsutveckling och säkerställa en balanserad tillväxt som tar hänsyn till både natur- och kulturvärden.

Vi ser fram emot en fortsatt konstruktiv dialog med kommunen i det fortsatta arbetet med planeringsfrågorna och hoppas kunna bidra till den långsiktiga utvecklingen av Trosa kommun.

Bemötande:

Inför granskningen ses planförslaget över och de nya ytor som föreslås i yttrande utreds översiktligt innan Planutskottet tar ställning till förslagen.

Trosa kommun har föreslagit verksamhetsmark fram till E4 från väg 218. Det är omfattande ytor vilka kan rymma en mängd olika verksamheter. Kommunen har varit tveksam till att fortsätta längre ut mot Gnesta och förbi Sund-Lövsta med verksamheter men i det fördjupningsarbete som föreslås i översiktsplaneförslaget kan svarandens önskemål tas med som en faktor och utredas vidare inom ramen för det.

16. Trafikverket

Trafikverket har tagit del av förslag till ny översiktsplan för Trosa kommun, ÖP26.

Trafikverkets yttrande över översiktsplanen utgår från vårt uppdrag om att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande, drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. Här ingår även att peka ut och bevaka riksintressena för trafikslagets anläggningar. Trafikverket ska bidra till samhällsutvecklingen samt värna om trafiksäkerhet, miljö och tillgängligheten på statlig infrastruktur. De transportpolitiska målen är en utgångspunkt för Trafikverkets arbete.

Övergripande synpunkter

Översiktsplanen beskriver kommunens målsättning vad gäller utveckling och utbyggnadsområden de närmaste åren. Den långsiktiga utbyggnadsstrategin sedan tidigare översiktsplaner ligger kvar, som innebär att utbyggnad främst planeras ske genom förtätning och i anslutning till prioriterade kollektivtrafikstråk. Webbkartorna som tillhör översiktsplanen visar tydligt kommunens intentioner beträffande planerad markanvändning och här går också att utläsa vad som behöver beaktas i efterföljande planarbete inom respektive utbyggnadsområde. Trafikverket anser att översiktsplanen inkl. webbkartorna är lättöverskådlig och att den kan utgöra ett bra underlag för kommande dialoger och detaljplanearbeten.

Riksintressen

Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som verket enligt 3 kap 8 § miljöbalken bedömer vara riksintressen för kommunikationer. Inom Trosa kommun är väg E4, Södra stambanan, Ostlänkens utredningskorridor samt farled 403 (Tvären-Rökogrund) utpekade som riksintressen. Kommunen berörs även av MSA-tytor för riksintressflygplatserna Skavsta och Bromma. Riksintressena finns redovisade i översiktsplanen. Längre från land är även de allmänna farlederna 31, 32 och 510 samt ankarplats 3 Kalmarsund-Svenska Björn utpekade som riksintressen.

Riksintressen ska enligt 3 kap 8 § miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Med det avses att funktionen hos transportsystemet ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av anläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa. Detta förutsätter exempelvis hänsyn till utrymmesbehov för anläggning och restriktioner för influensområden vid byggnation

Hälsa och säkerhet

Trafikbuller

Översiktsplanen nämner att den fysiska planeringen behöver förhålla sig till buller och att planområden kan behöva anpassas i utformning och framtida genomförande. Av webbkartan framgår också, i den områdesspecifika informationen, inom vilka utbyggnadsområden buller behöver beaktas i kommande planering. Trafikverket ser positivt på att detta tydliggörs i översiktsplanen. Det är även viktigt att uppmärksamma bullerfrågan i samband med bygglövsbefriade åtgärder.

Transporter med farligt gods

Inom Trosa kommun är E4:n rekommenderad primär transportväg för farligt gods och vägarna 218, 219 och 800 sekundära transportvägar för farligt gods. Transporter med farligt gods kan även förekomma på Södra stambanan. Detta framgår av översiktsplanen, liksom att det ska tas fram en riskanalys i samband med planläggning inom 150 meter från dessa transportleder. Trafikverket anser att översiktsplanen med fördel även kan uppmärksamma Länsstyrelsen i Södermanlands läns vägledning Farligt gods, där rekommendationer gällande skyddsavstånd mellan olika typer av markanvändning och transportled med farligt gods framgår.

Byggande vid statlig väg

Planförslaget tar upp frågan om att ändringar i plan- och bygglagen innebär att fler åtgärder blir bygglovsbefriade, men att andra tillstånd ändå kan behövas. Här är det viktigt att kommunens bygglovssida känner till att andra tillstånd än bygglov kan krävas, vilket bl.a. gäller byggnation i närområdet utmed allmän statlig väg. Inom ett avstånd på 12 meter från allmän väg, den tillståndspliktiga zonen, och i området kring vägkorsningar får man inte heller utan Länsstyrelsens tillstånd uppföra byggnader, utföra anläggningar eller vidta andra åtgärder som kan försämra trafiksäkerheten (47 § väglagen). Detta gäller åtgärder som inte prövas i bygglov eller detaljplan. Utmed E4:n är den tillståndspliktiga zonen utökad till 50 meter.

Skyddsområde utmed järnväg

Längs järnvägen bör generellt sett ingen ny bebyggelse tillåtas inom 30 meter från närmaste spårmitt. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspärning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Avståndet 30 meter beaktar dock inte spridning av farliga ämnen, brand, explosion etc., som eventuellt kan uppstå i samband med en olycka där farligt gods är inblandat, vilket kan påverka områden på ett större avstånd från järnvägen (se avsnittet Transporter med farligt gods ovan). Trafikverket anser att ovanstående av säkerhetsskäl ska beaktas även i samband med bygglovsbefriade åtgärder.

Utbyggnad av verksamhets- och bostadsområden

I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. Om ett område är tänkt att byggas ut etappvis är det viktigt att en strategisk plan tas fram som visar hur trafikförsörjningen ska ske när området är fullt utbyggt. I sammanhanget ska trafikering prognosår 2045 beaktas, liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera. Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten. Hänsyn behöver tas till ovanstående i kommande planering vad gäller bl.a. utbyggnadsområden utmed väg 218 och områdena kring Kalkbruksvägen.

Flera av de föreslagna bostadsområdena ligger utmed vägar som är dimensionerade för lägre trafikflöden. Trafikverket ser gärna att trafikeringsfrågan belyses i ett större

perspektiv i samband med framtida planläggning av dessa områden. Exempelvis bör det utredas hur kollektivtrafiken till det aktuella området kan förbättras, liksom frågor rörande skolskjuts och hemtjänst etc. I övrigt välkomnar Trafikverket tidiga dialoger i dessa sammanhang, då någon av våra vägar berörs av en utbyggnad. Trafikverket vill också betona att möjligheten att ge det mindre vägnätet en högre standard är mycket begränsad. Om detta skulle aktualiseras behöver kommunen prioritera nödvändiga vägåtgärder till Region Sörmland. I annat fall behöver kostnader för vägåtgärder tas av annan part än Trafikverket. Ovanstående gäller också i samband med omvandling av fritidshusområden till permanentbostäder.

Trafikverket ser positivt på den områdesspecifika information som läsaren med lätthet kan klicka fram i webbkartan. Utifrån Trafikverkets perspektiv kan texten "Tänk på inför kommande planering" med fördel kompletteras med trafikeringsfrågan för berörda områden.

Vagnhärad

I korsningen väg 218 / Kalkbruksvägen har en cirkulationsplats nyligen byggts, som även är tänkt att användas som koppling till planerade utbyggnadsområden öster om väg 218. Detsamma gäller cirkulationen i korsningen väg 218 / väg 219 (Stationsvägen). För att upprätthålla framkomligheten och trafiksäkerheten utmed väg 218 vill Trafikverket framhålla att de nya cirkulationsplatserna ska utgöra de enda anslutningarna till planerade områden öster om väg 218, och att ett väl genomtänkt lokalvägnät ska ombesörja trafikflöden inom områdena.

Med hänsyn till de betydande utvecklingsplanerna utmed Kalkbruksvägen, dels vad gäller intilliggande mark och dels vägen som sådan som förväntas få en mer stadsliknande karaktär, kan Trafikverket se en fördel med att kommunen tar över väghållaransvaret för vägen. Trafikverket välkomnar en dialog kring detta.

Trosa

Trafikverket vill framhålla att planerade bostadsområden längsmed Västerljungsvägen, väster om Emils backe, behöver samordnas när det gäller anslutning till det allmänna vägnätet. Trafikverket konstaterar att Hungavägen inte klarar större trafikökningar, varför anslutning behöver ske till Västerljungsvägen. Trafikverket önskar en dialog kring detta inför kommande planläggning.

Västerljung

Väg 782 norr och söder om Västerljung är förhållandevis smal och passagen under järnvägen är enkelfilig. Utbyggnad av föreslagna områden i Västerljung bör föregås av någon form av trafikstudie, som med fördel kan kommuniceras med Trafikverket inom detaljplanearbetets tidiga skede.

Övrigt

Sörtuna vattentäkt

Av översiktsplanen framgår att kommunen önskar skyltning och information utmed väg 219, på sträckan genom Sörtuna vattentäkts skyddsområde. Här gäller att

huvudmannen för vattentäkten tar initiativ till att vattenskyddsområdet märks ut, samråd ska ske med markägare samt med Trafikverket om det ska skyltas inom vägområdet.

Vad gäller skyddsåtgärder vid vattentäkter generellt har Trafikverket genomfört riskanalyser, utifrån vilka ett arbete med att prioritera insatser inom Mellersta regionen kommer att genomföras.

Solenergi

Trafikverket vill uppmärksamma att en solcellsanläggning kan störa flyg- och järnvägs- trafikens tekniska utrustning (EMC-påverkan), varför det är viktigt att beakta detta vid etablering av solcellsanläggningar. Solcellsanläggningar är inte bygglovspliktiga. Trafikverket är dock intresserad av att ta del av de anläggningar som planeras, eftersom de kan innebära påverkan på statlig infrastruktur utifrån flera aspekter, förutom EMC-påverkan behöver bl.a. bländningsrisk beaktas, liksom närhet till väg och järnväg.

Fortsatt arbete

Trafikverket ser fram emot fortsatt deltagande i detta ärende. Trafikverket ser också fram mot ett fortsatt bra samarbete med Trosa kommun, gällande frågor som rör den statliga infrastrukturen. På Trafikverkets hemsida går det att läsa mer om hur Trafikverket förhåller sig till olika delar av samhällsplaneringen, liksom vad Trafikverket anser ska beaktas vid ändrad markanvändning nära vägar och järnvägar, se länk [Samhällsplanering](#).

Bemötande:

Plankartan ses över vad gäller riksintressen och kompletteras med nämnda riksintressen till havs om dessa är belägna inom kommunens geografiska område.

Textdelen kompletteras vid behov om att buller behöver uppmärksammas även vid bygglovsbefriade åtgärder. Även information om byggnadsbefriade avstånd från statlig väg och järnväg läggs till i översiktsplanens textdel. Informationen vidarebeordras dessutom direkt till bygglovenheten inför framtida handläggning.

En stor del av kommunens tillväxt kommande år beräknas ske i Vagnhärad. Kommunstyrelsen har nyligen givit Planutskottet och Samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att ta fram en fördjupning avseende framtida utveckling i norra Vagnhärad. Inom ramen för detta ska exploateringsgrad bl a studeras vilket därefter kan ligga till grund för en översiktlig trafikplanering för området. Trosa kommun tar till sig Trafikverkets råd inför det kommande arbetet.

Trosa kommun inleder gärna en dialog om Kalkbruksvägen.

Det är i dagsläget inte aktuellt med någon detaljplan för de nya områdena i Västerljung men kommunen noterar önskemålet inför framtiden.

Informationen om skyltning invid väg 218 vidarebefordras till Tekniska enheten som ansvarar för kommunens vattentäkter. Det är positivt att Trafikverket arbetar med frågan om skyddsåtgärder invid vattentäkter.

Trafikverkets information om påverkan från solcellsanläggningar i förhållande till flyg- och järnvägstrafiken vidarebefordras till kommunens bygglovsenhet inför framtida prövningar. Som nämns i yttrandet krävs sällan tillstånd från kommunen men i det fall Trosa kommun får kännedom om nya anläggningar vidarebefordras informationen till Trafikverket.

Trosa kommun delar Trafikverkets bild av ett gott och konstruktivt samarbete. Kommunen ser fram emot en fortsatt dialog och samverkan.

17. Trosa Golfklubb

Till yttrandet bifogas en karta som biläggs samrådsredogörelsen, Bilaga 2

Trosa Golfklubb önskar härmed framföra följande synpunkter och önskemål i samband med översiktsplanarbetet:

1. **Omklassificering av markanvändning:**

Vi föreslår att den aktuella detaljplaneytan omklassificeras till **område för bostäder**, med möjlighet att även anlägga vårmåsk. Denna vårmåsk skulle kunna fungera både som **viltvatten** och **resurs för bevattning av golfbanan**, vilket bidrar till både ekologisk mångfald och hållbar drift.

2. **Utvecklingsmöjligheter söder om Tureholm 2:423**

Den mark som ligger söder om fastigheten Tureholm 2:423 bedöms vara lämplig för **bostadsbyggande**. Vi föreslår att denna yta inkluderas i framtida planering för bostadsändamål.

3. **Hotellbyggnad vid klubbhusområdet**

Mellan klubbhus/restaurang och befintligt uthus finns en yta som lämpar sig för **uppförande av hotellbyggnad**. Denna yta ligger **utanför nuvarande detaljplan för golfbanan**, men vi ser ett stort värde i att möjliggöra denna utveckling för att stärka besöksnäringen och klubbens verksamhet.

4. **Tillgänglighet och ungdomsverksamhet**

Trosa Golfklubb bedriver en omfattande ungdomsverksamhet, och för att främja en säker och hållbar tillgång till anläggningen föreslår vi att den **gång- och cykelbana** planeras och anläggs från tätorten ut till golfklubben.

Bemötande:

I området som nämns i punkt 1 finns ett aktivt planuppdrag således behöver detta område inte markeras som ett nytt boendeområde i översiktsplanens förslag.

Utmed golfbanan enligt punkt 2 togs det för ett antal år sedan fram en detaljplan vilken sedan upphävdes av Länsstyrelsen. Genom förhandsbesked möjliggjordes en tomt och kommunen delar Trosa Golfklubbs bild att det skulle kunna vara möjligt med ett par ytterligare tomter. Detta kan dock hanteras utan att området markeras i översiktsplanen som ett nytt boendeområde eftersom det omfattar en mindre komplettering och inte ett nytt boendeområde utifrån översiktsplanens definition.

I Trosa kommun råder periodvis stor brist på hotell och möjlighet till övernattning. Det är positivt att Trosa Golfklubb ser möjligheter i anslutning till sin anläggning. Detta kan dock prövas som en förtätning av befintlig verksamhet och kräver inte markering i översiktsplanen.

Trosa kommun känner till önskemålen om en fortsättning av gång- och cykelvägen utmed Utterviksvägen. Golfklubbens ungdomsverksamhet är positiv för hela kommunen och det vore givetvis bra om barn och ungdomar lätt kan ta sig ut till klubben med cykel. Det finns dock utmaningar att dra en gång- och cykelväg i direkt anslutning till Trafikverkets väg. Topografi och naturskyddsområden påverkar möjligheten och även om kommunen förberett genom olika åtgärder kan det vara besvärligt. Söder om Tureholms slott föreslås ett område på Kohagsberget som nytt boendeområde. Området skulle kunna bidra till att stärka förbindelsen ut mot Lagnö-Hagstugan och Trosa

Golfklubb genom förbättrade gång- och cykelförbindelser samt också stärka underlaget för framtida kollektivtrafik vilket skulle komma golfklubbens ungdomar till gagn.

18. Trosa Flygklubb

Vi i Trosa Flygklubb och även vår fältchef har nu tittat igenom kartan och kan konstatera följande:

1. Olägenhet för Trosa Flygklubb:

- a. Ny och förtätad bebyggelse vid Stubbhugget och Oxhagen söder om Tureholm, samt Grindstugan och Smedstorp norr om Tureholm, kommer kräva en utökning av varvets bredd – 1 varv vid skolning tar längre tid = minskad effektivitet = högre kostnad för elev. Vi kan leva med det dock.

2. Störning för boende vid ny bebyggelse vid

- a. Sörtuna/Ekebonäs i fältets förlängning;

mycket stark störning för de boende som är precis norr om utflygning från bana 30 och mindre störning vid inflygning till bana 12.

Aktivitet som innebär utflygning från bana 30 kommer inom något/några år att väcka sådan irritation att krav på stängning av fältet i det närmaste kan garanteras. Om Sörtuna/Ekebonäs bebyggs är risken stor att klubbens dagar är räknade.

- b. Oxhagen ligger något längre ifrån inflygning bana 30/utflygning bana 12.

Detta är ett område som troligen kommer generera opposition mot flygklubbens verksamhet, även om det inte är så utsatt för buller som Sörtuna/Ekebonäs.

Bemötande:

Inom ramen för kommande detaljplaner kommer närheten till Trosa Flygklubb och Troslanda flygfält att utredas. I det fall särskilda bestämmelser eller anpassningar krävs kommer detta att läggas in i kommande plankartor. För Ekebonäs nämns närheten till flygklubben. Inför granskningen ses beskrivningarna över även på andra närliggande områden.

19. [REDACTED]

Till yttrandet bifogas en karta som biläggs samrådsredogörelsen, Bilaga 3

Kommunen har utökat prioriterad grönstruktur vilket kan vara ok vid Sörmlandsleden. Men jag skulle först vilja ha en dialog och ett givande och tagande mellan prioriterad grönstruktur och framtida boendeområden.

Framtida boendeområde norr om Parisstugan vill jag ha med i ÖP 2026, vilket jag tidigare skickat in till Linda Axelsson och Mats Gustafsson om. De vackra områdena med fin utsikt i söder/väster läge mellan det ifyllda strecket på kartan och sedan gammalt "gulmarkerade" i ÖP är utmärkta områden för naturnära bebyggelse typ Emils backe. Utöka områdena i Fän borde komma långt före förslaget på framtida boendeområden Kohagsberget med hägerkoloni mfl höga naturvärden.

Erik Hedenstedt och jag har pratat om att anlägga ridväg från Mörbytorp till Hungavägen för att knyta ihop olika stall vilken är tänkt att gå straxt söder om ifyllda strecket i bifogad karta.

Med stort hopp om dialog om hur området Fän ska utformas ser jag fram emot möten med kommunen.

Bemötande:

De högre partierna norr om det föreslagna boendeområdet har höga kvaliteter genom sina hållar och karga natur. Området genomkorsas av stigar och har stor betydelse för rekreation men också som del av det stora sammanhängande gröna område Hunga strövområde utgör del av ett större spridningssamband för vilt i kommunen. Inom ramen för detaljplanearbetet för boendeområdet söder om den utvidgade grönstrukturen har kommunen varit tydlig med om områdets betydelse för rekreation och natur dock har översiktsplaneförslaget inte diskuterats i den här delen.

Trosa kommun har tagit del av de förslag till utvidgning av de markerade områdena invid Parisstugan i västra Trosa. Området har studerats såväl utifrån känd information om fornlämningar, naturvärden och rekreation samt platsbesök har gjorts av såväl tjänstemän som ledamöter i Planutskottet. Utifrån detta har ett förslag presenterats till den nya översiktsplanen men detta motsvarar inte fastighetsägarens hela önskemål. Kommunen har sett värden med att utöka området med tanke på att det på platsen finns kraftledningarna att ta hänsyn till vilket kan påverka möjligheten att utforma ett framtida boendeområde. Men det finns samtidigt andra värden som väger tungt i den här delen bl a kopplat till den mängd stigar som genomkorsar området liksom tydliga avgränsningar i landskapet där förslaget följer naturliga topografiska gränser och bättre anpassats till förutsättningarna på platsen. I nuläget är kommunen tveksam till att utöka förslaget ytterligare.

Söder om Tureholms slott föreslås ett område på Kohagsberget som nytt boendeområde. Avgränsningen är gjord med hänsyn till topografi, landskapsbild och intilliggande fastigheter. Bebyggelsen utgör en möjlig första etapp för att ge förutsättningar för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp på den södra delen av Tureholmshalvön. Den kan vidare bidra till att stärka förbindelsen ut mot Lagnö-Hagstugan och Trosa Golfklubb genom förbättrade gång- och cykelförbindelser samt stärka underlaget för framtida kollektivtrafik.

Det låter intressant med en anlagd ridväg inom området mellan Emils backe och Mörbytorp. Det finns flera hästgårdar i närheten och nyligen antog Trosa kommun en detaljplan för bostäder och gemensamt stall vid Mörbytorp. Därutöver finns Trosa ridskola med ridskole- och privatstall vilket gör att det är många ryttare som rör sig i området. Trosa kommun ser positivt på en sådan utveckling samt en fortsatt god dialog om utvecklingen i västra Trosa.

20. [REDACTED]

Mina synpunkter på ÖP 26 är:

1. Jag bor på Tomtaäng som är en smal lokalgata och inte dimensionerad för genomfartstrafik. Trafik till förskola, skola och Trossen. Trafikintensiteten är hög 2 tim på morgonen och 2 tim på eftermiddagen då barn befinner sig på gatan och leker. Det borde finnas ett gupp ytterligare vid hus nr 23 då trafikanterna ökar farten efter sista guppet när de åker söderut. Jag befarar att trafiken kommer att öka avsevärt när de planerade nya bostadsområdena bebyggs. Utöver ett gupp borde mer göras för att minska trafiken.
2. Nu när trafiken kommer att öka på Nyängsvägen borde en skylt "lämna företräde" sättas upp på Kvarngatan där den möter Nyängsvägen p g a skymd sikt och ökad trafik.

Bemötande:

Tomta äng är utformad på ett sätt som syftar till att hålla nere hastigheten och därmed öka trafiksäkerheten i området. Kommunen är huvudman för gatan och gör regelbundet trafikmätningar och dessa planeras i god tid och därför är det positivt med informationen om trafiksituationen på Tomta äng. Informationen vidarebefordras till Tekniska enheten inför planering av kommande trafikmätningar. Utifrån detta kan sedan beslut fattas om nya farthinder. Informationen är också viktig i pågående planarbeten i östra Trosa.

Under hösten kommer Trosa kommun att initiera ett utredningsarbete för att se över trafikföring i den västra delen av Trosa och möjligheten att flytta trafik från den trånga Smäckbron och samtidigt skapa en trafiksäker miljö utmed Nyängsvägen. Problem som Infart västra Trosa bl a syftade till att lösa men som behöver en annan hantering i och med att projektet avbröts. En del i det skulle kunna vara att göra Nyängsvägen till huvudled och därmed undvika situationer där högerregeln inte respekteras i korsningspunkterna.

21. [REDACTED]

Plan på byggnation Västra fän vid skidbacken

Vi som bor på Kvartsvägen och har vi så som alla andra på Granitvägen, Kvartsvägen och till viss del Malmvägen har Granitvägen som enda väg till oss och det skulle innebära en ökning av trafiken på denna smala väg och det skulle innebära större risk för olyckor barn och boende samt att vägen inte är anpassad för tyngre trafik i den omfattningen som t.ex vid byggnationen .

Vårt förslag är att man tittar på ett alternativ som är göra Friluftsvägen som tillfartsväg till detta område och med en mindre del tillbyggnad och flyttning av Aktivitetsparken åt höger och även då själva området för exploatering åt höger (österut)

Denna väg är bättre då den avlastar övriga vägarna mot Granitvägen såsom Smäckbrogatan med flera och samtidigt inte stör någon på vägen mot ” nybygget”

Vägen är bredare och ingen större ombyggnad krävs.

Jag tror att jag kan tala för alla oss bor på Granitvägen och Kvartsvägen föreslår denna lösning för att slippa ökad trafik och allt som följer med detta.

Vi vet att detta alternativ har diskuterats.

Bemötande:

Utgångspunkten har varit att ansluta ett mindre område invid Västra Fän via Granitvägen. Det finns i gällande detaljplan för Västra Fän en öppning som möjliggör denna länk. Med tanke på befintligt vägnät genom Västra Fän skulle tillskottet på nya bostäder begränsas eftersom vägarna är förhållandevis smala och dessutom med branta lutningar på sina håll. Ett alternativ är en anslutning via skidbacken och Friluftsvägen som lyfts i yttrandet. Det skulle kräva anpassningar av befintliga verksamheter och är en betydligt längre vägsträcka. Det skulle dock innebära en mindre påverkan för närboende. Inom ramen för kommande detaljplan är detta en fråga som kommer utredas.

22. Hvalfiskén

AB Hvalfiskén yttrar sig över kommunens förslag enligt följande:

Vi följer huvudrubrikerna i Kommunens handling, det innebär att vi yttrar oss till enskilda huvudrubriker bara i den mån vi har anledning.

Befolkning, Bostäder och Service

Trosa Kommun har under 2000 talet haft en befolkningsutveckling med 1-3%. Under de senaste 5 åren har denna utvecklingstakt ökat, vissa år väsentligt. Enligt vår mening så är den huvudsakliga drivkraften att Trosa är en mycket attraktiv bostadskommun med pendlingsavstånd till Nyköping, Södertälje och Stockholm. I ÖP26 anger kommunen att kommunfullmäktige har satt ett mål om en fortsatt tillväxtgrad på 1-2% per år under de närmaste 5 åren.

Hvalfiskén bedömer att detta tillväxtmål är alldeles för försiktigt. I den bedömningen ligger framförallt förväntningar om att de nya tågförbindelserna ska öka attraktionskraften väsentligt. Utöver detta har vi haft ett paradigmskifte sedan COVID i arbetssätt där de flesta kvalificerade tjänstemannayrkena kan göras, och i stor utsträckning redan görs, hemifrån. Detta leder till ett långsiktigt ändrat boendemönster där pendlingsavståndet till arbete inte längre blir lika viktigt i beslutsfattandet vilket ytterligare möjliggör en utflytt från storstäder till landsbygden. Kort sagt menar vi att Trosa Kommuns attraktionskraft som pendlings- och boendeort kommer att förstärkas och detta behöver Trosa Kommun ta i beaktan redan nu.

Kommunikationer

Ostlänkens genomförande kommer att förstärka den bild som vi har redovisat i den föregående rubriken.

Tekniska System

Den pågående utbyggnationen av huvudledningarna till Himmelfjärdsverket är tydligt redovisad ur hållbarhetssynpunkt och nya möjligheter i vattentjänstplanen för anslutning av befintlig bebyggelse. Men, AB Hvalfiskén saknar en konsekvensbeskrivning både i vattentjänstplanen och ÖP26 av nya förutsättningar för ny tät markanvändning som resultat av denna anslutning.

Kommunen har väldigt tydligt redovisat att de anser framtida bostadsprojekt som möjliggörare för den ambitiösa VA planen. Man har dock inte redovisat i vilken utsträckning och på vilket sätt man avser fördela de i vissa fall stora kostnader som medförs bland befintliga fastighetsägare, kommunen själva, och projektörer av nya bostäder. Detta blir särskilt viktigt där flertalet nya projekt kan komma att genomföras där den som blir först ut kan komma att belastas mest av utbyggnadskostnaden, vilket skulle hämma investeringsvilligheten.

Planförslag

Västerljung – markanvändningskartans område som är markerat sammanfaller med AB Hvalfiskéns intresse att planlägga denna mark (fastigheten Trosa Ekebonäs 2:22).

Ekebonäs Södra – det markerade området sammanfaller med Samhällsbyggnadsnämndens beslut att godkänna AB Hvalfiskéns förslag till planprogram. Samhällsbyggnadsnämnden har också under maj månad beslutat att gå vidare med en detaljplan för området.

Ekebonäs Norra – i ÖP2020 fanns detta område redovisat med en utvecklings pil för framtida tätortsbebyggelse. AB Hvalfiskens vill inom överskådlig tid gå vidare med detta område för utveckling av tätortsbebyggelse med detaljplan. Inom ÖP26 redovisas i stort sätt hela området från Tureholm till Ekebonäs Norra som ett framtida tätbebyggelseområde. Ekebonäs Norra utgör därvid en lämplig sista etapp som skulle fylla ut området norr om Västerljungsvägen mellan väg 219 och Grindstugan med sammanhållen bebyggelse.

Stubbhugget – detta högt belägna område ovanför Hållsviken har höga lägesvärden för bostäder. Området som kommunen har märkt upp på markanvändningskartan sammanfaller i stort med det område som AB Hvalfiskens vill utveckla.

Gillbergsvik – detta pågående planprogram är ej avgränsat i kommunens markanvändningskarta. Området kommer få relativt höga exploateringskostnader med hänsyn till framförallt VA, men AB Hvalfiskens vill fullfölja detta projekt.

Längs med Åshornsvägen – Dels vid Eriksdal, vid Stene och Hållsnäs finns fina höga lägen för attraktiva bostäder som ej påverkas av strandskyddet. Dessa kan långsiktigt tillsammans med befintliga bostäder möjliggöra kommunens uttalade mål om att förse området med kommunal VA.

Lövhammen – direkt öster om Lövhammen och söder om Lagnösviken finns höga lägesvärden. Dessa bör förvaltas långsiktigt.

Bemötande:

I sak delar Trosa kommun Hvalfiskens bedömning om kommunens attraktionskraft och att alla tecken pekar på en fortsatt tillväxt för kommunen. Under de senaste åren har tillväxttakten varit förhållandevis hög och kommunens målsättning och förutsättningar för översiktsplanen ligger något lägre jämfört med de faktiska talen enskilda år. Kommunen menar att en tillväxttakt på ca 2% per år sett över några års perspektiv är en rimlig och i högsta grad lämplig tillväxt. Det gör att kommunen och andra aktörer kan hålla jämna steg med utbyggnad av infrastruktur och service. Trosa kommun följer noga omvärldsläge och utvecklingen lokalt och arbetar olika typer av prognoser för att kunna hålla jämna steg med utvecklingen. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg i det arbetet och kommunen menar att framförhållningen i planen även kan hantera högre tillväxt enskilda år även i framtiden på motsvarande sätt som gjorts tidigare.

Kostnaden för utbyggnaden av överföringsledningen bärs av VA-kollektivet. Överföringsledningen är inte direkt kopplad till framtida exploatering även om den förstås möjliggör en fortsatt utveckling av kommunen. Ledningen har varit nödvändig även för att klara dagens situation och möjliggör en långsiktig lösning när de befintliga reningsverken tjänat ut. Vid ny exploatering där utbyggnad av kommunalt VA förutsätts avtalar kommunen för detta i det exploateringsavtal som hör till detaljplanen. Trosa kommun utreder för tillfället den modell som ska ligga till grund för framtida VA-utbyggnad. Förhoppningsvis är arbetet avslutat innan den nya översiktsplanen kommer att börja genomföras.

Inför framtagandet av förslag till ny översiktsplan har Hvalfiskens givit in förslag på nya boendeområden. Av dessa har några lagts in medan några bedömts som olämpliga för ny bostadsbyggande. Norra Ekebonäs har bedömts ligga mycket långt fram i tiden i det fall det blir aktuellt att planlägga och exploatera. Det är därför inte lämpligt att redan nu markera något område eller utvecklingsstråk. Övrig exploatering utmed

Västerljungsvägen inklusive den södra delen av Ekebonäs måste ha genomförts innan en fortsättning kan bli aktuell.

Beträffande de områden som är belägna utmed Hållsviken och mot Hållsnäs bedöms dessa vara alltför perifera och påverka områden med bl a höga rekreations och naturvärden. Mot bakgrund av detta har kommunen valt att inte markera dessa i ÖP26.

24. [REDACTED]

Till yttrandet bifogas en karta som biläggs samrådsredogörelsen, Bilaga 4

Angående förslag till ändrad plan rörande prioriterad grönstruktur.

Undertecknad har tecknat ett köpekontrakt med Carl Söderberg den 24 november 2024 angående förvärv av del av Fän.

Förslag föreligger om att utvidga området för prioriterad grönstruktur väster om Hungavägen (se bifogad karta). Undertecknad anser att det utvidgade området till del är på sikt väl lämpat fr bebyggelse:

- Det ligger i anslutning till annan bebyggelse såväl i norr som i söder.
- Det ligger i anslutning till Hungavägen
- Det påverkar inte friluftslivet på Fän i övrigt

Mot bakgrund av ovanstående önskar undertecknad att nuvarande plan för området även fortsättningsvis ska gälla.

Bemötande:

Under arbetet med ÖP26 har den prioriterade grönstrukturen setts över och i vissa fall har ytor tagits bort medan i andra har det lagts till. När det gäller aktuellt område har den ytan utökats eftersom området har betydelse för det lokala friluftslivet och det genomkorsas såväl av stigar som Sörmlandsleden. Området hör till ett större sammanhållet skogsområde som är rikt på historiska lämningar och har betydelse för vilt att röra sig i kommunen. Inför granskningen ses avgränsningen över.

Under närtid under samrådet av ÖP26 samt tidigare i en detaljplan i närområdet har Trafikverket framfört skarpa synpunkter rörande Hungavägen där de inte ser möjlighet att tillskapa ytterligare utfarter på sin väg. Ytterligare anslutningar och uppgradering av vägen skulle innebära krav på vägplan och en upprustning av vägen. Av erfarenhet i andra projekt är arbetet med vägplan en både dyr och tidskrävande process och åtgärder är sällan platsanpassade utan följer Trafikverkets standardiserade krav på vägutformning. Kostnader förenat med vägplaneprocessen och senare genomförande skulle i sin helhet belasta de tillkommande exploateringarna vilket kommunen bedömer skulle omöjliggöra alla former av nya exploateringsområden inom markerat område.

25. Socialdemokraterna Trosa

Socialdemokraterna anser att den digitala översiktsplanen bör vara enkel att ta till sig och tolka, då det är ett dokument som alla Trosa kommuns medborgare ska kunna känna sig bekväma med. Det är många textstycken som upprepas. Den stora textmassan i PDF-form kan vara svår att överblicka, varför det skulle vara önskvärt med ett kompletterande dokument som är mer lättläst. Vi ser gärna mer länkar till de olika strategierna som tas upp i planen.

Byggnation i Trosa Kommun

Socialdemokraterna vill se en strategi för att bygga mer sammanhållet i de tätorter som idag finns. Dvs. att det ska finnas en tydligare inriktning för ett område som helhet, där hänsyn tas till gestaltning och användning av området och dess omgivning, miljöpåverkan, trafikflöden och framtida behov. Men också att bebyggelse sker kring noder och stråk, så att det inte skapas satelliter av bostäder långt från kollektivtrafik och handel med ökat bilberoende som följd. Vi anser att förtätning och tillväxt inifrån och ut är att föredra, inte minst ur ett miljö- och klimatperspektiv.

Vi anser också att de områden i anslutning till våra tätorters infarter som föreslås bli verksamhetsmark, ska ha tydligt uttalade krav på utformning. Infarterna är det första våra besökare, och för alla del invånare, ser av våra tätorter. Bebyggelsen där ska inte minst därför vara behaglig att se på, men också funktionell för att kunna hantera t ex ökad förekomst av trafik.

Vi vill inte se fortsatt blandning av bebyggelse av industrier/verksamheter och bostäder så som det idag blivit kring Industrigatan i Trosa. Vi tycker därför att som förslagen i ÖP2026 ser ut, där verksamhetsmark planeras främst i utkanten av våra tätorter och nära anslutande infrastruktur, är god planering.

Vi tycker att vi ska använda begreppet "industrimark" där vi ser att det är lämpligt med tyngre "verksamheter". Vi tycker att det helt saknas en planering för att etablering av industriverksamhet i Trosa kommun. Detta behöver läggas till i översiktsplanen.

Vi vill också värna om de grön- och blåområden som omger framför allt Trosa tätort där det de senaste åren skett nybyggnation i hög takt. Skog och natur är av högt värde för oss människor och behovet av bullerfria zoner ökar i takt med samhällets omställning till att bli mer urbant. Det är därför glädjande att i förslaget till ÖP2026 se en strategi för hur våra grön- och blåområden ska utvecklas och bevaras.

Vi anser därför att en rimlig strategi vore att i denna ÖP prioritera utveckling av Vagnhärad och nybyggnation av bostäder och verksamheter där hellre än i Trosa. Med Ostlänken kommer Vagnhärad förstärkas som ett gott alternativ som bostadsort för många som pendlar både norr- och söderöver, men redan idag finns här god tillgång till kollektivtrafik. Kommunen äger sen många år mark i Solberga och med planering för nya järnvägsstationen vid Kalkbruksvägen och väg 218 så öppnar sig möjligheten att börja detaljplanera Solberga.

Socialdemokraterna ser att hänsyn till strandskydd tas i beaktande i kommunen, nu med de nya strandskyddsreglerna är det extra viktigt att vara restriktiv i de som finns kvar.

Bostäderna i Trosa kommun behöver variera mer för att få en mer jämlik översiktsplanering med integrerade bostadsområden. Det är viktigt att det byggs fler flerbostadshus med hyresrätter.

Ny avfart/påfart från motorvägen i nordvästlig riktning (mot Fredriksdal)

Socialdemokraterna föreslår att kommunen skall framhålla vikten av att planera för att bygga en avfart/påfart från motorvägen i nordvästlig riktning i samband med byggnationen av Ostlänken. Läggs inte detta in i planeringen av Ostlänken nu finns det risk för att detta kommer att bli mycket svårt i framtiden. Motiveringen till detta är att vi ser möjligheten att etablera ett nytt område för industri på den nordvästliga sidan av Ostlänken och motorvägen. Marken där kommer vara bullerstörd, varför det kan vara ett lämpligt område att etablera denna typ av verksamheter här.

Precis som det är beskrivet i ÖP 2026 för området "Resecentrum- E4", ser vi stor potential för ett sådant områdes möjliga utveckling. På detta sätt skulle också trafikbelastningen på väg 218 kunna minska.

Elkraftöverföring

Socialdemokraterna tycker att det inte tillräckligt tydligt planeras för elkraftsöverföring i ÖP2026. Socialdemokraterna tycker att det skall planeras för elkraftsöverföring i ÖP 2026 för att så tidigt som möjligt säkerställa strömförsörjning till nya verksamheter och bostäder. Detta ser vi blir ett hinder för utveckling i många andra kommuner runt om i landet, och skulle gärna se att Trosa kommun är framsynta i denna fråga.

Förnyelsebarenergi

Vi skulle vilja se att lämpliga platser för vindkraft, solceller samt andra alternativ till fossilbaserad energi i kommunen tas med i ÖP2026. Detta kan t ex ske i bullerstörda miljöer och uppförandet av solceller kan göras så att det blir bullerdämpande.

Vi ser att det inte ska stå i öp att vi motsätter oss havsbaserad vindkraft då det under tid kommer att utvecklas och att varje enskild fråga behöver utredas utifrån varje plats förutsättningar.

Trosa tätort

Övergripande vill vi socialdemokrater att det planeras för en lägre exploateringstakt i Trosa, och i stället en tydligare satsning på Vagnhärad.

Vagnhärad's tätort

Socialdemokraterna är överlag nöjda med planförslaget för Vagnhärad. Ortens identitet och styrkor beskrivs tydligt, men det vi skulle vilja se är alltså en tydligare prioritet att låta Vagnhärad växa hellre än Trosa. Värna om Vagnhärad's centrum då vi ser en risk att den förskjuts mot ostlänken.

Vårdcentral och folktandvård i Vagnhärad

Socialdemokraterna tycker det är bra att planering av vårdcentral finns med i ÖP2026 men saknar skrivning om folktandvård, det är viktigt att se till hela människan. Kommunen kommer behöva arbeta aktivt med region Sörmland för att realisera en etablering, men vi anser det vara av stor vikt att Vagnhärad får bättre tillgång till primärvård.

Skola

Vi tycker att det är bra att det planeras för en skola som ligger i Vagnhärad.

Västerljung

Vi är nöjda med den föreslagna planen för Västerljung. Vi hoppas att med fortsatt utbyggnation av Västerljung kommer bättre underlag för kollektivtrafik att skapas. Men också bättre förutsättningar för t ex livsmedelsaffärer och service att etablera sig här.

Sund/Lövsta

Socialdemokraterna vill att Trosa kommun undersöker hur befolkningsstrukturen ser ut i Sund/ Lövsta. Finns det förutsättningar för att etablera kommunal service så som förskola, skola och äldreomsorg i någon form vill vi att så görs. Vårt att notera är att idag finns det fler invånare i Sund än i Västerljung. Detta faktum kommer sällan fram i planeringssammanhang. Socialdemokraterna vill att det förs en aktiv dialog med invånarna om vilken kommunal servicen de vill ska etablera sig i området.

Bemötande:

När den nya översiktsplanen är antagen kommer en kortversion att tas fram för att lyfta fram centrala delar i dokumentet och för att ytterligare tillgängliggöra kommunens strategier inför framtiden.

Översiktsplanen utgår ifrån de två övergripande inriktningarna att stärka befintliga tätorter samt att stärka prioriterade kollektivtrafikstråk. När det gäller förtätning handlar det mycket om att skapa förutsättningar för nya bostäder i centrala lägen utifrån respektive tätorts särart samtidigt som värdet av parker och andra gröna ytor måste balanseras mot exploateringsintresset. Översiktsplanen föreslår en del direkta områden i plankartan men ger också textmässigt stöd för fortsatt förtätning i centrala delar. För en mindre kommun är planering för att stärka underlaget till kollektivtrafiken viktigt. Det är nyckeln till att kunna fortsätta att stärka utvecklingen av hållbara transporter och minskat beroende av bil.

Inför arbetet med den nya översiktsplanen tog Planutskottet fram en utredning som pekade på möjliga nya verksamhetsområden. Resultatet från den har arbetats in i planförslaget. Vare sig fördjupningen eller översiktsplanen har i detalj studerat vilken typ av verksamheter som kan bli aktuella i respektive område. Sett till det lokala näringslivet går det att konstatera att det är blandat och även om mindre företag dominerar så finns även globalt verkande företag med avancerad forskning och utveckling representerat i kommunen. Mot bakgrund av den stora variationen har begreppet verksamhetsmark valts för att inte begränsa möjligheterna vare sig för befintliga företag som vid nyetableringar. Industri ryms väl inom begreppet verksamhetsmark om det skulle finnas intresse för sådan etablering.

Trosa stad är i stor utsträckning omgärdad av större naturområden med olika former av skydd eller jordbruksmark vilket till stor del begränsar möjligheten att växa. Dessa områden kan erbjuda tystare områden som också ger en kvalitativ närmiljö. Kommande planperiod och vidare framåt kommer en stor del av kommunens utbyggnad att ske i Vagnhärad. Översiktsplanen pekar på flera nya boende- och verksamhetsområden och i takt med att arbetet med Ostlänken fortskrider kommer den här tendensen att

stärkas. Kommunen är stark markägare i Vagnhärad och har goda möjligheter att påverka utbyggnaden av tätorten.

Strandskyddslagstiftningen ändrades 1 juli i år och vissa typer av vattendrag undantogs från det generella strandskyddet. För övriga områden kvarstår miljöbalkens bestämmelser vilka ska tolkas utifrån gällande praxis.

Översiktsplanen ger förutsättningar för en fortsatt varierad utbyggnad av nya boendeyrömden. Under den senaste tioårsperioden har nyproduktion framför allt skett i flerbostadshus med både hyresrätter och bostadsrätter. Kommunens eget bolag har byggt ut flera områden med hyresrätter såväl i Trosa som i Vagnhärad. Även om inriktningen i många detaljplaner nu är mot mer småskalig bebyggelse bedömer Trosa kommun att det finns en god balans mellan hyresrätter och andra boendeyrömden.

Frågan om en ny avfart mot Fredriksdal har varit uppe för diskussion under i olika sammanhang och kommunen har valt att inte driva frågan. Dels skulle det allvarligt försvåra utbyggnaden av Ostlänken och riskera att försena järnvägsprojektet avsevärt samt dels har kommunen liksom fastighetsägaren norr om E4 tagit tydlig ställning om tätortens utveckling norrut. Det finns inga planer idag eller i framtiden på att utveckla området norr om E4 för industri. Markägaren har varit tydlig med att området inte ska bebyggas samtidigt som det utgörs av mark med höga skyddsbestämmelser, t ex åkermark och Natura2000. Trafikverket har inte uttryckt några planer eller önskemål om en ny avfart vilket också skulle innebära att Trosa kommun i sin helhet skulle få stå för hela kostnaden en sådan avfart vilken sannolikt skulle vara mycket hög med tanke på typen av väg och anpassningar till Ostlänken.

Tillgång till energi och tillräcklig effekt i energisystemet är långsiktigt strategiskt viktiga frågor för Trosa kommun men vår rådighet i frågan är mycket begränsad. Kommunen samverkar såväl med nätägaren som med regionala aktörer i frågan och bidrar utifrån kommunens ansvarsområde för en långsiktig utbyggnad och säkring av teknisk infrastruktur. Översiktsplanen redovisar detta arbete och befintliga samarbeten kommer fortsätta under planperioden.

I översiktsplanen redovisar kommunens positiva inställning till förnyelsebar energi samt det positiva att kunna använda ytor som idag inte är tillgängliga, t ex ledningsgator. I anslutning till Trosa stad planeras för en solcellspark men kommunens del i den här typen av ärenden är begränsad. I det här fallet handlar det enbart om att bevilja bygglov för en mindre teknikbod i området. Trosa kommun har tagit tydlig ställning mot etablering av vindkraft inom riksintresseområdet och ställningstagandet bygger på en omfattande vägning av samtliga intressen inom och i anslutning till området. Översiktsplanen tydliggör och vidhåller detta ställningstagande.

Under kommande planperiod kommer framförallt ny bebyggelse att tillkomma i Vagnhärad men även i Trosa och Västerljung föreslås nya boendeyrömden. Även om kommunen inte rådig i fråga om primärvården i länet påtalar översiktsplanen behovet av ytterligare en vårdcentral på sikt i Vagnhärad. Även annan vård kan förstås vara nödvändig i framtiden för att tillgodose kommuninvånarnas behov.

Översiktsplanen föreslår att en fördjupningsstudie tas fram för området mellan E4 och Gnestavägen upp till Lövsta. Det handlar om att studera områdets förutsättningar inför framtiden både vad gäller framtida utbyggnadsområden men också vilka områden

som behöver bevaras. Hela området kommer att få ett betydligt mer centralt läge i och med Ostlänken och kommer att vara attraktivt för nya och befintliga boende.

26. Sund och Lövsta samfälligheter

Vi har noterat det ökade intresset för vårt närområde som infrastrukturutvecklingen uppenbarligen leder till. Vi förutsätter att vi blir delaktiga i de framtida processerna gällande ett eventuellt fördjupningsarbete. Vi är också intresserade av hur markägarna till de områden som är markerade som strategisk mark ser på en eventuell framtida exploatering, och inom vilken tidsram en sådan skulle kunna ske.

Bemötande:

Översiktsplanen föreslår att en fördjupningsstudie tas fram för området mellan E4 och Gnestavägen upp till Lövsta. Det handlar om att studera områdets förutsättningar inför framtiden både vad gäller framtida utbyggnadsområden men också vilka områden som behöver bevaras. Hela området kommer att få ett betydligt mer centralt läge i och med Ostlänken och kommer att vara attraktivt för nya och befintliga boende. En fördjupningsstudie kommer att beakta såväl befintlig bebyggelse som möjlig framtida utbyggnad. Formerna för arbetet är inte fastställt ännu men Trosa kommun noterar samfälligheternas intresse att bidra till arbetet och återkommer längre fram när arbetet påbörjats.

27. Cloudberry AB

Cloudberry tackar för möjligheten att lämna synpunkter på er Översiktsplan för 2026. Vi har önskemål om ett litet förtydligande under avsnittet Tekniska system. Vi anser också att en inriktning där Översiktsplanen stärker utvecklingsstrategin i er Energi- och klimatplan har många fördelar och har därför några korta kommentarer kring detta.

Under avsnittet Tekniska system - El, lyfter ni fram att tillgång till el och tillräcklig effekt i elnätet är av högsta betydelse för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Självförsörjandegraden (elproduktionen i förhållande till elanvändningen) i Sörmland är bland de lägsta i landet och en ökad lokal elproduktion skapar förutsättningar för tillgång till el utan att öka beroendet av överliggande nät. I avsnittet under Förnybar energi står en kort mening som säger "Utifrån förutsättningar på platsen är kommunen positiv till att pröva frågan." Det vore bra att förtydliga om det betyder att kommunen ställer sig positiv till att pröva frågan om landbaserad vindkraft för det fall platsen är den rätta el-ler om det avser något annat.

Idag byggs många produktionsanläggningar som hybrider, där batterier, sol och vind samspelar för att på bästa sätt stärka energiförsörjningen. Grundinställningen borde vara att förutsättningslöst pröva platsers lämplighet för alla dessa kombinationer.

I er Energi- och klimatplan tydliggörs framtidsbilden för 2030, där det bland annat anges att "Vindkraft är ett väl etablerat energislag i kommunen" (s. 5). Detta visar på en tydlig ambition att fortsätta satsa på förnybar energi, vilket vi tycker är viktigt. Vidare understryker planen vikten av att kommunen bidrar till de regionala målen om att bli oberoende av fossila bränslen (s. 6) samt de nationella målen om att även bidra till att Sveriges energi- och klimatmål uppnås (s. 7). Att komplettera även Översiktsplanen med denna framtidsbild visar tydligare en viljeriktning att kommunen stärker sin, och bidrar till regionens, energiförsörjning. Vi ser positivt på att Översiktsplanen kan bidra till att fortsatt prioritera en utveckling som är i linje med er Energi- och klimatplans mål om fossilfrihet och förnybar energiproduktion.

Bemötande:

Inför granskningen ses skrivningarna över och förtydligas inom området förnybar energi och framtida energiförsörjning utifrån svarandens yttrande.

28. [REDACTED], inkl namnlista

Yttrandet är bifogat som bilaga 5.

Bemötande:

Trosa kommun har under lång tid arbetat med frågan att avlasta de centrala delarna av Trosa stad och skapa mer trafiksäkra miljöer för alla som rör sig i stadsmiljön. Infart västra Trosa utreddes länge och fanns även med i den regionala infrastrukturplanen där Trafikverket och kommunen tillsammans skulle bygga ut en avlastande väg utanför Trosa mellan väg 218 och Västerljungsvägen. I takt med att utredningarna blev mer detaljerade kunde mer ingående kostnadsberäkningar göras vilket ledde till att båda parter insåg att kostnaden blev alltför hög för att kunna motivera en byggnation och projektet avbröts. Kommunen beklagar detta men den höga kostnaden, där kommunen skulle medfinansiera med 60%, och risken för oförutsedda händelser och förutsättningar gjorde att det hade varit omöjligt att fortsätta projektet. I stället inleddes arbetet med Resväg västra Trosa där alternativa lösningar på flera ställen i vägnätet i kommunen studerades. Inom ramen för detta arbete identifierades ett antal brister och behov samtidigt som åtgärder fördelade mellan kommunen, Trafikverket och Region Sörmland definierades och grupperades i åtgärds paket. Infart västra Trosa hade löst en stor del av de bekymmer vi ser i vägnätet idag och inför framtiden. När den inte kunde genomföras behövde arbetet starta om för att hitta nya lösningar för att få en bättre trafikmiljö i centrala Trosa.

Under hösten 2025 har Trosa kommun påbörjat ett arbete för att studera och identifiera lämpliga lösningar för att utveckla trafikmiljön i centrala Trosa stad. Arbetet är kopplat till den åtgärdsvalsstudie som togs fram inom ramen för Resväg västra Trosa och som resulterade i en åtgärdslista. Syftet är att tillsammans genomföra ett urval av dessa för att öka trafiksäkerheten och få ett bättre trafikflöde i och omkring Trosa stad. Genom utredningen ges ett underlag för att fatta välgrundade beslut när det gäller trafikföringen i Trosa. På detta sätt undviks att enskilda åtgärder utförs utan att dessa kunnat konsekvensbedömas utifrån en större del av vägnätet och därmed riskera att flytta problem till andra platser inom staden.

Översiktsplanen kommer successivt utifrån det ovannämnda arbetet uppdatera och precisera beskrivningar och förslag till åtgärder utifrån hur arbetet inom projektet fortskrider. Inom ramen för översiktsplanearbetet har en dialog initierats med boende utmed Nyängsvägen och kommunen hoppas att den kan fortsätta.

Det går att konstatera att resandet med kollektivtrafik har ökat över tid i Trosa kommun. Detta är ett resultat av en medveten satsning på att prioritera de linjer där störst överflyttning från bil är möjligt. Under Covid 19-perioden bröts trenden men ersattes istället av att fler distansarbetade från Trosa kommun. En återgång till mer normala arbetssätt har skett på senare tid men det är ändå många som reser kollektivt till och från samt inom Trosa kommun.

Begränsat antal passager över Trosaån och känslig kulturmiljö sätter ramar för vilka lösningar som är möjliga att genomföra. Idag är Nyängsvägen en viktig väg för att leda trafiken genom staden. Samtidigt finns målpunkter som kräver en hög trafiksäkerhet i form av förskola och skola samt bostäder i direkt anslutning. Samtidigt är det inte rimligt att Nyängsbron är kvar som enkelfilig väg och det gäller oavsett om ytterligare

exploatering tillåts eller ej. Det här kommer att studeras inom aktuellt projekt liksom vilka åtgärder utmed sträckan som kan behövas för att säkerställa en bra skolväg för barn och en kvalitativ miljö i staden runtom. Kommunen arbetar för att skapa en långsiktigt hållbar trafiklösning för hela centrala Trosa och nyckeln till detta är att hitta bra lösningar för Nyängsvägen och Smäckbrogatan. Som framförs i yttrandet behöver detta utredas noga för att undvika kortsiktiga lösningar och att problem flyttas. Översiktsplanen kommer att arbeta in de resultat utredningen leder till när dessa finns att tillgå och kommunen hoppas, som tidigare nämnts, att dialogen med närboende kan fortsätta som den gjort tidigare.

29. [REDACTED]

Vi bor på Lövsta 38 i Vagnhärad. Angående nya översiktsplanen 2026 av Trosa kommun är vi särskild intresserad att åkern som tillhör området "strategiskt mark" kan användas långsiktigt för jordbruk. Jordbruk är viktig för att bevara självförsörjningsgraden i Sörmland och behålla beredskapsmark med möjlighet att odla närproducerad i kris. Åkern omfattar kring 30% av marken som Arthur Borgs från Sörbro Gård i Mölnbo, arrenderar i nutiden. Han odlar sen många år ekologiskt spannmål av kultursädesslag för tillverkning av olika produkter och foder för getter. Gården är den största producenten av getost inom Sverige. Produkterna säljs i alla storstäder. Sörbro Gård är i hög grad beroende av denna åkermark för sin existens och ekonomisk framtid. Samtidigt finns en spridningskorridor för vilt inom områden och en känt avrättningsplats. Dessutom blev marken längs bäcken nämnd som särskild naturvärde i den sista utredningen av Länsstyrelsen under 2024. Vi hoppas att våra synpunkter kommer att påverka översiktsplanen 2026 på bästa sätt för människor, djur och naturen.

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeyråden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering.

30. [REDACTED]

Inför samrådshandlingarna framförde jag önskemål för Långnäs 5:13 om Bråtanäs. Som jag sedan förstod det skedde vissa missförstånd ang önskemålen. Min målsättning är att kunna behålla den fina naturen och värdena som finns därute. Detta kräver en del arbete och att det finns betande djur i hagarna. Mitt och familjens önskemål är att en liten detaljplan kan skapas inom det område som ligger utanför strandskyddet. Inom området finns då också tomten som vi fick positivt svar på vid ansökan om förhandsbesked 2020. Detta skulle möjliggöra egen djurhållning med betade skärgårdsängar och skogsbeta som det varit historiskt sett. Jag följer gärna med och visar om någon är intresserad.

Bemötande:

Inför granskningen studeras området igen utifrån ovanstående beskrivning samt tidigare hanterat förhandsbesked.

31

Synpunkter gällande;

Planförslag Trosa kommun / Lövsta

Strategisk mark med huvudsaklig inriktning mot verksamhet

Vi motsätter oss det planförslag som gäller ÖP26 i sin nuvarande form gällande området Lövsta Vagnhärad. Enligt kartan gäller det rödmarkerade områden som i beskrivningen benämns *strategisk mark med huvudsaklig inriktning mot verksamhet*. Den innebär att brukningsvärd jordbruksmark samt skogsområde tas i anspråk i strid med gällande lagstiftning och rättspraxis.

Lövsta är ett område med ett aktivt jordbruk och stora rekreationsområden för både boende men även för andra utifrån. Området innefattar badsjö, kalkbrott som används flitigt att bada i, skogsområden samt aktivt jordbruk och djurhållning.

Att bevara dessa områden är av största vikt anser vi.

Enligt **3 kap. 4 § miljöbalken (MB)** får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose *väsentliga samhällsintressen* och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt bättre sätt. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.

Enligt **2 kap. 2 § plan- och bygglagen (PBL)** ska mark- och vattenområden användas för det ändamål som de är mest lämpade för, med hänsyn till beskaffenhet, läge och behovet av en långsiktig god hushållning. Jordbruksmark är till sin beskaffenhet och funktion mest lämpad för livsmedelsproduktion.

Enligt **2 kap. 3 § 3 st plan och bygglagen (PBL)** skall en långsiktig god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt hållas.

Åkerarealen i det berörda området används idag för både spannmålsproduktion, foder samt för djurhållning.

En kommun måste redovisa både varför marken behövs för ett verkligt väsentligt samhällsintresse och varför detta inte kan lösas på annan plats. En sådan prövning saknas i föreliggande planförslag.

Jordbruksmark och skogsområde är en resurs som inte kan återskapas i mänsklig tidsskala. När marken väl tas i anspråk för bebyggelse är den förlorad för livsmedelsproduktion permanent samt för skogsbruk för lång tid framöver. Även den biologiska mångfalden blir för evigt förstörd.

Mot bakgrund av Sveriges låga självförsörjningsgrad av bla livsmedel samt ökade krav på beredskap är det särskilt angeläget att bevara ovan mark. Kommunens planförslag går tvärt emot såväl nationella mål om livsmedelsstrategin (prop. 2016/17:104) som miljöbalkens hushållningsbestämmelser.

Därutöver bidrar marken till viktiga ekosystemtjänster såsom vattenreglering, biologisk mångfald och kolinlagring. Dessa värden går oåterkalleligt förlorade vid exploatering.

Miljöbalkens krav är tydligt: exploatering får endast ske om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Kommunen har inte redovisat varför förtätning inom befintlig bebyggelse eller användning av redan exploaterad mark inte är möjliga alternativ. Därmed uppfyller planförslaget inte de krav som ställs i lag och praxis.

Sammanfattningsvis strider planförslag ÖP26 mot både **3 kap. 4 § MB** och **2 kap. 2 §, 3 § PBL** samt mot etablerad rättspraxis.

Jag yrkar därför att kommunen:

- 1.
- 2.
3. Avvisar detaljplaneförslaget i dess nuvarande utformning, eller
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
9. Omarbetar planen så att brukningsvärd jordbruksmark och skog bevaras, samt
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
15. I den fortsatta planeringen redovisar en fullständig prövning i enlighet med MB och
16. PBL, med särskild hänvisning till Mark- och miljööverdomstolens praxis.

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att

önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering. En rad utredningar kommer att behöva tas fram och belysa de frågeställningar som lyfts i yttrandet.

32. [REDACTED]

Jag anser det ytterst olämpligt att använda odlingsbar mark till byggnationer.

Hur tänker kommunen där?

Om det blir krig behöver vi kunna försörja oss och hur lämpligt är det då att vi bebyggt de odlingsbara områden vi har i kommunen.

Tänker på dessa planer: (Sund och Lövsta)

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeyråden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering.

33. [REDACTED]

Jag heter Elin Hansen och bor i Lövsta utanför Vagnhärad. Jag vill gärna dela med mig av mina tankar kring planerna på att bygga bostäder/industriområde här.

En av de största anledningarna till att jag och många andra valt att bo här är just att det är lantligt, stillsamt och glest befolkat. Här finns tystnaden, naturen och lugnet som gör att vi kan leva ett annat slags liv än i tätorten, utan buller, trängsel och stress. Det är den här miljön som gör platsen unik och värdefull för oss som bor här.

Jag är orolig för att byggplanerna skulle förändra området i grunden. Det lantliga och idylliska riskerar att försvinna om det kommer mer trafik, buller och stora byggnader. Att bevara gröna områden är viktigt för klimatet och den biologiska mångfalden, en exploatering riskerar att ta bort den unika karaktären som skiljer landsbygden från tätorter.

Naturens lugn och tystnad är något många människor söker och det har ett högt värde i en allt mer stressig värld.

Mer bebyggelse och industri innebär mer trafik på vägar som kanske inte är anpassade för det som i sin tur kan leda till sämre trafiksäkerhet, särskilt för barn och äldre i området.

Jag hoppas verkligen att kommunen tänker långsiktigt och ser värdet i att bevara det vi har här. Det här är en plats som betyder mycket för oss, och som kan fortsätta vara en tillgång för många om den får vara orörd.

Alla ska inte behöva bo i städer eller tätorter, landsbygden ska finnas kvar som alternativ för dem som vill leva nära naturen. Om området byggs ut försvinner den valmöjligheten här.

Tack för att ni tar er tid att läsa mina synpunkter.

Bemötande:

Trosa kommun är medveten om att Lövsta idag utgör ett glest bebyggt område som erbjuder de kvaliteter naturen kan erbjuda. Samtidigt är området beläget förhållandevis nära Ostlänkens framtida resecentrum vilket kommer ge andra förutsättningar för Vagnhärad i stort men kanske framför allt för Sund-Lövsta. Båda dessa områden kommer bli ännu mer attraktiva i framtiden som boendeområde. Att inom bara några kilometer kunna nå resecentrum och samtidigt bo i en naturnära miljö med alla dess positiva sidor kommer locka nya invånare och kommunen behöver då vara framsynt och möta denna nya efterfrågan. Att genom översiktsplanen skapa en framförhållning gör att utvecklingen kan styras på ett sätt som gör att tillfälliga eller ogenomtänkta lösningar kan undvikas. Helt enkelt vara förberedd när frågor uppstår både hos boende idag och framtida intressenter.

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några

detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering.

34

Som ägare av Långnäs 5:10 har jag följande kommentar till samrådsförslaget ÖP26:

Att ett mindre område längs Krymlavägen gulmarkeras, ungefär där det tidigare förhandsbeskedet var markerat. Detta för att möjliggöra en eller ett par byggrätter på den del av fastigheten som ligger söder om Stensundsvägen.

Att markområdet som tillhör Långnäs 5:1 vid korsningen Långnäsvägen/Sjölundavägen gulmarkeras. Detta för att möjliggöra en ändrad användning av området, det som nu gäller är obsolet.

Bemötande:

Inför granskningen ses den tidigare förfrågan över i förhållande till tidigare förhandsbesked invid Krymlavägen.

Även den önskade kompletteringen invid Långnäsvägen ses över. En förutsättning är att området är beläget utanför det generella strandskyddsgränsen, 100 m.

35. [REDACTED]

Jag motsätter mig planförslag ÖP26 i dess nuvarande utformning för området Lövsta, Vagnhärad.

Planförslaget innebär att brukningsvärd jordbruksmark och skogsområde tas i anspråk, vilket står i strid med gällande lagstiftning och rättspraxis. Lövsta utgör idag ett område med aktivt jordbruk, djurhållning, badsjöar, skog och rekreationsområden som används av både boende och besökare. Här finns även de gamla kalkbrotten, som är en uppskattad bad- och vistelseplats för många. Dessa värden riskerar att gå oåterkal-
leligt förlorade vid exploatering.

Lagstöd och praxis:

- Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken (MB) får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk om det behövs för väsentliga samhällsintressen och om detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt.
- Enligt 2 kap. 2 § och 2 kap. 3 § plan- och bygglagen (PBL) ska mark användas för det ändamål den är mest lämpad för, med hänsyn till långsiktigt god hushållning av mark- och vattenresurser. Jordbruksmark är till sin beskaffenhet mest lämpad för livsmedelsproduktion.
- Kommunen har inte redovisat varför dessa behov inte kan tillgodoses genom förtätning eller användning av redan exploaterad mark, vilket rättspraxis kräver.

Övergripande konsekvenser:

- Jordbruksmark och skog kan inte återskapas i mänsklig tidsskala.
- Exploateringen strider mot nationella mål, bl.a. livsmedelsstrategin (prop. 2016/17:104).
- Ekosystemtjänster såsom biologisk mångfald, vattenreglering och kolinlagring riskerar att förstöras permanent.
- Rekreationsvärdena – inklusive badsjöarna och kalkbrotten som är en unik och uppskattad vistelseplats – skulle försvinna eller försämrast kraftigt.
- Sveriges redan låga självförsörjningsgrad av livsmedel och ökade beredskapskrav gör det särskilt angeläget att bevara marken.

Yrkanden:

Jag yrkar att Trosa kommun:

1. Avvisar planförslaget i dess nuvarande form, alternativt
2. Omarbetar förslaget så att jordbruksmark, skog och rekreationsområden bevaras, samt
3. Säkerställer att fortsatt planering genomförs i enlighet med MB och PBL, med beaktande av Mark- och miljööverdomstolens praxis.

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering. En rad utredningar kommer att behöva tas fram och belysa de frågeställningar som lyfts i yttrandet.

36. [REDACTED]

Synpunkter gällande;

Planförslag Trosa kommun / Lövsta

Strategisk mark med huvudsaklig inriktning mot verksamhet

Vi motsätter oss det planförslag som gäller ÖP26 i sin nuvarande form gällande området Lövsta Vagnhärad. Enligt kartan gäller det rödmarkerade områden som i beskrivningen benämns strategisk mark med huvudsaklig inriktning mot verksamhet. Den innebär att brukningsvärd jordbruksmark samt skogsområde tas i anspråk i strid med gällande lagstiftning och rättspraxis.

Lövsta är ett område med ett aktivt jordbruk och stora rekreationsområden för både boende men även för andra utifrån. Området innefattar badsjö, kalkbrott som används flitigt att bada i, skogsområden samt aktivt jordbruk och djurhållning.

Att bevara dessa områden är av största vikt anser vi.

Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken (MB) får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt bättre sätt. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.

Enligt 2 kap. 2 § plan- och bygglagen (PBL) ska mark- och vattenområden användas för det ändamål som de är mest lämpade för, med hänsyn till beskaffenhet, läge och behovet av en långsiktigt god hushållning. Jordbruksmark är till sin beskaffenhet och funktion mest lämpad för livsmedelsproduktion.

Enligt 2 kap. 3 § 3 st plan och bygglagen (PBL) skall en långsiktig god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt hållas.

Åkerarealen i det berörda området används idag för både spannmålsproduktion, foder samt för djurhållning.

En kommun måste redovisa både varför marken behövs för ett verkligt väsentligt samhällsintresse och varför detta inte kan lösas på annan plats. En sådan prövning saknas i föreliggande planförslag.

Jordbruksmark och skogsområde är en resurs som inte kan återskapas i mänsklig tidsskala. När marken väl tas i anspråk för bebyggelse är den förlorad för livsmedelsproduktion permanent samt för skogsbruk för lång tid framöver. Även den biologiska mångfalden blir för evigt förstörd.

Mot bakgrund av Sveriges låga självförsörjningsgrad av bla livsmedel samt ökade krav på beredskap är det särskilt angeläget att bevara ovan mark. Kommunens planförslag går tvärt emot såväl nationella mål om livsmedelsstrategin (prop. 2016/17:104) som miljöbalkens hushållningsbestämmelser.

Därutöver bidrar marken till viktiga ekosystemtjänster såsom vattenreglering, biologisk mångfald och kolinlagring. Dessa värden går oåterkalleligt förlorade vid exploatering.

Miljöbalkens krav är tydligt: exploatering får endast ske om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Kommunen har inte redovisat varför förtätning inom befintlig bebyggelse eller användning av redan exploaterad mark inte är möjliga alternativ. Därmed uppfyller planförslaget inte de krav som ställs i lag och praxis.

Sammanfattningsvis strider planförslag ÖP26 mot både 3 kap. 4 § MB och 2 kap. 2 §, 3 § PBL samt mot etablerad rättspraxis.

Jag yrkar därför att kommunen:

- 1 Avvisar detaljplaneförslaget i dess nuvarande utformning, eller
- 2 Omarbetar planen så att brukningsvärd jordbruksmark och skog bevaras, samt
- 3 I den fortsatta planeringen redovisar en fullständig prövning i enlighet med MB och PBL, med särskild hänvisning till Mark- och miljööverdomstolens praxis.

Bemötande:

De ytor som markerats som strategisk mark i anslutning till Sund och Lövsta avses utredas för bostadsändamål. Kommunen har dragit en gräns vid E4 och där verksamheter ska möjliggöras på den södra sidan. Översiktsplanen har dessutom markerat ett område norr om E4 som ett s k fördjupningsområde där området föreslås utredas mer i detalj för att identifiera lämpliga nya boendeområden, prioriterade stråk för gång- och cykel samt vilka delar som har höga natur- och kulturmiljövärden och behöver bevaras.

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering. En rad utredningar kommer att behöva tas fram och belysa de frågeställningar som lyfts i yttrandet.

37. Vänsterpartiet Trosa

Frågor (till planutskottet)

- Frågor runt strategisk mark och boende
- Fördjupningsområden. Vad betyder indelningen med svarta linjer. Varför hela Trosa? Tidigare föp och/eller kommande?

Digitala kartor

- Turkos saknas i teckenförklaringen
- Teckenförklaringarna. Bort med Line, Point och Region i teckenförklaringen. Förklara vad stjärna och även tecken för kyrka på särskilda kulturmiljöintressen.
- Planförslag nya som gamla är gula på kartorna. Har ex. Solberga samma status i ÖP som Stubbhugget? Områden som redan passerat samråd och fanns med i förra ÖP bör skiljas ut med avvikande färg.
- Näringsliv och besöksnäring. Resecentrum är inte blåstrerad. Rastrering för ost-länken bör ha en annan färg.
- Risker och säkerhet. Transportleder farligt gods. Teckenförklaring saknas.
- Kommunala bad har en gul markering som inte syns.
- Detaljplanelagda områden. Lägg till. ... utanför tätorterna
- Förklara vad fördjupningsområden är. Vad betyder indelningen med svarta linjer?

Övergripande synpunkter

- Klimatpåverkan och minskad resursanvändning är grund i samhällsplanering. Gör det tydligt initialt.
- Tydligare koppling till kartmaterialet på framsidan, länk och QR på framsidan.
- Saknar text om markägande och allemansrätt
- Punkter på förkortningar!? M.fl. med mera m.m. Hittar många ställen men jag är kanske för petig.
- Saknar havsmiljö kopplat till övergödning, bi. Mångfald och rekreation. Muddring och zoner fredade från störande motortrafik.
- I inledningen lyfts betydelsen av samverkan med näringslivet. Lyft även samverkan med föreningsliv, organisationer och andra nyckelgrupper (elever, äldre, boende)
- Bra att "bygga inifrån och ut", landskapanpassning, småskalighet och hållbara material lyfts i inledningen. (Nu finns skräckexempel)

- Kartan, boendeområden. Översiktsplanen redovisar ett möjligt tillskott på drygt 2.500 bostäder i Vagnhärad, Trosa och Västerljung med tyngdpunkt i Vagnhärad. Gäller det bara nya områden eller alla gulmarkerade?
- Kartan, boendeområden. Låt områden få ett raster om de inte gått vidare till detaljplanering. Underlätta genom att skilja redan beslutade från det som inte är det.
- Utvecklingen på landsbygd måste få en mer genomtänkt och långsiktig plan. Det gäller att bevara både natur och kultur. Vilka delar ska vara landsbygd med grusväg och hagar? Nu byggs lite är och lite där och landsbygden fragmenteras. Flera exempel finns där få gynnas medan många missgynnas. Tänker på byggnation Hungavägen och vägen mot Viksnäs (ex. Stubbhugget).
- Sätt samma rubrik på kartan i textdelen som digitala.
- Klimatanpassningar behandlas väl medan klimatpåverkan behandlas styvmoderligt och hänvisas i stort till Klimat- och energiplanen. Saknar dessutom avsnitt om ekosystemtjänster. Förslag att ha ett eget avsnitt *Klimat och ekosystemtjänster*. Där får vi även med Natur och friluftsliv som nu har eget avsnitt.
- Saknar något om Trosa kommuns ansvar i en global värld där människor, klimat, näringsämnen och gifter rör sig fritt över gränser, över lufthav och vatten.
- Vad menas med Trosa stad? Det bör klargöras vad som menas med Trosa, Trosa kommun och Trosa stad.
- Byggnation på landsbygden kan vara positivt för markägare och de som kommer att bo, ofta deltid. Samtidigt försvårar och förfular landsbygden för de som redan bor där och de som vistas i natur. Vägarna är dåligt anpassade, cykling försvåras. Offentliga transporter fördyras i en spridd bebyggelse. Natur och kulturmiljöer ska inte gå förlorade när bygglov beviljas. Byggnation på landsbygden ska planeras utifrån en påverkan långsiktigt.
- Sid 66-68. Här finns skrivningar som Kommunen ser positivt.... Vad menas med kommunen? Ändra till Översiktsplanen innehåller förslag om... Inga beslut är fattade av "kommunen"
- Marken väster om Trosalundskyrkan bebyggs eller omvandlas till äng eller park (nu är det mest gråbo som växer där)
- Cykelbana Västerljung – Vagnhärad. Behovet kvarstår.
- Trafiklösning/cykelbana Sund – Vagnhärad, Lagnö – Trosa och Stensund – Galgbacken
- Norrbackagatan bör ses över; skolväg, skydd sikt och dubbelriktad trafik.
- Lägg till Spindelparken som lämplig för låg bebyggelse. Nuvarande lekpark i en gatukorsning där få barn bor är inte lämplig och dåligt besökt. Föreslår sparsam bebyggelsen ev. med en lite lekpark. Ersätts av lekpark/-er där det finns barn. (Synpunkt som inte alla i V håller med om)

Synpunkter, sida för sida

Sid 5. Miljöhänsyn ska genomsyra.... Bör inte sammanföras med byggande utan få en egen punkt. Alt. Ta med hela fastlagd kurs som en faktaruta.

Sid 8. Stycket om Ekologisk hållbarhet. Hållbara material uppmuntras. Ta även med andra övergripande rekommendationer. Bygga inifrån och ut, bygga småskaligt och uppvärmning.

Sid 10. Tredje stycket vänsterspalten, sista meningen. Bra!

Sid 14. Andra stycket. Stryk de två första meningarna. Förslag på ändring. *På landsbygden lyser det i fönstren även på vintern. Boende med intresse och engagemang nyttjar landsbygdens fördelar vilket även uppskattas av besökare.*

Rutan till höger. Översiktsplanen ska ge förutsättningar ...Översiktsplanen vill ge.... Lägg till. *Minskad klimatpåverkan, en biologisk mångfald och optimerade ekosystemtjänster*

Sid 16. Under rubriken Jordbruk och livsmedelsproduktion. Odlar vardagsmaten och odlingslotter är lovligt men kan kortas. Lägg till efter ...värnas, sista raden mittspalten. *Det ska ges förutsättningar för livsmedelsproduktion i traditionella och nyare former.*

Sid 17. Rutan till höger. Låt Trygghet och kvalitet i förskola... vara en egen punkt.

Och under strategier. Att kunna arbeta nära bostaden ger många fördelar. Lägg till *Att verka för att företagsetableringar som anställer eftersträvas.*

Sid 20 och 21. Natur och friluftsliv. Bra att omsorgen om invånare som vill ut men saknar koppling till besöksnäring. Är det inte just våra gröna och blå värden som lockar?

Lägg till i rutan, sid 21 under Förutsättningar för.. Organiserad och oorganiserad träning och friluftsliv i olika former.

Och under strategier. Lägg till. *I samverkan med olika målgrupper utveckla leder och platser.*

Sid 22. Rubrik och digital info saknas

Sid 24. Staden *flyttades*, inte flyttade

Rutan, under strategier. Ersätt siste punkten med *Genom samarbete med nyckelaktörer lyfta fram värdefulla kulturmiljöer*. Kan vara föreningar, markägare förutom nämnda)

Sid 27. Kommunikationer. Inled andra stycket med. Olika mobilitetslösningar är i fokus för minskad klimatpåverkan och resursanvändning.

Rutan, under strategier. Lägg till. *Planering av transporter och kommunikation präglas av nytänkande och samverkan.*

Mittspalten, synpunkt på språket i andra stycket, mittspalten. Ta bort komma efter 800 och fortsätt*medan vägsamfälligheter...*

Sid 30. Lägg till på valfri plats. *Genomtänkt planering av grönska och parker bidrar till att hantera nederbörd.*

Sid 31. Höger spalten, om vindkraft, andra stycket, rad 5. Stryk ordet tydligt. (Få gånger har ett beslut varit så otydligt). Ta bort sista meningen. Försvaret och andra myndigheten får svara för sig.

Sid 33. Förutsättningar, näst sista punkten. Ändra till *förnybart* samhälle. Och sista punkten. Bidra till... *ökad andel* förnybar energi i kommunen.

Strategier. Lägg till *Samverka med nyckelgrupper för att nå bättre resultat och göra fler delaktiga.*

Sid 36-40 Klimatanpassning tas upp i båda avsnitten medan klimatpåverkan hänvisas till Klimat- och energiplanen. Klimatpåverkan präglar all samhällsplanering och det behöver förtydligas i ÖP. Gör ett eget avsnitt, ex Klimat i förändring. Lyft övergripande globala och nationella mål. Förklara att hållbara samhällen kräver både ökad anpassning och minskat påverkan.

Sid 35. Första raden. Ska vara ökat

Byt ut fotot på sid 38. Skarvarna på Snöholmen har föga koppling till avsnittet. E4 avfarten passar bättre.

Sid 40. Rutan, under förutsättningar. Stryk översta meningen. Förslag till ändring. Ge förutsättningar för.. *Privata och offentliga aktörer att nå uppsatta klimatmål*

Sid 42. Ang. riksintresse för energiproduktion. Var och när togs beslutet om att det ska tas bort?

Kartorna på sid 43 – 46 saknar rubrik.

Sid 49. Mittenspalten, under offentlig service, rad 3. Ändra till *närmaste* perioden. Stryk *ut* på sista raden, samma stycke.

Sid 50. Kolla språket i första stycket.

Sid 50 – 52. Var mer konkret med det som behöver utvecklas. Här några förslag på egna punkter eller sådant som bör finnas med i övergripande text.

- Fler platser för spontana och organiserade möte.
- Ökat kulturellt utbud
- En skola där fler elever lyckas
- Tillgängliggöra de historiska värdena (både fornminnen och från "kalkbrukstiden")
- Koppla ihop Vagnhärad med Trosa och Västerljung med cykelbanor och vandringsleder.

- Avsätta mark för ett EkoStopp vid E4an

Sid 53. Rubrik saknas. Går det verkligen inte att få bort *region* i teckenförklaringen till kartan?

Sid 54. Vänsterspalten, andra stycket. Stryk ...*småstadens torghandel*.... Torghandel är inget att lyfta eftersom den knappast finns.

Lägg till en punkt i högerspalten. *Öppna för samverkan och innovativa lösningar för kommunikation*

Sid 58. Se över sista meningen i mittenspalten och fortsättningen i högerspalten.

Stryk meningen i högerspalten som börjar *Det betyder...*

Sid 60, 62 Rubrik saknas

Sid 63. Vänsterspalten, sista stycket. Bra att lyfta att ny bebyggelse ska gå att förena med natur- och kulturvärden. Några hus kan förstöra en helhet. Förtydliga gärna denna intention genom en ny punkt.

- *Helhetssyn för ny bebyggelse på landsbygden så att värdefulla natur- och kulturmiljöer inte splittras.*

Sid 64. Lägg till på lämpligt ställe. *Bebyggelsen ska smita in i landskapet. Schaktning och sprängning vid byggnation utanför detaljplan ska undvikas.*

Sid 66. Mittspalten första stycket, sista meningen är svår att förstå.

Vänsterpartiets synpunkter på nya exploateringsområden

Område	Synpunkt med argument
Ängsvägens förlängning	NEJ Estetiska värden. Viktigt promenadstråk. Hagmark ska bevaras för flora. Bättre samhällsplanering är att bygga ut mot Stensundsvägen. Visserligen åker men hage prioriteras före åker i detta fall-
Skjuvkärr	JA Hänger ihop med befintlig bebyggelse
Fagerbjörk	JA Hänger ihop med befintlig bebyggelse
Bråtanäs	Nej Hänger inte ihop med övrig bebyggelse. Dålig infrastruktur. Krymla är spretig. Området var tänkt som små sommarstugor. Bör ses över som helhet innan vidare exploatering.
Västra fåns förlängning	JA under förutsättning Sörmlandsleden Vitalisskolan – Häradsvallen förverkligas samt att stängsel öppnas vid hävdvunna stigar.
Stubbhugget	NEJ Länkar inte ihop med befintlig bebyggelse på Lagnö. Argumentet att göra Lagnö till en nod håller inte. Bör ses över som helhet innan vidare exploatering.
Kohagsberget	NEJ Länkar inte ihop med befintlig bebyggelse på Lagnö. Argumentet att göra Lagnö till en nod håller inte. Bör ses över som helhet innan vidare exploatering.

Tureholm norr om Västerlångsvägen	TVEKSAMT att förlänga norrut.
Västerlång	JA men se till att bebyggelsen passar ihop med omgivande bebyggelse.

Bemötande:

Fördjupningsområden beskrivs särskilt i textdelen av översiktsplanen. Där kan det finnas områdesspecifika rekommendationer, befintliga fördjupningar eller påtalade behov av nya. Exempelvis har Sund-Lövsta lyfts in i den här översiktsplanen för att förbättra underlagen inför kommande planering och förfrågningar.

Kartorna kommer att ses över inför granskningen i stort och flyttas över till en ny portal. Vissa funktioner kan ändras men en del t ex Region, Line och Point är styrda av den karttjänst kommunen använder sig av. ÖP26 är kommunens första steg in i en helt digital visningstjänst av översiktsplanen och arbetet med att förbättra den kommer att fortsätta såväl inom ramen för denna planprocess men också i det fortsatta arbetet i framtiden.

Översiktsplanen har använt sig av samma manér som tidigare och i de fall planarbete pågår eller avslutats har detta lyfts fram i beskrivningen. Inför granskningen ses möjligheten över för att förbättra redovisningen ytterligare. Vissa raster syns först när kartan zoomats in tillräckligt mycket. Exempelvis är Källviks hamn svår att se i Näringsliv och besöksnäringskartan innan man som läsare zoomat in tillräckligt. Detta är tyvärr en effekt av kartvisningstjänsten vilken kommunen har svårt att påverka. Detsamma gäller för kommunala bad. Om läsaren går vidare via i-knappen går det att få mer information om respektive transportled för farligt gods. Benämningen av detaljplane-lagda områden kompletteras i enlighet med yttrandet. I textdelen beskrivs fördjupningsområden men inför granskningen ses detta över för att säkerställa att det framgår vad som avses.

Yttrandet uppmärksammar flera detaljområden och korrektur vilka kommer att gås igenom inför granskningen. Positivt med tydlig anvisning om var texter behöver ses över.

Samhällsplanering handlar om att väga intressen mot varandra och ge förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling. Översiktsplanen följer kommunfullmäktiges mål och ambitionen är att skapa ett planförslag som är ett resultat av de aspekter som lyfts i yttrandet. Efter samrådet kommer planhandlingen att ses över utifrån inkomna yttranden och kompletteras vid behov.

Översiktsplanen ger förutsättningar för drygt 2.500 bostäder och dessa förväntas framförallt att inom de gult markerade områdena. Vid ny bebyggelse och nya avstyckningar på landsbygden vägs alltid det allmänna intresset mot det enskilda intresset att få utveckla sin egen fastighet. Frågor som rör allemansrätt och anpassning till platsen utgör kriterier som prövas. Eftersom det inte finns någon detaljplan som reglerar utformning och byggrätt ska en lämplighetsbedömning gentemot PBL göras för ny bebyggelse.

Ekosystemtjänster berörs i översiktsplanen man kommer att ses över inför granskningen. Nyttan av dessa kan både förstärkas men också påverkas negativt vid

exploatering. Översiktsplanen försöker tydliggöra kopplingen mellan den lokala och globala nivån vilket särskilt syns i hållbarhetsbedömningen.

Med Trosa stad menas tätorten medan Trosa kommun avser hela det geografiska området kommunen utgör.

Området väster om Trosalundskyrkan studerades inför framtagandet av samråds-handlingen. Ytan är förhållandevis begränsad och ägs delvis av kommunen och delvis av församlingen. Bedömningen var att ytan var något för liten för att markera som ett nytt boendeområde eller strategisk mark. Behov av cykelbanor noteras. När det gäller den mellan Vagnhärad och Västerljung har omfattande insatser gjorts under innevarande och tidigare mandatperioder om att bygga ut den. Tyvärr har kommunen inte kunnat nå fram i frågan.

Norrbackagatan kommer att få nya trafikföreskrifter och bli enkelriktad. Detta skapar en mer trafiksäker miljö för oskyddade trafikanter. Beslut kommer fattas inom kort i Teknik- och servicenämnden. Spindelparken och eventuell exploatering där har varit uppe för prövning i planutskottet vid framtagande av förslag till ny översiktsplan. Området har bedömts ha stor betydelse för barn och närrekreation och därför har någon förändring inte föreslagits. Spindelparken är en av kommunens och Trosa stads prioriterade lekpark. Den används frekvent såväl av förskolor som av familjer och det är sällan ytan är tom på besökare. Den är enkel att nå och har genom planteringar och investeringar i nya lekredskap, allmän toalett och sittplatser gjorts ännu mer attraktiv som samlingsplats.

Vänsterpartiets synpunkter rörande förslag till nya boendeområden har framförts i samband med att planutskottet tagit ställning till inkomna förslag och önskemål. De studeras igen inför granskningen.

38. Naturskyddsföreningen Trosabygden

Samrådsförslaget innebär en klar förbättring mot tidigare översiktsplan när det gäller texter om *"Hållbarhet och tillväxt"* - där balansen mellan bevarande och utveckling betonas, särskilt mot bakgrund av befolkningstillväxt, *"Klimatberedskap"* - där en robusthet mot klimatförändringar och lokalt hållbar livsmedelsproduktion ska utgöra planprioriteringar, samt betydelsen av *"Biologisk mångfald"* - där prioriterade gröna stråk och en blåstruktur pekas ut mer tydligt jämfört med tidigare plan.

Samrådsförslaget lyfter fram *"Vattentjänstplanen"* - som bland annat berör utbyggnad/handlingsplan för VA, riktlinjer för områden med särskilda naturvärden, robustheten mot skyfall, värmeböljor och översvämningar som explicita planprioriteringar inför ett förändrat klimat.

Av avgörande betydelse är att de "vackra orden" följs upp i verklig handling.

Utbyggnadstakt och utspridning

Trosa har växt exceptionellt under det senaste decenniet, mest av samtliga Sveriges kommuner procentuellt sett. Till stor del motiveras utbyggnadstakten med de löften som gavs i samband med den s.k. Sverigeförhandlingen, där staten förband sig att lägga en station (Resecentrum) i Vagnhärad, i anslutning till Ostlänken. Med utgångspunkt i de löften som gavs kan vi konstatera att, redan idag, de antagna planerna samt den planerade bebyggelsen i anslutning till kommande Resecentrum med råge överstiger det som utlovats i avtalet (1 700 bostäder). Den i översiktsplanen utlovade strategin att utbyggnaden ska ske utifrån de befintliga tätorterna, sviks också gång på gång, då kommunen beviljar ny storskalig, utspridd bebyggelse, som riskerar den biologiska mångfalden, och leder till förlust av jordbruksmark och ökad negativ påverkan på miljö och klimat.

Förändrad balans

Sedan kommunens tillkomst, har huvudorten varit Trosa, medan Vagnhärad, kulturellt, ekonomiskt och socialt, varit i underläge.

Med den nya etableringen av Ostlänken/Resecentrum, ett ökat befolkningsunderlag, Vagnhärad strategiska läge vid nationella/regionala transportleder och tillgången till strategisk mark, utan att ta jordbruksmark, eller mark med höga biologiska värden i anspråk, pekar Naturskyddsföreningen på vikten av att kommunen medvetet flyttar balansen i relationen mellan samhällena.

Vagnhärad

Vagnhärad kommer inom ett decennium att ha ca 6000 invånare, och vår bedömning är att orten bör utgöra den huvudsakliga platsen för den fortsatta befolkningsökningen i kommunen.

Det innebär en flytt av strategiska funktioner, som kommunal förvaltning och vårdcentral, och att ny etablering av industri och hantverk i huvudsak koncentreras till Vagnhärad, vars läge för effektiva och klimatsmarta transporter vida överstiger motsvarande för Trosa tätort, som bekant ligger vid

“Världens ände”. De förändrade mönstren för kollektiva transporter, i och med Resecentrumets tillkomst, underlättas också om Vagnhärad utvecklas till “centrum” för kommunen.

En sådan förändring saknar givetvis inte utmaningar, då både Vagnhärad och Trosa får nya roller. För Vagnhärad del behöver en ny social/kulturell identitet skapas samtidigt som historien, i form av det gamla stations-/jordbrukssamhället hålls levande. Relationen mellan Vagnhärad ”gamla” och ”nya” centrum (området runt Resecentrum) beaktas, och stor vikt läggs vid omvandlingen av det nuvarande stationsområdet. Väsby Gård utgör ett av de sista spåren av det ”gamla Vagnhärad”, som föreningen vill bevara, men också utveckla med inriktning mot ”omställning”.

Området mellan Nyköpingsbanan och Stationsvägen (väg 800/219) bör ses som en viktig strategisk tillgång. Då både järnvägen och Stationsvägen utgör genomfartsled/evakueringsväg, där farligt gods kan transporteras, krävs en riskanalys för att skapa en detaljplan. Det finns flera exempel på kommuner där sådana analyser har gjorts (Västerås, Nacka, Burlöv bl.a.). Med tanke på platsens läge, bör genomförandet av en riskanalys prioriteras. Här finns chansen att genom en medveten gestaltning av området, ansluten till den gamla historiska bebyggelsen, när persontrafiken på Nyköpingsbanan avvecklas.

Trosa

Stopp för ”satelliter” på jordbruks- och kulturmark, som de föreslagna exploateringarna av Rådmansbackarna, Sörtuna, Haga, Krymla, Smedstorp, samt planerna på fortsatt exploatering av Tureholmshalvön.

I stället ska en förtätning ske inom den nuvarande tätorten, liksom en förädling av det befintliga bostadsbeståndet. Viktigt att både nybyggnation, men också renovering av befintlig bebyggelse, sker genom planeringsprinciper kallade ”grön design”, vilket i korthet innebär etablering av ”gröna tak/gröna väggar”, skapandet av småvatten genom ett lokalt omhändertagande av dagvattnet, skapandet av fler ”gröna element” som träd, ängar, biotoper för pollinerande insekter med mera.

Planeringen för en flytt av den kommunala förvaltningen, och etableringen av en vårdcentral i Vagnhärad, bör inledas, och istället ska det planeras för en distriktssköterskemottagning i Trosa.

Trosa kommer att behålla sin roll som turist-/besöksort, och det är viktigt att den utvecklingen sker i en mer hållbar riktning, där utvecklingen mot ett ”bilfritt centrum” och förstärkningen av infrastrukturen för cykel och gångtrafik prioriteras. Elektrifieringen och utvecklingen av nya, små fordon ger helt nya förutsättningar för en hållbar/klimatsmart mobilitet, som till och med ökar Trosas attraktivitet som besöksort.

Vatten

Dagvatten och klimatförändringar

Belastningen på dagvattensystem ökar med stora skyfall i ett förändrat klimat. Allt dagvatten ska tas om hand så nära platsen där det faller som möjligt. Med ”grön design” och skapandet av ”regnbäddar”, minskas belastningen både på dagvattensystemet, men också recipienter som

Trosaån och Östersjön. Dessa åtgärder skapar också ett mikroklimat som bättre kan hantera inte bara skyfall, utan också värmeböljor, som också kommer att bli mer frekventa. En genomförandeplan upprättas för befintliga bostadsområden, och krav ska ställas i detaljplaner för dessa åtgärder. Kommunala lokaler som äldreboenden, skolor etc. klimatanpassas på samma sätt, dels för att bättre skydda svaga grupper som äldre och sjuka, men också utgöra platser dit utsatta kan evakueras vid olika klimatrelaterade väderhändelser.

Trosaån

Dalgången utgör ett centralt ekosystem i kommunen med stor betydelse för både den biologiska mångfalden och det kulturlandskap som präglar kommunen. I samrådsförslaget beskrivs detta utförligt, med bl.a.: *“Området närmast Trosaån är markerat som prioriterad grönstruktur för att värna åmiljön och dess naturvärden men också för att säkerställa tillgänglighet och åsträndernas stabilitet. Trosaån är också markerat som prioriterad blåstruktur. Syftet med markeringen är dels att lyfta åns ekologiska betydelse men också att peka på hur viktig Trosaån är för ortens utveckling.”*

Trosaån, som för tusen år sedan var en havsvik, löper mellan kommunens två huvudorter, Trosa och Vagnhärad, kulturmarker med en mängd fornminnen, vars omgivande landskap till stora delar består av jordbruk med långvarigt betade marker, och en mosaik av åkrar med insprängda skogspartier. Ett biologiskt och socialt viktigt landskap, där tidigare vandringshinder i ån tagits bort vilket gynnat livet för vandrande fiskarter, där intilliggande våtmarker skapats, som berikat ekosystemet.

Trosaåns dalgång hotas återkommande av olika typer av exploateringar som ny bebyggelse och satsningar på vägar och biltrafik. Detta riskerar både natur- och kulturvärden, och tar värdefull odlingsmark i anspråk

Naturskyddsföreningen vill stärka skyddet för ekosystemet i dalgången, inklusive det värdefulla, betade, kulturlandskapet, genom bildandet av ett natur-/kulturresevat. Projektet ska på lämpligt vis involvera markägare, kommunen, berörda föreningar och andra aktörer. Exempelvis kan kommunen stötta lantbrukare/djurhållare genom att “prenumerera” på kött till de kommunala köken.

Östersjön

Havet och skärgården är en fantastisk, men tyvärr också hotad, tillgång i vår kommun. Mycket av hoten, som utfiskning, bottendöd och övergödning, ligger utanför den kommunala kompetensen, men till exempel genom arbetet i Trosaåns Vattenvårdsförbund går det att verka för en långsiktig förbättring av vattnets ekosystem, från källan till havet. Kommunen bör stärka sin samverkan med de många kommunala/ideella aktörer som strävar i samma riktning, samt med Stockholms Universitet (Askölaboratoriet).

För att stimulera entreprenörskapet inom det småskaliga kustfisket/vattenbruket, kan en ökad samverkan med Sörmlands Matkluster, Leader Sörmlandskusten och Länsfiskekonsulenten, utvecklas. Tänk om hamnmarknaden åter fylls av lokalt fångade/odlade produkter!

Dricksvatten och parallella system

I dagsläget är situationen för kommunens vattentäkter relativt god. Vi vet dock att ett förändrat klimat kommer att utsätta även dessa för påfrestningar. Grunden för en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning stavas minskad förbrukning, vilket i första hand kräver ett väl underhållet VA-system. Att som idag både spola toaletter och fylla pooler med ett så viktigt livsmedel som renat dricksvatten måste upphöra. Det sker dock inte i en handvändning, utan här måste ett långsiktigt strategiskt arbete starta för att parallella system kan byggas upp, där renat gråvatten och renat avloppsvatten återanvänds.

Biologisk mångfald/hållbara ekosystem

För att ha långsiktigt resilienta ekosystem är det av stor betydelse att bryta den nedåtgående trenden för biologisk mångfald. Samrådsförslaget pekar tyvärr ut ett antal platser där exploateringar riskerar att skada. I kommunens översiktsplan ska sådana områden undantas.

För att stärka utvecklingen av biologisk mångfald kan kommunen göra insatser både i kommunens tätorter (genom att använda metoder som "grön design"), samt att inte bevilja detaljplaner på biologiskt värdefull mark och jordbruksmark.

Genom att skapa ytterligare naturreservat (Trosaåns dalgång?) skapas fler biologiskt värdefulla värdekärnor, att stärka de lokala ekologiska gårdarna genom kommunal upphandling ("kommunala kor"), att stimulera nya entreprenörer (som exempel kan nämnas odlingskooperativet Under Tallarna från Järna), och höja målet för ekologisk, närodlat mat till 75% (det är dags nu!), kan utvecklingen vända.

Det är glädjande att mer och mer av kommunens grönytor undantas från kontinuerlig gräsklippning och i stället sköts som ängsmark. Naturskyddsföreningen har sedan flera år förordat att kommunen upprättar en så kallad "Pollineringsplan", vilket innebär att samtliga grönytor/parker går igenom, där samtliga ytor som inte används för sociala ändamål omvandlas till ängsmark, och olika element för att stimulera insektslivet genomförs. En sådan plan bidrar till att ytterligare stärka biologisk mångfald och resilienta ekosystem.

Energi och transporter

Den bästa energin är den som inte behöver "skapas" eller förbrukas. Alltså ska fokus för kommunens arbete vara energieffektivisering – trimmade system, som strävar mot minskad förbrukning, och klimatsmarta lösningar inom förvaltningen.

Den egna förnyelsebara elproduktionen ska öka inom både förvaltning och bostäder och batterilagring (kan ersätta reservkraft med fossila bränslen) vid äldreboenden, skolor, industrier, utgör en strategisk investering, som också möjliggör skapandet av energigemenskaper, vilket både är ekonomiskt fördelaktigt, men också avlastar effekttopparna i elsystemet.

Den fjärrvärme som produceras i kommunen ägs inte av kommunen. Då verken eldas med biobränsle (träflis) av skogsprodukter, en råvara som vi behöver vara varsamma med, önskar Naturskyddsföreningen att kommunen påverkar/samverkar med fjärrvärmeföretaget, så att energiproduktionen till större del skapas av solvärme/värmepumpar.

Biltrafik

En stor del av klimatutmaningen, internationellt, nationellt, men också lokalt, är att fasa ut de fossila bränslena i fordonstrafiken. Kommunen behöver öka elektrifieringen inom den egna verksamheten, och utöka laddinfrastrukturen kraftigt, för att stimulera befolkningen att förnya sitt bilinnehav med elektriska fordon. Att skapa fler arbetstillfällen inom kommunen, är också ett sätt att minska transportbehovet/energiförbrukningen. Under övergångsperioden till dess att elektrifieringen slagit igenom, kan alternativa biobränslen utgöra en övergång, tills dess att arbetsfordon m.m. bytts ut.

För att minska de korta biltransporterna måste också förutsättningarna för gång- och cykeltrafiken kraftigt förstärkas. Utbyggnad av cykelnätet, bättre förutsättningar för cykelparkering, pumpmöjligheter bl.a.

Kollektivtrafik

Om Vagnhärads resecentrum utvecklas som nav, på det sätt Naturskyddsföreningen ovan skisserat, kan det nya busslinjenätet kraftigt både förenklas, och turtätheten förbättras, vilket ökar attraktiviteten att välja kollektivt före bilen. Det är av stor vikt att det nya linjenätet utvecklas i samverkan med regionen, så att befolkningen upplever en klar förbättring mot nuvarande förhållande.

Slutligen vill Naturskyddsföreningen peka på den snabba utvecklingen av autonoma fordon, vilket kommer att förändra förutsättningarna för all trafik, men också helt nya mobilitetsmönster. Om tio år (2035) har kanske systemskiftet inte helt slagit igenom, men säkerligen till 2050, det datum som det nu utskickade samrådsförslaget, säger sig ha sikte på.

Bemötande:

Översiktsplanen bygger vidare på den, sedan lång tid tillbaka, fastslagna strategin att förtäta befintliga tätorter och stärka prioriterade kollektivtrafikstråk. Den utbyggnad som skett under de senaste tio åren har följt den här strategin och ett resultat som direkt kan ses är den förhållandevis nya busslinjen utmed Stensundsvägen. Jordbruksmark har endast undantagsvis tagits i anspråk och i så fall i avskilda lägen men begränsat brukningsvärde.

Trosa stad utgör huvudort i kommunen och även om det särskilt är i Vagnhärad kommunen kommer växa under planperioden finns inga planer på att ändra detta. I översiktsplanen har kommunen pekat på områden för framtida bostäder och verksamheter. I vissa fall är jordbruksmark berört av markeringarna men det är först i detaljplaneskedet som vägningen mellan jordbruksmarken och tätortens utveckling kommer att göras. Generellt är kommunen restriktiv till att ta jordbruksmark i anspråk för utbyggnad men i tätortsnära lägen anger översiktsplanen att en hållbar tätortsutveckling väger tungt.

På sikt kommer Vagnhärad att behöva flera av de funktioner som lyfts fram i yttrandet och översiktsplanen pekar på områden för skolutveckling, behovet av framtida primärvård mm. Resecentrum och Ostlänken kommer att bidra till att stärka Vagnhärads attraktivitet för såväl boende som företag. Huruvida denna utveckling kommer påverka förhållandet mellan Trosa stad och Vagnhärad återstår att se. Säkert är dock att kommunen behöver fortsätta arbeta för att stärka Vagnhärads borg och dagens tätort.

Precis som nämns i yttrandet är området mellan Södra stambanan och Stationsvägen/väg 800 påverkat av risker för farligt gods vid planläggning. Järnvägen är primär transportled och väg 800 sekundär. All exploatering inom 150 m från transportled för farligt gods behöver i ett tidigt skede utredas i enlighet med kommunens framtagna riksberäkningsmodell. Detta framgår såväl i planförslaget för markerade områden som i kartan som redovisar riskfrågor. Närheten till dessa riskkällor påverkar avsevärt möjligheten till ändrad markanvändning och nya detaljplaner.

Flera av de områden som nämns i yttrandet är belägna antingen i nära anslutning till Trosa stad eller utmed de utpekade prioriterade kollektivtrafikstråken. Kommunen ger även möjlighet till förtätning av samtliga tätorter men där behöver också avvägningar göras mellan exploateringsgrad, parker och grönområdets betydelse för exempelvis översvämningsytter, biologiska värden, motverka extrema temperaturer mm. Det finns begränsade möjligheter att förtäta Trosa stad men när frågan uppkommer görs en prövning. Beträffande utformning av allmänna ytor, tak mm i syfte att öka gröna och blå inslag i stadsmiljön ses detta oftast över i samband med hantering av dagvatten. Genom att bygga med gröna tak eller anlägga dammar kan dessa värden stärkas och också bidra till en mer kvalitativ stadsmiljö.

Det är inte aktuellt med någon flytt av den kommunala förvaltningen från Trosa stad. Planeringen pågår dock för att ersätta dagens vårdcentral med en ny invid väg 218 och Rådmansbackarna. Läget har valts av flera skäl. Det är centralt beläget med god tillgänglighet för såväl gående som cyklister liksom resande med bil eller kollektivtrafik. Apotek finns i direkt närhet och möjligheten att utforma en vårdcentral med alla dess funktioner inklusive Folk tandvård, familjecentral mm är goda. Dessutom är tillgängligheten för ambulans och eventuellt smittspridande patienter mycket bra. Med tanke på Vagnhärad's planerade utveckling står Trosa kommun snarare inför att kommunen behöver två fullskaliga vårdcentraler såväl i Trosa som i Vagnhärad.

Centrala Trosa stad stängs för biltrafik under den mest intensiva turistsäsongen. Frågan återkommer regelbundet om att stänga centrala Trosa stad helt från biltrafik men detta bedöms inte vara möjligt med tanke på de begränsade möjligheterna att ta sig mellan de båda sidorna om Trosaån. Kommunen har initierat ett arbete under hösten som syftar till att se över trafikföringen i de centrala delarna kopplat till Nyängsvägen och Smäckbron. Resultatet från detta arbete kan bidra till en bättre trafikmiljö i tätorten.

Hantering av dagvatten utreds alltid i samband med att kommunen tar fram nya detaljplaner. Genom växbäddar/gröna områden, dammar och diken kan dagvatten fördröjas och renas vid källan och samtidigt bidra till att stärka både biologiska värden men också stadsmiljön som sådan. Parker och gröna stråk bidrar också till att sänka temperaturen vid värmeböljor. Utöver detta har kommunen arbetat aktivt med att säkerställa reservkraft och säkra miljöer exempelvis vid särskilda boenden eller andra platser för att skydda svaga grupper eller förbereda för trygghetspunkter ur ett beredskapsperspektiv.

Trosaåns dalgång har ett starkt skydd i riksintresset för kulturmiljö. Det som särskilt lyfts fram i värdebeskrivningen är just odlingslandskapet samt sambanden mellan höjdpartiernas fornlämningsmiljöer och Trosaån. Risk för konsekvenser för riksintresset hanteras alltid i detaljplaner och ibland krävs särskilda utredningar och konsekvensanalyser. Mark inom riskintresseområdet som tas i anspråk är i huvudsak belägen i

direkt anslutning till annan bebyggelse och välgångar omfattar i stort sett alltid befintliga vägar. Trosa kommun bevakar riksintressets värden i sin dagliga myndighetsutövning och samarbetar med berörda markägare.

Det finns flera samarbeten när det gäller kustområdet och dess påverkansområden där Trosa kommun deltar. Bland dessa kan Trosaåns vattenvårdsförbund samt Svealands Kustvattenvårdsförbund. Vatten känner inga administrativa gränser vilket gör att samverkan krävs för att förbättra vattenkvaliteten. Kommunen har arbetat med olika projekt och åtgärder för att stärka vattenmiljön och Östersjöns biologiska värden, t ex borttagande av vandringshinder, albårder för att minska att gödningsmedel sprids från åkermarken samt våtmarker på flera ställen i kommunen.

Skyddet för kommunens ena dricksvattentäkt ses för tillfället över och förhoppningsvis kan informationen uppdateras innan antagandet av den nya översiktsplanen. Som framhålls i yttrandet är tillgången på dricksvatten förhållandevis god i kommunen men det betyder inte att man ska slösa med resursen. Genom Tekniska enheten bedrivs ett aktivt arbete med att långsiktigt säkerställa tillgång till dricksvatten. Möjligheten att använda annat vatten för t ex bevattning och liknande studeras. Det har visat sig svårt att utnyttja exempelvis dagvatten för annat eller att skapa parallella system men med nya tekniska lösningar och uppdaterad lagstiftning kan detta förändras i framtiden.

Trosa kommun arbetar på flera sätt för att stärka den biologiska mångfalden och att ta vara på naturens ekosystemtjänster på ett bättre sätt. Ängar, planteringar samt att avsätta mark som grönsstruktur är några metoder. Det är inte aktuellt att arbeta för att omvandla Trosaåns dalgång till naturreservat. Skyddet är starkt redan idag för området genom riksintresset. Kommunen försöker uppmuntra till odling och även upplåta mark för exempelvis odlingslotter, säkerställa att områden hålls öppet genom bete, t ex vid Borgmästarholmen och Länestaheden. Kommunens mark förvaltas dels genom en fastställd skogsbruksplan samt genom den nyligen antagna parkplanen. Syftet med dessa är en långsiktig förvaltning såväl av skog som allmänna platser i respektive tätort.

Genom kommunens energirådgivning och aktiv fastighetsförvaltning har flera kommunen haft möjlighet att effektivisera energiförbrukningen. Det handlar både om att göra smartare val vid nyinvesteringar, utbyggnad av solceller samt kontinuerlig uppföljning för att säkerställa att åtgärder sätts in där de gör störst nytta. Energirådgivningen har också stor betydelse för kommunens invånare och företag där deras råd kan bidra till att förbrukningen minskar i samhället. En stor del av kommunens bostäder byggdes ut under 1970- och -80-talen med helt andra krav och förutsättningar exempelvis vad gäller uppvärmning och isolering. Där har den kostnadsfria energirådgivningen stor betydelse för den enskilde eller respektive företag.

Det stämmer att kommunen inte är ägare till fjärrvärmeverk eller tillhörande nät. Dock sker en samverkan mellan parterna med regelbundna träffar. Båda fjärrvärmeverken eldas med förnybart bränsle men tyvärr är intresset att fortsätta bygga ut nätet begränsat från huvudmannen.

Under de senaste åren har Trosa kommun byggt ut fler laddstationer vid strategiska platser såsom Vagnhärads station, centrala parkeringar i Trosa stad och vid Vagnhärads torg, infartsparkeringar mm. Därutöver hanteras frågan i bygglov för flerbostadshus där krav ställs på laddstolpar. Trosa kommuns bilar drivs i huvudsak av el eller

förnyelsebart bränsle och i takt med att bilar byts ut förbättras fordonsparken ytterligare. Genom det kontinuerliga arbetet med kommunens gång- och cykelvägsanalys identifieras brister i gång- och cykelvägnätet vilka sedan kan åtgärdas med hjälp av riktade satsningar, statlig medfinansiering eller genom exploateringsåtaganden i detaljplaner. Utvecklingen inom transportsektorn går fort. Som ett exempel kan nämnas den snabba utvecklingen av elcyklar som förändrar räckvidd och behov av funktioner. För knappt tio år sedan var dessa knappast tillgängliga för gemeneman men i och med utvecklingen har allt fler tillgång till dessa. Trosa kommun försöker vara förutseende och omvärldsbevaka i syfte att skapa hållbara transportsystem på lång sikt. Ostlänken och dess resecentrum kommer att förändra förutsättningarna i kommunen och ger goda möjligheter att ytterligare stärka den lokala och regionala kollektivtrafiken.

39

Yttrandet utgör bilaga 6.

Bemötande:

Planprogrammet Ekebonäs omfattar ett område väster om Trosa stad beläget utmed Västerljungsvägen invid ett av kommunens prioriterade kollektivtrafikstråk. Planprogram är första steget i planprocessen efter översiktsplan och studerar området på ett mer översiktligt sätt där möjliga vägstrukturer, naturområden och exploateringsgrad redovisas. Planprogrammet kan också identifiera särskilda ämnesområden som behöver utredas ytterligare eller som kan kräva särskild anpassning. Under samrådet lämnar framförallt Länsstyrelsen tydlig information om vilka frågeställningar som behöver beaktas i kommande detaljplaneprocess. Det betyder att det förslag som redovisas i planprogrammet kan komma att revideras utifrån vad efterföljande utredningar visar.

Samhällsbyggnadsnämnden har nu givit Samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att ta fram en detaljplan för området. Inom ramen för detaljplanen kommer en rad frågeställningar att utredas och det är fortfarande för tidigt att uttala sig om hur omfattande exploatering området kommer rymma. Dock är det viktigt att poängtera att området är beläget utmed Västerljungsvägen där kommunen försöker stärka utbudet av kollektivtrafik samt att en etablering vid Ekebonäs kan stärka Västerljung och i synnerhet underlaget för skolan särskilt nu i takt med att nativiteten går ner och antalet barn i förskola och skola bedöms sjunka framöver. Det är av högsta betydelse att Kyrkskolan finns kvar i Västerljung och möjligheten att genom nybyggnation öka underlaget i tätorten är förhållandevis begränsad.

Gillbergsvik är ett annat område där Samhällsbyggnadskontoret har ett uppdrag att ta fram ett planprogram. Arbetet har inletts men är pausat sedan något år tillbaka då markägaren valt att prioritera Ekebonäs. Syftet med planprogrammet är att studera möjligheten att i anslutning till befintlig bebyggelse bygga ut nya bostäder. Exploateringen i sig skulle kunna bidra både till att möjliggöra en utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp vilket även befintliga fastighetsägare skulle kunna dra nytta av samt del bidra till en utbyggnad av gång- och cykelväg ut på Tureholms-halvön och kanske också öppna upp områden som helt eller delvis är planterade med energiskog. Ny bebyggelse utmed Utterviksvägen är också positivt för den som på sikt önskar en mer utbyggd kollektivtrafik i området.

Generellt är Trosa kommun restriktiv mot att omvandla jordbruksmark till annat men i förslag till ny översiktsplan anges att i tätortsnära lägen t ex kan tätortens utveckling väga tyngre än att bevara åkermarken. Det handlar i huvudsak om markområden som är tydligt avskilda från större brukningsenheter, som kan vara uppbrutna av annat såsom diken, ledningsgator och åkerholmar eller ansluter direkt till befintlig bebyggelse. För områden som berör åkermark anges detta i beskrivningen i plankartan samt att detta ska beaktas i kommande detaljplanering. Områden i översiktsplanen är generöst avgränsade med tanke på att kommunen redan från början känner till att delar av förslagen inte kommer vara möjliga att bebygga. Det kan handla om andra allmänna intressen såsom jordbruksmark, anpassning till transportleder för farligt gods, fornlämnningar mm.

Kommunfullmäktige har ett uttalat tillväxtmål om 1-2% sett över en femårsperiod. Målet är antaget i politisk enighet. En rimlig kontinuerlig tillväxt ger förutsättningar för en fortsatt utveckling av och säkra kommunens egen verksamhet men också för det lokala näringslivet. Samtidigt för förslag till ny översiktsplan ett resonemang kring behovet att hitta en balans mellan tillväxt och bevarande. Under de senaste åren har tillväxten varit betydligt högre enskilda år och en sådan utveckling är förstås inte hållbar i längden. Samtidigt går det att konstatera att kommuner med nolltillväxt eller sjunkande tal ganska snabbt får problem med att tillgodose sina invånares behov och vidmakthålla den kommunala verksamheten på en kvalitativ nivå.

De kommande åren bedömer Trosa kommun att det, precis som framförs i yttrandet, i synnerhet är i Vagnhärad utbyggnad kommer att ske. Inom några år kommer utbyggnaden av Ostlänken ge större avtryck i kommunen och arbetet med att stärka Vagnhärad och området kring resecentrum och mot Vagnhäradsgård kommer att sätta större fart. Solberga kanske inte kommer höra till de högst prioriterade utbyggnadsområdena på kort sikt utan nu handlar mycket av arbetet om att koppla ihop resecentrum med de centrala delarna av tätorten. Det är i nuläget svårt att uttala sig om hur många bostäder som de olika områdena kan rymma men kommunen har nyligen haft detaljplanen för Kalkbruksområdet ute på samråd och inom den kan mellan 500-700 bostäder rymmas. Det kommer dock vara en successiv utbyggnad kopplad till det miljötillstånd som reglerar fyllningen av två kalkbrott samt utifrån övriga samhällsbyggnadsfaktorer.

Trosa kommun har ett mycket omfattande näringsliv med väl fungerande företag. Det finns en vilja från dem att verka och utvecklas inom kommunen. Intresset att etablera sig i kommunen är också starkt. Verksamhetsområdet i Trosa stad är i stort sett helt utbyggt och möjligheten till ytterligare etableringar är begränsade. Samtidigt är efterfrågan stor på ny verksamhetsmark. Att kunna erbjuda detta även i Trosa liksom i Vagnhärad och Västerljung är en högt prioriterad fråga. Kommunen ser stora vinster att ge det lokala näringslivet möjlighet att växa på hemmaplan och därigenom också få fler att arbeta lokalt.

Arbetet med att stärka kollektivtrafiken har pågått under lång tid och det går att konstatera att fler väljer bort bilen för exempelvis arbetspendling. Men det är samtidigt viktigt att ha i åtanke att kommunen behöver prioritera hur utbyggnad av kollektivtrafik ska ske. I en kommun med knappt 15.000 invånare kommer alltid val behöva göras och vissa områden kan inte ha fullgod eller ens någon kollektivtrafik på motsvarande sätt som i en större kommun. Kollektivtrafikbudgeten måste riktas till de stråk där den gör mest nytta och dessa stråk behöver därför också prioriteras vid ny bebyggelse. Kommunen försöker dock att utreda alternativa möjligheter som t ex att bättre utnyttja skolskjutstrafiken för andra än barn och ungdomar. Något som tidigare inte var tillåtet enligt då gällande lagstiftning.

Genom utbyggnad av gång- och cykelvägar och säkra cykelparkeringar är det fler som cyklar kortare sträckor. En gång- och cykelväg mellan Västerljung och Vagnhärad har stått högst upp på prioriteringslistan sedan länge men trots många år av förhandling och utredning har detta inte kunnat genomföras på grund av bristande markåtkomst. Syftet med en sådan väg är att knyta ihop tätorterna och därför har en sträcka via Hammarby och järnvägen prioriterats. Andra dragningar har visat sig omöjliga, utmed väg 219, med tanke på begränsad kapacitet vid bron över järnvägen och en sträckning utmed väg 800 har bedömts som en för lång omväg. En sådan sträckning eller en

utmed väg 219 kanske framförallt skulle vara till nytta för besöksnäringen eller mer långväga cykling medan en dragning via Hammarby skulle uppmuntra till cykling för fler Västerljungsbor med målpunkt i Vagnhärad.

Kommunen har byggt ut förbättrade möjligheter till cykelparkering på strategiska platser. En av platserna som utretts är Vagnhärad station. Tyvärr har det än så länge inte varit möjligt att komma vidare där p g a närhet till järnvägen och den känsliga kulturmiljön vid stationsbyggnaderna. Arbetet kommer dock fortsätta i syfte att kunna förbättra för cyklister som vill kunna parkera säkert vid bytespunkter.

Trafikverket är huvudman för Utterviksvägen och under hösten 2025 kommer den att ges ny beläggning och därmed förbättras. Utifrån översiktsplanens förslag bedömer Trosa kommun att Utterviksvägens kapacitet är tillräcklig för den planerade nya byggelsen. Kommunen har vid tidigare tillfällen lyft frågan om att vägen översvämmas invid Tureholms slott och att detta blivit värre under senare år. Efter att under flera år inte nått framgång har Trafikverket nu gjort omfattande arbete med att förbättra diken utmed vägen och därmed kommer förutsättningarna att avsevärt förbättras inför framtiden. Vidare har kommunen i tidigare ärenden lyft behovet av att höja vägen vid samma sträcka så att den åtminstone har samma höjd som kommunens gång- och cykelväg som går parallellt med vägen och som inte brukar översvämmas. Vi hoppas att det nu sker i samband med det kommande beläggningsarbetet. Det är framförallt den avslutande tredjedelen av Utterviksvägen som är smal, kurvig och backig och den delen berörs inte av översiktsplanens förslag till nya boendeområden. I de fall ny bebyggelse planläggs utmed vägar med samfällighetsföreningar kommer det att utredas och klargöras i samband med kommande detaljplaner.

Kommunfullmäktiges beslut om medfinansiering gäller fortfarande och ersättning tas ut i samband med framtagande av detaljplan. Ersättningen kommer gå till åtgärder som kan förbättra trafiksäkerhet i enlighet med det åtgärdsprogram som tagits fram inom ramen för Resväg västra Trosa. Det kan handla om utbyggnad av gång- och cykelväg på Tureholms halvön, säkerhetshöjande åtgärder vid enskilda punkter mm.

I samband med att arbetet med ny översiktsplan inleds påbörjas en dialog med kommunens större markägare och exploatörer som byggt i kommunen tidigare. Utifrån dessa samtal sammanställs en bruttolista på önskemål som sedan översiktligt utreds. Vilka förutsättningar finns inom respektive område? Vilka andra intressen finns t ex fornlämningar, naturvärden, riksintressen, strandskydd, närhet till transportleder för farligt gods och mycket mer. Utifrån denna kartläggning tar Planutskottet sedan ställning till vilka områden som kan tas med i förslag till ny översiktsplan. Eftersom översiktsplanen är rådgivande är avgränsningarna generöst gjorda men i beskrivningen framgår vilka förutsättningar som råder på respektive plats och vilka faktorer som kan påverka en utbyggnad. När sedan detaljplaneskedet inleds görs den verkliga prövningen mellan den enskilde markägarens/exploatörens intressen gentemot kommunens intentioner och övriga allmänna intressen. Kommunen, som planmyndighet, gör den vägningen i syfte att långsiktigt planera för en hållbar samhällsutveckling.

Odlingslotter är en fråga om ökat i betydelse under senare år både genom behov av bättre beredskapsförmåga men också genom ett större intresse bland invånarna. I samband med kommunens detaljplanering prövas frågan och i de fall det är lämpligt och möjligt kan områden läggas in i detaljplaner. Kommunen upplåter också mark för ändamålet. Frågan kommer säkert öka i betydelse och det finns en medvetenhet om

detta såväl på Samhällsbyggnadskontoret som på den Tekniska enheten som förvaltar kommunens mark. Utöver detta planteras numera ofta lekplatser med fruktträd och bärbuskar och invånare uppmanas att plocka frukt och bär från kommunens träd på allmänna platser i tätorterna.

Inom vissa områden där utökat strandskydd råder finns befintlig bebyggelse som tillkommit över tid. En del före dagens strandskydd infördes år 1975 eller innan det utökade strandskyddet beslutades år 2012. Dessa enskilda fastighetsägare har förstås också rätt att använda sin fastighet trots att de numera omfattas av upp till 300 m strandskydd. Det finns i miljöbalken dispensskäl som kan användas vid nybyggnation och avstyckningar. I de fall dessa skäl är uppfyllda har fastighetsägaren rätt att utföra önskad åtgärd. I och med att det på vissa sträckor utmed kusten finns bebyggelse sedan tidigare och eftersom det finns ett tryck för att omvandla fritidshus till permanentboende, avstyckningar eller liknande vill kommunen vara tydlig och visa att det inom vissa områden kan komma att ställas krav på detaljplan om det blir för omfattande. Alla bebyggda områden är inte redan planlagda där byggrätt och avstyckning är reglerat som t ex vid Gillbergsvik, Korsnäs udde och Oxelvik och översiktsplanen behöver därför vara tydlig om detta.

Arbetet med Vattentjänstplanen är, på samma sätt som översiktsplanen, kontinuerligt. Samhällsbyggnadskontoret deltar tillsammans med Miljökontoret i detta arbete som leds av Tekniska enheten. Översiktsplanen har utgått ifrån gällande Vattentjänstplan och kommer följa det fortsatta arbetet med den liksom Miljökontorets tillsynsplan för enskilda avlopp i kommande uppdatering av planförslaget inför granskning och antagande.

40. [REDACTED]

Vill med detta mail framföra mina åsikter gällande tänkt exploateringsområde av Lövsta, Vagnhärad som framgår i Översiktsplanen 2026.

Detta är något jag tillsammans med många andra i området starkt motsätter oss.

Lövsta är ett landsbygdsområde med närhet till fri ängsmark, skog, vatten och naturen i allmänhet.

Att i framtiden förstöra dessa markytor med bebyggelse i form av fastigheter eller ytor för industriell verksamhet skulle till följd av detta förstöra den fantastiska landsbygd och natur som är där idag.

Lövsta är en naturnära landsbyggsidyll där mer bebyggelse eller industriell verksamhet inte kommer vara till det bättre!

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering.

41. [REDACTED]

Jag motsätter mig byggnationerna helt och hållet. Man tar inte hänsyn till den lilla naturen som vi faktiskt har kvar. Vi är ej i behov av mer bostäder eller industrier. Hälften av alla nybyggnationer säljes inte och står orörda.

Lövsta är för mig en helig plats. Denna plan som nu ligger på bordet. Kommer ta bort allt som gör Lövsta till just Lövsta.

Borde finnas bra många platser för denna plan. Som är ett bättre alternativ t.ex som sandgroppen på andra sidan av Lövsta.

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Syftet med markeringen är att i framtiden undersöka möjligheten för nya bostäder. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktivt som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering. En rad utredningar kommer att behöva tas fram och belysa de frågeställningar som lyfts i yttrandet.

42. [REDACTED]

Yttrandet utgör bilaga 7.

Bemötande:

Det finns många intressanta aspekter och möjligheter som lyfts fram i yttrandet. Trosa kommun delar bilden av att Trosa är en attraktiv kommun som erbjuder kvalitativa miljöer såväl på land som i skärgården. Det finns goda möjligheter till ett gott liv där invånare och besökare kan tillgodose en stor del av sina behov inom ett rimligt avstånd och det är enkelt att leva mer hållbart. Vissa aspekter kanske inte är sannolika att de kommer inträffa men en vision handlar om att skapa bilder inför framtiden och där vissa saker uppfylls medan andra inte gör det. Yttrandet har stöd i vissa delar av översiktsplanen och i andra ser kommunen alternativa utvecklingsvägar. Det ger ändå inspiration till det fortsatta arbetet med kommunens nya översiktsplan.

43. Miljöpartiet Trosa

Det nya samrådsförslaget har fått en digital och interaktiv utformning. Den är lättläst men riskerar att fragmentera innehållet och försvaga helhetsperspektivet. Vi undrar också om texterna i pdf-versionen och webbrutorna är helt samstämmiga.

Planen är i stort sett fyllig och välskriven, med ambitiösa avsnitt om förutsättningar och strategier. Samtidigt märks en förskjutning: tidigare visioner har ersatts av utblickar till 2050 vilket kan ses som ett steg från vilja och framtidstro mot försiktig verklighetsanpassning.

Miljöpartiet de gröna i Trosa har deltagit i processen i planutskottet. Våra synpunkter är väl kända av majoriteten, men vi ser behov av att framföra några av våra centrala invändningar om igen.

Övergripande invändningar

I texterna framstår intentionerna som hållbara och ansvarsfulla. Men i de konkreta planförslagen brister konsekvensen.

1. Jordbruksmarken

Planen säger att jordbruksmark ska sparas, men samtidigt föreslås exploatering på flera platser: Rådmansbackarna, Fageräng och Lövsta. Vid Lövsta berörs dessutom aktivt brukad åkermark från Sörby gård, som felaktigt pekats ut som strategisk mark. Detta kan vi inte acceptera.

MP motsätter sig all exploatering av jordbruksmark när annan mark finns att tillgå. Detta gäller även Ängsvägens förlängning.

2. Bygg utifrån kollektivtrafik

Planen säger att samhällsbyggnaden ska växa inifrån tätorterna, utåt längs kollektivtrafikstråk. Det är en klok ambition. Men flera planområden bryter mot detta, t.ex. Kohagsberget, Stubbhugget och Stensunds gård. Vi anser att ordningen behöver ändras. Först bättre kollektivtrafik och sedan utbyggnad.

MP yrkar att dessa planer avvisas (se även bilaga).

3. Prioritera Vagnhärad, inte Trosa

Planen påstår att Vagnhärad ska prioriteras. Ändå finns en majoritet av de markerade förslagen i närheten av Trosa.

MP yrkar att kommunen följer sina egna intentioner och lägger byggplaner i och omkring Trosa på is.

4. GC-vägar (gång- och cykelvägar)

Planen talar om att underlätta gång och cykel, men var finns de konkreta förslagen?

MP yrkar på tydliga inriktningar i ÖP för att bygga ut GC-infrastrukturen.

EU:s Gröna Giv och lokal beredskap

Översiktsplanen bör genomgående ta hänsyn till EU:s Gröna Giv och målet om ett klimatneutralt EU 2050. Det handlar inte bara om allmänna ambitioner utan om konkreta åtgärder som stärker både klimatet och den lokala beredskapen:

- **Hållbara transporter:** Minska bilberoendet genom att prioritera kollektivtrafik, cykel och gång. ÖP bör innehålla tydliga åtaganden om utbyggnad av GC-vägar och samordning med kollektivtrafiken. Det ökar tillgängligheten, minskar utsläppen och gör kommunen mindre sårbar vid kriser.
- **Ren energi:** Vid nybyggnation ska planeringen alltid möjliggöra solceller på tak. Kommunen bör också peka ut lämpliga områden för solcellsparker, exempelvis i anslutning till motorvägen och Ostlänken i Vagnhärad. Dessutom bör stöd ges till havsbaserad vindkraft. Lokal produktion av förnybar energi stärker både klimatmålen och energisäkerheten.
- **Skogen:** Kommunens naturområden, skogar och skogspartier ska förvaltas hållbart och långsiktigt, utan kalhyggen. Detta gynnar klimatet, rekreationen, biologisk mångfald och bidrar till resiliens mot stormar, erosion och extremväder. Fortsatt exploatering av tätortsnära skogsmark i östra Trosa bör upphöra, de är en viktig resurs för rekreation och hälsa. Bostadsbyggande på Bråtanäs bör begränsas till tomter längs Krymlavägen.
- **Pollineringsplan:** En kommunal pollineringsplan behövs för att säkra ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Den bör kopplas till markanvändning, parker, grönområden och nybyggnation. Pollinatörerna är en grundbult i livsmedelsförsörjningen och därmed i beredskapen.
- **Tätorternas grönska:** EU:s mål är ingen nettoförlust av grönområden till 2030. Kommunen bör därför sätta upp egna lokala mål för trädplantering, gröna tak och gröna miljöer i tätorterna, samt undvika stora hårdgjorda ytor vid nybyggnation. Grönskan minskar översvämningsrisker, dämpar värmeböljor och stärker folkhälsan.
- **Livsmedelsberedskap:** I linje med EU:s strategi för hållbar matproduktion bör kommunen värna jordbruksmarken och skapa fler odlingslotter i tätorterna. Det ökar både beredskapen och gemenskapen lokalt.
- **Vattenförsörjning:** EU:s gröna giv betonar även resiliens mot klimatförändringar. Kommunen bör därför planera långsiktigt för dricksvatten, skydd av vattendrag och klimatanpassning, exempelvis genom att ersätta vägbanken till Edanö med en bro.

Ytterligare konkreta synpunkter

- Man bör vara mer öppen för osäkerheten kring demografisk utveckling och trycket på inflyttning. Det syns en vikande tendens i hela landet.
- Vi ser Vagnhärad som det kommande navet i kommunen och tänker oss en hållbar ekologisk urban utveckling där.
- Avstå från att bygga nya bostäder i västra Trosa och i västra delen av kommunen, för att inte förvärra trafikproblemen genom Trosa.
- Skapa odlingslotter vid Rådmansbackarna eller annan plats då det är viktigt för beredskapen.
- Bygg fler cykelvägar och förbättra skyltningen för gång- och cykeltrafik.

- Plantera in buskar, träd och växter i tätorterna och vid nybyggnation. Undvik stora asfalterade ytor.
- När det gäller vatten så undrar vi när vägbanken till Edanö ska ersättas av en riktig bro?
- Hur integreras kommunens nya parkplan med översiktsplanen? Vi påminner om att MP i augusti 2025 lämnat in en skrivelse med tillägg till parkplanen.

Trosa den 15 september 2026

Maria Arman, gruppleddare för Miljöpartiet de gröna i Trosa

Bilaga (Inlämnad vid planutskottet nov 2024)

ÖP 2026 – markägares önskemål MP synpunkter

Efter studiebesök i fält av gruppleddare och 5 medlemmar den 10 november på 11 angivna platser som redovisats i planutskottet har MP följande synpunkter.

Princip: Nybyggnation i kommunen bör för lång tid framöver styras till Vagnhärad och Västerljung. Detta för hållbar och harmonisk tillväxt i kommunen. För hållbarhet och klimatanpassning ska byggnation som innebär bilberoende undvikas. Områden för nybyggnation runt Trosa som redan finns med i ÖP 21, räcker för lång tid framöver. Därför avvisar vi de flesta förslagen men bidrar med några undantag samt argument.

Vi är förvånade att det saknas förslag från markägare runt Vagnhärad.

1. Åda gods Fagerbjörk utvidgning. Onödig förstoring av området. Avvisas.
2. Åda gods Trostorp. Området ligger inklämt och avgränsat utan kontakt med tätorten. Buller från vägen påtagligt. Med tanke på faunabron motsägelsefullt att bebygga där djuren ska röra sig fram. Avvisas.
3. Tureholms slott Kohagsberget. Skog och bergsterräng. Vi har endast principiella invändningar mot onödig bebyggelse nära Trosa samt bilberoende. Avvisas.
4. Tureholm norr om Västerljungsvägen. Utvidgning av gula områden i ÖP 21. Påverkar äldre vacker skog med Sörmlandsleden, närhet till Trosa och Hunga strövområde. Avvisas.
5. Långnäs gård Ängsvägens förlängning. Hagmark som gränsar till redan bebyggda områden. Avvisas av principiella skäl.
6. Långnäs gård Skjuvkärr. Hagmark eller åker som gränsar till bebyggelse. Kan vara okej. Avvisas enligt principen ovan.
7. Stensunds gård och Långnäs gård Bråtanäs. Skogsmark och angeläget att bevara strandskyddet. Ligger långt från tätorten och riskerar bilberoende. Avvisas.

8. Stora Hunga Västra Fäns förlängning. Skogen är redan nedhuggen och området som är ganska litet ligger i direkt anslutning till bebyggelse och infrastruktur. Inga invändningar.
9. Hvalfiskens Stubbhugget. Onödig satellitbebyggelse med bilberoende. Avvisas.
10. Hvalfiskens Stene. Stort område i skogsterräng. Ingen relation till tätorterna. Avvisas.
11. Hvalfiskens Västerljung. Ansluter till befintlig bebyggelse och innebär nedtagning av energiskog. Ingen invändning.

Trosa den 10 nov 2024

Maria Arman, MP, gruppleddare MP

Britta Eklund, MP, ledamot SBN

Bemötande:

Inför granskningen kommer kartor och texter ses över så att det hänger ihop som ett dokument.

Översiktsplanen pekar ut flera områden som berör åkermark. I översiktsplanen görs avgränsningarna generöst eftersom det inom respektive områden kommer finnas intressen som påverkar möjligheten att ändra markanvändningen. För att tydliggöra detta betonas den här typen av värden och faktorer under rubriken Tänk på detta inför kommande detaljplanering. Även om ett område kan uppfattas som stort vet vi av erfarenhet att ytor inte blir aktuella för exploatering. Det kan handla om naturvärden, fornlämningar, hänsyn till riksintressen eller andra starka allmänna intressen. Översiktsplanen behöver ta detta i beaktande och därför kan t ex områden med jordbruksmark läggas in i det som benämns som strategisk mark eller framtida boendeområden.

En utbyggnad invid såväl Kohagsberget som Stubbhugget kan bidra till att stärka underlaget för kollektivtrafik ut mot Lagnöviken och Trosa Golfklubb. Det har sedan länge funnits önskemål om detta men befolkningsunderlaget har varit för litet för reguljär kollektivtrafik. Området skulle vidare kunna fungera som en länk för att fortsätta gång- och cykelvägen som sedan några år tillbaka finns fram till Åshornsvägen. Fortsättningen är besvärlig att tillskapa utmed Utterviksvägen men skulle kunna gå via Kohagsberget och en eventuell fortsättning söderut.

Kommande år kommer mycket av utbyggnaden av Trosa kommun att ske i Vagnhärad. Dels finns omfattande områden markerade som boendeområden och verksamhetsmark samt dels är en stor del av tätorten markerad som strategisk mark där kanske norra Vagnhärad i synnerhet kommer att genomgå en omfattande förändring. I Trosa stad ges fortfarande möjlighet till utbyggnad men jämfört med Vagnhärad är det ändå i en mindre skala.

Inför granskningen ses avsnitten om gång- och cykelvägar samt hållbara transporter över.

Trosa kommun har tagit tydlig ställning och avstyrkt utbyggnad av havsbaserad vindkraft inom riksintresseområdet i ytterskärgården. Det finns andra intressen som

kommunen bedömer väger tyngre och det finns en uppenbar risk för påtaglig skada på gällande riksintressen. Detta framgår nu även tydligt i översiktsplanen och det finns inte anledning att ompröva detta beslut. Generellt är kommunen positiv till att etablera anläggningar för förnyelsebar energi men vill inte peka ut specifika områden för ändamålet. I översiktsplanen lyfts möjliga platser i mer övergripande formuleringar.

Det finns omfattande sammanhållna skogsområden i Trosa kommun och några av dessa omfattas av den prioriterade grönstrukturen och de prioriterade viltstråk som finns inom kommunen. Skogen brukas precis som annan jordbruksmark i enlighet med framtagna skogsbruksplaner och en brukad och varierad skog leder också till höga värden såväl för den biologiska mångfalden som för de ekosystemtjänster skogen erbjuder.

44. Langövikens samfällighetsförening

Lagnövikens samfällighetsförening vill framhålla behovet av cykelvägsutbyggnad längs Utterviksvägen.

Vårt område har gått från att vara ett fritidshusområde till att bestå av en majoritet fastboende. Allt fler kan komma att cykla till och från mål i Trosa om säkerheten ökas med separerad cykelbana längs en längre del av Utterviksvägen. Idag är olycksrisken stor. Ökad säkerhet och även bekvämlighet kan väntas med separerad cykelbana.

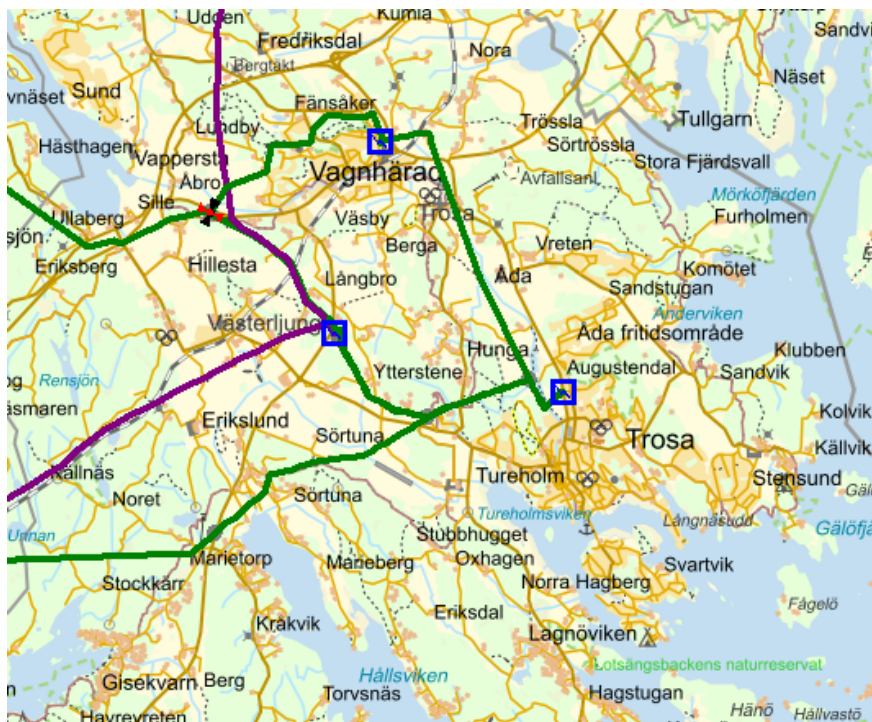
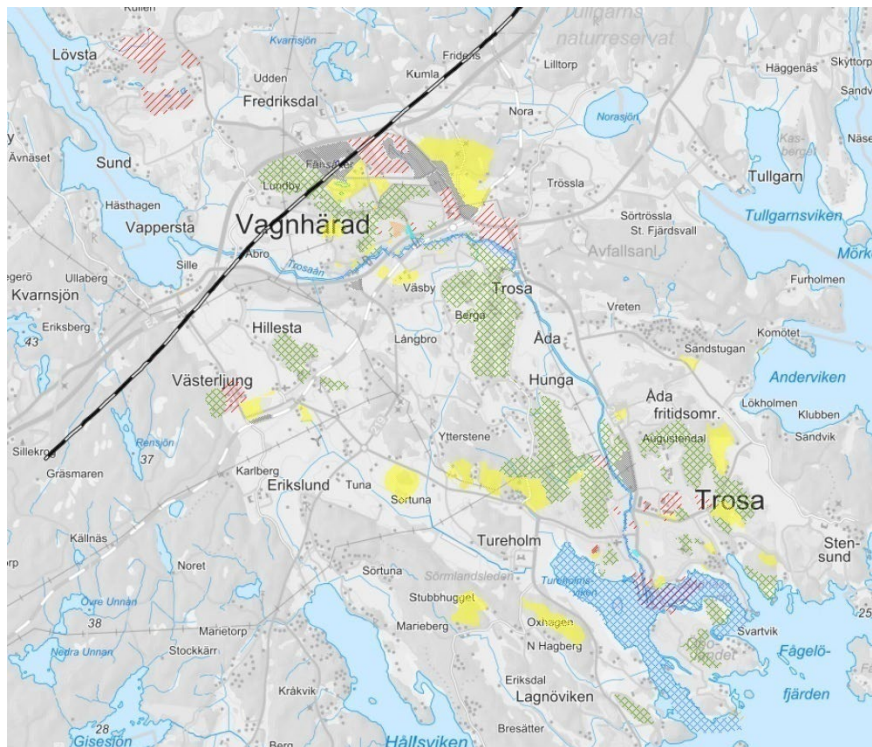
Generellt kan man vänta sig ökat cyklande med fler elcyklar. Förslaget till Översiktsplan lyfter också fram de positiva effekterna av ett minskat bilberoende. Vi vill verkligen stryka under denna uppfattning, som signalerar önskan om att uppnå miljöförbättringar.

Bemötande:

Trosa kommun känner till önskemålen om en fortsättning av gång- och cykelvägen utmed Utterviksvägen. Lagnöviken och Hagstugan har gått från att vara fritidshusområden till att hög grad vara permanentbebodda bostadsområden. Det ökar förstås behovet av att fortsätta gång- och cykelbanan ut på Tureholmshalvön. Det finns dock utmaningar att dra en gång- och cykelväg i direkt anslutning till Trafikverkets väg. Topografi och naturskyddsområden påverkar möjligheten och även om kommunen förberett genom olika åtgärder kan det vara besvärligt. Söder om Tureholms slott föreslås ett område på Kohagsberget som nytt boendeområde. Området skulle kunna bidra till att stärka förbindelsen ut mot Lagnö-Hagstugan genom förbättrade gång- och cykelförbindelser samt också stärka underlaget för framtida kollektivtrafik vilket skulle komma områdets invånare till gagn.

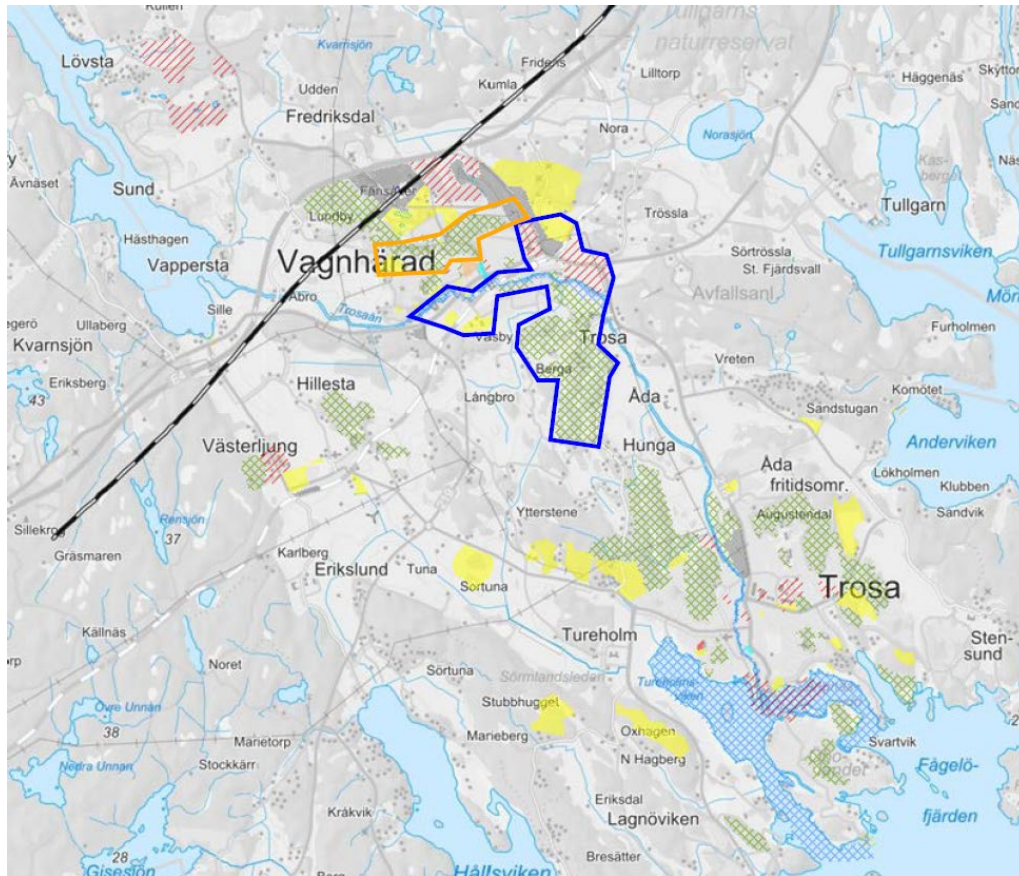
45. Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät och lokalt elnät med en spänningsnivå på 0,4 kV till 145 kV, både ledning i luft och ledning i mark inom Trosa kommun.

Vattenfall eldistribution AB har projekt inom Trosa kommun. Se nedan markerad blå och orange område. Inom orange område planeras att schakta för nya 11 kV

markkablarna för nyanslutningen till Sillekrog. Inom det blåmarkerade området finns pågående reinvesteringsprojekt för att förnya vårt lokalnät.

Vattenfall lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:

- Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.
- Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.

- Tillkommande solenergianläggning ska placeras minst 20 m (landsbygd) eller 10 m (tätort) från närmaste fasledare vid icke direktjordad luftledning med en spänningsnivå upp till 100 kV med hänsyn till TSN nr 21.
- Om en tillkommande solenergianläggning planeras att uppföras närmare 300 m från vårt stationsområde eller kraftledningsgata (145 kV) skall samråd, i enlighet med Elsäkerhetslagen §6, om skyddsåtgärder genomföras innan anläggningen uppföres. Skyddsåtgärder krävs för att förhindra att farlig beröringsspänning inte överskrids i er anläggning de gränsvärden som anges i EL-SÄK-FS 2022:1 kap 5 §7 på grund av jordfel i vårt 130 kV system. Vi befarar att planerad anläggning (solcellspark, byggnad), som innehåller starkströmsanläggning, planeras närmare än 300 m från vår anläggning. Vi ber er söka samråd med oss då ni är redo att redovisa planerad utformning av er elanläggning.

Vattenfall lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen lokalt elnät:

- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 24 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Nya exploateringar medför ett behov av både nya ledningar och nya nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område men kan vara både markförlagda kablar och ledningar byggda i luft på landsbygden.
- För att undvika magnetfält ska avstånd från station till stadigvarande vistelse vara minst 5 meter. För att undvika brandrisk ska avstånd mellan station och brännbart material vara minst 5 meter.
- En tumregel är att längsta kabelväg från nätstation till anslutningspunkt är cirka 200 m. Det kan dock variera beroende på nätstationens kapacitet och områdets elförbrukning.
- Vid utbyggnad av laddinfrastruktur krävs sannolikt ombyggnad av befintliga elnätanläggningar och utbyggnad med nya elnätanläggningar.

För alla detaljer och anläggningar som placeras invid Vattenfalls elnätanläggningar gäller att dessa skall placeras så att drift- och underhållsarbeten för elnätanläggning inte försvåras.

Schaktning och sprängning får inte ske i närheten av Vattenfalls elnätanläggningar utan att man i god tid inhämtat ledningsägarens medgivande.

Hänsyn ska tas till försiktighetsprincipen som ingår i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken avseende att verksamheter eller åtgärder inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Ombyggnad eller flytt av Vattenfalls anläggning ska anmälas i god tid. Ombyggnad/flytt bekostas av den som initierat ärendet, om det inte regleras på annat sätt i avtal.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploatören.
- Beställning/förfrågan av ledningsflytt (lokalnät) görs på Vattenfall Eldistributions hemsida: [Offertförfrågan flytt av anläggning – Vattenfall Eldistribution](#)
- Beställning/förfrågan av ledningsflytt (regionnät) görs på Vattenfall Eldistributions hemsida: [Regionnät flytt](#)
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via [Anslutning – Vattenfall Eldistribution](#) eller på telefon: 020–82 10 00
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Se [Gräv inte utan koll | Vattenfall Eldistribution](#)
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår [Beställ tjänst – Vattenfall Eldistribution](#)
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla **skeden** av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Bemötande:

Inför granskningen ses behovet av att informera om skyddsavstånd och krav på samråd mm i översiktsplanen över och förtydligas. Yttrandet vidarebefordras till kommunens Bygglovenhet för kännedom inför kommunens prövning av framtida bygglov. Praktiskt hanteras frågeställningar relaterat till yttrandet framförallt i kommande detaljplaner.

46. Länsstyrelsen Södermanlands län

Yttrandet utgör bilaga 8 och bifogade yttranden från övriga statliga myndigheter utgör bilaga 9.

Bemötande:

Kartfunktionen kommer att vidareutvecklas över tid och det är möjligt att även andra kartlager läggs till kopplat till kommunens översiktsplan och dess ställningstaganden. Flera av de lager som nämns finns tillgängliga på andra hemsidor där respektive ansvarig myndighet kontinuerligt uppdaterar kartorna. Mot bakgrund av det kan det i vissa fall vara mer lämpligt att hänvisa till dessa än att lägga in i ett plandokument som efter antagandet vinner lagakraft och därmed ej kan ändras eller uppdateras.

Trosa kommun kan förstå att underlaget kan vara svåröverskådligt även om ambitionen har varit att dels känna igen sig från tidigare. Det finns förstås fördelar med en digital översiktsplan men samtidigt finns alltid risken att helheten saknas och att dokumentet fragmentiseras. Arbetet med den digitala översiktsplanen är en pågående process och underlagen och ställningstaganden kommer att förtydligas i det fortsatta arbetet.

Riksintressen och Natura 2000 redovisas på motsvarande sätt som gjorts sedan ÖP2000 och som kontinuerligt uppdaterats i efterföljande översiktsplaner vilket kommunen tidigare uppfattat att Länsstyrelsen samtyckt till. I en kommun där drygt 90% av ytan är täckt av minst ett riksintresse ibland upp till sex kan det vara svårt att få en överblick av dessa. Plankartan redovisar gällande riksintressen och pdf-versionen redovisar samtliga gällande riksintressen med hänvisning till respektive sektorsmyndighet som ansvarar för dessa. I plankartan redovisas också kommunens ställningstaganden i de fall detta är särskilt viktigt t ex avgränsningen av riksintresse Tureholms slott eller kommunens inställning till riksintresset för energiproduktion. I de fall ett riksintresse bedöms ha påverkan på ett planförslag anges detta under punkten "Att tänka på inför kommande detaljplanering". För flertalet riksintressen bedöms risken för skada eller någon påverkan över huvud taget vara minimal vilket snarare leder till frågan om dessa riksintressen verkligen är avgränsade på ett rimligt sätt. Med tanke på flera intressens omfattning och uppkomst kanske staten borde genomföra en kontinuerlig utvärdering och revidering av dessa på motsvarande sätt som kommunen arbetar med sin översiktsplan vore på sin plats. Kommunens Natur 2000 områden är redovisade i kartmodulen under rubriken Områden med särskilda natur- och friluftsvärden men den kan även lyftas fram i Riksintresse-kartan och i planens textdel.

Beskrivningarna av planområden kommer att ses över inför granskningen och förtydligas vid behov. Det är viktigt att se dessa beskrivningar som en helhet där såväl beskrivning som Tänk på-avsnittet behöver beaktas liksom plankartans redovisning.

I översiktsplanens textdel hänvisas till respektive sektorsmyndighet för aktuell och komplett beskrivning av respektive riksintresse. Inför granskningen kompletteras avsnittet om riksintressen över och förtydligar kring kommunens ställningstaganden. Som nämnts ovan framgår det tydligt när en kommande detaljplan inom ett föreslaget område särskilt behöver beakta ett riksintresse och därmed utreda konsekvenser särskilt. I de fall kommunen bedömt att kommunen behöver göra ett tydligt

ställningstagande gentemot ett riksintresse har detta gjorts, Tureholms slotts avgränsning och energiproduktion. I övriga fall hanteras frågan inom ramen för ordinarie planprocess.

Översiktsplanen anger riktlinjer för planering och utbyggnad inom respektive riksintresseområde för kulturmiljö där detta bedöms vara nödvändigt. I det fall detta behöver förtydligas görs detta till granskningen. Fördelen för kommunens riksintressen för kulturmiljövård är att dessa är förhållandevis tydliga och har dessutom relativt nyligen setts över och reviderats. Inom en stor del av de områden som påverkas av dessa riksintressen finns ingen eller begränsat intresse eller möjlighet till ny bebyggelse in någon större skala. Det föreslås inte några nya utbyggnadsområden och i det fall det blir aktuellt med förhandsbesked om fler än två till tre fastigheter krävs detaljplan. I de delar där kommunen föreslår ny bebyggelse är dessa förslag i stor utsträckning lokaliserade till respektive tätort där påverkan bedöms som begränsad och finns för riksintressets värden lyfts detta fram i beskrivningen av respektive område. När det gäller Trosaåns dalgång och Vagnhärads framtida expansion vid resecentrum är planförslagen i huvudsak lokaliserade utanför riksintresseområdet samt tydligt avskilda topografiskt från det landskap som riksintresset avser att skydda.

Lokaliseringen på Kohagsberget har avgränsats utifrån ambitionen att inte påverka landskapsbild och därmed undvika att påverka riksintresset för Tureholms slott. Gränsen är flyttad bort från bergskränen och den föreslagna bebyggelsen ligger i en sänka vilken nås via Åshornsvägen. Träddidån mot Tureholmsviken kommer att kvarstå eftersom planområdet har en buffertzonen fram mot krönet. Ny bebyggelse i övrigt, bortsett från föreslagna områden, bedöms komma i anslutning till befintlig bebyggelse utmed kuststräckan och påverkar inte riksintresset för Tureholms slott.

Utterviksvägen, väg 768, bedöms ha kapacitet för tillkommande bebyggelse. Trafikverket kommer under 2025 att genomföra ett omfattande arbete för att höja standarden på vägen. Trosa kommun utgår ifrån att Trafikverket genom arbetet framtidssäkrar vägen på lång sikt såväl vad gäller trafikflöden men också för att undvika de återkommande problemen med översvämningar som intensifierats under de senaste åren.

De delar av riksintresset för Ringsö-Hartsö som är belägna inom Trosa kommun utgörs endast en mindre del av bebyggda områden i och i anslutning till Källvik. Dessa är i huvudsak planlagda sedan tidigare, utbyggda sedan mycket lång tid tillbaka alternativt utgörs av statlig väg och brygga. Med tanke på att det råder utökat strandskydd om 300 m inom detta område är möjligheten för ny bebyggelse eller nya tomter ytterst begränsade. I sak går det att konstatera att det inom det område som inte redan är bebyggt kommer ingen ny bebyggelse eller nya anläggningar kunna tillkomma. Således finns det inte några motstående intressen för kommunen att ta ställning inför inom aktuellt riksintresseområde.

Strategisk mark är ett begrepp och en markering som använts sedan ÖP2000 i syfte att i ett tidigt skede markera, kanske framför allt för närboende, att det kan finnas ett intresse på sikt att ändra markanvändningen inom ett område. Av erfarenhet brukar ett område kunna markeras som strategisk mark för att sedan i kommande översiktsplaneprocesser förtydligas med mer information och då även en tydligare markering. Det finns dock ett stort värde att redan innan området är färdigutrett informera om att något kan vara på gång. Länsstyrelsen kommer därför att få fler tillfällen att studera dessa områden inom ramen för kommande översiktsplaneprocesser.

Riksintresset för naturvård och friluftsliv omfattar kusten och stråk upp på land mot Gisejön och invid Tullgarn. Dessa riksintressen beaktas i förhandsbesked och bygglov inför granskningen ses skrivningarna över om detta behöver förtydligas.

Trosa kommun har tidigare i Regeringens prövning av projektet Långgrund avstyrkt all form av etablering av vindkraft inom riksintresseområdet. I förslag till ny översiktsplan har detta tydliggjorts med ett ytterligare ställningstagande att riksintresseområdet borde tas bort. Något ytterligare ser kommunen inte att översiktsplanen behöver kompletteras med.

Inför arbetet studerades underlag för aktuella riksintressen för sjöfarten och de visade endast den redovisade farleden. Självklart kompletteras riksintressekartan med samtliga gällande intressen. I text framgår i översiktsplanen att kommunen är belägen inom såväl Bromma som Stockholm-Skavstas MSB-yltor samt att särskilt samråd krävs vid vissa tillfällen.

Textdelen kring riksintresset för Rörligt friluftsliv korrigeras till granskningen. Riksintresset avgränsning är mycket omfattande och skulle behöva ses över från statens sida. I vissa fall tycks avgränsningen vara gjord utifrån statens fastighetsinnehav mer än faktiska intressen för det rörliga friluftslivet. I den mån riksintresset är berört av något planförslag hanteras frågan i kommande detaljplaneprocess. Inför granskningen ses skrivningar över i det fall något behöver förtydligas. Planförslaget som sådant som i huvudsak är föreslagen i tätortslägen visar tydligt hur kommunen prioriterat att utveckla tätorterna samt stärka kollektivtrafikstråken framför att ta i anspråk mark som tillgodoser riksintresset värden.

Som nämnts tidigare redovisas Natura 2000 såsom det gjorts de senaste 25 åren och i de fem översiktsplaner som tagits fram under den perioden. Inför granskningen kompletteras riksintressekartan med Natura 2000. Översiktsplanen föreslår inte någon ny bebyggelse i anslutning till något av kommunens Natura 2000-områden vilket visar på att det gjorts en vägning mellan olika intressen där närheten till Natura 2000 ingår. Vidare redovisar översiktsplanekartan dels prioriterad grönstruktur som tillsammans med prioriterade viltstråk, naturreservat och Natura 2000 hur gröna värden ska värnas. I de fall kommunen tidigare planlagt i närheten av Natura 2000 har naturvärden och risk för påverkan på dessa områden utretts och redovisats. Som planförslaget ser ut idag bedöms påverkan på Natura 2000 vara mycket begränsad.

I kartan som redovisar risker har kommunen medvetet valt att redovisa transportlederna på olika sätt av flera skäl. Dels handlar det om att särskilja primär och sekundär led vilket är av betydelse för kommande planläggning i dess närhet samt dels är det av intresse att se om det handlar om järnväg där omfattningen av transporterna kan vara större med godståg än lastbil på väg. Kommunen känner till den vägledning som Länsstyrelsen tagit fram rörande farligt gods och har utifrån den fördjupat sitt kunskapsunderlag och metod och tagit fram en egen vägledning där även en tydlig metod för att bedöma risk och behov av åtgärder finns. Den är mer detaljerad och bygger mer på förhållanden på platsen än generella antaganden. Genom analysen kan kommunen inom ramen för en detaljplan mer träffsäkert besluta om åtgärder, placering och försiktighetsmått.

Besvärliga geotekniska förhållanden är en ständigt återkommande fråga vid all typ av byggnation i Trosa kommun och sedan år 1997 har omfattande stabiliseringssäkran

åtgärder och utredningar utförts i kommunen. Genom omfattande kajskoning och utbyggnad av erosionsskydd mm har Trosa kommun säkrat upp Trosaåns stränder genom Vagnhärads tätort och Trosa stad. Även utmed stadsfjärdarna har stränder åtgärdats genom kajskoning. Vid byggnation behöver de geotekniska förhållandena i stort sett alltid utredas men i vilken omfattning kan ibland råda delade meningar om. Inom ramen för detaljplanen ska förhållandena översiktligt bedömas för att kunna avgöra om marken är lämplig för bebyggelse medan den slutliga utredningen görs i samband med utbyggnad av infrastruktur och bygglov. Eftersom frågan alltid är aktuell i våra detaljplaner, bygglov och utbyggnad av infrastruktur har kommunen bedömt att det kan finnas risker med att redovisa det som framförs i yttrandet i kartor på hemsidan. Kommunen har istället valt att vara tydlig med att detta behöver alltid hanteras inom ramen för myndighetsutövningen och det är först då det går att ta ställning. Att redovisa på karta skulle kunna ge en falsk trygghet då informationen dels kan vara ofullständig sett till de geotekniska förhållandena samt dels kan sakna viktig information som påverkar möjligheten att anlägga eller bereda marken i form av tidigare utförda åtgärder inom eller i anslutning till ett område.

När det gäller samhällsviktiga funktioner är det endast en som är berörd utifrån de risker som nämns, Trosa reningsverk. Det är dock på väg att ersättas av en annan lösning och i det fall det i framtiden kommer finnas en pumpstation eller liknande på platsen kommer den att utföras på ett sätt som är långsiktigt hållbart. Kommunen arbetar aktivt för en långsiktig dagvattenhantering där äldre lösningar med slutna dagvattensystem ersätts med öppna som renar och fördröjer även vid häftiga skyfall. Detta kommer att hanteras ytterligare i en kommande dagvattenstrategi som ska tas fram.

Inför granskningen ses behovet över om att komplettera riskhanteringskartan med mer information. När det gäller rekommendation om lägsta golvnivå bedömer kommunen att ny byggnation inte kommer kunna tillkomma på en lägre nivå. Obebyggda områden är påverkade av utökat strandskydd i hög utsträckning vilket utesluter ny byggnation i strandnära läge och i befintliga detaljplaner är byggrätten placerad på ett sådant sätt att den inte heller kommer vara lågt belägen.

I kommunens va-planering har översiktsplanens förslag till nya boendeområden funnits med i underlagen. Att säkra vattenförsörjningen är en av kommunens huvuduppgifter och detta sker på olika sätt. Dels ses föreskrifter och vattenskyddsområden över för en av kommunens täkter samt dels undersöks möjligheten att utöka kapaciteten i respektive täkt för att nämna några åtgärder.

Översiktsplanens textdel kompletteras med information om var det är möjligt att få mer kunskap om områden med risk för förorenad mark. Generellt går det att konstatera att Trosa kommun har förhållandevis få områden som är förorenade. Det finns en god kunskap om detta inom organisationen såväl på Samhällsbyggnadskontoret som på Miljökontoret.

Skrivningar rörande buller och bygglovsbefriade åtgärder uppdateras.

Arbete pågår med att uppdatera kommunens bostadsförsörjningsprogram och därtill hörande handlingsplan. Ett nära samarbete sker mellan de delar som arbetar med frågorna på Samhällsbyggnadskontoret vilket borgar för att de båda dokumenten kommer att utgå ifrån samma förutsättningar mot ett gemensamt mål.

Kommunernas möjlighet att påverka energiförsörjningen är begränsad med tanke på vem som har rådighet i frågan. Trosa kommun samverkar med Vattenfall Eldistribution som är nätägare för el och Statkraft som är nätägare för fjärrvärme. Samhällsplaneringen utgår ifrån att skapa en täthet i strukturen för att på så sätt underlätta för utbyggnad av respektive nät och att bättre utnyttja befintlig infrastruktur. Kommunen försöker vidare lyfta behovet av en aktiv och framsynt planering inför framtiden där nätägarna har ett stort ansvar att bidra utifrån sina respektive ansvarsområden. Det finns idag intressen från fastighetsägare att både bygga ut större solcellsparker och energilagring men detta har bromsats av begränsningar i elnätet och gällande lagstiftning där nätägaren inte kan eller får bygga ut i förväg. Detta förhållande är inte långsiktigt hållbart då det knappast kan vara rimligt att den som frågar först utmed ett utbyggnadsstråk får stå för hela kostnaden. Vidare menar Trosa kommun att de långa och dyra tillståndprocesserna för att ändra exempelvis ledningskoncessioner riskerar att hämma utvecklingen i en expansiv kommun som Trosa är. Översiktsplanen har i textdelen pekat på områden som skulle kunna vara intressanta att ta i anspråk för lokal energiproduktion i framtiden. Dock kräver detta att ändringar i lagstiftningen sker. Kommunen kan dock konstatera att möjligheten att påverka etablering av exempelvis solcellsparker är begränsad då kommunen i ett nyligen aktuellt fall enbart hade att pröva en mindre teknikbod. En detalj i sammanhanget då det handlade om en större inhägnad solcellspark på jordbruksmark i direkt anslutning till riksintresseområdet för Tureholms slott.

Trosa kommun menar att översiktsplanen ska ge möjlighet att etablera exempelvis förnyelsebar energi men att varje projekt behöver prövas utifrån aktuell plats. Kommunen kommer inte peka ut områden för detta ändamål utan välkomnar en dialog med framtida intressenter. Under de senaste 15 åren har ett par gårdsverk för vindkraft byggts ut och ett fåtal förfrågningar kring storskalig vindkraft, utöver Långgrund, hanterats utan att någon av dessa genomförts på grund av begränsade förutsättningar. Solceller har byggts ut i stor omfattning på enskilda bostads- och verksamhetsfastigheter inklusive kommunens och kommunen deltar i samarbeten för att möjliggöra energigemenskaper inom befintliga verksamhetsområden. Utöver detta har kommunen en aktiv energirådgivning som både syftar till att göra kommunens medborgare och företag mer effektiva i sin användning men också göra rätt investeringar för att framgent minska förbrukningen. Elektrifiering och långsiktig tillgång till energi är en aktiv fråga som kommunen arbetar med på olika sätt.

Planering av kollektivtrafik sker kontinuerligt och utifrån behov. Översiktsplanen och dess förslag utgör ett viktigt underlag för detta arbete. Huvudstråken för Trosa kommun är norrut mot Södertälje och Stockholm men även söderut mot Nyköping är viktigt kanske framför allt för gymnasieelever. Internt i kommunen syftar kollektivtrafiken att skapa attraktiv förbindelse till Vagnhärad station samt knyta ihop tätorterna med varandra. Att redovisa aktuella kollektivtrafikinjer i översiktsplanen bedöms inte vara nödvändigt.

Översiktsplanen redovisar att utbyggnad av laddinfrastruktur är prioriterat och att det sker kontinuerligt på allmänna platser. Därutöver ställs krav i enlighet med gällande lagstiftning och byggregler om utbyggnad av laddinfrastruktur vid nybyggnation. Kommunen tar sitt ansvar i denna fråga och det framgår av översiktsplanen.

Vägbanken till Öbolandet har ett enskilt huvudmannaskap och huvudmannen gjorde nyligen insatser för att höja vägbanan för att framtidssäkra den. Banken vägs årligen av i syfte att säkerställa att den inte sjunker. I samband med framtagandet av detaljplanerna på Öbolandet i början av 2000-talet var frågan om ett kommunalt övertagande uppe för diskussion vilket avvisades av fastighetsägarna på Öbolandet. Frågan kan aktiveras i framtiden igen. Kommunen samverkar nära med Öbolandets samfällighetsförening beträffande vägnätet och vägbanken.

Trosa kommun samverkar och har en bra dialog med Trafikverket om möjliga anslutningar till det statliga vägnätet. Särskilt i Vagnhärad har detta varit aktuellt då exempelvis Solberga förutsätter tillfart via de båda cirkulationerna som uppförts på väg 218. Kommunen har medfinansierat den vid Kalkbruksvägen med 1/3 i syfte att möjliggöra en framtida tillfart och vägplanen har beaktat en framtida anslutning vid Stationsvägen.

Inför granskningen ses redovisningen av farleder och bygglovsbefriade åtgärder över.

Planhandlingen kan kompletteras med hänvisning till Riksantikvarieämbetets sökfunktion Fornsök för den som önskar mer information om fornlämningar i kommunen.

Planhandlingen förtydligas med kommunens ställningstagande kring föreslagen bebyggelse i strandnära lägen redovisade i planförslaget. Trosa kommun är medveten om att vissa av de åtgärder som föreslås kan behöva prövas gentemot strandskyddsbestämmelserna. Detta kommer ske i samband med ett genomförande antingen via dispensprövning eller genom detaljplan. Skrivningen på s 52 avser inte något generellt hävande av strandskydd utan att tätortens långsiktiga utveckling väger tungt i prövningen gentemot strandskyddets intressen i enskilda projekt. Detta kommer ske i kommande detaljplaneprovning.

Trosa kommun antog år 2012 en Kust- och strandplan för stadsfjärdarna och Trosaån. Planen samråddes med Länsstyrelsen som också delgavs den slutligt antagna versionen. Syftet med planen var att tydliggöra kommunens ställningstaganden för strandområden i stadsnära lägen. Begreppet urbana strandzoner har därefter använts för att definiera områden inom Trosa stad och Vagnhärad där tätortsutveckling är prioriterad och att detta kommer väga tungt i framtida prövningar. Dock är kommunen medveten om att frågan om strandskydd behöver hanteras separat och inte är löst i och med Kust- och strandplanen. Kommunen menar ändå att det finns ett värde att kommunicera hur strandområden bedöms och värderas gentemot varandra t ex i dialog med Länsstyrelsen, enskilda fastighetsägare m fl.

Skrivningarna på s 65 ses över för att säkerställa rätt information. Med definierade stråk utmed kuststräckan avses de områden som idag är planlagda och bebyggda utmed Tureholmshalvöns kuststräcka. Inför granskningen kommer avsnittet om strandskydd att kompletteras med de förändrade bestämmelserna som trädde i kraft under samrådstiden.

I Trosa kommun är framförallt kustområdet och skärgården ett opåverkat område. Detta område är i hög utsträckning obebyggt och genom höga natur- och kulturmiljövärden, utökat strandskydd och andra skydd såsom Natura 2000, naturreservat och riksintressen. Planhandlingen kompletteras med information om detta.

I översiktsplanens karta finns möjlighet att se områden som är viktiga för friluftsliv. Dessa kartor är samlade under rubriken Områden med särskilda natur- och friluftsvärden. De lager som redovisas är naturreservat, Natura 2000, Sörmlandsledens sträckning, prioriterad grön- och blåstruktur samt det hänsynsområde som finns inom kommunen. Denna kartbild sammanfattar väl de friluftsintressen som finns i kommunen. Utöver detta finns leder av olika slag vilka går att finna bl a via Trosa turistbyrås hemsida. Med tanke på att dessa leder kan ändras och tas bort, se t ex Näckrosleden, har kommunen bedömt att det inte är lämpligt att redovisa detta i översiktsplanen.

Lagret som redovisar spridningskorridorer för vilt är en tolkning av Trafikverkets kartläggning i samband med arbetet med Ostlänken. Den pekar på stråk inom skogsområden av varierande storlek. De syftar till att visa en riktning men ska inte läsas som en exakt dragning. I några enstaka fall berörs dessa riktningar av förslag på förändrad markanvändning. Det är då viktigt att komma ihåg att områden som markeras i en översiktsplan är rådgivande och särskilt när det handlar om strategisk mark är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen vet att det inom området kan finnas motstående intressen som kan påverka möjligheten att utveckla ett område. Det är först i ett senare skede när planarbetet kommer ett steg vidare som påverkan kan bedömas. När det gäller Kalkbruksområdet kan det vara värt att nämna att det markerade området utgörs av, sedan lång tid tillbaka, inhägnad industrimark som nu håller på att återställas och på sikt kommer att öppnas upp igen för djur och människor.

Området markerat vid Hunga har funnits kvar sedan tidigare översiktsplan då det kopplades ihop med strategisk mark på den östra sidan om Trosaån. Tanken har varit att området kan vara en del i att fortsätta utveckla Vitalis friluftsområde där det idag finns olika former av utegym, elljusspår, mtb-slingor, höghöjdsbana, skidbacke samt skidspår. Det finns inga naturreservat i anslutning. Markägaren har varit tveksam till en etablering inom området och det är möjligt att ytan tas bort inför granskningen.

Trosa kommun har tagit del av Länsstyrelsens handlingsplan för grön infrastruktur och även lämnat synpunkter på den under samrådet. Den utgör ett bland många underlag i kommunens planering. Planhandlingen ses över när det gäller förtydliganden kring kompensationsåtgärder mm.

Skärgården har mycket höga värden och beskrivningarna kompletteras med ledning av Länsstyrelsens yttrande. Trosa kommuns del av den sörmländska skärgården är i huvudsak obebyggd där endast enstaka äldre gårdar och enklare bebyggelse finns på ett fåtal öar. Utöver detta finns starka skyddsintressen i form av riksintressen, Natura 2000, naturreservat, högsta skyddsnivå för avloppshantering och inte minst utökat strandskydd om 300 m. Det innebär att möjligheten för ny bebyggelse är ytterst begränsad för att inte säga omöjlig utan det som kan tillkomma är inom redan planlagda områden eller i direkt anslutning till ny bebyggelse. Mot bakgrund av detta bedöms risken för de effekter yttrandet nämner som små. Fastighetsägare inom området måste även i framtiden ha möjlighet att nyttja och utveckla sina respektive fastigheter utifrån gällande förutsättningar och det finns inga förutsättningar inom området för någon omfattande exploatering.

Översiktsplanen kompletteras med en beskrivning av ekosystemtjänster. Det kan vara svårt att göra generella ställningstaganden kring artskydd på översiktsplanenivå menar Trosa kommun. Frågan hanteras alltid i samband med efterföljande detaljplanering.

De kommunala naturreservaten är redovisade men det kan förtydligas till kommande granskning.

Det stämmer att Trosa kommun är restriktiv till att ta jordbruksmark i anspråk för annat ändamål. I översiktsplanen anges det tydligt men också att jordbruksmark i tätortsnära lägen kan omvandlas för att möjliggöra en långsiktigt hållbar stadsutveckling. När ett område markeras i översiktsplanen är avgränsningen ofta generöst gjord eftersom kommunen vet att det inom området kan vara delar som inte är möjliga att exploatera men att det är för tidigt att utesluta delar. I det fall det redan i översiktsplaneskedet är känt några av sådana faktorer som kan påverka anges det i beskrivningen och under rubriken "Viktigt att tänka på inför kommande detaljplanering". Just förekomst av jordbruksmark är en sådan faktor liksom kända fornlämningar eller naturvärden, markeringarna vid Lövsta är exempel på detta. Mot bakgrund av detta går det inte att göra en sådan beräkning av vad som kan komma att omvandlas i framtiden. I den mån kommunens ställningstaganden kring jordbruksmark behöver förtydligas görs detta inför granskningen.

Inom avsnittet för Näringsliv och besöksnäring redovisas jordbruk som näring. Inför granskningen kompletteras detta till att även omfatta skogsbruk samt beräknat framtida behov av ytterligare mark för att säkerställa verksamheten. Beskrivningarna av de områden som nämns i yttrandet kompletteras med information om att dessa berör åkermark. Beträffande Stora Hunga utgörs det ej av åkermark.

Inför framtagandet av förslag till ny översiktsplan diskuterades frågan om vilken utsträckningen planen skulle redovisa ytor för samhällsviktiga funktioner som kan komma att behövas i samband med kris eller väpnat angrepp mot Sverige. Samtidigt som informationen kan vara viktig för exempelvis statliga myndigheter och kommunens medborgare är det tveksamt om kommunen vill dela den publikt. Det finns idéer kring ytor som skulle kunna vara intressanta vid särskilda händelser men Trosa kommun har valt att inte redovisa dessa i plankartan. Från att under senare år varit mycket transparent med flera samhällsviktiga funktioner och kritisk infrastruktur har kommunen valt att minska på detta. Det finns ingen anledning att låta känsliga uppgifter riskera att hamna i orätta händer. Inom Trosa kommun bedrivs sedan länge ett utvecklat kris- och beredskapsarbete. Kommunen har en aktiv krisorganisation som regelbundet utbildas och övas i krismetodik. Det finns en beredskap för oförutsedda händelser på flera sätt och trygghets- och informationspunkter som kan starta upp i händelse av kris.

Inom ramen för kommunens planering kan ytor användas på flera sätt och Länsstyrelsens medskick tas med inför kommande planering. Beträffande utomhusvarning, s k "Hesa Fredrik", har Trosa kommun och Sörmlandskustens räddningstjänst sett det som en potentiell viktig del av Trosa kommuns beredskap. Mot bakgrund av det ansökte kommunen och räddningstjänsten gemensamt till MSB år 2024 om att få tidigare beslut omprövat med motiveringen att Trosa kommun sedan beslutet fattades vuxit avsevärt samt att kommande Ostlänken och därtill kopplad tillväxt kommer fortsätta växa. Efter åtta månades handläggning har kommunen fått ett informellt besked, dock inte något formellt avslag, enligt nedan:

"MSB väntar på inriktning från försvarsmakten om prioriterade områden och inriktningar."

Enligt gamla inriktningen (från 1990-talet) var Trosa inte en så kallad larmort och inget särskilt varningsbehov fanns.

Med särskilt varningsbehov menas alltså ett utomhusvarningssystem.

MSB inväntar uppdaterad inriktning från försvarsmakten i denna frågan.

MSB har fått i uppdrag från regeringen att Sverige ska införa det som kallas cell broadcast i mobiltelefonnäten.

Ett sådant system kommer att fungera för att skicka ut flyglarm och VMA över stora områden, och täcka de som inte har något utomhusvarningssystem med ljudsändare.”

Trosa kommun är positiv till att införa detta system som idag används i Ukraina och som förutom att varna specificerar vilken typ av attack det gäller för adekvat skydd men kommer ändå att fortsätta arbeta för att Trosa kommun även får ”Hesa Fredrik”.

Inför granskningen kommer rekommenderade skyddsavstånd till elanläggningar att kompletteras liksom avsnittet om oljeskyddsplanen.

Inför granskningen förtydligas Hållbarhetsbedömningens del som rör de alternativ som analyserats. Avsnittet om miljömålen ses över och kompletteras vid behov. Inför arbetet har såväl de nationella som de regionala och lokala miljömålen studerats. Flera av de åtgärder som utgått från handlingsprogrammet har tagits bort efter det att dokumentet togs fram. Inför granskningen uppdateras redovisningen även kopplingen till plandokumentet ses över. Kommunen förtydligar även den del som hanterar exploateringsavtalen och dess reglerade åtaganden.

Redovisade nytillkomna underlag och vägledningar noteras och kommer att studeras inför det fortsatta planarbetet.

Bemötande bifogade sektorsmyndigheters remissvar:

MSB, Myndigheten för samhällskydd och beredskap

Planförslaget är en vägning mellan det enskilda intresset att utveckla nya områden och kommunens ambition om en hållbar tillväxt på lång sikt för Trosa kommun mot allmänna intressen såsom de MSB lyfter. Flera av de aspekter som tas upp berör funktioner som kommunen inför framtagandet av den nya översiktsplanen valt att inte markera på kartor utan mer i text beskriva.

När det gäller skyddsrum finns det i på en plats i kommunen men i övrigt har planläggning inte skett för nya. Det finns inga planer på att avveckla befintligt skyddsrum.

Trosa kommun är anslutna till RAKEL. Det finns inga planer på områden med större vindkraftanläggningar i Trosa kommun. Planhandlingen kompletteras med om samråd vid högre konstruktioner utöver det som redan redovisats. Trosa kommun utgår ifrån att Länsstyrelsen samråder med de myndigheter som ansvarar för sekretess- och säkerhetsskyddad information i samband med detaljplanläggning.

Svenska Kraftnät

Trosa kommun tar del av Svenska Kraftnäts information om transmissionsnätet och framtida utbyggnad av elnätet. På lokal och regional nivå kommer samverkan med Vattenfall Eldistribution att fortsätta.

Energimyndigheten

Trosa kommun har svårt att i detta skede peka ut specifika områden för solcellsparker i översiktsplanen. Generellt nämns möjliga platser översiktligt men dessa är i dagsläget inte möjliga att genomföra p g a lagstiftningen. När det gäller större sammanhållna områden behöver detta prövas utifrån dess förutsättningar och kommunen har inte tillräcklig kunskap i det här läget. Kommunen ser positivt på etablering av förnybar energi men kan konstatera att endast ett par gårdsverk för vindkraft har uppförts under 2000-talet samt de intressenter som hört av sig om större anläggningar på land inte gått vidare med sina projekt. Solceller har byggts ut i förhållandevis stor skala såväl på bostadshus som verksamhetsbyggnader. Under de senaste tio åren har kommunen aktivt byggt ut laddinfrastruktur för bilar samt i detaljplaner möjliggjort för utbyggnad av drivmedelsstationer för el mm.

Sjöfartsverket

Inför arbetet med översiktsplanen studerades underlag för aktuella riksintressen för sjöfarten och de visade endast den redovisade farleden. Självklart kompletteras riksintressekartan med samtliga gällande intressen. Ansvarig myndighet rättas också till i textdelen. Inför granskningen ses plankartorna över och kompletteras vid behov med prioriterade kommunikationsstråk.

PTS, Post och Telestyrelsen

Information rörande risk för störningar i telekommunikationen i anslutning till vindkraftverk läggs till i översiktsplanens textdel.

SGL, Statens Geotekniska Institut

Planhandlingen kompletteras med information utifrån framtida klimatförändringars möjliga effekter för markanvändningen.

Besvärliga geotekniska förhållanden är en ständigt återkommande fråga vid all typ av planläggning och byggnation i Trosa kommun och sedan år 1997 har omfattande stabiliseringssäkrande åtgärder och omfattande geotekniska utredningar utförts i kommunen. Eftersom frågan alltid är aktuell i våra detaljplaner, bygglov och utbyggnad av infrastruktur har kommunen bedömt att det kan finnas risker med att redovisa det som framförs i yttrandet i kartor på hemsidan. Kommunen har istället valt att vara tydlig med att detta behöver alltid hanteras inom ramen för myndighetsutövningen och det är först då det går att ta ställning. Att redovisa på karta skulle kunna ge en falsk trygghet då informationen dels kan vara ofullständig sett till de geotekniska förhållandena samt dels kan sakna viktig information som påverkar möjligheten att anlägga eller bereda marken i form av tidigare utförda åtgärder inom eller i anslutning till ett område.

Trafikverket

Yttrandet har besvarats på egen plats i samrådsredogörelsen.

48. [REDACTED]

Hej, jag anser inte att det ska byggas i området som gränsar mot min fastighet Kesta 1:10. Vi har redan låg grundvatten nivå .Och återfyllningen av gruv hålen som kan påverka miljö och grundvatten kvalitén då jag har egen brunn. Vem kollar fyllningsmaterialet att det är godkänt för återfyllning av gruv hålen? Vilken instans har gett tillstånd till att fylla igen gruv hålen?

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen.

Det pågår en fyllning av två brott i Vagnhärad men de är på ett betydligt avstånd från svarandens fastighet och tillståndet har prövats av Mark- och miljödomstolen i sedvanlig ordning. Några ytterligare fyllningsprojekt känner inte Trosa kommun till. Informationen vidarebefordras till Miljökontoret för fortsatt undersökning.

49. [REDACTED]

Som boende i Vagnhärad är jag bekymrad över den del som avsatts som strategisk mark i anslutning till Lövsta och Sund.

Marken ingår i riksintressen gällande kulturmiljö och bör därmed hanteras med största varsamhet. Marken bör ej bebyggas så att det påverkar kulturmiljön eller ökar tung trafik i området. Värdet av området får inte påtagligt skadas.

En särskild utredning gällande riksintressets vatten, natur och kulturella påverkan ska utföras innan planen kan antas.

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeyråden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering.

51

Yttrande angående ev byggnation på Ängen vid Långnäs gård.

Vi boende på Ängsvägen 1 (Långnäs 4:3) motsätter oss byggnation på gårdet. Vi valde att bosätta oss lantligt i en miljö med stora tomter och få grannar. Ett öppet landskap granne med kor, skog och gården.

Om det ändå blir en byggnation på gårdet vid Långnäs gård, ber vi er att Ängsvägen får bevaras i det lantliga lummiga den nu är.

Att det blir två separata områden ej en förlängning av Ängsvägen! Således ett eget gatunamn till det ev nya området.

Ett eventuellt nytt område skall då ha egen infart från Långnäsvägen. Mellan Långnäs gård och den stora stenen. Detta för att undvika en väldigt lång raksträcka. Stensundsvägen – slutet Ängsvägen ca 500m. Redan idag drabbas vi av bilar, mopeder och en och annan elsparkcykel som åker fel och som åker alldeles för fort. Den trafiken är störande och farlig då vägen och bebyggelsen är anpassad efter de lantliga lummiga. Vi vill inte att det skall komma in på vår lilla väg.

Sedan är det ljudet vi är oroliga för, vi vill inte ha bil, cykel, hundrastningsstråk, på framsidan av vårt hus, således är den något mer slingriga Långnäsvägen mer lämplig då de bidrar till att naturligt fartbegränsa i den lantliga miljön.

Om det väldigt varsamt byggs kommer många generationer även i framtiden kunna gå Långnäsvägen njuta av naturen, ängarna och havsglimten. Samt att vi som bor på Ängsvägen får bibehålla lite av de lugn och avskildhet vi har nu, som var en stor faktor till vårt val av boendemiljö.

Vi vill att ni beaktar att promenadstråket Långnäs torde fortsätta vara ett naturnära område som många går för den vackra öppna landskapsbilden med ängar och skog som omfamnar.

Bemötande:

Hagmarken invid Ängsvägen och Långnäsvägen har tidigare varit markerade i kommunens översiktsplan men sedan tagits bort. Med tanke på Trosa stads attraktivitet utgör föreslaget område ett naturligt utbyggnadssteg som kopplar an till befintlig bebyggelse med närhet till centrum, kollektivtrafik, förskola/skola samt annan offentlig service. En framtida utbyggnad av området skulle förstås innebära en förändring för boende jämfört med idag och beskrivningen uppdateras med att angränsning till området behöver studeras för att skapa en lösning som passar såväl ny som befintlig bebyggelse. Gångstråket utmed Långnäsvägen och vidare mot Sjölundavägen är mycket frekvent nyttjat och kommunen ser ett stort värde i att detta stråk finns kvar även vid en utbyggnad av föreslaget område.

52. [REDACTED]

Exploatering av åkermark

Grundregeln för exploatering av åkermark är att sådan exploatering är förbjuden enligt lag. Kommunen bör av såväl juridiska som moraliska skäl låta bli att planera för exploatering av åkermark. Detta gäller särskilt, men inte endast, åkermarken i Solberga (Vagnhärad) och väster om Trosa.

Centrala Trosa – Bebyggelsestruktur och arkitektur

Under punkten Centrala Trosa – Bebyggelsestruktur och arkitektur står:

”Även om Trosa stad utgör ett riksintresse och har känsliga kulturmiljöer måste varje tid få ge sin prägel på staden.”

Detta är en formulering, som framförs som ett axiom, det vill säga utan motivering. För det första vore en motivering på sin plats. För det andra är det naturliga och rimliga tvärtom att eventuella nytillskott i Centrala Trosa utformas helt i enlighet med den gamla och existerande bebyggelsen.

Bebyggelse utanför Centrala Trosa

Sådan bebyggelse bör ges en klassisk karaktär, för en positiv estetisk upplevelse av såväl boende som allmänhet.

Vägnätet i Trosa

Smäckbron

Av hänsyn till de närmast boende och trafiksäkerheten bör Smäckbron endast vara öppen för:

1. Utryckningsfordon
2. Kommunens egna fordon
3. Fordon tillhörande entreprenörer, som arbetar på uppdrag av kommunen (till exempel hemtjänsten, Orca)

(Punkterna 2 och 3 ovan förutsätter att lagstiftningen tillåter en sådan prioritering.)

Nyängsbron

Nyängsbron måste göras tvåfilig oavsett vad som händer med Smäckbron och exploateringen av västra Trosa. Redan nu är det köer vid bron i rusningstrafik och det är viktigt även av beredskapsskäl / möjligheten att snabbt utrymma eller evakuera delar av befolkningen från den ena sidan av ån till den andra.

Nyängsvägen och exploateringen av västra Trosa

ÖP 2021 konstaterar följande:

”Inom ramen för utredningsarbetet för Infart västra Trosa har Trafikverkets fyrstegsprincip tillämpats. Utredningen har konstaterat att det inte är långsiktigt möjligt att via ändrade vanor eller förändringar inom befintligt vägnät uppnå en hållbar lösning för trafiken i centrala Trosa. Möjligheten att göra omfattande ombyggnader i stadskärnan påverkas i hög utsträckning av att den är utpekad som ett riksintresse för kulturmiljövården. Detta i kombination med att Trosåån endast har två åretrunttillgängliga

passager för tung trafik, varav den ena är belägen utmed Nyängsvägen som passerar såväl förskolor som Vitalisskolan med åk f-6, gör att kommunen tillsammans med Trafikverket behövt utreda en annan lösning. Alternativa lösningar inom befintligt vägnät har bedömts leda till enbart tidsbegränsade effekter samt leda till oönskad påverkan på andra platser inom tätorten. Mot bakgrund av detta är det uppenbart att en ny infart skulle behövas i ett senare skede ändå.”

I ÖP 2021 var en förutsättning för exploateringen av västra Trosa att Förbifart Trosa skulle byggas. Sedan visade det sig att varken Trafikverket eller Trosa kommun hade råd att bygga förbifarten.

Ändå fortsätter exploateringen av västra Trosa enligt det nuvarande förslaget till ÖP 2026 – och detta utan ens en förklaring till varför det som för fyra år sedan var omöjligt och ej önskvärt plötsligt har blivit både möjligt och önskvärt.

Detta är både oförskämt mot väljarna och omdömeslöst mot alla, som berörs av den ökande trafiken.

Det som inte skrivs någonstans, men som ändå är uppenbart, är att kommunen tänker fortsätta med exploateringen av västra Trosa för att någon gång i framtiden – kanske och om det mot förmodan plötsligt skulle finnas pengar – bygga förbifarten. Under tiden försämras trafiksituationen på Västerljungsvägen och Nyängsvägen kontinuerligt liksom livskvaliteten för de boende i området.

Nyängsvägen är sällsynt olämplig för en ökande trafikmängd; vägen är smal, slingrande och backig samt kantas av förskolor och ett mycket stort antal tvärvägar och infarter till villatomter.

Förbifarten måste byggas innan en eventuell exploatering av västra Trosa genomförs.

Bemötande:

Översiktsplanen är generellt restriktiv till att omvandla åkermark till annat, t ex bostäder eller verksamhetsmark men samtidigt har kommunen klargjort att i tätortsnära lägen kan utveckling av respektive ort väga tyngre än värdet av jordbruksmarken. Samhällsplanering handlar alltid om att väga olika intressen mot varandra och således menar Trosa kommun att det i direkt anslutning till Trosa stad, Vagnhärad och Västerljung ska vara möjligt att omvandla jordbruksmark. Även tätortens fortlevnad och utveckling måste vägas mot andra intressen. I Solberga kommer detta att särskilt behöva utredas i kommande detaljplaner och i västra Trosa är det framförallt mark inom de högre skogspartierna som är föreslagna som nya boendeområden.

Arkitektur och gestaltning är subjektiva bedömningar och det en person uppskattar gillas inte av den andre. Kommunens ansvar är att säkerställa att den riksintressanta stadskärnan kan leva vidare och fortsätta utvecklas. Översiktsplanen pekar på viktiga aspekter när ny bebyggelse ska tillkomma. Det kan handla om färgsättning, byggnadshöjd, takvinklar, materialval mm som kan knyta an den nya bebyggelsen till den gamla. Ny bebyggelse som i alltför hög grad ska ges ett gammalt uttryck tenderar att ändå sticka ut och kanske märkas mer i stadsbilden en modernare arkitektur som tar fasta på vad som är typiska Trosa-hus. Vid bygglov i känsliga miljöer brukar kommunens Bygglovsenhet samråda förslagen med Sörmlands museum och när det gäller detaljplaner är Länsstyrelsen och Region Sörmland där Sörmlands museum ingår alltid remissinstans. Därutöver finns byggnadsantikvarisk kompetens på Samhällsbyggnadskontoret vilket är värdefullt vid nybyggnation i känsliga miljöer. I detaljplaner görs

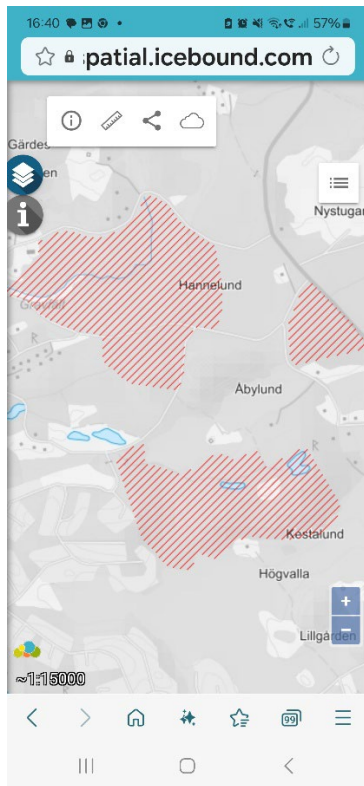
alltid en avvägning om behovet av gestaltningsbestämmelser och i de fall det är nödvändigt läggs den typen av bestämmelser in. Dock är det viktigt att påminna sig om att staten under senare tid gått mot att detaljplanerna ska reglera så lite som möjligt för att skapa en flexibilitet och göra dem mer genomförbara.

Under hösten kommer ett arbete att startas upp för att utreda trafikföring utmed Smäckbrogatan och Nyängsvägen för att förbättra trafiksituationen på kort och lång sikt. Trosa kommun ser fram emot resultatet av arbetet och hoppas att de åtgärder som föreslås kan förbättra för boende utmed sträckorna samt för trafikanter som rör sig i området. I Region Sörmlands infrastrukturplan finns en post för statlig medfinansiering av att göra Nyängsbron tvåfilig. Ovannämnda arbete utgör en del i att kunna genomföra det tillsammans med andra åtgärder och därmed förbättra trafikmiljön i centrala Trosa.

Trosa kommun planerade tillsammans med Trafikverket för Infart västra Trosa som visade sig bli betydligt dyrare än beräknat och därmed bedömdes vara ogenomförbar på det sätt som föreslogs. Problematiken i centrala Trosa försvann förstås inte med att projektet lades ner och för att råda bot på detta initierades arbetet med Resväg västra Trosa där utöver kommunen och Trafikverket även Region Sörmland deltog. Efter ett omfattande utredningsarbete där bl a trafikflöden relaterat till tänkbara åtgärder simulerades och studerades utkristalliserade sig ett antal åtgärder och åtgärdspaket som syftade till att komma till rätta med de problem Infart västra Trosa syftade till att åtgärda samt även möjliggöra exploatering i Trosa stad. Den utredning som nämns ovan är ett led i kommunens ansvar att genomföra åtgärder på det egna vägnätet. Trafikverket har påbörjat sina åtgärder och även Region Sörmland arbetar vidare utifrån de framtagna utredningarna.

53. [REDACTED]

Jag bor mitt emellan dessa markerade platser (bifogat) där det tydligtvis önskas bygga omfattande mängd bostäder samt något sorts industriområde.

Vilket skulle vara förödande, inte bara för mig som valt att bo på landet med allt det innebär men också att de kalkbrott som kommer fyllas igen gör att vårt grundvatten påverkas negativt. (Vi bor nära!)

Ett av dem håller redan på att fyllas igen har jag sett och jag är mycket intresserad om det finns tillstånd och markprover på det som tippas där.

Vårt vatten kan påverkas, dels för tillgång men också kvalitetsmässigt.

Jag motsätter mig byggnation och markpåverkan i den utsträckningen runt mig och mina lantligt boende grannar!

Att detta är ett område med fornlämningar torde också bromsa förstörelse av dessa fina markområden.

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövården som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framttagande

av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering.

TVå av kalkbrotten i Vagnhärad håller på att fyllas igen och för detta finns tillstånd från Mark- och miljödomstolen. Några ytterligare fyllningsprojekt känner inte Trosa kommun till. Informationen vidarebefordras till Miljökontoret för fortsatt undersökning.

54

Vi vill meddela att vi är djupt oroade och vill starkt säga nej till er plan på att bygga i områdena kring Sund och Lövsta. Det finns snart inga skogar, vatten eller natur kvar i kommunen. Vi undrar hur vattenkvaliteten på vårt dricksvatten kommer att bli när naturen försvinner. Det är vattenbrist i kommunen och i Gnesta kommun, men det ska inte finnas någon mark som kan rena grundvattnet. Vi har extremt mycket vilda djur i området som är frågan vart de ska ta vägen? Det är redan mycket trafik på väg väg D838/Kalkbruksvägen som sköts extremt dåligt inom Trosa kommun och det är väldigt höga hastigheter på denna väg. Om det blir mer bebyggelse så blir det ännu mer trafik och dessutom ännu mer tung trafik. Det finns fornlämningar i området och vattendrag som vi vill ska vara kvar.

Bemötande:

Översiktsplanen har markerat områden i anslutning till Sund och Lövsta som strategisk mark. Bakgrunden är dels att området på sikt kommer bli ännu mer attraktiva som boendeområden med tanke på sin närhet till Ostlänkens resecentrum samt dels att önskemål från aktuella markägare om att möjliggöra en utbyggnad. Att markera ett område som strategisk mark är ett första steg i planprocessen. Eftersom några detaljstudier ännu inte gjorts är avgränsningen generöst tilltagen då kommunen redan idag vet att det finns motstående intressen att beakta. Det handlar både om kulturmiljövärden som brukad jordbruksmark. I den fortsatta processen som omfattar framtagande av detaljplaner på sikt kommer dessa värden att utredas och vägas mot en möjlig exploatering.

55. Sörmlands Skärgårds Intresseförening, SSIF

Sörmlands Skärgårds Intresseförening (SSIF) yttrar sig med stöd av våra stadgar om det som har bäring på skärgården och till denna anslutande kust.

Vi noterar med tillfredsställelse att kommunen på en rad delområden i rubricerade handling är på alerten. Detta kommer till uttryck i exempelvis oljeskyddsplanen (särskilt aktualiserad gm den s.k skuggflottan med ofta mycket illa underhållna oljetankers som trafikerar Östersjön och kraftigt ökat risken för oljespill) och att pågående klimatförändring - som oundvikligen resulterar i konsekvenser som följer av höjda vattennivåer - särskilt beaktas.

SSIF ställer sig vidare positiva till att kommunen initierat att en ny allmän sjösättningsramp inrättas invid Tureholmsviken. De framförda argumenten för denna vittnar om lyhördhet för behoven ity trenden sedan flera år är att motorbåtar i allt högre grad sjösätts och tas upp vid varje brukstillfälle (dels för undvikande av påväxt, dels för minskad stöldrisk). Att styra undan många bilar med båtkärror från centrala Trosa är framsyn!

Föreningen noterar särskilt att dokumentet värnar kommunens övergripande attraktivitet genom ställningstagandet mot havsbaserad vindkraft. Den typen av storskaliga anläggningar skulle ge en dominerande visuell influens över enkannerligen hela skärgården och angränsande kust. Hela upplevelsen av kommunen skulle för det absoluta flertalet invånare och besökare påverkas negativt (vilket förvisso inte utesluter att en sådan genomgripande landskapsomvandling kan tilltala en mindre krets med likgiltighet för detta storslagna område).

Avslutningsvis anser SSIF att samrådshandlingen saknar adekvat skrivning vad gäller skärgårdens access till kollektivtrafik. Vi hemställer att denna återställs till vad den var så sent som vid millenieskiftet från Trosa respektive Vagnhärad ner till Källvik. Detta harmonierar med vad som i övrigt analogt framhålls i handlingen vad gäller kommunikationer. Antalet helårs- och delårsbosatta torde ha ökat väsentligt mellan "kustvägen" väg 219 och Källviks brygga (ävenledes ägd av Trafikverket) det sista dryga decenniet. Att boende i berörda områden som Tofsö, Mättinge, Källvik jämte angränsande skärgård utanför återfår någon form av kollektivtrafik borde vara självklart. Det alltmär accentuerade behovet må därför manifesteras och implementeras i slutförslaget till Trosa ÖP 2026.

Bemötande:

Skärgården i Trosa kommun utgör en stor del av kommunens geografiska yta även om den i sig berör förhållandevis få invånare. Öar och kust är i till hög grad obebyggda och påverkas av flera starka skyddsintressen utöver det utökade strandskyddet om 300 m. Det finns dock delar som har en delvis fast bofast befolkning och viktiga replipunkter. Den starkaste är förstås Trosa stad men Källvik har stor betydelse för invånare och besökare till såväl Trosa som Nyköpings skärgård. Till Källvik fanns för många år sedan reguljär kollektivtrafik i form av busstrafik. Men i och med det begränsade resandeunderlaget och Källviksvägens begränsade kapacitet lades detta ner. Det finns idag inga planer på att återuppta detta men alternativa lösningar utreds kontinuerligt. Planförslaget förtydligas rörande detta inför granskningen.

Det har även i olika varianter funnits skärgårdstrafik under åren. Detta har i huvudsak funnits under sommartid och då mest kopplat till besöksnäringen. Under 1980- och 90-talen trafikerades sträckan Trosa-Nyköping med passagerarbåtar och det har även funnits en längre linje från Stockholm söderut mot Västervik men inga av dessa finns kvar längre. I Trosa stad finns skärgårdstrafik under sommaren som trafikerar gästhamnen och vidare mot Kråmö och Askö med en del turer även till Landsort. Region Sörmland har utrett möjligheten till anropsstyrd båttrafik men Trosa kommun deltar inte längre i arbetet kring detta beroende på att underlaget i kommunen är mycket begränsat samt att intresset från det fåtal bofasta saknas.

56

Till yttrandet bifogas en karta som biläggs samrådsredogörelsen, Bilaga 10

Då intilliggande fastigheter sänt in yttranden för ev framtida bostadsområden i angränsning till min fastighet. Tänker jag mig ev en förlängning av detta även på min mark.

Del 1 skulle kunna vara en förlängning av det Tureholm tänkt sig uppe i Kohagsberget. Där delar av område 1 skulle kunna vara möjligt till framtida bostäder.

Del 2 är en ev förlängning av området som Trosa Golfklubb skickat in. Området är delvist ganska sankt och skulle nog vara ganska omfattande att få stabilt nog att bygga.

Jag vet inte om jag skulle vilja aktualisera båda alternativen i dagsläget och skulle man välja ett av förslagen så kanske det skulle vara alternativ 1 som skulle vara mest intressant. Mycket hänger på hur dem andra tänker och vad ett ev samarbete markägare och ev exploatör skulle kunna leda till. Vad jag förstått så är det här tänkt att ev sätta fart lite längre fram i tiden.

Bemötande:

Trosa kommun kommer att studera möjligheten att markera ytor i kommunens översiktsplan inför granskningen. Det kan finnas fördelar att fortsätta exploateringen ut på Tureholmshalvön t ex för fortsatt utbyggnad av gång- och cykelväg mot Lagnö-Hagstugan och Trosa Golfklubb. Dock finns en rad allmänna intressen att förhålla sig till och väga utbyggnadsintresset emot.

57. Region Sörmland

Region Sörmland har tagit del av samrådsförslag för Trosa kommuns Översiktsplan 2026 och beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Region Sörmland ser positivt på en ny översiktsplan för Trosa kommun.

Övergripande synpunkter

Kommunens två övergripande utbyggnadsstrategier att förtäta befintliga tätorter samt stärka prioriterade kollektivtrafikstråk genomsyrar förslaget väl, vilket är i linje med den regionala utvecklingsstrategin (RUS) och Strukturbild Sörmland.

Region Sörmland anser att det regionala perspektivet och kommunens syn på sin roll i en regional och storregional kontext behöver utvecklas ytterligare i förslaget. Förslaget behöver tydligare ta in regionala mål och inriktningar och beskriva hur Trosa kommun avser att bidra och förhålla sig till dessa, särskilt kopplat till RUS och Strukturbild Sörmland. Förslaget kan med fördel kompletteras med en övergripande kartbild som redogör för viktiga stråk, noder och samband med koppling till kommunens strategiska arbete framåt.

För att Översiktsplanen ska bli mer lättillgänglig behöver kartorna förtydligas då de är svårlästa och ibland inte helt kompletta. Vilket gör det svårt att analysera Översiktsplanen och dess konsekvenser.

Vad är en översiktsplan?

Agenda 2030, nationella och regionala mål

Förslaget redogör för hur Översiktsplanen förhåller sig till Agenda 2030 samt antagna nationella och regionala mål, inklusive RUS och Strukturbild Sörmland. Region Sörmland instämmer att det finns många relevanta kopplingar mellan de prioriterade inriktningarna för en hållbar regional utveckling i RUS och utgångspunkterna samt många av de utpekade strategierna för kommunens utveckling i förslaget.

Kommunens bostadsförsörjningsansvar

Förslaget kan förtydligas avseende kommunens ambitioner och planer kopplat till bostadsförsörjning, bland annat med avseende till bostäder för särskilda grupper. Översiktsplanen behöver även kompletteras med en ny handlingsplan för bostadsförsörjning som utgår från förändrad lagstiftning.

Hållbarhet och tillväxt

Trosa i regionen

Trosa kommun ligger i ett starkt arbetsmarknadsstråk som med fördel kan beskrivas ytterligare utifrån ett regionalt och storregionalt perspektiv, särskilt de relevanta kopplingar som finns till grannkommunerna Södertälje och Nyköping. I denna aspekt kan en inkludering av Strukturbild Sörmland bidra till att beskriva kommunens sammanhang. Relevansen av Stockholm Skavsta flygplats och den kommande utvecklingen kopplat till Ostlänken samt kommunens ambitioner kopplat till denna utveckling kan beskrivas ytterligare. Hur kommer kommunen arbeta för att möta denna utveckling?

Aktuella mellankommunala frågor

Som en aktuell mellankommunal fråga bör även klimatanpassning lyftas som relevant perspektiv.

Näringsliv och besöksnäring**Jordbruk och livsmedelsproduktion**

Utifrån ett kris- och klimatberedskapsperspektiv är det positivt att kommunen lyfter betydelsen av att värna om jordbruksmarken samt verka för en ökad självförsörjningsgrad i kommunen. Dock är skrivelserna i avsnittet Näringsliv och arbetsmarknad vaga i relation till förslaget i övrigt. Med utgångspunkt i att verksamhetsmark varit efterfrågat från det lokala näringslivet under lång tid, samt fastställda mål om tillväxt, skulle avsnittet kunna förtydliga ambitionerna kring jordbruksmark, samt hur man avser bemöta eventuella målkonflikter mellan olika intressen och behov.

Natur och friluftsliv**Gröna och blå värden**

Region Sörmland välkomnar att förslaget anger restriktivitet till att omvandla jordbruksmark och i de fall den ska tas i anspråk för annat behöver detta motiveras. Generationsskiften är en stor och angelägen utmaning för lantbruket och därmed även livsmedelsförsörjningen. Det är därför särskilt positivt att förslaget adresserar att tillkomst av ny bebyggelse som gynnar generationsväxling i jordbruket eller som innehåller verksamheter som kompletterar jordbruksdriften kan medges på jordbruksmark om inga mer lämpliga alternativ finns. Att förslaget i avsnittet Jordbruk och livsmedelsproduktion under kapitlet Näringsliv och besöksnäring även ser till värdet av invånares möjligheter till odling genom exempelvis kolonilotter är föredömligt. Därtill visar kommunen även att satsningar i projektform såsom Projektet Odlas vardagsmaten, kan göra avtryck i planeringen.

Kulturmiljö i Trosa kommun

I kapitlet avseende Kulturmiljö i Trosa kommun anges att Översiktsplanen vill ge förutsättningar för att "bevara, lyfta fram och utveckla kommunens värdefulla kulturmiljöer." Det saknas dock konkreta förslag på hur kulturmiljöerna och den byggda miljön ska bevaras och strategier för detta. Kommunen kan förtydliga hur kulturmiljöfrågor ska hanteras genom att upprätta ett kulturmiljöprogram för Trosa kommun. En ambition om framtagande av ett sådant program kan med fördel inkluderas i förslaget till Översiktsplan.

Skrivningar om bland annat skyddsformer för byggnader och rekommendationerna för nya hus i centrala Trosa bör ses över och Region Sörmland välkomnar Trosa kommun att ta kontakt med Sörmlands museum för en vidare dialog i frågorna.

I den digitala kartan saknas byggnadsminnet Långmaren, fem objekt med byggnadsminnesstatus finns inom Trosa kommun.

Kommunikationer

I både RUS och Sörmlands klimat- och energistrategi lyfts ambitionen om att Sörmland ska vara transporteffektivt och att länet ska ha en hållbar fysisk och digital tillgänglighet. För att uppnå detta krävs flera typer av insatser där infrastrukturutveckling är en av dem. Förslaget belyser behoven kring infrastrukturutveckling väl men saknar vissa andra samhällsplaneringsperspektiv som är avgörande för att främja transporteffektivitet och hållbar tillgänglighet. Bland annat kan framkomligheten och attraktiviteten för aktiva färdssätt främjas genom prioritering av aktiva färdslag och begränsad framkomlighet av biltrafik i prioriterade stråk eller områden för aktivt resande. Förslaget skulle även behöva utvecklas avseende hur Trosa kommun förhåller sig till godstransporter och dess behov framåt i omställningen.

Gång- och cykelvägar

Förslaget pekar på att både elcyklar och utbyggnad av fritidshusområden och ny exploatering i mer perifera lägen kan öka behovet av mer långväga gång- och cykelvägar. Under kapitlet Kommunikationer redogör förslaget för att översiktsplanen vill ge förutsättningar för "Utvecklade gång- och cykelförbindelser inom kommunen med stärkt vägvisning och mer utvecklade cykelparkeringar i strategiska lägen" samt har strategin "Gång- och cykelvägnätet ska fortsätta utvecklas såväl inom tätorterna som däremellan där viktiga målpunkter knyts ihop och ges förutsättningar för säkra cykelparkeringar." Dock saknar förslaget en beskrivning av huruvida kommunen har en ambition att arbeta för en utbyggnad av gång- och cykelnätet kopplat till Målbild för regionala cykelstråk i Sörmland och att knyta ihop nätet med omgivande kommuner, inklusive över länsgränsen till Södertälje.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken har en framträdande roll i beskrivningarna som kopplar väl an till utvecklingen av bebyggelsen. Förslaget kan stärkas med en kartbild som illustrerar var kollektivtrafiken finns tillgänglig i kommunen och var utveckling planeras. En sådan kartbild kan med fördel även inkludera information om vilken kvalitet av kollektivtrafik som finns. I Region Sörmlands regionala trafikförsörjningsprogram definieras gott kollektivtrafikutbud som tolv dubbelturer per vardag och sex dubbelturer per dag på helgdagar.

Digital infrastruktur

Trosa har en väl utbyggd digital infrastruktur både vad gäller fast infrastruktur (fiber) och mobil infrastruktur (5G). Utbyggnadsnivån ligger betryggande över riksgenomsnittet. Kommunen har dessutom goda förutsättningar att ansluta merparten av de kvarvarande hushållen och företagen till det fasta fibernätet.

I förslaget beskrivs också de grundläggande hänsyn som kommunen anser särskilt beaktansvärda vid prövning av nya mobilmaster i kapitlet för Tekniska system. Det kan här noteras att det i dagsläget saknas god täckning i sydvästra delen av kommunen, utmed nuvarande Nyköpingsbanan och blivande Ostlänken. I Regeringens nya digitaliseringsstrategi omnämns mobiltäckning längs järnvägar som ett utpekat delmål. Tillkomsten av nya sändarplatser längs Nyköpingsbanan/Ostlänken kan underlättas av tydligare skrivningar i förslaget.

Tekniska system

Dricksvatten

Det är positivt att kommunen har en antagen vattentjänstplan som ska stärka kommunens beredskap i vattenfrågor. Förslaget kan stärkas med en tydligare beskrivning av hur denna plan eller översiktsplanen ska verka för en robust hushållning av dricksvattnet. Utifrån att extremväder så som långvarig torka förväntas att öka i och med klimatförändringarna behöver kommunen aktivt arbeta för att säkerställa tillgången till dricksvatten även under krissituationer. Det handlar dels om att minska vattenförbrukningen i kommunen, dels om att möjliggöra för återanvändning och andra cirkulära system för vattenförbrukningen, till exempel genom att öka användningen av regnvatten.

Fjärrvärme

Det är positivt att kommunen lyfter vikten av fortsatt utveckling av fjärrvärmen i kommunen, då fjärrvärmen är viktig ur ett beredskapsperspektiv och för att avlasta elsystemet. I takt med att behov av kyla ökar i samhället på grund av klimatförändringar så är det viktigt att lyfta även kommunens syn på fjärrkylan i planeringen.

Det vore en styrka om förslaget lyfte förutsättningar för utnyttjandet av spillvärmen i kommunen och huruvida kommunen kan främja det.

Förnybar energi

Kopplat till vindkraft nämns att "utifrån förutsättningar på platsen är kommunen positiv till att pröva frågan." Förslaget kan förtydligas angående vad som avses med "frågan" - huruvida det gäller vindkraftverk generellt eller endast vindkraftverk för gårdsbruk. Frågan om landbaserad vindkrafts potential och roll i kommunen bör behandlas i översiktsplanen.

Ei

Det är positivt att utmaningar kring elkapacitetsfrågor i kommunen lyfts i förslaget. Samtidigt blir det något missvisande när kommunen skriver att den saknar rådighet vad gäller elnätet och dess utbyggnad. Även om det inte finns rådighet över elnätet i formell mening, har kommuner en strategisk och samordnande roll i planeringen. Dialogen med elnätsägaren och tillhandahållandet av underlag om kommunens framtida utveckling är ett viktigt verktyg för kommunen att påverka utbyggnaden av elnätet.

Region Sörmland driver det regionala Samverkansforumet för eleffekt i Sörmland, där länets elnätsägare och majoriteten av länets kommuner ingår. I forumet diskuteras bland annat frågor som rör elnätskapacitet i länet. Det vore en fördel om Trosa kommun också anslöt till forumet.

Förslaget bör också innehålla information om huruvida det finns anläggningar för energilagring i kommunen. Att kunna lagra el och därigenom möjliggöra en mer flexibel elanvändning är en del i att åtgärda bristande elnätskapacitet. Enligt Boverkets vägledning för elnät i översiktsplaneringen kan kommunen planera för lämpliga platser för energilagring, som batterilager eller vätgaslager.

Översiktsplanen vill ge förutsättningar för

Punktlistan för vilka förutsättningar översiktsplanen vill ge samt strategier under tekniska system innehåller flera punkter som tydligt kopplar till transportsystemet som med fördel kan tillhöra kapitlet om Kommunikationer.

Risker, hälsa, kris och beredskap

Hälsoskydd i den fysiska planeringen

Under rubriken Hälsoskydd i den fysiska planeringen kan förslaget även lyfta skyddsavstånd till elnätsanläggningar. Boverkets vägledning för elnät i översiktsplaneringen kan ge stöd i frågan.

Klimatanpassningsarbetet kan även kopplas samman tydligare med krisberedskapsarbetet.

Risker relaterat till ett förändrat klimat

Klimatriskerna som har identifierats i kommunen skulle med fördel kunna visualiseras i en eller flera kartor i förslaget. Även planerade insatser för att öka kommunens klimatanpassning skulle kunna visualiseras i en kartbild.

Klimatanpassning och krisberedskap sträcker sig över samtliga av Översiktsplanens olika avsnitt och skulle behöva arbetas med integrerat i kommunens samtliga uppdrag. Kris- och klimatrisker samt föreslagna krisberedskaps och klimatanpassningsåtgärder skulle därmed kunna integreras som genomgående perspektiv i förslaget genom att i varje kapitel redovisa hur identifierade risker hanteras, vilka anpassningsåtgärder som krävs och hur samhällsviktiga funktioner kan säkerställas.

Det är positivt att förslaget adresserar risker som kommer med ett förändrat klimat. Stor vikt läggs på hur kommunen ska arbeta med klimatanpassning kopplat till skred, översvämning och ökade nederbördsmängder. Andra klimatrisker så som ökade temperaturer och andra extremväder omnämns men kan utvecklas ytterligare.

Översiktsplanen och ett förändrat klimat

Kapitlet tar upp både klimatomställningsåtgärder och klimatanpassningsåtgärder. Det är viktigt att särskilja dessa två insatsområden, även om det finns ömsesidiga beroenden dem emellan. Klimatarbetet inkluderar både klimatomställningsarbetet som syftar till att minska klimatutsläpp, och klimatanpassningsarbetet som syftar till att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Eftersom avsnittet Översiktsplanen och ett förändrat klimat tar upp båda områden, vore det önskvärt att nyansera rubriken.

Det är positivt att Energi- och klimatplan för Trosa kommun lyfts i avsnittet. Det kan emellertid vara en styrka att förtydliga vilka åtgärder eller åtgärdsområden i planen har en särskild bäring på den fysiska planeringen.

Det är positivt att förslaget inom flera kapitel redogör för risker i omvärlden till följd av klimatförändringar som kan påverka kommunen, till exempel avseende livsmedelsförsörjning.

Riksintressen

I Översiktsplanen ska det framgå hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses. Generellt saknas det beskrivningar över hur kommunen avser att skydda riksintresseområdena och det är även ottydligt med principer för utveckling inom riksintresseområden, exempelvis vad gäller skala och bebyggelse typer.

Riksintressen ska ta hänsyn till vad som är ett värde för hela riket snarare än utifrån lokala fastighetsekonomiska perspektiv varför formuleringen om att "riksintresset endast har ett värde om avgränsningen uppfattas som rimlig och inte ger för stora inskränkningar för fastighetsägare" kan behöva ses över.

Riksintresseområdet Tureholm saknas från listan över gällande riksintressen i Trosa kommun. I förslaget anges att kommunen tar ställning mot avgränsningen av riksintresseområdet Tureholm, det framgår dock inte i förslaget varför och på vilket sätt kommunen anser att riksintresset bör förändras.

Planförslag

Kapitlet gällande planförslag innehåller nulägesbeskrivningar och vissa ställningstaganden gällande utveckling framåt. Planförslaget kan med fördel utvecklas med vilka stråk kommunen ser som strategiska för en fortsatt utveckling samt hur kommunen kommer arbeta för en utveckling kopplat till strategiska stråk.

Bemötande:

Inför granskningen ses det regionala perspektivet över och tydliggörs vid behov. Trosa kommun samarbetar såväl med Region Sörmland som Region Stockholm med tanke på sitt geografiska läge. Ett fortsatt gott samarbete är av högsta betydelse för kommunen.

Översiktsplanen redovisas numera i huvudsak via kommunens hemsida och dess kartmodul. I kartan är det möjligt att få information om betydelsefulla planeringsförutsättningar men också de förslag och inriktningar kommunen ser för mark- och vattenanvändningen på kort och lång sikt. Olika kommuner använder sig av olika system vilket och i den mån plankartan behöver kompletteras kommer detta att ses över inför granskningen.

Trosa kommun tar sitt bostadsförsörjningsansvar och säkerställer att planering för ny bostadsbebyggelse sker effektivt och rättssäkert. Behov av bostäder till särskilda grupper hanteras bl a av kommunens Lokalstyrgrupp som identifierar behov och arbetar för en långsiktig försörjning. Några ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget inte vara nödvändiga.

Inför granskningen ses skrivningarna över som rör Trosa kommuns roll i det storregionala sammanhanget. För en kommun som verkar åt flera håll med samband både inom och utanför länsgränsen är regionala frågor och samarbeten ständigt aktuella. Frågor som rör klimatanpassning orsakar ofta skador och effekter för den egna kommunen men självklart underlättas det proaktiva arbetet samarbete över administrativa gränser.

All samhällsplanering handlar om att väga olika intressen mot varandra och beroende på lokalisering väger dessa olika tungt i bedömningen. Översiktsplanen ser restriktivt på att omvandla jordbruksmark till annat men anger samtidigt att i tätortsnära lägen

väger utveckling av orten tungt och där kan omvandling accepteras. För att möta den efterfrågan på verksamhetsmark som finns i kommunen kommer även jordbruksmark i viss mån att behöva tas i anspråk och i samband med kommande detaljplaner kommer utvecklingsintresset att vägas exempelvis mot värdet av jordbruksmarken.

Trosa kommun präglas av en rik kulturmiljö där spår från förhistorisk tid även idag präglar kommunens tätorter och miljöer. Översiktsplanen redovisar särdrag och viktiga aspekter som behöver beaktas i kommande planering. Inom ramen för kommunens detaljplanering samråds förslag alltid med Länsstyrelsen och Region Sörmland där den här typen av frågor fångas upp. Bygglovenheten har ett nära samarbete med Sörmlands museum vid bygglovprövning och inom Samhällsbyggnadskontoret finns byggnadsantikvarisk kompetens. I samband med detaljplanearbetet startas gör en undersökning om betydande miljöpåverkan vilken samråds med Länsstyrelsen. I samband med det identifieras behov av särskilda kulturmiljöutredningar kopplade till aktuell detaljplan. Plankartan kompletteras med byggnadsminnet Långmaren.

Avsnittet om kommunikationer ses över inför granskningen. Kommunen har en aktiv planering för transportinfrastrukturen och söker aktivt medfinansiering för åtgärder. Ambitionen är att skapa ett attraktivt och trafiksäkert nät för såväl gående och cyklister som bil och kollektivtrafik. Beträffande godstrafik kan kommunen konstatera att Södra Stambanan kommer bli kvar och framförallt med fokus på godstrafik. Järnvägen som sådan utgör en barriär i Vagnhärad's tätort men kommunen kan ändå se fördelen med att en hög andel gods transporteras på järnväg istället för på väg.

Trosa kommun har sedan länge prioriterat stråk där en överflyttning kan ske från bil till andra reseslag, t ex bil till kollektivtrafik eller bil till cykel. Mot bakgrund av det har Västerljung och Trosa samt Trosa och Vagnhärad bundits ihop med cykelvägar. Utöver det har kommunen genom sin återkommande Gång- och cykelvägsstrategi identifierat saknade länkar och viktiga stråk i tätorterna och byggt dessa antingen själva eller genom exploateringar. Med tanke på avstånden från kommunens tätorter till målpunkter i andra kommunen har de mer långväga stråken prioriterats lägre. Dessa har mer betydelse för besöksnäringen och i en liten kommun behöver en prioritering ske när det gäller kommunens investeringar.

Samarbetet mellan regionen och Trosa kommun fungerar bra för planering av befintlig och ny kollektivtrafik. Beskrivningen i översiktsplanen ses över inför granskningen och kompletteras vid behov när det gäller kollektivtrafik och digital infrastruktur.

Att säkerställa dricksvatten är en av kommunens viktigaste uppgifter. Som ett första steg är nya föreskrifter och vattenskyddsområden på gång att antas för en av kommunens vattentäkter. Utöver detta studeras även möjligheten att förstärka flödet i täkterna. Under de senaste åren har omfattande investeringar gjorts i vattennätet och dess infrastruktur i syfte att skapa en långsiktig och pålitlig vattenförsörjning.

Trosa kommun samverkar med Statkraft som är huvudman för fjärrvärmenätet i kommunen. I samband med exploatering förs alltid en dialog med Statkraft om möjligheten att fortsätta bygga ut nätet.

Intresset att bygga ut vindkraft i Trosa kommun är förhållandevis lågt och förutsättningarna för landbaserad vindkraft är begränsad. Idag finns ett fåtal gårdsverk och de förfrågningar som rör större anläggningar har aldrig gått vidare till mer konkreta

utredningar. Kommunen menar att översiktsplanen ger den styrning som krävs inför framtida förfrågningar eller provningar.

Trosa kommun samarbetar med nätägaren för elnätet i Trosa kommun, Vattenfall El-distribution. Parterna träffas regelbundet och kommunen bidrar med underlag till nätägarens prognoser. Utöver detta är kommunens möjligheter att påverka utbyggnad och kapacitet begränsade. I vissa fall är det lagstiftningen som hindrar och i vissa handlar det om långa och dyra processer vid tillståndsgivning och utbyggnad. I den mån Trosa kommun kan underlätta för utbyggnaden av bättre effekt och kapacitet deltar kommunen gärna men det är av betydelse att rätt förvänta ställs på kommunens möjligheter att påverka. Planförslaget förtydligas kring möjligheter för energilagring. Idéer finns hos det lokala näringslivet men bromsas till viss del av kapacitet och tillgänglighet till elnät.

Punktlistan kommer att ses över inför granskningen så att rätt mål och strategier står under rätt rubrik.

Rekommendationer kring skyddsavstånd för elnätsanläggningar läggs till inför granskningen och skrivningarna ses över och uppdateras vid behov utifrån klimatanpassningsarbetet som bedrivs.

I förslag till ny översiktsplan har ett mer enhetligt grepp tagits kring frågor relaterat till ett förändrat klimat samt krisberedskap. Inför granskningen ses beskrivningarna över och kompletteras vid behov.

Trosa kommun behöver i princip alltid förhålla sig till minst ett riksintresse vid planläggning, bygglovgivning eller förhandsbesked. Inom ramen för respektive ärendehantering ska kommunen säkerställa att aktuellt riksintresse inte riskerar att skadas samt att det tillgods ses på lämpligt sätt. Samtidigt går det att konstatera att många av gällande riksintressen har mycket generösa avgränsningar vilka knappast motsvarar de värden riksintresset syftar till att skydda. Mot bakgrund av det skulle det vara lämpligt att även riksintressen kontinuerligt aktualitetsprövades och reviderades för att de skulle behålla den legitimitet som instrumentet förutsätter. Att som idag ha en omfattande riksintresseindelning där avgränsningar snarare följt statens fastighetsinnehav eller äldre mer schematiska indelningar där syftet med indelningen var något annat kan leda till negativa konsekvenser för enskilda fastighetsägare och därmed också minska förståelsen och respekten för hela systemet.

Plankartan förtydligas kring Trosa kommuns ställningstagande rörande riksintresset för Tureholms slott.

Trosa kommun har sedan länge arbetat utifrån en långsiktig strategi att stärka befintliga tätorter i enlighet med Fastlagd kurs för Trosa kommun samt stärka prioriterade kollektivtrafikstråk. I det fall detta behöver förtydligas ytterligare görs detta inför granskningen.

58. Region Stockholm**Regionledningskontorets förslag till beslut**

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

1. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Trosa kommun över samrådshandlingen Översiktsplan 2026 för Trosa kommun.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Trosa kommun har remitterat samrådshandlingen *Översiktsplan 2026 för Trosa kommun* till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar.

Förslaget till ny översiktsplan bygger på en långsiktig och kontinuerlig tillväxt. Kommunen utgår särskilt från den utveckling av bostäder och verksamheter som väntas i samband med Ostlänkens utbyggnad. Förslaget till översiktsplan prioriterar att stärka viktiga kollektivtrafikstråk och att förtäta de befintliga tätorterna.

Region Stockholm ser positivt på Trosa kommuns förslag till översiktsplan i dess helhet och att den tar avstamp i kommunens viktiga roll i den storregionala bostads- och arbetsmarknadsregionen kring Stockholm. Planförslagets inriktning på bostadsutveckling, infrastruktur och samhällsservice svarar mot en växande efterfrågan från hushåll inom pendlingsavstånd till Stockholmsregionen. Region Stockholm betonar vikten av att fortsatt basera analysen av befolkningsutveckling och bostadsbehov på ett storregionalt perspektiv samt att utveckling prioriteras i kollektivtrafiknära och centrala lägen.

Region Stockholm ser också positivt på planförslagets fokus på förbättrad transport- och digital infrastruktur som stärker integrationen mellan bostads-, utbildnings- och arbetsmarknader i östra Mellansverige. Vidare uppmuntras utveckling av grön- och blåstrukturer över kommun- och länsgränser samt kompletterande kartunderlag som synliggör Trosa kommuns roll i det storregionala nätverket. Detta skulle stärka planens helhetsperspektiv och bidra till ökad överensstämmelse med den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF 2050) (LS 2015-0084), Strukturbild Sörmland och ÖMS 2050.

Bakgrund

Trosa kommun har remitterat samrådshandlingen *Översiktsplan 2026 för Trosa kommun* till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar.

Översiktsplanen ska visa kommunens övergripande syn på hur Trosas utveckling och hur mark- och vattenområden ska användas. Planförslaget har särskilt fokus på kommande fem till tio år men blickar fram mot 2050-talet. Den tar sin utgångspunkt i målen i Fastlagd kurs för Trosa kommun som antogs 1992:

- Kommunen ska växa i sådan takt att dess speciella karaktär och idyll bibehålls. Varje Orts särprägel ska tillvaratas.
- Kommunen ska arbeta för att fler bostäder och fler arbetstillfällen skapas. Miljöhänsyn skall genomsyra den kommunala verksamheten vid planering och beslutsfattande.
- Kommunen skall verka för utökad kollektivtrafik såväl lokalt som regionalt.

Förslaget till översiktsplan bygger på en långsiktig och kontinuerlig tillväxt. Kommunen utgår särskilt från den utveckling av bostäder och verksamheter som väntas i samband med Ostlänkens utbyggnad. Planen prioriterar att stärka viktiga kollektivtrafikstråk och att förtäta de befintliga tätorterna. Syftet är att skapa bättre underlag för service, handel och tjänster samt att utnyttja den befintliga infrastrukturen mer effektivt. Kommunen bedömer att förslaget ligger väl i linje med både Sörmlands regionala utvecklingsstrategi och Strukturbild Sörmland.

Region Stockholms yttrande

Bebyggelsestruktur, bebyggelseutveckling och bostadsförsörjning

Bostadsmarknaden i Stockholms län fungerar inte isolerat, utan är en del av en större funktionell region som omfattar flera närliggande län. En flyttstudie genomförd av Region Stockholm från 2022 visar att Trosa kommun, trots sin relativt lilla befolkning, utmärker sig bland kommunerna utanför länet genom ett stort inflöde av invånare från Stockholms län. Likaså visar pendlingsstatistik som Mälardalsrådet presenterar att arbetspendlingen mellan Trosa och centrala och södra Stockholms län är omfattande och växande. Detta bekräftar att Trosa är en viktig del av den funktionella bostads- och arbetsmarknadsregionen kring Stockholmregionen. Att beakta den storregionala dimensionen i planeringen är därför centralt – både för att möta bostadsbehoven i regionen som helhet och för att säkerställa en hållbar och sammanhållen utveckling över länsgränserna. Region Stockholm rekommenderar därför att kommunen i det fortsatta planarbetet särskilt säkerställer att analysen av befolkningsutveckling och bostadsbehov fortsatt grundas i ett storregionalt perspektiv.

Region Stockholm välkomnar att kommunen i sitt förslag till ny översiktsplan lyfter fram fortsatt utveckling av bostäder, infrastruktur och samhällsservice. Planförslaget kan därigenom ses som ett svar på den växande efterfrågan från hushåll som söker boendelalternativ inom pendlingsavstånd till Stockholmregionen. Det är också positivt att förslaget till översiktsplan betonar vikten av ett utbud av bostäder som möter efterfrågan från olika grupper. Det är av betydelse att prioritera utveckling av bostäder i centrala lägen och utmed prioriterade stråk för att stärka kollektivtrafiken.

Transportinfrastruktur

Region Stockholm ser positivt på att förslaget till översiktsplan lyfter fram förbättrade pendlingsmöjligheter och stärkt digital infrastruktur som medel för att underlätta storregional pendling och öka tillgången till arbetsmarknaderna i både Stockholms län och Sörmland. Detta bidrar till att stärka integrationen mellan bostads-, utbildnings- och arbetsmarknaderna i östra Mellansverige. Region Stockholm rekommenderar att kommunen i det fortsatta planarbetet fortsätter att säkerställa att utvecklingen sker i kollektivtrafiknära lägen med god koppling till regionala stråk och bytespunkter.

Vidare noterar Region Stockholm att förslaget till översiktsplan inkluderar utveckling av väg- och kollektivtrafikförbindelser mot större regionala nav. Detta överensstämmer väl med målsättningen i den storregionala strategin ÖMS 2050 om förbättrade tvärregionala kopplingar mellan nodstäder och funktionella regioner.

Grönstruktur inklusive blåstruktur

I den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF 2050) (LS 2015-0084) anges att de gröna kopplingarna mot och över länsgränsen till Sörmland bör utvecklas. Region Stockholm ser gärna att planförslaget utvecklas i de delar som beskriver kopplingar i grön- och blåstrukturen över kommun- och länsgräns, vilket också inkluderar värden i skärgården.

Övrigt

Region Stockholm rekommenderar att översiktsplanens kartunderlag vidareutvecklas för att tydligare visa omgivande områden utanför kommun- och länsgränsen. Genom att sätta Trosa kommun i ett större geografiskt sammanhang kan de mellankommunala och storregionala sambanden framhävas. Region Stockholm välkomnar därför en kompletterande kartillustration som visar kommunens roll i det storregionala nätverket. En sådan illustration skulle stärka planens helhetsperspektiv och bidra till ökad överensstämmelse med målen i Strukturbild Sörmland, ÖMS 2050 och RUF 2050.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Bemötande:

Inför granskningen ses skrivningarna kring kommunens roll i det storregionala sammanhanget över. Trosa kommun kan erbjuda attraktivt boende med goda kommunikationer vilket, som yttrandet anger, även bidrar till Stockholmsregionen trots vår förhållandevis begränsade storlek. Goda kommunikationer såväl på väg, spår och digitalt knyter kommunen närmre de centrala delarna av Stockholms län vilket utgör en viktig tillväxtmotor för hela landet. Det kan även finnas goda förutsättningar att utveckla befintliga samarbeten över länsgränsen när det gäller gröna och blå frågor.

Inför granskningen kommer plankartan att ses över och kompletteras vid behov.

59. [REDACTED]

Jag vill börja med att säga att jag nu bott i kommunen i 17 år och har svårt att tänka mig en kommun jag hellre skulle vilja bo i! Som verksam arkitekt så vill jag också lyfta fram att jag tycker stadsbyggnadskontoret sköter sig exemplariskt. Handläggningen är snabb och saklig och frågor bemöts med positivism och öppenhet. Ovan är långt ifrån en självklarhet i många andra kommuner i landet där jag är verksam.

Mina kommentarer kring detaljplanen berör inte så mycket det som står där. Det mesta känns genomtänkt och klokt. Mina kommentarer handlar snarare om det som inte står där. Jag tänker främst på övergripande visioner och målbilder för Trosa stad. Jag har inte lyckats hitta sådana men det kan hända att jag missat redan tillgängligt material. Jag är säker på att det finns interna visioner och mycket som är tänkt men kanske inte nedtecknat. Jag skulle gärna se att detta på något sätt i så fall görs tillgängligt, om inte i översiktsplanen så kanske i något annat relevant forum.

Trosa som varumärke

För att tydliggöra vad jag efterfrågar så tror jag att det kan vara fruktbart att byta narrativ. Om vi för en stund väljer att se Trosa som en produkt med ett starkt varumärke och kommunen som företagsledare så blir jag den inkallad PR konsult som resonerar fritt utan att vara särskilt insatt i vare sig frågorna eller vad som redan är tänkt eller gjort. Som start skulle jag då vilja få förtydligat vad produkten är, vem som köper den och hur kunderna ser på produkten och varumärket. En förenklad produktbeskrivning skulle möjligen kunna vara;

"en idyllisk naturnära småstad vid vägs ände där land möter vatten"

Kundgruppen sträcker sig från engångsbesökare till inflyttade med fast prenumeration. Varför köper dom? Här finns det sannolikt några hårda värden som handlar om möjlighet att pendla, hitta bostad, kommunal service osv.. Viktiga värden som måste kunna bockas av men som också kan bockas av för många städer; Gnesta, Katrineholm, Nyköping osv.. När beslutet görs att förlägga söndagsutflykten eller konferensen hit eller att flytta hit permanent så vägersannolikt dom mjuka värdena betydligt tyngre. Stämningen, atmosfären och drömmen om dom upplevelser eller det liv man ser framför sig ska gå i uppfyllelse, dvs allt det som sammanfattades i formuleringen av varumärket ovan. Man blir kär helt enkelt och som i alla relationer så är det i början mycket mage och lite logik. Logiken dvs tillgången till utbud, service som fungerar, bra företagarklimat, befolkningen i fokus osv. är inte det man blir kär av men däremot det som i steget efter förälskelsen får relationen att långsiktigt hålla och utvecklas.

Jag vill med detta resonemang trycka på vikten att fokusera på varumärket, dvs dom redan existerande styrkorna och kärnvärdena, allt som ger Trosa dess attraktionskraft idag. Hur vårdar vi och utvecklar vi bäst dessa? Hur identifierar vi sådant som kan försvaga varumärket?

"Idyllisk småstad"

Trosa stadskärna är verkligen fin och därmed givetvis känslig för ingrepp. Att tillägg varsamt förhåller sig i skala och utformning känns självklart. "Åhusen" är på många sätt ett fint projekt men också ett projekt som, i jämförelse med tex "kvarteret Fiskpi-gan", pekar på skalans betydelse för att hålla ihop en obruten helhet.

Trosa växer och nya butiker och verksamheter behövs. Utrymmet i centrum är begränsat och jag kan se logiken i att sekundära tätortsbildningar som den vid Trossen uppstår. Viktigt att klargöra hur relationen emellan centrumbildningarna ser ut. Hur

kompletterar och samspelar dom? Hur undviker man att perifera områden med lägre hyror inte konkurrerar ut butiker i centrum? Det kan kännas som en märklig fundering om man tänker på den skala staden har idag och det begränsade antal butiker som finns, men hur ser det ut i en mer avlägsen framtid? Det är nu vi lägger grundstrukturen och bestämmer det. Hur stärker man centrala Trosas kraft?

ÖP lyfter fram ambitionen att behålla en levande hamnverksamhet, vilket är något som initialt är lätt att skriva under på. Men vad är en levande hamnverksamhet år 2025? Fisket, Trosas ursprungliga primära näring är totalt borta. Servicefunktioner till båtverksamhet behövs men verkstads och försäljningsdelen tar relativt liten plats. Det som primärt ger lönsamhet och tar plats är vinterförvaring av båtar i stora hallar. Byggnader som inte vitaliserar området utan snarare förstör än stärker varumärket Trosa. Tittar vi på andra kuststäder på tex. västkusten så kan vi hitta många exempel på levande aktiva hamnmiljöer i små städer. Smögen är kanske det tydligaste exemplet. Man kan konstatera att väldigt lite av livet i hamnen där handlar om marina verksamheter. Istället är turism och handel helt dominerande. Man kan leka med tanken vad Smögen hade varit idag om man för 50 år sedan byggt centralt placerade hallar för vinterförvaring av båtar utmed bryggstråket? Exemplet illustrerar vikten av att inte bygga bort förutsättningarna för det som kan komma att ske i en avlägsen framtid. Trosa stad befinner sig vid ett viktigt vägskäl just nu och det är precis nu vi etablerar både möjligheterna och lösningarna för vad som kommer att kunna hända i framtiden. Smögen visar vilken enorm potential det finns för turism i en liten kuststad. Trosa skulle säkert kunna utvecklas till ett östkustens Smögen, vilket jag iofs själv kanske inte helt skulle jubla över. Jag tror däremot att man ska föregå den förändring som ofrånkomligt kommer att ske i hamnen. Man behöver föregå den med en tydlig målbild för vad man på väldigt lång sikt vill ha istället. Det är återigen nu vi lägger grunden för det som ännu inte finns men kommer att komma. Reningsverkstomten kommer att vara första steget. Hur får vi det som händer där att passa in, inte bara i skala och funktion utan även i den stora visionen och i formuleringen av varumärket som vi ska bevaka och stärka?

Själv kan jag tro på att etablera en mycket starkare nod vid vattnet än den vi har idag som primärt utgörs av gästhamnsverksamheten. En nod som lyfter fram stadens möte med vattnet och kopplar ihop hamnen med den centrala staden. Ett marint torg med butiker, restauranger och andra verksamheter.

"Där land möter vatten"

Sträckan från hamnbassängen till båtpiren har fått ett lyft med dom åtgärder som gjorts men kölsvinet och hamnbodarna ligger lite som en olycklig block med baksidan och husbilsparkeringen mot staden på den plats där blickfånget istället borde få öppnas upp och mötet med vattnet och skärgården omfamnas. Jag tror på en ny nod med ett aktivt välbesökt marint torg där man möter turbåtar, säsafari, fiskeguider så väl som uteserveringar och handel. En starkare nod vid vattnet skulle återigen stärka länken mellan torget och hamnen och få hela sträckan att bättre samverka som en helhet, något som skulle hålla ihop den centrala stadskärnans och öka dess attraktionskraft och därmed stärka varumärket Trosa ytterligare.

"Vid vägs ände"

Idén om Trosa som en liten stad vid världens ände är utmanande när staden växer. Centralt i upplevelsen är att transitionen mellan det som upplevs som natur och kulturlandskap fram till det som upplevs som idyllisk småstad hålls kort och välregisserad. Många av dom bostadsområden som vuxit fram tycker jag svarar upp bra mot det.

Dom ligger avskilda från entrévägarna och lämnar kulturlandskapet orört. Det är viktigt att lära av exempel och områden som jag tycker lyckas mindre bra är tex "Torpa äng" som förlänger stadsbilden i den viktigaste entrériktningen. Husen kopplas upplevelsemässigt ihop med själva staden och utgör på så sätt första mötet och själva presentationen av Trosa stad. I fallet "Åda backar" handlar problemet mer om utformningen än placeringen. "Åda tree houses" och "Emils Backe" visar att byggnation i det stora landskapsrummet inte alls behöver vara omöjlig men att det måste ske med stort fokus på bevarande av landskapet både vad gäller naturvärdena och det visuella dvs. förmågan att smälta in och underordna sig platsen. Jag vet att det är svårt att styra detta i detaljplaner, och ÖP uttrycker redan en ambition att inordna nya områden varsamt men jag vill ändå trycka på hur avgörande det fokuset är för dom nya områden utmed infarterna som nu tillkommer och vikten av att spara träddräer och i detaljplaner göra så mycket som möjligt.

Vad gäller regisseringen av entréerna så tål dom också att tänkas till på. När man kommer från Åda rakan som obekant med staden så är det svårt att veta var staden egentligen börjar. Är busstorget bakom coop entrédörren till staden? Är parkeringen nere vid hamnen det eller håller vi på och flyttar den mentala entrén till Trosaporten och Trossenområdet? Alla har gps så frågan är inte praktisk utan handlar om en registrering för att förstärka upplevelsen, dvs stärka varumärket och därmed attraktionskraften. På tex den tyska landsbygden har man på många platser jobbat väldigt medvetet med dessa frågor. Gränsen mellan stad och land är oftast tydlig och "urban sprawl" dvs gränsområden med gles otydlig bebyggelse som köplador, villamattor osv. är perifert placerade. Resultatet är ofta vackra tydliga stadsbildningar med markerade gränser. På tex den Nordamerikanska landsbygden gäller oftast det motsatta. Båda exemplen ger viktiga lärdomar.

"Naturnära"

Skogen, naturen och skärgården är alltid nära när man är i Trosa men hur mycket upplever man det och vilka möjligheter finns det att förstärka den upplevelsen? Om man befinner sig i centrum hur tar man då sin naturnära långpromenad? "Moderna" Trosas historia tar avstamp i staden som en bad och kurort, men var i centrala Trosa tar man idag sitt bad?

Stadens möte med vattnet utmed stadsfjärdarna är fortfarande till stor del oexploaterat. Hur kan vi nyttja det? Själv tror jag på att tex bygga vidare på projektet "Näktergalslunden". Strandängarna bakom snipan har stor potential och skulle, med tex en ny bro vid åns utlopp i "hamnassängen", kunna komma mentalt väldigt nära centrum-hamnstråket. Här skulle man kunna anlägga baddammar/bassänger i strandlinjen med biologiskt renat vatten från stadsfjärdarna via tex ett uppskalat "swimmingpond" koncept. Kombinerat med fina planteringar och småskalig verksamhet skulle det kunna ge hela Trosa stad ett stort lyft och kraftigt stärka varumärket som en attraktiv naturnära plats med centralt placerad rekreation. Biologisk vattenrening i större skala skulle också stärka idén om Trosa som en ekologiskt medveten pionjärkommun. Strandängarna kan sedan kopplas vidare till Näktergalslunden och därefter skulle marken runt Tureholmsviken kunna uppgraderas till strandängar med betande boskap liknande det som redan gjorts borta vid Tullgarn. Långpromenaden skulle kunna pausa i golfrestaurangen på Tureholms golfbana.

Vattenkvalitén i stadsfjärdarna inbjuder inte direkt till bad idag och man undrar hur vattenkvalitén var under storhetstiden som bad och kurort? Det finns dock mycket som kan göras för att förbättra vattenkvalitén. Några åtgärder är tämligen enkla och billiga andra betydligt dyrare. Som bekant för Trosaan med sig stora mängder sediment och

näringsämnen och givetvis skulle man vilja minska detta ytterligare. Jag vet att många projekt gjorts för att stoppa tex avrinningen av konstgödsel från åkrarna ner i ån. En enkel vandringsstig mellan Trosa och Vagnhärad som följer ån är en lockande tanke. Stigbanken skulle kunna byggas av en grus/sandbädd som filtrerar åkervattnet. Stigen skulle bli en uppskattad koppling ut i fin natur och kulturlandskap direkt från stadskärnan.

Det finns moderna tekniker för lågflödesmuddring av problematiska sediment som redan hamnat på fel plats. Åns utlopp och delar av stadsfjärdarna skulle kunna ses över med dessa metoder. Pågående referensprojekt finns i tex Ullnasjön i Stockholm.

Väl ute i havet har vi problemen med algblomning. En delförklaring är ett rubbat ekosystem där antalet toppredatorer som torsk och gädda kraftigt gått tillbaka. Trosa var en gång klassat som ett av Sveriges absolut bästa gäddvatten! Bristen på toppredatorer gör att antalet vitfiskar ökar. Vitfiskar äter djurplankton. Det blir därför färre djurplankton som skulle ha ätit växtplankton vilket leder till att mängden växtplankton kraftigt ökar och därmed även algblomningen, allt i en nedåtgående spiral. I Trosaåns fiskpassage (fantastiskt fint projekt!) registrerades i år över 30.000 idar som gick upp för lek. Var finns gäddorna som ska hålla tillbaka idstammen? I vissa vatten (finns flera bra referensprojekt) har man intensivfiskat vitfisk för att återställa balansen. En annan, mer långsiktig metod, är att stötta toppredatorerna. Bra exempel finns på tex Utö där man kan se hur iordningsställda lekområden för gäddor, så kallade "gäddfabriker", kan göra stor skillnad. Varför inte göra en våtmark med gäddlek vid Tureholmsdikets utlopp? Det skulle ge stor effekt och bli ett välbesökt turistmål när gäddorna leker på våren. Det skulle också kunna återskapa Trosa som ett fantastiskt gäddfiskevatten för fritidsfisket med medföljande PR. Samma potential finns för öringlek uppe i Vagnhärad. Kameran i fiskpassagen rapporterar att i princip ingen smolt (liten havsöring) vandrar ut i havet, vilket tyder på att leken inte lyckas för dom (relativt få) öringar som vandrar upp. Åtgärder med lekbottnar behövs både för att lyfta öringstammen och fritidsfisket och även för den insats som öringen som toppredator gör i att decimera beståndet av vitfisk. Vass har en bra förmåga att binda kväve och på så sätt minska övergödningen. I stadsfjärdarna finns stora mängder vass. Det bygger dock på att vassen skördas så att det bundna kvävet inte återförs. Detta skulle kunna kombineras med ett tänk kring omvandling av Tureholmsvikens vassar till strandängar med betande boskap.

Lätt att tänka att allt ovan låter bra men kostar pengar som inte finns men ser man det istället som centrala investeringar i ett varumärkesbyggande så handlar utgifterna snarare om målinriktade investeringar för att kunna öka attraktionskraften i varumärket och därmed även intäkterna!

Två konkreta förslag:

Jag skulle vilja lyfta fram två väldigt starka önskemål.

1. Initiera en diskussion kring dom långsiktiga möjligheterna i trosa stad med fokus på hamnområdena. Ett beprövat sätt att göra det på är att bjuda in till en idétävling eller ett parallellt uppdrag. Ambitionen är kanske inte att få en massa färdiga svar utan snarare att få frågeställningarna och möjligheterna belysta och på så sätt samla på sig uppslag och idéer som sedan kan ställas mot varandra och utvecklas i efterföljande diskussioner.
2. Gör ett nytt försök med en stadsarkitekt som långsiktigt kan bevaka dessa gestaltungsfrågor och hålla diskussionen levande. Helst en arkitekt med stor erfarenhet kring stadsutvecklingsfrågor i mindre städer.

Bemötande

Arbetet med kommunens översiktsplan och sedan dess genomförande via detaljplaner och bygglov mm är högt prioriterat av Trosa kommun och det är uppskattat att arbetet uppmärksammas och värderas av andra som bidrar i processen. God arkitektur och nya idéer utgör grunden för ett attraktivt och hållbart samhälle och området Emils Backe utgör ett gott exempel på detta. Liksom andra kommuner arbetar Trosa med målbilder och visioner inför framtiden. Det handlar om en bedömning av en önskad och trolig utveckling för kommunen på längre sikt och som alltid när man arbetar med visioner är det den bästa tolkningen av en osäker framtid utifrån dagens kända förutsättningar som kan presenteras. Den kan utvecklas mer i föreslagen översiktsplan inför granskningen.

Redan i Fastlagd kurs för Trosa kommun som beslutades om år 1991 lyftes småstadens kvaliteter och tätorterna som idyller fram. Det kopplar an till historien men blir också något kommunen behöver förhålla sig till inför framtiden. Idyll som sådan kan skapa något positivt men kan också utgöra en hämsko för utvecklingen av respektive ort. Därför är det av vikt att nya inslag kan tillåtas men precis som lyfts i yttrandet behöver ny bebyggelse förhålla sig till den äldre och även om det moderna formspråket släpps in krävs hänsyn till äldre karaktärsdrag som kan forma det nya. Att Trosa ska fortsätta kunna utvecklas är av betydelse men utifrån rätt förutsättningar förstås.

Yttrandet lyfter intressanta paralleller med Västkusten och det är möjligt att kommunen i sin översiktsplan behöver definiera områden mer tydligt eller föreslå fördjupade studier om vilka delar i hamnområdet som ska användas till olika ändamål. Genom att peka på vikten av levande hamnverksamhet vill kommunen ge befintliga och nya företag möjlighet att fortsätta utvecklas och ibland kanske delar av området kan vara lämpliga för större hallar jämfört med att riskera ökade transporter genom den känsliga stadskärnan. Det betyder dock inte att hela hamnområdet är lämpligt för den här typen av verksamhet och detta skulle kanske kunna fördjupas i en ny studie liknande den som gjordes för gästhamnsområdet för några år sedan. Något som kanske blir särskilt viktigt när reningsverket ersätts av överföringsledningen till Himmerfjärdsverket.

Ambitionen med gästhamnen och dess funktioner har varit att stärka kopplingen med övriga Trosa stad, ge plats för de funktioner som krävs i en gästhamn och tillgodose behov av parkeringar och transporter till och från området. Husbilsparkeringarna vid gästhamnen har diskuterats i flera omgångar men genom att styra upp placering och utformning har den tidigare lösningen ersatt med en mer ordnad. Inom ramen för upphandlingen av gästhamnens tjänstekoncession har det tidigare öppnats upp för husbilsparkeringar invid Kölsvinet. Det har funnits synpunkter på att dessa helt ska tas bort medan andra framfört att det borde finnas fler. Kommunen får ta ställning i frågan när nästa upphandling är aktuell.

Yttrandet lyfter två områden som bidrar till att skapa en kvalitativ entré till Trosa stad och som höjer sitt närområde med sin särpräglade och kvalitativa utformning. Som framhålls finns alltid en utmaning och i vissa fall även en risk för konflikt i önskan att i detaljplan styra med detaljerade bestämmelser och möjligheten att genomföra detaljplanen. Kommunen behöver göra en avvägning mellan dessa faktorer.

Arbetet med entrén till Trosa kan ses utifrån flera perspektiv. Dels sträckan in via väg 218 där man möts av ett verksamhetsområde som sedan övergår i den centrala staden samt dels gästhamnen med en kortare entré in mot stadskärnan. Från landsidan har möjligheten att utveckla entrén studerats genom detaljplanen för Rådmansbackarna som visserligen kommer innehålla nya verksamheter men målet att genom en gestaltad allmän miljö med planteringar, diken och dagvattendammar och variation i vägstruktur kunna skapa en mer kvalitativ entré jämfört med idag. Från sjösidan har kommunen arbetat med att utveckla parkmiljöer för att locka besökare från hamnen och vidare mot Trosa stads centrala delar. I utformningen av parker och vägområden har fokus varit på att ta fram växtprogram som håller ihop i hela kommunen. Man ska som boende och besökare känna igen sig och veta att man befinner sig i Trosa kommun oavsett om man kommer till Västerljung, Vagnhärad eller Trosa stad.

Närheten till natur och grönska är viktig för Trosa kommun och genom att peka på prioriterad grönstruktur i både stort och smått vill kommunen lyfta fram dessa värden. I förslag till ny översiktsplan definieras även prioriterad blåstruktur vilket syftar till att stärka medvetenheten kring dessa värden. Kommunen har på olika sätt försökt tillgängliggöra strandområdena och knyta ihop dessa med varandra och övriga staden. Det har framförts idéer om att återuppföra ett kallbadhus vilket givetvis skulle återinföra en kvalitet för såväl boende som besökare. Kommunen kan som markägare upplåta mark för olika typer av verksamheter i de fall ett initiativ är genomförbart. Arbetet med att förbättra vattenkvaliteten är högt prioriterad och genomförs både av kommunen själv samt genom Trosaåns vattenvårdsförbund tillsammans med berörda markägare. Mycket handlar om att minska på näringsläckage ut i Östersjön och där kommer anslutningen till Himmerfjärdsverket att bidra i hög grad liksom arbetet med att säkra enskilda avloppsanläggningar, minska läckage från åkrar eller förbättra hantering av dagvatten mm.

Att ta bort vattenhindren har ökat flödet av fisk upp i vattensystemet och det bidrar till att stärka levnadsförhållandena för fisken i Östersjön. Detta i kombination med att skarven minskat Trosa stads direkta närområde skulle kunna borge för en återväxt i de grunda vikar och fjärdar som omger staden. Samtidigt har en obalans skapats över tid. Det kommer att utföras provfiske i Sillen för att studera fiskbestånd och status för detta samtidigt som det kontinuerligt görs elfiske i Trosaån för att följa upp genomförda åtgärder. Frågan om gäddfabriker har varit uppe för diskussion och detta inspel liksom oron för öringens återväxt vidarebefordras till kommunekologen inför möjliga framtida projekt. Åtgärder som nämns kan givetvis kosta en hel del pengar men det kan samtidigt finnas möjlighet till medfinansiering. För att få bästa möjliga avkastning av satsade skattemedel är det därför viktigt att ha en tydlig målbild och underlag för framtida prioriteringar.

Att knyta ihop Trosa och Vagnhärad utmed ån vore en intressant idé. Det är ett vackert stråk som kopplar an till historien. Idag är de en populär kanotled och vintertid har det tidigare spårats skidspår utmed sträckan.

Inför att Trosa reningsverk stängs och ersätts av överföringsledningen kommer Trosa kommun att studera hamnområdet på en mer översiktlig nivå som sedan kan leda vidare till mer tydliga framtidsbilder. Det är i dagsläget inte beslutat om när eller på vilket sätt men kommunen kommer återkomma om detta.

Trosa kommun har under lång tid haft en stadsarkitekt inom organisationen men av olika skäl har det inte varit möjligt de senaste åren. Det finns stora värden att få arkitektonisk kompetens inom Samhällsbyggnadskontoret men utmaningen är att locka rätt kompetens med rätt förutsättningar. Trosa är en liten kommun vilket gör att tjänstemän måste vara beredda på att arbeta med en rad frågeställningar och uppgifter. Rollen som stadsarkitekt i en liten kommun blir därför kombinerad med mer praktisk hantering av bygglov mm. Ibland har därför förväntansbilden skilt sig ibland skilt sig från vad som faktiskt kan erbjudas.

60

Ang. förslaget boendeområde vid Apelåker/Åda backar.

Vi bor i området och ser dagligen många hjortar som passerar genom det lilla skogsområdet och vidare till eller från åkern. Har även vid flera tillfällen sett vildsvin passera.

Med tanke på hur begränsade djuren redan blir i området så vore det synd att helt bygga bort även denna fristad där många djur passerar dagligen.

Bemötande

Apelåker och Åda backar är belägna utmed det prioriterade kollektivtrafikstråket invid Stensundsvägen. Det finns stora sammanhängande naturområden mellan Åda och vidare upp mot Tullgarn men samtidigt är kommunen medveten om att boende framför klagomål om hjortar i området. Förslaget utgörs av ett område som idag är granplanterat och i anslutning till befintlig bebyggelse. Det är beläget i direkt anslutning till busshållplatsen samt gång- och cykelväg mellan Trosa och vidare mot Åda gård. Kommunen har gjort bedömningen att området bidrar till stärka stråket utmed Stensundsvägen men tar med synpunkten inför kommande detaljplanering.

61. Försvarsmakten

Försvarsmakten lämnar nedan synpunkter på samrådsförslag för översiktsplan för Trosa kommun 2026.

1. Bakgrund

Trosa kommun har berett Försvarsmakten möjlighet att inkomma med synpunkter på samrådsförslag till ny översiktsplan för Trosa kommun.

Riksidressen för totalförsvarets militära del

Försvarsmakten ansvarar, i enlighet med förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, för riksidressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § miljöbalken). Försvarsmakten är som sektorsmyndighet ansvarig för att identifiera, samråda om, besluta om och presentera underlag för dessa riksidresseanspråk. Försvarsmakten fattade beslut om nu gällande riksidressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del den 26 januari 2023 (FM2022-23088:1).

I begreppet militär del ingår även andra myndigheters områden och verksamhet så som Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarets radioanstalt (FRA) och Försvarets materielverk (FMV), varför Försvarsmakten företräder även dessa vad gäller riksidressen och samhällsplanering.

Av 3 kap. 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksidresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Riksidressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Huruvida ett riksidresse kan redovisas öppet eller inte baseras på en bedömning om en sådan redovisning skulle avslöja uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Exempel på områden av riksidresse för totalförsvarets militära del som redovisas öppet är övnings- och skjutområden på land och till havs, flottflygplatser och garnisoner. Riksidressen som inte redovisas öppet är sådana där öppet redovisad information om området och dess beskaffenhet riskerar att avslöja uppgifter vars röjande kan medföra betydande men för totalförsvaret eller i annat fall för rikets säkerhet. Sådana områden kan exempelvis ha koppling till anläggningar för spanings-, kommunikations- och underrättelseändamål.

För en utförligare beskrivning av riksidressen för totalförsvarets militära del inklusive en företeckning av alla öppet redovisade riksidressen hänvisar Försvarsmakten till myndighetens riksidressekataloger. Katalogerna återfinns på Försvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

1.1.1. Öppet utpekade riksidressen och områden av betydelse i Trosa kommun

Trosa kommun berörs av följande öppet utpekade riksidressen och påverkansområden för totalförsvarets militära del. Utförligare beskrivning av dessa områden, deras värden samt exempel på vilka åtgärder som kan riskera påtaglig skada finns att läsa i aktuell riksidressekatalog.

Riksidresset Askö skjutfält (TM0021) med tillhörande påverkansområden: påverkansområden för buller eller annan risk.

Inom *riksintresse* samt *påverkansområde för buller eller annan risk* gäller bland annat att samtliga plan- och lovärenden oavsett byggnadshöjd ska remitteras Försvarmakten för bedömning av påtaglig skada.

Inom *påverkansområde med särskilt behov av hinderfrihet* ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarmakten för bedömning av påtaglig skada.

Riksintresse i havet (sjöövningsområde) Nåttarö (TM0300)

Sjöövningsområden krävs för att fartygsförbanden i samverkan med flyg- och helikopterförband ska kunna öva Försvarmaktens huvuduppgift, förmågan till väpnad strid. Utpekade sjöövningsområden av riksintresse syftar till att bevara möjligheten att bedriva verksamhet inom områden med bland annat olika kust- och havsförhållanden samt skilda metrologiska och hydrologiska förhållanden. Det är av vital betydelse för Försvarmakten att övningsverksamheten inom sjöövningsområdena säkerställs även på lång sikt.

Fysiska hinder över, på eller under vattnet såväl som tekniska hinder riskerar att påverka möjligheterna att nyttja sjöövningsområdena för övning och utbildning utan störning.

1.1.2. Riksintressen och områden av betydelse som omfattas av sekretess

För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen eller områden av betydelse som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och därmed inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för till exempel alla ärenden och projekt som rör objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Det innebär att till exempel alla ärenden avseende höga objekt i hela landet måste skickas på remiss till Försvarmakten för bedömning av påtaglig skada.

För mer information om riksintressen som omfattas av sekretess och remisser till Försvarmakten se bl.a. *riksintressekatalogerna* www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Försvarmaktens bedömning och synpunkter

Riksintressen för totalförsvarets militära del är kortfattat redovisade och beskrivna i text och karta. Texten ovan samt riksintressekatalogen för Södermanlands län med tillhörande kartunderlag kan användas som stöd för redovisning och beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del.

Försvarmakten vill betona att det är av stor vikt att exempelvis kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarmakten enligt vad som framgår i riksintressekatalogen (FM2022-23088:1). Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta.

Vindkraft

Försvarmakten noterar att översiktsplanen pekar ut områden för etablering av vindkraft. Kommunen avstyrker etablering av vindkraft i det utpekade riksintresset för vindbruk. Försvarmakten vill upplysa om följande nedan.

För att säkerställa att eventuella etableringar av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2

§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) måste en förfrågan alltid ställas till Försvarmakten i kommande skeden.

För frågor i ärendet, kontakta handläggaren enligt ovan.

Beslut i ärendet har fattats av Beata Iverson, tillförordnad chef för sektionen för fysisk planering vid Förvarsstabens infrastrukturavdelning.

Bemötande:

Trosa kommun noterar Försvarmaktens synpunkter och dessa vidarebefordras till kommunens Bygglovenhet för kännedom inför framtida myndighetsutövning.

62. Statens Fastighetsverk, SFV

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit inbjudan till samråd om förslag till ny översiktsplan för Trosa kommun. SFV har tagit del av allmänt tillgängligt material på kommunens webbplats. Samrådet är ett led i kommunens arbete med att ta fram en ny översiktsplan för Trosa kommun. Gällande översiktsplan antogs 2021.

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV är en myndighet som förvaltar vissa delar av statens fasta egendom. SFV:s uppdrag beskrivs i myndighetens instruktion och årligt regleringsbrev. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter som är av stort kulturhistoriskt värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller har donerats till staten.

SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen (SBM) med Riksantikvarieämbetet som tillsynsmyndighet. SFV förvaltar cirka 4000 byggnader och en sjundedel av Sveriges markyta.

Statens fastighetsverk representerar staten som markägare och förvaltare av det statliga byggnadsminnet Tullgarns slott och kungsgård som ligger i grannkommunen Södertälje kommun. Kungsgården omfattar flera gårdar och dessa fastigheter sträcker sig även in i Trosa kommun; Lövsta 1:33, Fjärdsvall 1:1, Furholmen 1:1, Hallsta 1:1, Hallsta 2:1, Kumla S:1, Kumla S:2, Kumla 1:1, Kumla 2:1, Libbetomta 1:1, Nora 1:1, Nora 2:1, Nora 3:1, Slagkär 1:1, Spårtoorp 1:1, Stortorp 2:1, Trössla 1:1, Trössla 2:1, Trössla 3:1, Trössla 4:1, Åby 2:1 och Asko 1:6.

I Vagnhärad berörs fastigheten Åby 2:1 direkt av översiktsplanen. Stora delar av jordbruksmarken inom fastigheten Åby 2:1 är idag utarrenderad som gårdsarrende.

Sammanfattning

- SFV har tidigare lämnat synpunkter över kommunens översiktsplaner, såväl över den gällande översiktsplanen från 2021 som tidigare versioner.
- SFV har på nytt utrett möjligheten att avyttra statlig mark i Vagnhärad som är utpekade som strategiska markområden.

Planförslaget

Den framtagna översiktsplanen redovisas hur Trosa kommun vill utvecklas på kort och lång sikt samt vilka värden som finns och som behöver bevaras. Trosa kommuns översiktsplan har särskilt fokus på kommande fem till tio år men blickar fram mot 2050-talet.

Kommunen redogör att det har gjorts en mer fördjupad planering i det framtagna ÖP-förslaget, särskilt i de norra delarna av Vagnhärad, i takt med att arbetet med Ostlänken och det nya resecentrum i Vagnhärad har startat. I Vagnhärad har kommunen fortsatt peka ut flera områden i närheten av tätorten som strategisk mark med syfte att möjliggöra en utveckling i orten. Flera av dessa områden har kommunen pekat ut som strategiska områden i kommunens översiktsplan sedan en längre tid, både i den gällande ÖP2016 och i de tidigare versionerna. Det framgår att dessa områden står i en förändring inför framtiden men att exakt inriktning är svårt att uttala sig om i nuläget. Kommunen ser dock en annan användning av marken jämfört med idag. Det kan handla om nya boendeområden, verksamhetsområden eller en blandning av dessa.

SFV:s synpunkter och fastigheter som berörs av planförslaget

I Vagnhärad berörs SFV:s fastighet Åby 2:1 direkt av översiktsplanen genom att området ligger inom det som är utpekade som strategisk mark.

SFV har tidigare lämnat synpunkter över kommunens översiktsplaner, såväl över den gällande översiktsplanen från 2021 som tidigare versioner. SFV har i sina yttranden ställt sig kritisk till den föreslagna utvecklingen i Vagnhärad som innebär att produktiv jordbruksmark föreslogs tas i anspråk. SFV framförde i sitt granskningsyttrande över ÖP2021 (daterad 2020-06-24 med dnr. 2589/19) att det aktiva jordbruket som finns inom kommunen och Vagnhärad är en förutsättning för att kunna bevara det värdefulla kulturlandskapet, den öppna landskapsbilden och naturmiljö i form av bland annat spridningskorridorer öster om tätorten Vagnhärad. Vidare framförde SFV att det markbyte som SFV genomförde med Trosa kommun år 2007 och som innefattade stora delar av det område som pekats ut som strategisk mark, var viktigt för att förstärka arrendeupplåtelsen för fastigheten Åby gård och att det utpekade området var en förutsättning för att kunna bedriva jordbruk på gården.

Trosa kommun har under lång tid framfört ett behov av byggbar mark i en växande kommun där den framväxande järnvägssträckningen för Ostlänken, som sträcker sig genom kommunen och Vagnhärad, är ett viktigt skäl. SFV har sedan 2024 på nytt undersökt om statlig mark är möjlig att avyttra i området för att stödja bostadsbyggandet som också är en förutsättning för det nya stationsläget i Vagnhärad. SFV och kommunen har under det gångna året haft dialog kring markförsäljning.

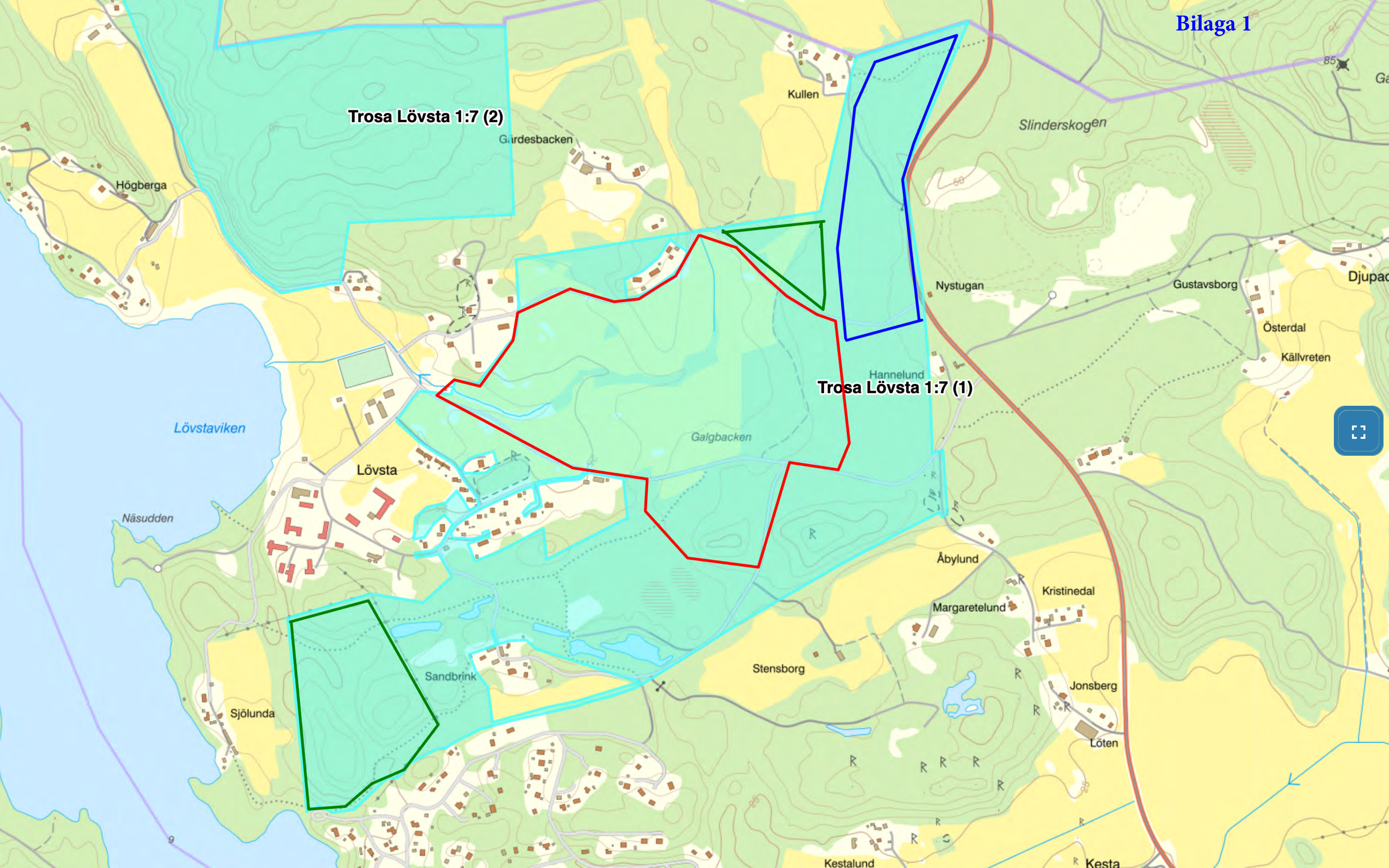
SFV:s tidigare synpunkter och SFV:s inställning till att bebygga åkermark som SFV har framfört i sina tidigare yttranden kvarstår. SFV vill uppmärksamma kommunen om att SFV kommer framgent att vara mycket restriktiv till att sälja ytterligare mark som riskerar att inskränka på SFV:s markinnehav vid Tullgarnsområdet som till stor del ingår i ett aktivt jordbruk.

Beslut

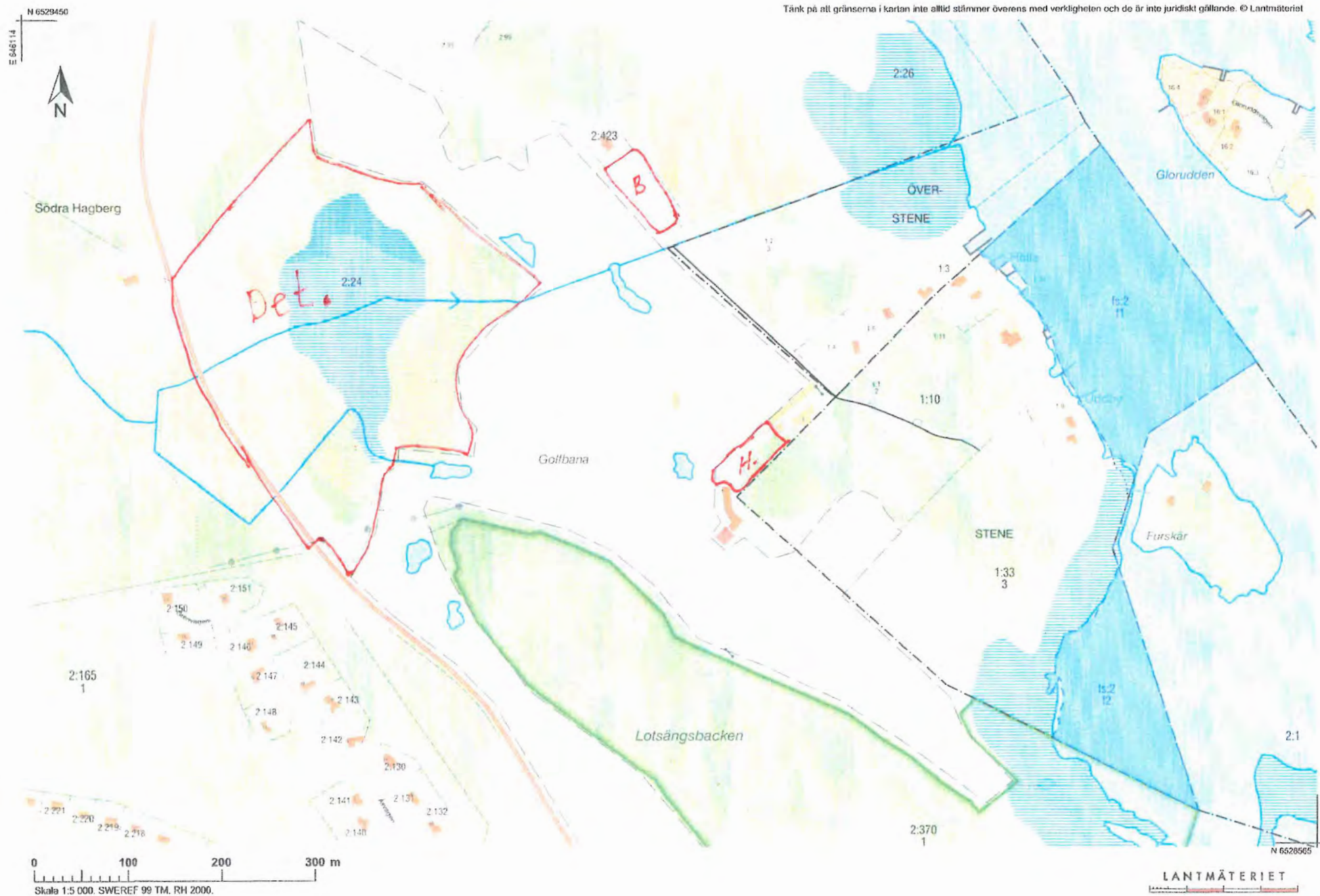
Detta yttrande har beslutats av rättschef Mats Wiberg. Planarkitekt Katja Saranka har varit föredragande. I handläggningen har också jordbruksförvaltare Mats Jansson, specialist Fastighetsrätt Mikael Holmgren och enhetschef Fastighetsrätt Jon Granstedt deltagit.

Bemötande:

Trosa kommun har tagit del av Statens Fastighetsverks synpunkter och uppskattar att en överenskommelse om förvärv träffats om delar av statens innehav.

Tänk på att gränserna i kartan inte alltid stämmer överens med verkligheten och de är inte juridiskt gällande. © Lantmäteriet

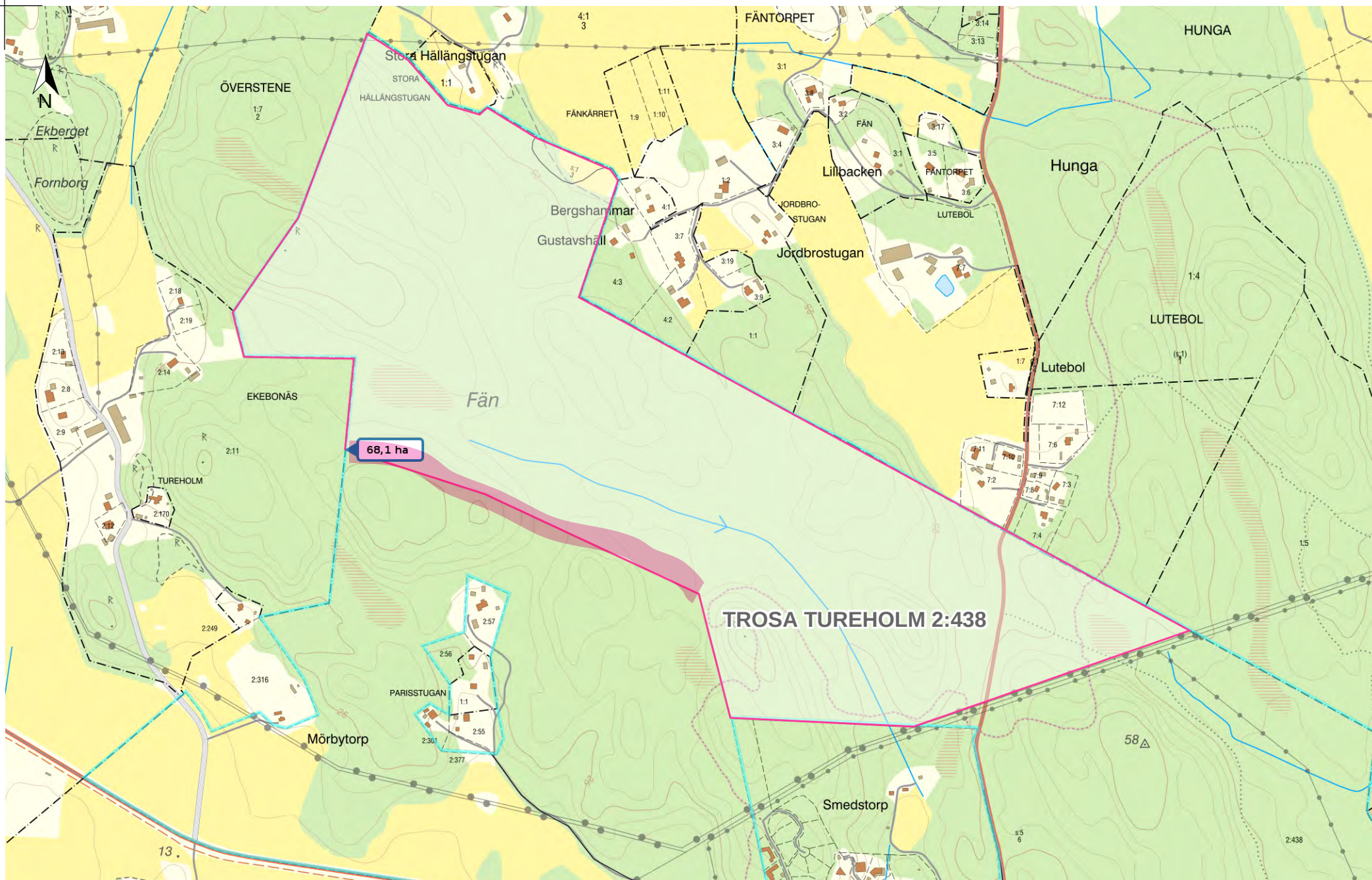

Bilaga 3

N 6533788

Tänk på att gränserna i kartan inte alltid stämmer överens med verkligheten och de är inte juridiskt gällande. © Lantmäteriet

E 643418

0 200 400 600 m

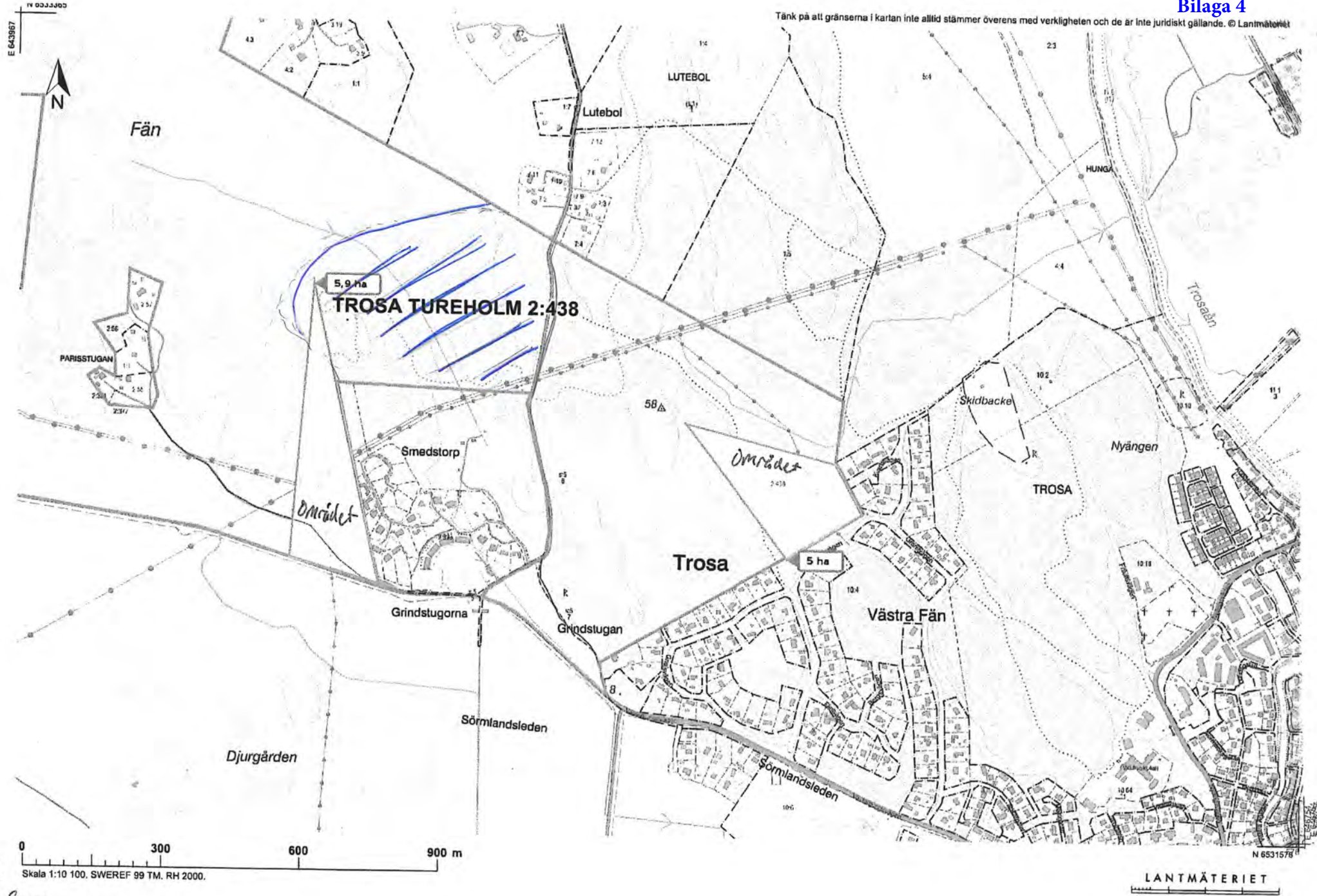
Skala 1:8 500, SWEREF 99 TM, RH 2000.

LANTMÄTERIET

N 6532283

E 645764

Tänk på att gränserna i kartan inte alltid stämmer överens med verkligheten och de är inte juridiskt gällande. © Lantmäteriet

Bilaga 4

Yttrande över Översiktsplan 2026 – Trafiksituationen mellan östra och västra Trosa

Detta yttrande lämnas med anledning av samrådet kring Översiktsplan 2026.

Vi som undertecknar detta yttrande är boende och fastighetsägare längs Nyängsvägen och vill framföra vår oro över att trafikproblemen i området inte behandlas tillräckligt tydligt eller konkret i förslaget till Översiktsplan 2026, vilket strider mot grundläggande principer för hållbar samhällsplanering enligt Plan- och bygglagen (PBL).

Till: Trosa kommun

Ärende: Samråd Översiktsplan 2026 (ÖP26)

Från: Boende och fastighetsägare i Nyängen

1. Avsaknad av samlad bedömning av trafikförflyttningar

Ett huvudsakligt problem med ÖP2026 är att den inte visar på en samlad och konsekvensbaserad bedömning av hur förändringar i trafikflöden påverkar hela Trosa. Enligt Boverkets vägledning till PBL ska översiktsplanen tydligt visa hur kommunen avser hantera trafikens påverkan på boendemiljö, barnperspektiv och miljö. Vi menar att detta inte uppfylls i nuvarande plan.

Planen fokuserar på att lösa enskilda trafikproblem, men utan att väga in de nya problem som uppstår på andra platser, exempelvis på Nyängsvägen. Att flytta trafik från Smäckbron till Nyängsvägen innebär inte en lösning – det innebär en problemförflyttning som skapar nya risker och belastningar i ett redan utsatt område.

Det är uppenbart att den valda inriktningen inte bygger på en helhetsanalys där olika alternativ jämförts utifrån samhällsekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser. En sådan analys måste vara en grundförutsättning för hållbar samhällsplanering.

2. Bristande framställning av nuvarande trafikproblem

I tidigare översiktsplaner, särskilt ÖP2021, lyftes de trafikproblem som är en effekt av de begränsade överfarterna över Trosaån, som ett centralt hinder för utbyggnad. Det är därför anmärkningsvärt att ÖP2026 tonar ned dessa frågor, trots att problemen kvarstår och i vissa fall har förvärrats. Den nya planen ger inte en rättvisande bild av den verklighet som boende upplever dagligen.

3. Otydlig hållning till utbyggnad i västra Trosa

Det befintliga vägnätet har en låg kapacitet avseende trafik över Trosaån. I ÖP2021 framhölls tydligt att denna låga kapacitet utgjorde ett hinder för fortsatt utbyggnad av västra Trosa. Det framgår inte av ÖP2026 huruvida denna låga kapacitet fortfarande anses vara ett hinder för fortsatt utbyggnad av västra Trosa.

Vi anser att denna låga kapacitet i allra högsta grad även fortsättningsvis och uttryckligen bör betraktas som ett hinder för fortsatt utbyggnad av västra Trosa tills en långsiktig och hållbar trafiklösning är på plats, såsom en ny överfart. Den nuvarande kombinationen av beslut riskerar att skapa en ohållbar trafiksituation i Trosa tätort – inte bara på Smäckbrogatan, Nyängsvägen och Västerljungsvägen, utan i hela det centrala trafiksystemet.

Antingen:

- Genomförs förbifarten, vilket möjliggör expansion västerut

Eller:

- Avstår man från expansionen tills en hållbar trafiklösning finns

Att tillåta fortsatt utbyggnad av västra Trosa utan att först lösa trafikfrågan är oansvarigt och riskerar att förvärra redan ansträngda trafikförhållanden. Generellt är det rimligt att olika generationer översiktsplaner bygger på varandra för att säkerställa kontinuitet i planeringsarbetet. Det finns därför skäl att ifrågasätta planens hållbarhet och trafiksäkerhetsmässiga ansvarstagande.

4. Brist på underlag för trafikförändringar och kollektivtrafik

Planen påstår att trafikflödet har förändrats och att fler invånare reser kollektivt. Dessa påståenden saknar dock redovisade underlag. Det finns inga referenser till trafikmätningar, resvaneundersökningar eller statistik som styrker dessa slutsatser. Vi efterfrågar tydlig dokumentation av vilka mätningar som genomförts, när de gjordes och hur resultaten tolkats. Utan detta underlag är det svårt att förstå och bedöma planens antaganden.

5. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder – otydliga och ospecificerade

Planen hänvisar till att trafiksäkerheten ska förbättras genom olika åtgärder, men dessa åtgärder specificeras inte. Det är oklart om det handlar om fysiska ombyggnationer, hastighetsbegränsningar, belysning, övergångsställen eller andra insatser. Vi anser att dessa åtgärder måste specificeras för att kunna bedömas och kommenteras.

6. Motsägelsefull hållning till Nyängsvägen

I Översiktsplan 2021 framgick tydligt att det vore direkt olämpligt att leda över mer trafik till Nyängsvägen, bland annat med hänvisning till vägens utformning, närhet till bostäder och begränsade kapacitet. Att ÖP2026 nu antyder att denna trafikförflyttning redan skett – utan att det redovisas som ett problem – är djupt motsägelsefullt och kräver en tydlig förklaring från kommunen.

Trafikmängden på Nyängsvägen är redan idag alldeles för hög, och utvecklingen har skett utan att kommunen tydligt redovisat en samlad trafikbedömning eller konsekvensanalys. Vägen passerar dessutom Vitalisskolan och förskolor, vilket gör trafiksituationen särskilt allvarlig ur ett barnsäkerhetsperspektiv. Boende längs vägen upplever redan idag stora problem med buller, vibrationer, luftföroreningar och försämrad tillgänglighet till sina fastigheter. Att ytterligare öka belastningen är inte bara olämpligt – det är direkt oansvarigt.

7. Behov av ny överfart – inte ny bro på befintlig väg

Vi motsätter oss förslaget att bygga en ny bro på Nyängsvägen och uppmanar starkt att inga större investeringar görs innan en komplett konsekvensanalys är framtagen.

I Översiktsplanen 2026 framstår det som att bron på Nyängsvägen redan är bytt, vilket är felaktigt. Den befintliga bron kvarstår och dess begränsade kapacitet fungerar idag som en naturlig regulator för trafikflödet genom tätorten. Denna begränsning bidrar till att balansera trafikfördelningen och skydda centrala delar av Trosa från överbelastning. Att ersätta eller förstärka bron med en ny konstruktion på samma sträckning riskerar att rubba denna känsliga balans, vilket kan leda till ökad trafikintensitet på redan utsatta delar av vägnätet, försämrade trafiksäkerhet och negativ påverkan på boendemiljön för dem som drabbas.

Genom att i stället skapa en ny överfart utanför tätorten – exempelvis i form av förbifart västra Trosa – möjliggörs en mer kontrollerad och strategisk styrning av trafikflöden. Genomfartstrafik kan då ledas bort från bostadsområden och centrala delar, vilket är avgörande för att undvika framtida flaskhalsar och för att säkerställa en hållbar trafikstruktur över tid.

I Översiktsplanen 2021 konstaterades att:

"Alternativa lösningar inom befintligt vägnät har bedömts leda till enbart tidsbegränsade effekter samt leda till oönskad påverkan på andra platser inom tätorten. Mot bakgrund av detta är det uppenbart att en ny infart skulle behövas i ett senare skede ändå."

Detta understryker behovet av att tänka långsiktigt och strategiskt, snarare än att genomföra kortsiktiga åtgärder som riskerar att skapa nya problem i andra delar av tätorten.

Utöver detta finns flera starka argument för att prioritera en ny överfart:

- **Trafiksäkerhet:** Minskad genomfartstrafik i centrala Trosa ökar säkerheten för oskyddade trafikanter.
- **Miljöhänsyn:** Mindre tung trafik i tätorten minskar buller och luftföroreningar.
- **Kapacitet och framtidssäkring:** En ny överfart kan dimensioneras för framtida behov.
- **Stadsutveckling:** Frigör ytor för bostäder, service och rekreation.
- **Redundans i infrastrukturen:** Skapar ett mer robust vägnät.

Ekonomiska argument för kommunen:

- **Lägre underhållskostnader på sikt:** En ny överfart byggd för att hantera hög trafikbelastning minskar slitaget på befintliga vägar och broar, vilket leder till lägre löpande underhållskostnader.
- **Minskade kostnader för trafikrelaterade störningar:** Genom att minska trafikstockningar och förbättra flödet minskar kostnader kopplade till förseningar, olyckor och akuta insatser.
- **Ökad attraktivitet för investeringar:** En förbättrad infrastruktur gör området mer attraktivt för företagsetableringar och bostadsutveckling, vilket stärker kommunens skatteunderlag.
- **Effektivare resursanvändning:** Att investera i en långsiktig lösning minskar risken för att behöva göra ytterligare kostsamma ingrepp inom några år.
- **Stärkt konkurrenskraft:** En modern och välfungerande trafiklösning stärker Trosas position som attraktiv boende- och besöksort, vilket gynnar lokal handel och turism.

8. Fler drabbas negativt av trafik på Nyängsvägen än på Smäckbrogatan

Vi har förståelse för att boende vid Smäckbron upplever trafikrelaterade problem, särskilt under högsäsong. Samtidigt är det viktigt att väga in helheten – både hur många som påverkas och vilka verksamheter som berörs om förändringar ska göras.

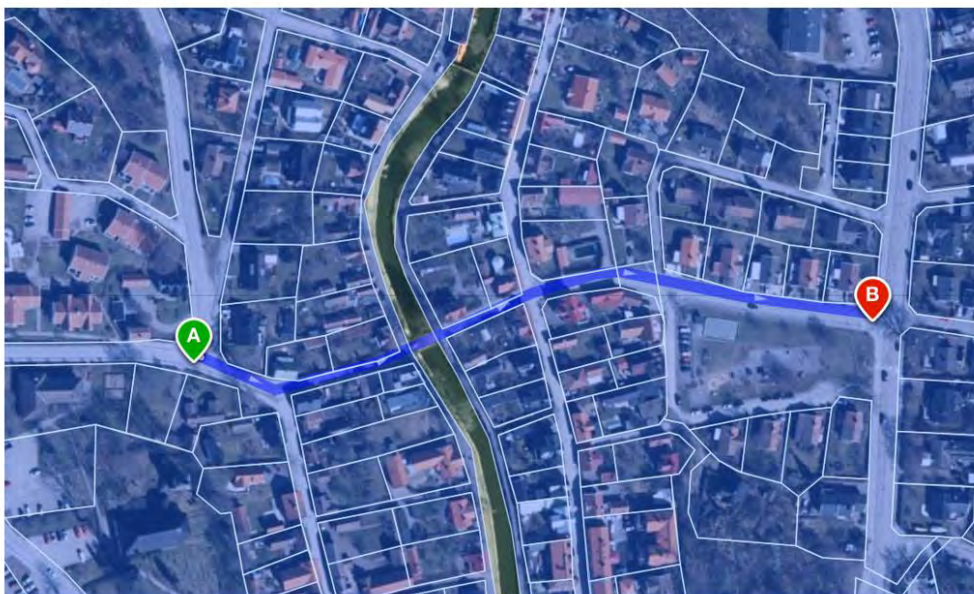
Nyängsvägen passerar genom ett område med fler bostäder, skolor och förskolor, vilket innebär att en större grupp människor – inklusive barn och äldre – riskerar att drabbas av ökad trafik, buller och försämrad trafiksäkerhet. Den direkta närheten till känsliga samhällsfunktioner gör att konsekvenserna blir mer omfattande och svårare att hantera.

Att flytta trafik från Smäckbron till Nyängsvägen innebär därför **inte en lösning**, utan en **förflyttning av problemet till en plats där fler påverkas negativt** – både i antal och i sårbarhet.

En jämförelse mellan Smäckbrogatan och Nyängsvägen visar tydligt att fler människor och känsliga verksamheter drabbas negativt av ökad trafik på Nyängsvägen:

Sträcka	Längd	Direkt angränsande villor	Flerfamiljshus	Skolor/förskolor
Smäckbrogatan	ca 330 m	16	0	0
Nyängsvägen	ca 1000 m	21	10	3 (1 skola + 2 förskolor)

Smäckbrogatan

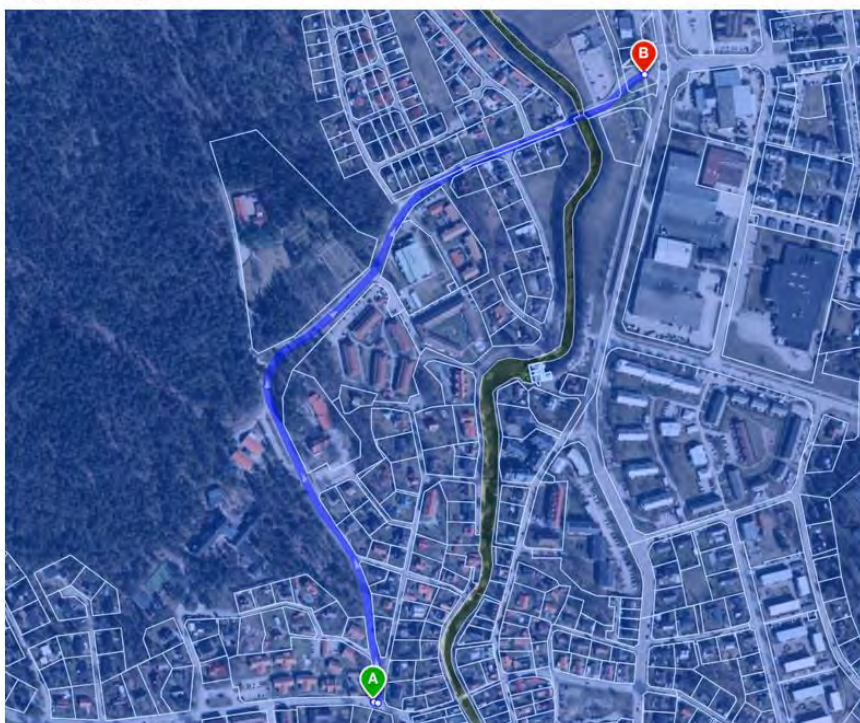

Sträcka 330 meter.

16 fastigheter (villor) i direkt anslutning till Smäckbrogatan.

Inga flerfamiljshus, skolor eller andra verksamheter längs sträckan.

Nyängsvägen

Sträcka 1000 meter.

21 fastigheter (villor) i direkt anslutning till Nyängsvägen

10 st flerfamiljshus längs sträckan berörs.

1 grundskola åk 1-6 samt 2 förskolor längs sträckan.

Sammanfattning och krav

Enligt 2 kap. 3 § i Plan- och bygglagen (PBL) ska översiktsplanen främja en långsiktigt hållbar utveckling av bebyggelsemiljön. Vi menar att detta inte uppfylls utan en samlad trafiklösning som tar hänsyn till både miljömässiga och sociala konsekvenser. Vidare bör principer om barnperspektiv, trafiksäkerhet och lokal påverkan beaktas enligt god praxis för samhällsplanering.

Vi uppmanar kommunen att:

1. Prioritera ny överfart över Trosaån

Avstå från att öka trafik på befintliga vägar och i stället planera för en ny överfart, exempelvis genom att återstarta projektet *Förbifart Västra Trosa*. De begränsade överfarterna över Trosaån utgör fortsatt ett centralt hinder för utbyggnad av västra Trosa. Att först bygga ut västra Trosa utan att säkerställa en ny överfart riskerar att skapa en ohållbar trafiksituation i centrala Trosa.

2. Genomföra en samlad och transparent trafikbedömning

Gör en helhetsbedömning av trafikförflyttningar och deras konsekvenser för hela Trosa, inklusive en fullständig konsekvensanalys där både allmänna och enskilda intressen vägs in. Enligt Plan- och bygglagen (2 kap. 3 §) ska översiktsplanen främja en långsiktigt hållbar utveckling. Att medvetet förvärpa trafiksituationen utan att redovisa konkreta lösningar strider mot denna princip.

3. Redovisa underlag och planerade åtgärder

- Presentera de trafikmätningar och resvaneundersökningar som ligger till grund för planens slutsatser.
- Specificera vilka trafiksäkerhetshöjande åtgärder som planeras.

4. Vidhålla tidigare bedömning om Nyängsvägen

Stå fast vid slutsatsen från ÖP2021 att det är direkt olämpligt att leda mer trafik till Nyängsvägen, med hänvisning till vägens utformning, närhet till bostäder och begränsade kapacitet. Att frångå denna bedömning utan att redovisa nya underlag är inte förenligt med god planeringspraxis.

Avslutning

Vi anser att dessa kompletteringar är nödvändiga för att planen ska kunna ligga till grund för en hållbar och trygg utbyggnad av Trosa, och att detta sker med respekt för både boendemiljö och trafiksäkerhet. Vi förväntar oss att kommunen tar detta yttrande på största allvar och återkommer med en reviderad plan där våra synpunkter har beaktats. Vi står till förfogande för dialog och vidare samråd.

[illegible]

1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31
32	32	32	32
33	33	33	33
34	34	34	34
35	35	35	35
36	36	36	36
37	37	37	37
38	38	38	38
39	39	39	39
40	40	40	40
41	41	41	41
42	42	42	42
43	43	43	43
44	44	44	44
45	45	45	45
46	46	46	46
47	47	47	47
48	48	48	48
49	49	49	49
50	50	50	50
51	51	51	51
52	52	52	52
53	53	53	53
54	54	54	54
55	55	55	55
56	56	56	56
57	57	57	57
58	58	58	58
59	59	59	59
60	60	60	60
61	61	61	61
62	62	62	62
63	63	63	63
64	64	64	64
65	65	65	65
66	66	66	66
67	67	67	67
68	68	68	68
69	69	69	69
70	70	70	70
71	71	71	71
72	72	72	72
73	73	73	73
74	74	74	74
75	75	75	75
76	76	76	76
77	77	77	77
78	78	78	78
79	79	79	79
80	80	80	80
81	81	81	81
82	82	82	82
83	83	83	83
84	84	84	84
85	85	85	85
86	86	86	86
87	87	87	87
88	88	88	88
89	89	89	89
90	90	90	90
91	91	91	91
92	92	92	92
93	93	93	93
94	94	94	94
95	95	95	95
96	96	96	96
97	97	97	97
98	98	98	98
99	99	99	99
100	100	100	100

Trosa kommuns kommentar: Namninsamlingen omfattar totalt 107 personer. Personuppgifterna är anonymiserade eftersom kommunen vid publicering på hemsidan vill uppgiftminimera och enbart publicera den information som behövs för ändamålet.

Till detaljplan@trosa.se

ÖP26

Synpunkter på Samrådshandling Översiktsplan 2026

Sedan senaste uppdateringen av Översiktsplanen 2021 har det hänt en hel del i vår omvärld. Klimatförändringarna har accelererat och vi befinner oss mitt inne i en klimatkris som kommer att påverka samhället i betydande grad.

Samtidigt har osäkerheten i vår omvärld ökat vilket gör att vi får bereda oss på att kunna klara av kriser som bristande livsmedelsförsörjning och störningar i vår infrastruktur.

Har Trosa kommun tagit hänsyn till dessa nya förutsättningar i Översiktsplan 2026?

Översiktsplan 2026 tar såvitt vi kan se inga hänsyn till klimatförändringarna eller utvecklingen i omvärlden, inga stora förändringar i synsätt från förra översiktsplanen kan konstateras.

Det mest påtagliga exemplet på detta är antagandet av planprogrammet för Ekebonäs tidigare i år.

Planen för Ekebonäs är att bygga 200-230 småhus utmed Västerljungsvägen, flera km från tätorten Trosa och på bördig jordbruksmark. På ett område som tidigare varit ett av Sörmlands vackraste med hagmarker och värdefull natur- och kulturmiljö, rödlistade arter och fornminnen.

ÖP 26 förslaget, liksom gällande översiktsplan 2021, uppger att kommunens orter ska växa inifrån och ut och att utbyggnadsstrategin ska vara genomtänkt för att minska transportberoendet och därmed sänka utsläpp av koldioxid.

Den planerade utbyggnaden av Ekebonäs, liksom Gillbergsvik, strider mot de principer som kommunen har och kommer att ha en betydande klimatpåverkan då de boende blir beroende av utsläppsgivande/energikrävande transporter för att nå service, handel och resecentrum på flera km avstånd.

På sid 40 i ÖP 26 förslaget står: "Översiktsplanen vill ge förutsättningar för att: Nya utbyggnadsområden lokaliseras ur ett långsiktigt hållbart klimatperspektiv".

I praktiken handlar kommunen tvärtemot.

ÖP 26 förslaget anger även att kommunen är restriktiv till att omvandla jordbruksmark till byggmark. Miljöbalken föreskriver att jordbruksmark endast får tas i anspråk för att tillgodose väsentliga samhällsintressen.

Sid 40 i ÖP 26 förslaget anger: "Översiktsplanens tydliga ställningstagande om att inte ta i anspråk odlingsbar jordbruksmark för annat ändamål än livsmedelsproduktion bidrar också till en stärkt lokal livsmedelsförsörjning, vilket även är positivt ur beredskapsperspektiv."

Sid 16 i ÖP 26 förslaget: ” I ett alltmer osäkert omvärldsläge samt i takt med att klimatet ändras blir lokal livsmedelsproduktion samt att värna den allt viktigare. Inom kommunen finns aktiva jordbruk och generellt betonar Trosa kommun att jordbruksmark ska värnas.”

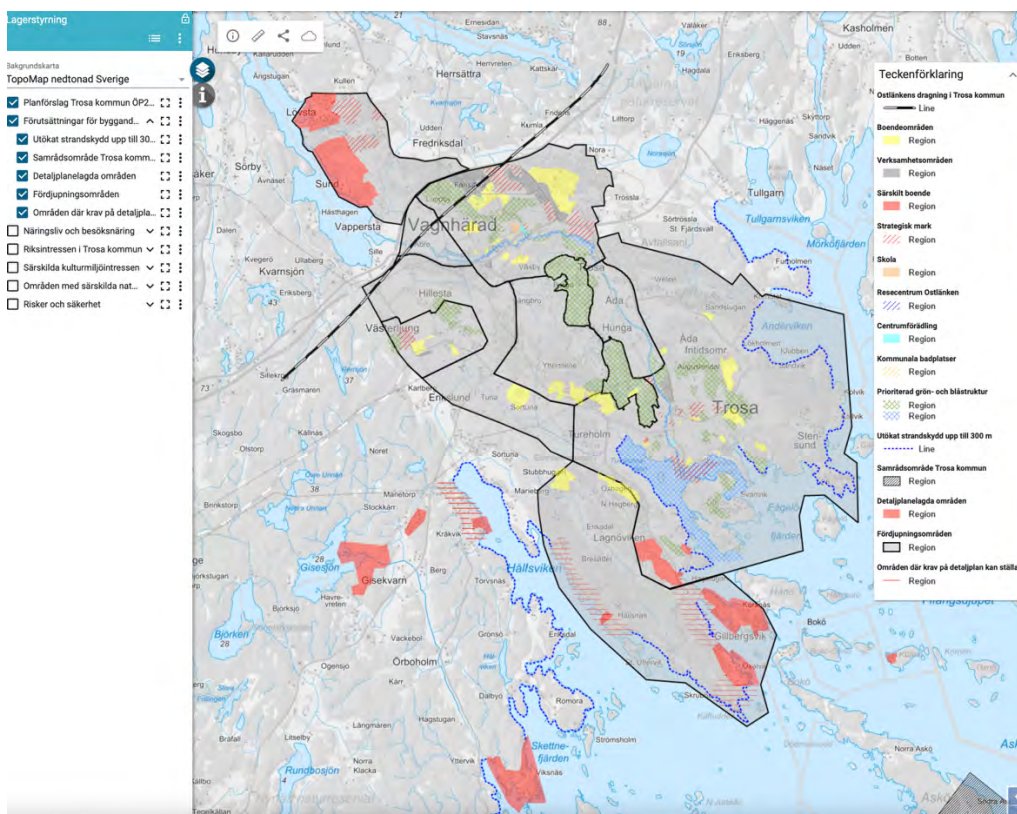
Övriga synpunkter på ÖP 26 förslaget följer nedan.

Tillväxt

Enligt vår mening har ÖP 26 förslaget inte föreslagit någon betydande omställning i klimatsmart riktning.

Ur klimatsynpunkt är nolltillväxt det bästa alternativet. Nolltillväxt gör att kommunens särprägel kan bibehållas och att Trosas omvandling till storstadsförort stoppas.

Om kommunen ändå vill växa, med som föreslagits cirka 300 personer per år, bör tillväxten ske i främst Vagnhärad, vilket även ÖP 26 förslaget föreslår. Men granskar man kartorna så tycks Trosa stå för de flesta föreslagna nya boendeområdena, se karta. Uppgift saknas om hur många bostäder som planeras i de olika föreslagna boendeområdena. För Solbergaområdet (1000 bostäder) har förutsättningarna för exploateringen förändrats i och med annan lokalisering av resecentrum så för detta boendeområde i Vagnhärad är intresset av bebyggelse svalt för närvarande. Därmed bortfaller det största föreslagna boendeområdet i Vagnhärad.

Trosa har i fråga om byggande av bostäder och verksamheter ett sämre geografiskt läge än Vagnhärad. Trosa ligger vid en återvändsväg (218). De boende i Trosa som arbetar utanför kommunens gränser, idag cirka 50% av invånarna, måste dagligen färdas minst 14 km innan de når kollektivtrafikcentrum i Vagnhärad och ännu längre för att nå det kommande resecentrumet. Detta måste man ta i beaktande vid planering av boendeområden.

Av samma skäl är det direkt olämpligt att förlägga verksamheter i Trosa, världens ände.

Förslaget ÖP 26 planerar för tillväxt i Västerljung och utmed Västerljungsvägen, för att ge underlag till kollektivtrafik, det är att börja i fel ände.

Kommunens tillväxtmål kan nås med enbart nybyggnation i Vagnhärad.

Samhällsplanering och transporter

Den största utmaningen som Trosa kommun har är att minska utsläppen av växthusgaser från bilåkandet. Transporter är den sektor som står för den klart största energiförbrukningen/utsläppen av växthusgaser. Det nationella målet för att minska utsläppen nås ej i Trosa kommun. Trots att både Energi- och klimatplanen och förslaget till ÖP 26 betonar att nya utbyggnadsområden ska lokaliseras ur ett långsiktigt hållbart klimatperspektiv förläggs utbyggnadsområdena långt från kollektivtrafikcentrum i Vagnhärad och det planerade resecentrumet i Vagnhärad. Det gäller alla föreslagna boendeområden i Trosa och Västerljung, Ekebonäs och övriga planerade bostadsområden utmed Västerljungsvägen, Kohagsberget och Stubbhugget, Gillbergsvik och alla de områden på Tureholmshalvön där det enligt kommunen föreligger ett bebyggelsetryck.

Kommunen ska verka för utökad kollektivtrafik och att satsningar på ökad kollektivtrafik minskar resandet med bil står det i ÖP 26 förslaget. Kommunen ska stärka befintliga kollektivtrafikstråk och cykelstråk. Vad görs?

Cykelbana från Västerljung till Vagnhärad, viktig för bland annat skolungdom, finns inte längre nämnd i planerna.

Kollektivtrafik på Tureholmshalvön saknas helt och finns inte i planen.

Tågbusen som gick mellan Trosa och Vagnhärad, viktig för tågresenärer, har lagts ner.

Det finns en hel del förbättringar som skulle kunna göras för att uppmuntra invånarna att åka kollektivt eller cykla. Ett bättre och större cykelgarage vid Vagnhärads station kunde till exempel anläggas utan några större kostnader för kommunen.

Utterviksvägen

Den stora exploateringen som nu planeras i Stubbhugget och Kohagsberget gör att vägfrågorna och finansieringen av dessa åter aktualiseras. Sedan tidigare finns även planer på hundratals fastigheter i Gillbergsvik och planerad marina med hundratals båtplatser. Stort bebyggelsetryck föreligger för hela Tureholmshalvön enligt ÖP 26 förslaget. Alla dessa exploateringsprojekt är beroende av vägförbättringar, framförallt på Utterviksvägen (768) den enda väg som leder ut på Tureholmshalvön från Trosa.

Kommunen måste se till att vägarna på Tureholmshalvön är både dimensionerade för och har en sådan standard att de kan möjliggöra en så pass stor exploatering av Tureholmshalvön.

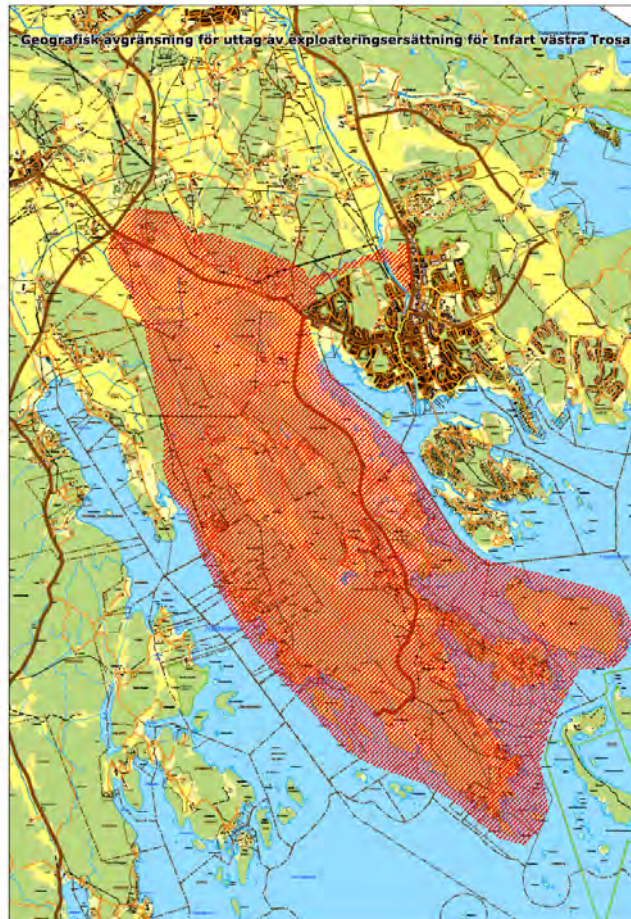
Utterviksvägens början ligger i havsnivå och översvämningar förekommer där varje år. Utterviksvägen är smal, backig, kurvig och av undermålig kvalitet, ur trafiksäkerhetssynpunkt bör den förbättras. Utterviksvägen är en väg som Trafikverket råder över. Hållsnäsvägen är privat.

Till dessa frågor bör det finnas realistiska lösningar innan man planerar för omfattande exploateringar av Tureholmshalvön.

Resväg västra Trosa och medfinansiering

Resväg västra Trosa är ett projekt som ska resultera i en infrastrukturlösning som ska avlasta trafiken i centrala Trosa samt möjliggöra utveckling av bostäder i västra Trosa. Det är ett samarbete mellan kommunen, Trafikverket och Region Sörmland. Projektet är tänkt att förbättra kollektivtrafiken, genomföra åtgärder såväl centralt i Trosa stad på det kommunala vägnätet som på de statliga vägarna mellan västra Trosa och Vagnhärad samt i anslutning till det kommande resecentrum vid Ostlänken.

Resväg västra Trosa ersatte ett tidigare projekt, Infart västra Trosa, som ansågs nödvändigt för att exploatera Tureholmshalvön. Infart västra Trosa skulle medfinansieras genom att utta exploateringsavgifter per bostad vid nyetableringar kopplat till nödvändiga åtgärder orsakade av ny bebyggelse. Området visas på nedanstående karta.

De exploateringsavgifter som gällde Infart västra Trosa uttas fortfarande men nu för medfinansiering av Resväg västra Trosa. Trots att inga förbättringar för vare sig huvudvägen (768) Utterviksvägen, cykelväg eller kollektivtrafik på Utterviksvägen ingår i projektet Resväg västra Trosa. Exploateringsavgifter uttas för alla nyetableringar på Tureholmshalvön utan att få någon motprestation. Kommunfullmäktiges beslut som togs 30 november 2016 är dessutom olagligt, kommunen kan inte enligt PBL ställa krav på exploateringsavgift i samband med förhandsbesked.

Så länge inga förbättringar av vägarna sker för oss boende på Tureholmshalvön ser vi ingen anledning till att kommunen kräver exploateringsersättning i samband med exploatering. Det geografiska området för medfinansiering av infrastrukturförbättringar bör därför ändras.

Jordbruksmark tas i anspråk

Majoriteten av de områden där markägarna önskar upplåta mark för exploatering är jordbruksmark. Enda undantag är Västra Fäns förlängning, Kohagsberget och Stubbhugget.

Politikerna har inga egna planer eller visioner gällande bebyggelseutvecklingen utan låter sig styras av potentiella exploatörers önskemål. Då blir det sådana effekter som vi nu ser på flera ställen i kommunen att jordbruksmarken först odlas med poppelskog och därefter bebyggs med bostäder. Exempelvis Ekebonäs där cirka 200 fastigheter planeras på jordbruksmark med poppelplanteringar som ska integreras som parkområden och lekplatser i byggnationen. Och Ekebonäs är inte det enda område där samma strategi att omvandla jordbruksmark till mera värdefull byggmark används. Gillbergsvik, där ett planprogram för byggande av 100-talet hus har initierats har poppelskog odlats över stora delar av det framtida boendeområdet.

Jordbruksmarken behövs för vår livsmedelsförsörjning i framtiden och bör varken användas till poppelskogsodlingar eller byggmark.

Varför inte förhandla om att upplåta marken till kolonilotter för att öka självförsörjningen, ett ändamål som uppmuntrades i det av kommunen stödda projektet Odlas vardagsmaten?

Strandskydd

Strandskyddet ska värnas och stor restriktivitet råder i kustområdet beträffande byggande enligt förslaget till ÖP 26. Likväl markerar plankartan stora områden vid kusten på Tureholmshalvön, där strandskyddet är utvidgat till 300 m, att det råder stort bebyggelsetryck och att kommunen där kan kräva detaljplan.

Enligt Strandskyddsreglerna är det förbjudet att bygga inom strandskyddat område, de markerade områdena i ÖP 26 förslaget bör strykas. Att detaljplanelägga och därmed ge dispens från strandskyddet i dessa kustområden strider inte enbart mot strandskyddsreglerna utan även kommunens uttalade målsättning att bevara allmänhetens tillgång till skärgården och bevara goda livsvillkor på land- och vatten för djur- och växtlivet.

Det gäller bland annat Käftudden och delar av Gillbergsvik Norra samt den planerade brygganläggningen med parkeringsplatser i Gillbergsvik. Planarbetet i dessa områden bör läggas ner för att undvika onödigt arbete och hushålla med kommunens resurser.

Vatten och avlopp

Kommunalt vatten- och avlopp finns utbyggt till Uddby, Lagnöviken och Hagstugan. Kommunen arbetar med ett planprogram för utbyggnad av bostäder och bryggor i Gillbergsvik och kommunen ser positivt på denna utbyggnad, eftersom den kan möjliggöra att det kommunala vatten- och avlopps nätet byggs ut ytterligare. Även Käftudden nämns i planerna.

I Vattentjänstplanen bedöms att Gillbergsviks 30-40 fastigheter har ett behov av kommunalt VA och dessa fastigheter har högsta prioritet för kommunens utbyggnad av VA. Vilka fastigheter det gäller är inte möjligt för kommunen att ange och detta skapar oro och osäkerhet för de boende. Särskilt eftersom kommunen bedömer att det är svårt att anordna enskilda lösningar.

Käftuddens cirka 10 fastigheter kan inte heller preciseras av kommunen men här bedöms behovet inte lika angeläget. För de övriga fastigheterna på Käftuddshalvön har ingen bedömning gjorts.

En redovisning av vilka fastigheter som menas med de 30-40 fastigheter som prioriteras i Gillbergsvik vore önskvärt. Tidsplanen i vattentjänstplanen anger för Gillbergsvik 2028-2031 och det är också anledningen till att ifrågasätta sammankopplingen med utbyggnadsplanerna i Gillbergsvik.

Kommunens önskan att bygga ut det kommunala VA-nätet får inte bli en förevändning för att tillåta en massiv utbyggnad av Gillbergsvik. En sådan utbyggnad med 100 tals hus skulle förändra områdets karaktär från fridfullt fritidsboende till en invånartät urban miljö. Andra lösningar för att lösa avloppshanteringen utan tvångsanslutning till kommunalt VA är möjliga om kommunen informerar berörda fastighetsägare i god tid så att eventuellt en gemensam avloppsanläggning kan byggas.

Vilken betydelse för vattenmiljön de stora energiskogsplanteringarna eventuellt har, särskilt i Gillbergsvik, är också något kommunen måste ta i beaktande.

Oxelvik 14 september 2025

[Redacted signature]

[Redacted signature]

YTTRANDE ÖVER FÖRSLAG TILL ÖVERSIKTSPLAN 2026, detaljplan@trosa.se

Bästa beslutandeförsamling i Trosa kommun!

Ansvaret att föra in vår kommun i framtiden på ett sätt som tilltalar majoriteten av invånare och besökare ligger på er som sitter i beslutandeställning. Som invånare kan vi bara önska att er framtidsvision stämmer överens med vår. Nedan följer en önskelista från oss i egenskap av invånare och företagare i kommunen.

Vänliga hälsningar

I FRAMTIDENS TROSA KOMMUN...

- Inramar grönska och odlingar kommunens alla ortsinfarter. Besökare förundras över skönheten.
- Bebyggelsen ligger samlat i orterna och landskapsmiljöerna utanför tätorterna består av vidsträckt allemansrättsligt tillgänglig natur, aktiva lantbruk, fritidshus med gott om plats för odlavardagsmatenaktiviteter och områden med stora möjligheter till sjönära friluftsliv.
- Kommunen uppmuntrar till ombyggnationer av stora hus till fler bostäder i olika former av gemenskapsboenden för att undvika att exploatera ytterligare natur- och jordbruksmark.
- Invånarna kan på tätt cykelvägsnät ta sig runt i kommunen. Vid utanförkommunenresor har invånarna möjlighet till kostnadsfria resor med kollektivtrafik med täta turer om de ställer bilen.
- Alla Trosas gränder, smala gator och stigar har anpassats till CyklingUtanÅlder-turer vilket ger både besökare och invånare upplevelser av staden utöver det vanliga. Vagnhärad har samma anpassning.
- Tureholmshalvön har genom donationer uppnått naturreservatstatus och utgör ett välbesökt friluftsområde, sanerat från ljusföroreningar och bullerstörningar. Kustskogarna har växt upp igen och försörjer kommunens vattentäkt. Lantbrukare har planterat vinstockar för lokal vinproduktion där poppelodlingar förekom under tidigt 2000-tal.
- Tureholms slott består av hyreslägenheter och de boende har matodlingar kring slottet och arrangerar kulturevenemang året om i gemensamma lokaler och utomhus i slottsmiljön.
- Havsbadet/Rävudden har fått ny status som gästhamn med djup för stora båtar. Småbåtarna hittar fortfarande gästhamnen inne i Trosa.
- Edanö har en promenadslinga som går runt hela ön i strandnära läge. Edanö ekbacke har återställts och vid vattnet ligger en teaterscen i amfiteaterstil där publiken har utsikt över hamninloppet.
- Hamnområdet i Trosa har öppnare ytor mot besökare från landsidan. Ingen möter längre baksidor av byggnader, häckar och annat siktskymmande. Hamnen syns direkt från vägen.
- Båda gästhamnarna har ett rikt utbud av vattensporter för både invånare och besökare. Trosa har blivit ledande inom många sjönära aktiviteter som kappsegling, wingfoil, paddling och fiske.
- Kommunen har ett promenadstråk längs hela strandlinjen från Stensund till Lagnöviken som erbjuder fina vandringsmöjligheter för allmänheten med storslagen natur och konstverk att uppleva på vägen.

- Kommunen har förvandlat gamla reningsverksområdet till sjönära aktivitetsplats för allmänheten.
- Kommunen har byggt eget reningsverk och röner stor uppmärksamhet för den senaste tekniken och förmågan att samla spetskompetens i en liten kommun.
- Naturreservaten i kommunen har ökat i omfattning och antal. Det har ökat attraktiviteten att flytta till kommunen.
- Alla har råd att bo i kommunen oavsett inkomstnivå och ålder.
- Invånare och besökare ägnar sig gärna åt uteaktiviteter i stället för att sitta inne. Ingen behöver längre känna sig ofrivilligt ensam. Kommunens olika aktörer har ständiga aktiviteter där alla får delta på sina villkor.
- Kommunen har eget gymnasium som ger många ungdomar möjlighet till utbildning inom de områden som intresserar dem och har förtätat samarbetet med Stockholms universitet genom Askö laboratoriet, vilket lockar många att utbilda sig inom marinbiologi.
- Kommunens lokaler vid gamla Sjukstugan rymmer ett äldreboende där de gamla njuter av storslagen utsikt över hamnen och kan promenera i närområdet längs ån och kustvägen.
- I Vagnhärad har kommunen uppfört nytt kommunhus nära Ostlänkens resecentrum eftersom Ostlänkens dragning har medfört att Vagnhärad blivit ny centralort i kommunen.
- I Vagnhärad har invånare och besökare ett rikt utbud av småbutiker inne i centrum och lågprisvaruhus i utkanterna av orten.
- Trosaåns sträckning mellan Vagnhärad och Trosa har ett promenadstråk som lockar turister från när och fjärran.
- Kommunens förbättrade attraktivitet har medfört att företag med lokal förankring i olika storlek åter etablerar sig i kommunen, engagerar sig i föreningslivet och finner god tillgång till arbetskraft inom olika kunskapsområden.
- Markägarna i kommunen får större utkomst av att hålla mark beskogad och odlingsbar och har slutat exploatera och skövlat sina ytor. Kommunen har ett bättre närklimat i takt med att bevarandegraden har ökat.
- Trosa kommun har låg utflyttning och högt tryck på inflyttning tack vare naturnära miljö, smidiga reselösningar och stort utbud av lokala fritids- och kulturaktiviteter.
- Kommunen har växt ihop med Gnestaområdet och bildat gemensam kommun. TrosaGnesta kommun har gott om arbetstillfällen inom alla sektorer oavsett utbildningsnivå. Ingen behöver pendla av tvång för sin försörjning.
- I Trosa kommun kan boende trivas från vagga till grav och genom hela livet ha kontakt med omvärlden genom smarta kommunikationslösningar.

Trosa kommun
detaljplan@trosa.se

Samråd om förslag till översiktsplan (ÖP) för Trosa kommun 2026

Samrådshandlingar daterade 2025-06-12 med diarienummer KS/2024:28.

Inledning

Trosa kommun har översänt ett förslag till översiktsplan till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska enligt 3 kapitlet 10§ plan- och bygglagen (PBL) vid samråd om översiktsplan särskilt:

- ta till vara och samordna statens intressen,
- tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om mark- och vattenanvändningen,
- verka för att riksintressen tillgodoses – 3 och 4 kap. miljöbalken (MB), att miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. MB,
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt samt
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Svenska kraftnät, Energimyndigheten, Sjöfartsverket, Post- och telestyrelsen (PTS), Statens geotekniska institut (SGI) och Trafikverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Samlad bedömning/Sammanfattning

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen, utifrån aktuella planeringsförutsättningar, tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Länsstyrelsen välkomnar särskilt att planförslaget nu även föreligger i digital form publicerad i sin helhet på kommunens webbplats.

Länsstyrelsen välkomnar vidare att kommunen tagit steget att införa en digital kartmodul. Modulen ger de som berörs av planen möjligheter att i högre grad och i olika detaljeringsnivå ta del av kommunens viljeinriktningar för mark- och vattenanvändningen och vilka konsekvenser den kan få. Kartmodulen kan med fördel även byggas på med ytterligare informativa tänd- och släckbara lager som exempelvis kollektivtrafikstråk, klimatrelaterade geotekniska riskområden, markföroreningar och fornlämningsstäta områden.

Vid genomgången av planförslaget har Länsstyrelsen utgått från de krav på översiktsplanens formella innehåll som följer av 3 kap. 3 – 6 §§ PBL. Sammanfattningsvis gör Länsstyrelsen bedömningen att innehållet i planförslaget är något svåröverskådligt och bör ses över enligt följande;

- Tydliggör och konkretisera hur översiktsplanen tillgodoser riksintressen för kulturmiljövården, naturvården friluftslivet, Natura 2000 (4 kap. MB) och rörligt friluftsliv (4 kap. MB). Att tillgodose innebär att göra en sammanvägd bedömning av mark- och vattenanvändningens påverkan på riksintresset. Detta kan med fördel göras med kommunens ställningstaganden i överskådlig punktlistform för respektive område.
- Tydliggör kommunens syn på hur bedömda risker för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade kan minska eller upphöra.
- Tydliggör och konkretisera eventuella förhållanden som kommunen i övrigt anser vara av väsentlig betydelse enligt 3 kap. 4§ PBL. Redovisningen kan med fördel göras i punktlistform.¹

Tydligare ställningstaganden underlättar för efterkommande planläggning
Av Boverkets PBL-kunskapsbanken framgår ”för att översiktsplanen ska ge vägledning för efterföljande planering och prövning är det av stor vikt att kommunens ställningstaganden klart framgår av planen. Det ska vara tydligt vad som utgör ställningstaganden och vad som utgör underlag”.² Länsstyrelsen anser mot denna bakgrund att det generellt är svårt att enkelt utläsa vilka styrande ställningstaganden som åtföljer planförslaget. I kartmodulens riksintressebeskrivningar redovisas kommunens ställningstaganden under en särskild rubrik för vissa riksintresseområden, dock inte för exempelvis Natura 2000-områden. I kartmodulen finns vidare kortfattade, men tydliga ställningstaganden för

¹ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/oversiktsplan/allmanna-intressen/vasentlig-betydelse/>

² <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/oversiktsplan/allmanna-intressen/vasentlig-betydelse/>

fördjupningsområden. Men dessa ställningstaganden återfinns ibland under rubriken "beskrivning" och ibland under "tänk på inför kommande detaljplanering". I kartmodulens övriga områdesbeskrivningar finns formuleringar som också kan tolkas som ställningstaganden exempelvis "geotekniska förhållanden kommer behöva utredas inom ramen för kommande detaljplaner", "närhet till E4 som är primär transportled för farligt gods behöver utredas".

Oklarheten kring vad som är faktiska ställningstaganden bidrar till att det blir svårt att vid prövning och lovgivning tydligt utläsa vad som är kommunens styrande viljeinriktning och innebörden av översiktsplanen. Behov av tydligare anvisningar och bedömningar i planen tas även upp i yttranden från Energimyndigheten, SGI och MSB. Texten bör därför ses över för att om möjligt öka tydligheten i detta avseende, exempelvis genom att i textdelen och kartmodulens områdesbeskrivningar mer konsekvent lägga in sammanfattande punktlistor under rubriken ställningstaganden.

För att göra de i planförslaget redovisade och allmänt hållna strategierna konkretare skulle det kunna tydliggöras hur strategierna kommer till uttryck i planen.

Agenda 2030 och nationella miljö kvalitetsmål

Översiktsplanens inriktning utgår från Agenda 2030 och miljö kvalitetsmålen och det anges att planen ska styra mot dessa mål. Hur detta tar sig uttryck framgår till viss del i de strategiska inriktningarna i planens tematiska kapitel, men det kan tydliggöras hur globala och nationella mål påverkat planens inriktning.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen 3 kap. miljöbalken (MB)

I planförslagets uppräknings av riksintressen så omnämns inte Natura 2000-områden (4 kap.8 §MB) något som bör kompletteras. I uppräknings redovisas respektive riksintresse för kulturmiljövården medan övriga riksintressen endast omnämns. Länsstyrelsen efterfrågar en enhetlig redovisning gärna i punktlistform där respektive riksintresse för naturvård, friluftsliv, Natura 2000 och rörligt friluftsliv anges.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att planförslaget saknar en tydlig redogörelse för riksintressenas bevarandevärden, vilka hänsyn som krävs för att bevara och säkerställa riksintresseområdets bevarandevärden. Det

innebär att det är svårt för Länsstyrelsen att närmare utläsa och kommentera vilken påverkan ett genomförande av planförslaget kan få på respektive riksintresse och vilka kumulativa effekter som kan uppstå. Detta gäller vid både förtätning av befintlig bebyggelse och vid planerad nyetablering för nya bostads- och verksamhetsområden samt framtida exploatering av strategisk mark. Kommunens ställningstaganden gällande riksintressen är allmänt hållna och översiktligt formulerade vilket innebär att planen inte ger någon närmare vägledning för efterföljande prövning, planering och lovgivning. Planförslaget bör ses över i denna del inför granskning.

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att kommunens riksintressanta kulturmiljöer inte är tillgodosedda genom den föreslagna översiktsplanen. För kommunens samtliga fyra riksintressanta kulturmiljöer saknas i samrådshandlingarna tydliga riktlinjer och ställningstaganden för hur de olika riksintressena ska tillgodoses och hur påtaglig skada ska undvikas. I begränsad utsträckning ges rekommendationer som rör Trosaåns dalgång, vilket också är ett i planen så kallat fördjupningsområde, om än med en annan utbredning än riksintressets. Planförslaget bör i detta avseende ses över inför granskning.

Länsstyrelsens kunskapsunderlag för riksintressena kan med fördel användas som planeringsunderlag. Kommunen bör dock formulera egna ställningstaganden för att planen ska fungera vägledande. Exempel på hur detta kan göras finns i gällande översiktsplaner för Nyköpings respektive Flens kommuner. Avsaknad av vägledning för såväl mindre som mer omfattande exploatering, i och intill riksintressen, kan innebära fördyrande kulturmiljöanalyser för att sätta in exploateringen i ett större helhetsperspektiv.

Trosaåns dalgång (D46)

Länsstyrelsen bedömer att riksintresset Trosaåns dalgång inte tillgodoses i planförslaget. Kommunens ställningstagande att hänskjuta värdering av skada till detaljplaneskedet missar den helhetsbild som översiktsplanens vägledande funktion syftar till.

Den rika förekomsten av fornlämningar inom riksintresseområdet synliggör på ett synnerligen tydligt och välbevarat sätt människans kontinuerliga brukande av Trosa ådalgång, från bronsåldern till historisk tid, som en följd av den successiva landhöjningen. Det är fornlämningarna och de funktionella och visuella sambanden mellan dessa, samt

sambanden mellan lämningarna och Trosaån, som i första hand har betydelse för riksintresset.

Det finns inget hinder för kommunens planerade utveckling av tätorten Vagnhärad, men det bör förtydligas att nytillskott måste beakta och stärka sambanden mellan de värden som motiverar riksintressets utpekande. Länsstyrelsen understryker att det är angeläget att översiktsplanen ger vägledning för Vagnhärad's framtida expansion i relation till riksintresset Trosaåns dalgång, där exempelvis en ny stadsdel planeras i anslutning till resecentrum.

Tureholm (D49)

Vägledande riktlinjer för hur riksintressets värden ska tillgodoses saknas.

Länsstyrelsens uttolkning av riksintressets omfattar hela det orörda skogsområdet Djurgården liksom det öppna obebyggda jordbrukslandskapet med strandlinje mot Tureholmsviken samt skogsridåerna i norr och söder.

I kommunens rekommendationer för fördjupningsområdet Tureholmshalvön nämns att det kan bli aktuellt att pröva ny bebyggelse inom eller i anslutning till riksintresseområdet för Tureholm. Här saknar Länsstyrelsen en beskrivning av hur kommunen tänker sig att det kan göras och samtidigt tillgodose riksintresset.

Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna bebyggelsen på Kohagsberget, söder om Tureholm, riskerar att påtagligt skada riksintresset genom att den obrutna trädridåsiluetten bryts åt detta håll. Kommunen behöver visa hur planerad bebyggelse kan inrymmas med bibehållen trädridåsiluett och därmed undvika att riksintresset skadas. Vidare kan nya bostadsområden söder om Tureholm komma att olika krav på ändringar, som breddning, belysning och vägbeläggning med mera, av det småskaliga vägnätet som kan bli en följd av ökad trafik på väg 768. Även här behöver kommunen visa hur dessa kan göras utan att skada riksintresset.

Ringsö-Hartsö (D 54)

Texten i kartmodulen bör kompletteras med kommunens ställningstagande och vägledning inför eventuella förändringar inom och intill riksintresset. På planförslagets karta ser det ut som att en del av ön Lacka inom riksintresset är utlyft ur anspråkets utbredning, vilket bör justeras.

Trosa (D50)

I plankartan markeras vissa områden i och i anslutning till riksintresset Trosa som strategisk mark, vilket i samrådshandlingen förklaras som mark

som kan komma att ändras, men där inriktningen på förändringen i dag inte är fastställd. Osäkerheten vad denna förändrade markanvändning kan innebära gör att Länsstyrelsen inte har möjlighet att bedöma eventuell påverkan på riksintresset. Vissa områden som redovisas som strategisk mark är små till ytan, vilket gör att man här får intrycket att användningsområdet redan är bestämt.

Naturvård och friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Översiktsplanen bör kompletteras med ställningstaganden och strategier för hur riksintressen för naturvården respektive friluftslivet avses att tillgodoses, något som nu saknas. Vid genomgång av översiktsplanen går det inte att närmare utläsa vilken påverkan föreslagna nya exploateringsområden bedöms kunna medföra på riksintressenas värden.

Energiproduktion (3 kap. 8 § MB) - vindbruk

I nu gällande översiktsplan redovisade kommunen inga riksintresseanspråk för vindbruk i samråd med Länsstyrelsen. I planförslaget redovisas inte heller något sådant riksintresse. Länsstyrelsen har tagit del av Energimyndighetens samrådsyttrande över planförslaget, vilket inte bedöms tillföra något som förändrar Länsstyrelsens tidigare ställningstagande.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Sjöfart

Länsstyrelsen ställer sig bakom de förslag på förtydliganden av planförslag och kartinformation rörande farleder av riksintresse som Sjöfartsverket och Trafikverket tar upp i sina yttranden.

Flygplats

Planförslagets riksintresseredovisning bör kompletteras med uppgift om att kommunen berörs av så kallade MSA-ytor för Stockholm Skavsta respektive Bromma flygplats.

Elektronisk kommunikation

Post- och telestyrelsen (PTS) redovisar riksintressen för elektronisk kommunikation i styrelsens skrivelse till berörd länsstyrelse. Redovisningar innehållande uppgifter om anläggningar som är att anse som riksintressen omfattas i vissa fall av sekretess enligt lagen (2009:400) om offentlighet- och sekretess. Länsstyrelsen ser ingen konflikt med kommunens översiktsplan och PTS yttrande avseende riksintressen.

Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Vid tidpunkten för detta yttrandes avgivande har Länsstyrelsen inte tagit del av något yttrande från Försvarsmakten, som meddelat att de inkommer med sitt yttrande senare. Länsstyrelsens bedömning får i denna del anstå till granskningen.

Riksintressen 4 kap. miljöbalken (MB)

Rörligt friluftsliv

Redovisningen av gällande riksintressen i planförslagets riksintresseavsnitt kan tolkas som att Länsstyrelsen är ansvarig riksintressemyndighet för riksintresset rörligt friluftsliv. Rätt är att riksintresset är utpekad av riskdagen. Översiktsplanen bör kompletteras med ställningstaganden och strategier för hur riksintresse för rörligt friluftsliv avses att tillgodoses.

Natura 2000

I kommunens uppräkningsavsnitt av riksintressen inom Trosa kommun i planförslaget och i kartmodulens riksintresselager så redovisas inte Natura 2000-områden (4 kap.8 §MB) något som bör kompletteras.

Översiktsplanen bör kompletteras med ställningstaganden och strategier för hur riksintresse Natura 2000 avses att tillgodoses. Vid genomgång av planförslag går det inte att närmare utläsa vilken samlad, kumulativ, påverkan föreslagen mark- och vattenanvändning bedöms kunna medföra på riksintressenas värden och områdenas bevarandestatus.

En sådan samlad påverkan att beakta kan exempelvis vara att spridningsvägar för växter och djur till och ifrån Natura 2000-områden skärs av. Länsstyrelsen anser att fördjupade naturinventeringar, noggrann planering och försiktighetsmått bör föregå exploatering inom och i anslutning till dessa områden.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Vatten

Länsstyrelsen konstaterar att MKN vatten redovisas på en strategisk nivå i hållbarhetsbedömningen och översiktsplanen. Det är bra att de två sjöar som uppnår god status pekas ut för extra försiktighet. Övriga vattenförekomster tas upp mer översiktligt, men med ett uttryckt mål att förbättra förutsättningarna för vattenmiljöerna och därigenom miljökvalitetsnormerna för vatten.

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen så tydligt slår fast att hantering av dagvatten är en central fråga att utreda i detaljplaner, något som med fördel kan formuleras som ett tydligt ställningstagande.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att en utmaning är att hantera de delar av kommunen som är anslutna till det kommunala dagvattennätet. Länsstyrelsen välkomnar därför att kommunen avser att ta fram en dagvattenstrategi.

Länsstyrelsens mer områdesspecifika synpunkter på miljökvalitetsnormerna för vatten får anstå till efterföljande detaljplaneläggning.

Luft

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås i översiktsplanen medverkar till att MKN luft enligt 5 kap. MB följs.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer i stort att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt. Beroende på kommande analyser kring beredskapsaspekter för exempelvis livsmedelsproduktion, energiförsörjning och dricksvattentillgångar kan detta bli en resursfråga som sträcker sig över kommun- och länsgränser.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Farligt gods

Transportleder för farligt gods bör redovisas med en enhetlig linje på kartan för att underlätta för läsaren. Lederna kan med fördel redovisas med en buffert om 150 meter för att redogöra inom vilket område riskbedömningar normalt ska göras. Kommunen får, som Trafikverket poängterar, gärna hänvisa till den vägledning för hantering av farligt gods i planering som Länsstyrelsen i samråd med kommunerna tagit fram.³

Översvämning och skred

Länsstyrelsen ställer sig bakom SGI:s synpunkt att sambandet mellan klimatförändringar och ökade risker för ras, skred, stranderosion och översvämningar, bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning, för befintlig och tillkommande bebyggelse.

Länsstyrelsen ser, liksom SIG, att planförslaget ger en viss vägledning, men kan ytterligare kompletteras med en tydligare beskrivning och bedömning av exempelvis åtgärdsbehov för att ytterligare förebygga

³ <https://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2015/farligt-gods.html>

riskerna. Aspekter att särskilt ägna uppmärksamhet åt är tillgänglighet för samhällsviktiga servicefunktioner och funktionen hos befintliga dagvattensystem i samband med översvämning.

Vidare delar Länsstyrelsen SGI:s synpunkter angående behov av kompletterande redovisning i översiktsplanen och dess kartmodul av områden med skredrisk som underlag för planering och byggande, och för hänsyn i den befintliga miljön.

Länsstyrelsens underlag om höjda havsnivåer alternativt kommunens lägsta höjdsättningsnivå för nya byggnader utmed kusten kan med fördel redovisas på planförslagets riskkarta. Länsstyrelsen anser vidare att riskkartan gärna bör innehålla ett lager där översvämningsutbredning i Trosaån redovisas. Även större lågpunkter, där vatten riskerar att samlas vid skyfall, kan med fördel redovisas på riskkartan.

Vattenskydd och dricksvattenförsörjning

Av planförslaget framgår att kommunen utgår från en fortsatt stark befolkningstillväxt och expansion av företagande, särskilt i Vagnhäradsområdet. I planförslaget anges att en kapacitetsökning hos befintliga vattentäkt bör utredas samtidigt som det av kommunens vattentjänstplan framgår att "det finns idag små möjligheter till ytterligare produktion av dricksvatten från de allmänna verken". Länsstyrelsen tolkar det som att ett fokus för kommunens fortsatta planeringen bör ligga på utredning av förutsättningar för nya vattentäkt/reservvattentäkt.

Länsstyrelsen ser i sammanhanget att det i kartmodulen kan vara lämpligt att redovisa potentiella områden för utredning av nya vattentäkt och reservvattentäkt. Detta för att synliggöra området för att undvika konkurrens från andra mark- och vattenanvändningsbehov som kan uppstå.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att arbetet fortgår med uppdaterade föreskrifter inom vattenskyddsområden. Viktigt är att även beakta att eventuellt framtida vattentäkt kan ges erforderligt skydd.

Förorenade områden

Länsstyrelsen anser att en översiktlig redovisning av markföroreningssituationen och karta över potentiellt förorenade områden, eller alternativt en hänvisning till var informationen kan hittas, bör finnas i översiktsplanen.

Vidare bör planen ge en tydlig beskrivning av hur förorenade områden avses att hanteras i detaljplanering och bygglov.

Om kommunen har tagit fram en handlingsplan för arbetet med förorenade områden bör det finnas en hänvisning till denna samt en kort summering av handlingsplanens innehåll. Det kan med fördel beskrivas hur man arbetar med tillsyn av förorenade områden, eftersom tillsynen är ett verktyg för kommuner i arbetet med att bidra till miljömålet giftfri miljö. Hur kommunen arbetar med eventuella förorenade sedimentområden, och hur risken för påverkan på grundvatten från förorenade markområden hanteras, bör gärna belysas i översiktsplanen. Om det finns förorenade områden som löper risk för att frisätta föroreningar vid översvämningar, skyfall och erosion bör planen översiktligt redogöra för hur kommunen avser att arbeta förebyggande med den sortens problematik.

Buller

Länsstyrelsen delar Trafikverkets påpekande om att trafikbuller även behöver uppmärksammas vid lovbefriade åtgärder.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter gällande övriga allmänna intressen

Bostadsförsörjning

Kommunens handlingsplan (tidigare riktlinjer) för bostadsförsörjningen ska, enligt 4 § lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, vara vägledande när kommunen tillämpar och bedömer det allmänna intresset om bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet enligt 2 kap. 3 § p. 5 PBL. Det är lämpligt att handlingsplanen är uppdaterad innan arbetet med översiktsplanen påbörjas eftersom den ska vara vägledande för planeringen. Länsstyrelsen anser därför att det finns skäl för kommunen att kvalitetssäkra det vägledande bostadsförsörjningsunderlaget i programmet utifrån en aktuell nulägesanalys inför granskningen av översiktsplanen.

I planförslaget framgår att bostadsförsörjningsansvaret har utökats sedan nu gällande översiktsplan antogs och att kommunen numera även ska analysera vilka behov som inte kan tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Länsstyrelsen vill påminna om att ansvaret ytterligare utökats då även behovet av tillskott av bostäder i kommunen ska redovisas i en handlingsplan för bostadsförsörjningen. Handlingsplanen ska vägleda kommunen i frågor som; Vad är behoven? Hur många bostäder behöver tillkomma och varför? Var ska ni utveckla bostadsbeståndet? Hur ska olika bostadsformer och storlekar komplettera redan befintligt bestånd och när?

Kommunens gällande riktlinjer för bostadsförsörjningen avser år 2021-2025 medan översiktsplaneförslaget avser tidshorisonten fem till tio år med blickar mot 2050. Planförslaget visar till exempel möjlighet till 2 500 nya bostäder under "planperioden". Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att resonera kring diskrepansen när det gäller tidshorisonten mellan de båda dokumenten samt att ta fram en handlingsplan för bostadsförsörjningen senast när de nuvarande riktlinjerna löper ut 2025.

I den fortsatta planprocessen är det viktigt att bostadsbehovet i handlingsplanen för bostadsförsörjningen påverkar utformningen av översiktsplanen.

Energiförsörjning

Länsstyrelsen instämmer i Energimyndighetens yttrande om att översiktsplanen tydligare behöver beskriva hur kommunens energiplanering kommer till uttryck i den fysiska planeringen. I avsnittet om tekniska system i planförslaget beskrivs att elanvändningen kommer att öka när samhället ställs om för att nå klimatmålen. Det framgår dock inte hur detta kan påverka mark- och vattenanvändningen genom till exempel utbyggnad av elnätet, energilager och produktion av fossilfri el. Även beskrivningar av möjligheter till utbyggnad av fjärrvärmenätet samt tillgänglig spillvärme saknas. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör kompletteras med en framåtblickande analys och redogörelse av kommunens el- och energiförsörjning, liksom peka ut områden som kan vara lämpliga för framtida behov. I planering för energiförsörjning bör det inkluderas en analys i översiktsplanen av framtida markanspråk för energiproduktion, lagring och distribution.

Länsstyrelsen delar Energimyndighetens bedömning att kommunen bör överväga att komplettera översiktsplanens anvisningar för större solcellsanläggningar. Även Trafikverkets påpekande om risk för störningar på teknisk utrustning från solcellsanläggningar bör uppmärksammas. Mer information om solcellsparker/anläggningar finns att hämta på Länsstyrelsens webbplats.⁴

Länsstyrelsen instämmer i Svenska Kraftnätets yttrande om att det är positivt att kommunen har en kontinuerlig dialog med Vattenfall Eldistribution AB om nätutvecklingsfrågor bland annat förutsättningar för utbyggnad av den lokala elproduktionen.

⁴ <https://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/samhalle/planera-bygga-och-bo/fysisk-planering/oversiktsplanering/underlag-for-oversiktsplaner-for-sodermanland-lan/14.energi-hushallning-och-klimatpaverkan-i-oversiktsplanen.html>

Efterfrågan på el i Södermanlands län bedöms öka med närmare 2 TWh redan till 2030.⁵ Det är en stor ökning på kort tid, särskilt eftersom förbrukningen i länet idag ligger på lite drygt 3 TWh per år. Södermanlands län ska inte ses som ett avgränsat område när det gäller elförsörjning, men mot bakgrund av att efterfrågan kommer öka generellt i Sverige är det angeläget att öka produktionen även i Södermanlands län. Södermanland har idag en av de lägsta självförsörjningsgraderna i landet för el, på ca 16 %. De energislag som har potential att bidra på kort sikt till ny elproduktion är landbaserad vindkraft och solkraft.

Det är positivt att kommunen i översiktsplanen beskriver en positiv inställning till etablering av vind- och solkraft. Kommunens viljeinriktning bör tydliggöras för att ge vägledning vid etablering av ny fossilfri elproduktion. Översiktsplanen är ett instrument för kommunen att styra etableringen till de bäst lämpade områdena. En tydlighet från kommunens sida om vilka platser som anses lämpliga underlättar för intressenter och kan snabba på processen vid ansökan. Det är svårt att hitta områden för etablering av fossilfri elproduktion där motstående intressen helt saknas. Det är därför viktigt att kommunen även i den översiktliga planeringen undersöker möjlig samexistens i områden där potentiella konflikter finns.

Infrastruktur och transporter

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen arbetat konsekvent med att planera för ökad användning av kollektivtrafik. Att resandet med bil minskat något är ett exempel på hur den tillämpade utbyggnadsstrategin kan få genomslag.

Av planförslaget framgår att kommunen sedan lång tid tillämpar en utbyggnadsstrategi som bland annat innebär att man för att ytterligare stärka för kollektivtrafiken så är dessa stråk prioriterade för ny bostadsbebyggelse. För att bedöma huruvida i förslaget nytillkomna utvecklingsområden och strategisk mark för boende, exempelvis på Tureholmshalvön och vid Lövsta, ansluter till kollektivtrafikstråk bör översiktsplanen innehålla en redovisning av var dessa finns eller planeras. Det bör även framgå vilka avstånd till hållplatser som kommunen bedömer är rimliga för att hävda närhet till kollektivtrafik. Sedan kan kommunen i efterföljande detaljplaneläggning underlätta för bussfiler eller liknande.

Länsstyrelsen konstaterar att planens avsnitt om kommunikationer saknar en beskrivning av hur kommunen kommer att arbeta med, eller förhåller sig till, elektrifieringen av transportsektorn. Här saknas även kopplingar till mark- och vattenanvändningslager i kartmodulen. Kommunen kan

⁵ [Beräkna framtida efterfrågan på el i ditt län](#)

exempelvis ta fram en plan för utbyggnad av laddinfrastruktur. Genom att ställa krav på installation av laddinfrastruktur i samband med detaljplaneprojektering av exempelvis bostads- eller industriområden kan kommunen också stärka incitamenten till ett ökat användande av eldrivna fordon. Kommunen kan därigenom verka pådrivande för en omställning mot fossilfria transporter i kommunen.

I planens avsnitt om tekniska system anges en inriktning om att översiktsplanen ska bidra till ett klimatsmart transportsystem i kommunen. Den inriktningen kan passa bättre i avsnittet om kommunikationer.

I ett framtida klimat och med höjda havsnivåer riskerar vägen till Öbolandet att översvämmas och området förlorar vägförbindelse med resten av kommunen. Det är av vikt för framkomligheten för blåljusfordon och hemtjänst att vägen inte översvämmas. Länsstyrelsen anser därför att kommunen i översiktsplanen bör redogöra för behovet av att klimatanpassa förbindelsen.

Länsstyrelsen förutsätter att kommunen i den fortsatta planprocessen för en aktiv dialog med Trafikverket om redovisning av volymsmässiga förutsättningar för anslutning av trafik till och från nya utvecklingsområden till det allmänna vägnätet, exempelvis väg 218 och nya cirkulationsplatser i Vagnhärad.

Länsstyrelsen ställer sig bakom de förslag på förtydliganden rörande information i översiktsplanen om farleder som Sjöfartsverket berör i sitt yttrande. Även Trafikverkets synpunkter om skrivningar om lovbeprövade åtgärder invid statlig infrastruktur, som exempelvis krav på bebyggelsefritt avstånd till järnväg, bör beaktas.

Kulturmiljövård

Fornlämningar

Länsstyrelsen anser att det är bra att översiktsplanen belyser förekomsten av fornlämningar i flera olika sammanhang, vilket borgar för att den kommer att fungera vägledande. Kartmodulen saknar dock ett överskådligt fornlämningsskikt eller hänvisning till var detta finns, vilket bör kompletteras.

Kulturvården i bebyggelsen

Länsstyrelsen ser att planförslaget har bra, om än något kortfattade, textavsnitt som rör Vagnhärad under rubrikerna kvaliteter att bevara och utveckla, samt planeringshistorik. Vagnhärad förutsägs expandera kraftigt

under planperioden. Kommunen bör ha beredskap inför detta i form av kunskap för att hantera befintliga kulturvärden i tätorten. Exempelvis genom konsekvensanalyser, arkeologiska insatser, inventeringar, planprogram, eller kulturmiljö- och arkitekturstrategi. Sådana underlag bör, utöver krav enligt KML och MB, ta sin utgångspunkt i målen för gestaltad livsmiljö.

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen tydliggör vilka områden som har utökad lovplikt, det vill säga undantag från bygglovsbefriade åtgärder.

Bevarandemål för kulturhistoriska värden, som i miljömålet god bebyggd miljö går hand i hand med mål för minskad klimatpåverkan. Detta genom exempelvis minskad rivning av befintlig bebyggelse och återbruk.

Strandskydd

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandområden har värden för natur- och kulturmiljön, den varierande öppna landskapsbilden samt möjligheter till många slags aktiviteter bidrar till strändernas stora upplevelsevärden. Strandskyddet är viktigt för den biologiska mångfalden eftersom övergången mellan land och vatten ger förutsättningar för en mångfald olika livsmiljöer och funktioner. Strandområden är mycket artrika och fungerar också som skydd och som passager i landskapet för bland annat fåglar, växter, insekter och vattenlevande arter. Att bevara naturliga strandmiljöer minskar även risken för bland annat erosion och översvämningar.

Planförslaget och strandskydd

Länsstyrelsen konstaterar att planförslaget öppnar för ökad möjlighet att bebygga eller exploatera strandnära lägen på flera ställen för etablering av bostäder och verksamheter. Risk föreligger därmed för negativa konsekvenser på strandskyddets syften. Länsstyrelsen saknar ett resonemang om bland annat biologiska-/ekologiska värden samt ställningstaganden som tydligt anger hur kommunen avser att beakta strandskyddets värden. Kommunen bör även redogöra för vilken påverkan som ett utpekande och ianspråktagande av områdena kan ha på strandskyddets syften på lång sikt.

Länsstyrelsen upplyser om att i översiktsplanen redovisade intentioner om att kombinera strandnära bebyggelse inom tätorten med att öppna upp gångstråk och naturstigar samt klippning av vass kan strida mot strandskyddets syften. Prövning av sådana åtgärder, liksom för strandnära bebyggelse, får ske i kommande detaljplanläggning eller dispens från

strandskyddsbestämmelserna där ytterligare underlag tas fram och de särskilda skälen för upphävande beskrivs.

På sidan 52 i samrådshandlingen uppger kommunen att skäl finns för ett upphävande av strandskydd längs med Trosaån. Detta påstående ställer sig Länsstyrelsen frågande till och upplyser om att något generellt upphävande längs med Trosaån inte är aktuellt. Prövning av strandskydd får ske i kommande detaljplanläggning eller dispens från strandskyddsbestämmelserna där ytterligare underlag tas fram och de särskilda skälen för upphävande beskrivs.

På sidan 58 anger kommunen termen "urbana strandzoner". Länsstyrelsen ställer sig frågande till vad termen avser. Länsstyrelsen upplyser om att strandskyddsbestämmelserna gäller både på land och i vattenområdet och inkluderar även undervattensmiljön. Bestämmelserna gäller både i tätort och i glesbygd och oavsett vilka naturtyper eller arter som finns.

I samrådshandlingen sidan 65 anges det att kommunen att i det enskilda fallet får ge dispens från förbudet i 7 kap 15 MB om det finns särskilda skäl. Länsstyrelsen upplyser om att det även krävs att den sökta åtgärden inte strider mot strandskyddets syften. Det räcker med andra ord inte med att åtgärden uppfyller kriterierna för särskilda skäl.

I samrådshandlingen på sidan 65 anges att länsstyrelsen är den myndighet som prövar strandskydd i samband med vattenverksamhet. Länsstyrelsen upplyser om att länsstyrelsen endast samordnar prövningen av sådana verksamheter som kräver både strandskyddsdispens enligt 7 kap. MB och anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. I dagsläget samordnar länsstyrelsen prövning av ärenden gällande bryggor och muddring av icke förorenade massor. Övriga åtgärder i vatten som kräver strandskyddsdispens hanteras av kommunen.

Ett förtydligande bör även göras avseende att länsstyrelsen endast hanterar strandskyddsdispenser inom statligt skyddade områden som exempelvis Natura 2000-områden och naturreservat.

Rubriken "för att strandskyddet ska kunna upphävas förutsätts" (sidan 65) bör ses över. Länsstyrelsen upplyser om att de grundläggande förutsättningarna för att strandskydd ska kunna upphävas är att åtgärderna uppfyller särskilda skäl och att strandskyddets syften inte får motverkas av planerade åtgärderna. Om kommunens första punktsats under rubriken avser särskilt skäl enligt 7 kap. 18c § punkt 5 miljöbalken, (ett område behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området), så upplyser Länsstyrelsen om att en prövning (lokaliseringsprövning) ska göras om

åtgärden måste ske inom strandskyddsområdet. Om åtgärden kan placeras utanför detta område ska den placeringen väljas. För att det ska vara ett angeläget allmänt intresse bör den planerade åtgärden långsiktigt ge fördelar för samhället. Avvägningen mot områdets skyddsvärden kan i vissa fall innebära att det saknas förutsättningar för ett undantag trots att de angivna skälen finns.⁶

Angående det som tas upp under rubriken fördjupningsområden Tureholmshalvön på sidan 67, påpekar Länsstyrelsen att ersättningsbryggor och anläggande av nya bryggor vid Gillbergsvik är något som prövas i samband med framtida detaljplaneläggning. Under fördjupningsområdet så anger kommunen vidare att utveckling sker inom definierade stråk utmed kusten. Det bör tydliggöras i förslaget vilka stråk man avser.

Nya strandskyddsregler

Den 1 juli 2025 började nya strandskyddsregler att gälla. Mer information hittar man på Naturvårdsverkets webbplats.⁷ Kortfattat innebär det som följer. Förändringarna innebär bland annat följande;

- Generellt strandskydd tas bort vid insjöar mindre än en hektar och vattendrag smalare än två meter. Länsstyrelsen ska kunna införa strandskydd för områden vid sådana vatten som har särskild betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften
- Länsstyrelsen ges möjlighet att under vissa omständigheter upphäva strandskyddet vid sträckor av vattendrag som är smalare än 3 meter
- Strandskyddet tas bort vid sjöar och vattendrag som anlagts efter 1975
- Undantaget för de areella näringarna skogsbruk, jordbruk, vattenbruk, rennäring och fiske justeras. Bland annat läggs vattenbruk till bland undantagna näringar
- Det införs en ny möjlighet till dispens från strandskyddet för förvärvsverksamheter med begränsad påverkan på strandskyddet
- Kommunerna ska i vissa fall kunna besluta att upphävt strandskydd inte återinträder när en äldre detaljplan ersätts med en ny
- Det förtydligas att strandskydd som länsstyrelsen har upphävt i ett område som uppenbart saknar betydelse för strandskyddets syften inte återinträder när äldre detaljplaner upphävs eller ersätts.

⁶ <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/strandskydd/dispens-fran-strandskyddet/>

⁷ <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/strandskydd/fragor-och-svar-om-nya-strandskyddsregler/>

Med avseende på den nya strandskyddslagstiftningen bör kommunen justera planförslaget.

Länsstyrelsen påpekar att delar av kommunens kust och strandplan som det hänvisas till i planförslaget, från 2011, är inaktuell med avseende på strandskyddslagstiftningen.

Naturmiljö

Stora opåverkade områden (3 kap. 2 § MB)

Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen tydligt definierar och avgränsar stora opåverkade områden något som helt saknas i översiktsplanen. Detta kommer att möjliggöra att pröva förslag om ändrad markanvändning som kan ha en önskad effekt på sådana områden. Kommunen bör beskriva värdena i de stora opåverkade områdena med tydliga riktlinjer för att översiktsplanen ska kunna ge vägledning vid efterföljande tillståndsprövningar.

Friluftsliv

Länsstyrelsen önskar en något tydligare beskrivning av befintliga friluftslivsvärden och tydligare målsättningar för friluftslivet i kommunen. I kommunens gällande översiktsplan finns ett samlat avsnitt om rekreation och folkhälsa att utgå ifrån. Önskvärt vore även en karta över utpekade värdefulla friluftslivsområden, något som nu saknas i kartmodulen. Länsstyrelsen ser vidare gärna en redovisning av hur kommunen arbetar med de nationella målen för friluftsliv. Arbeta för att nå friluftslivsmålen bidrar också till hållbarhet, till exempel Agenda 2030, mål 3 god hälsa och välbefinnande samt preciseringar om friluftsliv i sju av de nationella miljömål som berör länet.

Grön infrastruktur

Grön infrastruktur handlar om att lägga grunden för ett ekologiskt funktionellt landskap, med livsmiljöer och spridningskorridorer för växter och djur (på land och i vatten) något som ger fler och bättre ekosystemtjänster och ökad tålighet vid klimatförändring. Genom fysisk planering kan hänsyn tas till den gröna infrastruktur som behöver bevaras, men kan också skapa nya samband genom restaurering/nyanläggning.

Översiktsplanen är det viktigaste planinstrumentet för att styra en mark- och vattenanvändning som tryggar och stärker grön infrastruktur, eftersom planen är kommuntäckande och klargör hur kommunens ekologiska strukturer och funktioner ska utvecklas tillsammans med bebyggelsen. I översiktsplanen visar kommunen var bebyggelse är lämplig och vilka mark- och vattenområden som inte är lämpliga, men behövs för att fylla andra funktioner för vattenreglering, rekreation med mera.

I planförslaget redovisas kommunens tankar om prioriterade spridningskorridorer för framför allt däggdjur - på karta benämns de "spridningskorridorer för vilt". På sidan 21 under anges att "nya exploateringsområden markeras i områden där viltstråk och skyddad natur undviks". Samtidigt konstaterar Länsstyrelsen att det på webbkartan redovisas nya exploateringsområden som bryter dessa utpekade spridningskorridorer exempelvis områdena Stubbhugget, Gillbergavägen, Kalkbruksområdet och Fagerbjörk. Detta gäller även för utpekad strategisk mark som Sund-Fredriksdal och Lövsta.

Vid Länsstyrelsens granskning av webbkartan så konstateras vidare att kommunen planerat in ett strategiskt markområde för verksamheter mellan Hunga naturreservat (som ingår i ett större prioriterat grönstrukturområde) och Trosaån (del av prioriterad blåstruktur med högt naturvärde, strandskydd, riksintresse med mera).

Länsstyrelsen upplever detta som något motsägelsefullt då utpekade områden går emot kommunens angivna strategier.

Länsstyrelsen har tagit fram en regional handlingsplan för grön infrastruktur i Södermanlands län.⁸ Det framgår inte av planförslaget om kommunen tagit del av den regionala handlingsplanen. I handlingsplanen finns bland annat utpekade värdetrakter och annat underlag om värdefulla naturmiljöer som berör Trosa kommun.

Länsstyrelsen ser gärna tydligare riktlinjer i planförslaget om hur kommunen tillämpar kompensationsåtgärder vid förlust av naturområden, likväl som buffertzoner och/eller andra typer av skydd av naturvärden i samband med detaljplaneläggning.

Marina värden - blåstruktur

Trosa kommun har flera särpräglade och höga marina naturvärden. Här finns bland annat länets största äng av den skyddsvärda och numera rödlistade arten ålgräs och flera lokaler med skyddsvärda kransalger däribland raggsträffe. Kommunens kust innehåller vikar och grundområden som har hög potential som lekområden för fisk enligt undersökningar som bland annat Länsstyrelsen utfört. I Länsstyrelsens inventeringar har flera områden med höga marina naturvärden pekats ut. Rapporterna från dessa inventeringar, som kan tjäna som planeringsunderlag, finns på Länsstyrelsens webbplats. I planförslaget understryks kustområdet och skärgårdens betydelse för kommunens attraktivitet. Länsstyrelsen rekommenderar mot denna bakgrund att marina värden ges ett eget avsnitt i översiktsplanen något som saknas i planförslaget.

⁸ <https://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/samhalle/planera-bygga-och-bo/gron-infrastruktur/regional-handlingsplan.html>

Länsstyrelsen konstaterar vidare att översiktsplanen bör utformas utifrån en långsiktig analys av hur exploatering bedöms komma att påverka naturintressen och marina värden. Exploatering av en enskild plats eller flera kan skapa kumulativa efterverkningar i det sammankopplande nätverk av miljöer som fungerar som spridningsvägar och skydd för arter ("blåstruktur"). Kommunen bör beskriva hur man avser hantera detta. Länsstyrelsen efterfrågar även tydligare ställningstaganden kring bevarande och stärkande av de marina värdena. Länsstyrelsen påpekar att kommunen bör ta höjd för att i framtiden kunna inkorporera den regionala handlingsplanen för marint områdesskydd som länsstyrelserna tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges Lantbruksuniversitet har tagit fram.⁹ Även Länsstyrelsens om grön infrastruktur kan användas som underlag och inspiration.¹⁰

Ekosystemtjänster

Inom miljömålssystemet finns det etappmål beslutade av regeringen som bland annat säger att viktiga ekosystemtjänster och faktorer som påverkar deras vidmakthållande ska vara identifierade och systematiserade. Ekosystemtjänster omnämns förtjänstfullt på flera ställen i planförslaget, men det saknas en beskrivning över vad ekosystemtjänster innebär, deras funktion, något som redovisas i kommunens gällande översiktsplan. Länsstyrelsen ser även gärna en tydligare redovisning av hur kommunen avser att uppnå målen som rör ekosystemtjänster.

Artskydd

Länsstyrelsen noterar att det inte finns några tydliga ställningstaganden från kommunen rörande hantering av artskyddsfrågor i plansammanhang. Det är oklart hur den planerade mark- och vattenanvändningen kan komma att påverka skyddade arter, vilket därför får utredas och hanteras i efterkommande planering.

Kommunala naturreservat

Länsstyrelsen ser gärna att kommunen redovisar de kommunala naturreservaten i översiktsplanen.

Areella näringar

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen i planarbetet har miljömålen i fokus, speciellt ett rikt odlingslandskap men även ett rikt växt- och djurliv. Både regionalt och nationellt har miljömålet ett rikt odlingslandskap haft en negativ och neutral trend sen miljömålsuppföljningen startade. Idag

⁹ [Plan för marint områdesskydd i Egentliga Östersjön | Länsstyrelsen Stockholm](#)

¹⁰ <https://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/samhalle/planera-bygga-och-bo/gron-infrastruktur.html>

har miljömålet ett rikt odlingslandskap stor bäring på livsmedel och beredskap, där Sverige behöver producera mer inhemska livsmedel, men uppföljning visar att även den biologisk mångfalden i odlingslandskapet behöver stärkas.

Det övergripande målet för den nationella livsmedelsstrategin ska vara en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Detta kvantitativa mål har funnits med i strategin sedan 2017, men utvecklingen har uteblivit.

Jordbruksmark är en ändlig resurs för samhället och även viktig för livsmedelsproduktion, arters fortlevnad och för att upprätthålla övriga ekosystemtjänster. Senaste åren har värnandet av jordbruksmark även pekats ut som viktigt på grund av beredskapsskäl och klimatåtgärder. Enligt 3 kap. 4 § MB får jord- och skogsbruk tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.

Länsstyrelsen upplyser i sammanhanget om att det idag finns ett antal prejudicerande domar i Mark- och miljööverdomstolen där det fastslås att småhusbebyggelse på jordbruksmark inte är att betrakta som väsentligt samhällsintresse.

I planförslaget understryks på flera ställen att kommunen har en restriktiv syn på att exploatera jord- och skogsbruksmark.

Länsstyrelsen konstaterar dock att planförslaget innebär att kommunen planerar för att ta relativt stora arealer åkermark, betesmark och skogsmark ur bruk vid framtida exploatering. Exploatering planeras bland annat i Lövsta odlingslandskap, kring Vagnhärad samt andra platser.

Det framgår varken av planförslaget eller hållbarhetsbedömning vilken areal av jordbruksmark som avses att tas ur bruk vid ett genomförande av planen. Länsstyrelsen gör bedömningen att utpekade utvecklingsområden samt strategisk mark redovisade i kartmodulen totalt berör över 150 hektar (ha) jordbruksmark vilket är anmärkningsvärt om man sätter ytan i relation till den totala jordbruksmarksarealen i kommunen. Med kommande översiktsplan tillsammans med arealnedgången från 1999 till idag kommer ca 18 % av Trosas åkerareal att ha försvunnit från år 1999 till ca 2030-2040.

Länsstyrelsen ser mot denna bakgrund att planförslaget inte tydligt bidrar till att nå miljömålen ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv samt till målen i livsmedelsstrategin. Kommunen bör inför granskningen konkretisera hur man i den fysiska planeringen ämnar ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med dessa miljömål och livsmedelsstrategin. Kommunen ska enligt miljöbalken redogöra för varför inte annan mark kan tas i anspråk. Kommunen bör därför även visa på en djupare analys av i första hand andra alternativa placeringar redan i översiktsplanarbetet.

Länsstyrelsen ser gärna att kommunen i planförslaget ytterligare tydliggör att jordbruk och skogsbruk tillhör lokalsamhällets näringar.

Eftersom ett livskraftigt jord- och skogsbruk är viktigt för en hållbar samhällsutveckling anser Länsstyrelsen att frågor som rör utvecklingsmöjligheter för rationellt jord- och skogsbruk och lokal livsmedelsproduktion bör tas upp i planen, det vill säga hur dessa näringar ska kunna utvecklas fram till 2035-2040. Kommunen bör i detta bland annat beakta att lantbrukare med djurgårdar numera behöver ha uppemot 20 % större åkerareal med vall som buffert, för att klara fodertillgången på grund av befarade klimatförändringar. Många skogspartier har historiskt varit betesmark och dessa är alltså en outnyttjad och potentiell resurs för livsmedelsproduktion. I Lövstaområdet berörs utöver ca 50 ha jordbruksmark en än större areal av skogsmark av utpekade områden med strategisk mark.

I kartmodulen anges för utvecklingsområdet för verksamheter Risevid att "området utgör idag jordbruksmark och skäl för ianspråktagande behöver redovisas". För det närbelägna utvecklingsområdet för boende Solberga anges endast "stora delar utgörs av jordbruksmark". För de strategiska markområdena Åby respektive Stora Hunga, som till stor del utgörs av produktiv åkermark, nämns inte detta i redogörelsen över viktiga frågor att beakta. Länsstyrelsen ser att det är lämpligt att redovisningen av intrång i jordbruksmark ensas.

En billigare och mer hållbar metod till kompensationsåtgärder, som kommunen nämner, är enligt Naturvårdsverket att redan från början ta vara på det naturliga som redan finns bland annat odlingslandskap, träd och andra strukturer i landskapet.

Civilt försvar

Länsstyrelsen anser att det är positivt att delar av det civila försvarets intressen såsom skyddsrum, viktiga samhällsfunktioner, reservkraft samt kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) nämns i planförslaget. Därtill är Länsstyrelsen positiva till att kommunen avser att vara proaktiva i frågan.

Länsstyrelsen instämmer dock i yttrandet från MSB, att det inte går att utläsa hur dessa risker omhändertagits i översiktsplanen. Översiktsplanen kan bland annat:

- Säkerställa markområden för utbyggnad och redundans vid kriser för samhällsviktiga verksamheter, som till exempel uppställningsplats för provisoriska byggnader eller lagerytor av material.
- Bidra till multifunktionell markanvändning som exempelvis dagvattendammar för skyfall och parkmiljö, cykelväg som räddningsväg eller skyddsavstånd som grönstråk.

Vidare kan Länsstyrelsen inte utläsa något ställningstagande kring utomhusvarning (Hesa Fredrik) i översiktsplanen. Utomhusvarning är ett användbart sätt att varna befolkningen i både kris och under höjd beredskap.

Länsstyrelsen ansluter till Energimyndighetens påpekande om att det ur ett beredskaps- och totalförsvarsperspektiv är viktigt att i planeringen iaktta skyddsavstånd till elanläggningar. Elanläggningar kan vid händelse av krig komma att utsättas för angrepp.

Oljeskadeskydd

Länsstyrelsen är positiv till redogörelsen om oljeskadeskydd i planförslaget. Texten kan med fördel beskriva den så kallade "skuggflottans" och säkerhetslägets påverkan på riskbedömning kring oljeskador längs kusten.

Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Miljömålen är de nationella mål som bidrar till att Sverige uppnår den ekologiska dimensionen av de globala målen i Agenda 2030. Miljömålen är mer specificerade och centrala för att genomföra Agenda 2030. I kommunens hållbarhetsbedömning används de globala hållbarhetsmålen som utgångspunkt i bedömningen av planens konsekvenser. Det saknas en motsvarande bedömning utifrån Sveriges nationella miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen anser därför att en djupare analys även av de nationella miljömålen bör ingå i hållbarhetsbedömningen. Kapitlet samlad bedömning och uppföljning går in något mer på miljömålen, men eftersom redovisning av relevanta miljömål ska göras inom ramen för en formell

miljökonsekvensbeskrivning, bör de även lyftas in i bedömningen i kapitlet hållbarhetsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning.

Det bör förtydligas i hållbarhetsbedömningen hur de alternativ som analyserats (två scenarier där ett utgår från låga födelsetal och det andra utgår från att nuvarande översiktsplan fortsätter att gälla) ger olika positiva och negativa konsekvenser för hållbarhetsmålen.

I kapitlet samlad bedömning och uppföljning beskrivs regionala och lokala miljömål. Länsstyrelsen vill tydliggöra att det inte finns utpekade regionala miljömål, utan allt regionalt arbete kring miljömålen utgår från de nationella miljömålen. Rubriksättning och beskrivningen av regionalt och lokalt arbete skulle därför kunna skrivas om, för att undvika förvirring.

Länets regionala åtgärdsprogram för miljömålen, Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö (ÅFM), lyfts fram under rubriken regionala miljömål, vilket är positivt. I detta stycke beskrivs att fyra regionala mål satts, men så är inte fallet. Begränsa klimatpåverkan, levande skogar och landskap, hållbart samhälle samt livskraftiga vatten är inte egna mål utan temaområden inom åtgärdsprogrammet. Inom varje temaområde ingår ett antal åtgärder. Länsstyrelsen anser dock att det är tveksamt om insatserna och temaområdena ska pekas ut så detaljerat eftersom nuvarande program endast sträcker sig fram till och med 2026. Nästa åtgärdsprogram kan få andra inriktningar än nuvarande program. Vissa utpekade åtgärder har även utgått då omständigheter gjort att de inte kommer gå att genomföra. Det bör också förtydligas att åtgärdsprogrammet kompletterar kommunens redan pågående arbete för miljömålen/miljöarbete med ett särskilt fokus på samverkansåtgärder i länet.

I beskrivningen av globala målet hållbar energi för alla (mål 7) beskrivs utmaningen med att minska energiförbrukningen i en växande kommun samt att översiktsplanen syftar till att stärka målen som finns i energi- och klimatplanen. Översiktsplanen bör förtydligas så att det tydligt framgår hur översiktsplanen konkret påverkar dessa möjligheter och främjar etablering och tillgången till fossilfri energi framåt.

I beskrivningen av målet bekämpa klimatförändringarna (mål 13) lyfts två relevanta delmål, där det ena handlar om anpassningsförmåga och det andra att motverka klimatförändringar. I beskrivning och bedömning saknas dock det andra målet och en bedömning hur översiktsplaneförslaget bidrar till att bekämpa klimatförändringar och vilka konsekvenser planen kan få i form av ökade klimatutsläpp.

Länsstyrelsen efterfrågar att miljöbedömningen ger en större insyn i vilka kända naturvärden som finns inom de olika föreslagna exploateringsområdena och hur Trosa kommun vägt de olika intressekonflikterna med varandra vid utpekandet av dessa områden. Vid genomgång av Länsstyrelsens tillgängliga planeringsunderlag konstateras att det finns naturvärden inom utpekade områden.

I den samlade bedömningen anges att vid planläggning av områden med naturvärden där exploatören åläggs att utföra kompensationsåtgärder så regleras detta i exploateringsavtalet för att säkerställa ett genomförande av åtgärderna. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen beskriver hur man följa upp dessa avtal så att planerade åtgärder utförs.

Nyttillkomna planeringsunderlag och vägledningar

I MSB:s yttrande redogörs för aktuella planeringsunderlag och vägledningar rörande totalförsvarshänsyn i samhällsplaneringen, skyddsrum, säkerhetsskydd och sekretess, med mera.

SGI meddelar i sitt yttrande att institutets vägledning och kartvisningstjänst om ras, skred och erosion uppdateras regelbundet. Informationen kan från geoteknisk synpunkt vara värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning.

Länsstyrelsen i Stockholms län har 2024 tagit fram en regional analys av klimatrelaterade riskområden. Underlaget kan användas för bland annat översiktsplanering och klimatanpassningsstrategier samt identifiering av mellankommunala riskområden.¹¹

Länsstyrelsen beslutade 2025 om en reviderad energi- och klimatstrategi för Södermanlands län. Under hösten 2025 kommer en tillgänglighetsanpassad rapport som kan hämtas från Länsstyrelsens webbplats under publikationer.

Energimyndigheten har nyligen tagit fram mer underlag och vägledning kring samhällsbyggnad och energiplanering. Bland annat finns en vägledning för kommunal energiplanering samt ett verktyg för att beräkna framtida efterfrågan på el regionalt.¹²

Boverket har tagit fram en vägledning om elnät i översiktsplaneringen.¹³

¹¹ [Riskområden kopplade till ett klimat i förändring - Stockholms län | Länsstyrelsen Stockholm](#)

¹² [Samhällsbyggnad och energiplanering](#)

¹³ [Elnät i översiktsplaneringen - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Under 2024 tog alla region- och lokalnätbolag fram nätutvecklingsplaner. Nätutvecklingsplanerna beskriver utvecklingen i nätet i ett 10-årsperspektiv. Energikontoret i Mälardalen har gjort en sammanställning av nätutvecklingsplanerna i Östra Mellansverige.¹⁴

Nätutvecklingsplanen för Vattenfall Eldistribution finns tillgänglig på bolagets webbplats.¹⁵

En uppdatering av Länsstyrelsens rapport Kunskapsunderlag för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel pågår och beräknas bli klar under hösten 2025.

Länsstyrelserna har 2022 tagit fram en checklista för begränsad klimatpåverkan i fysisk planering.¹⁶ Den inkluderar både översiktsplanering och detaljplanering. Även Boverkets vägledning om översiktsplanering för minskad klimatpåverkan vara ett stöd.¹⁷

Boverket har publicerat en ny rapport och nytt stöd till kommunerna. Materialet kan ge stöd till både kommuner i klimatanpassningsarbetet vid översiktsplanering. Stödet består av en datafil med konkreta exempel. Där finns också en introduktionsfilm som visar hur datafilen kan användas.¹⁸

Klimatanpassning av det byggda kulturarvet är ett växande kunskapsområde. Följande är exempel på nya publikationer från Riksantikvarieämbetet:

- Metoder för riskbedömning av kulturmiljöer utifrån klimatförändringar
- Handbok i klimatpåverkan på kulturarv.

Samtliga finns att hämta på Riksantikvarieämbetets webbsida.

Bestämmelser som beslutet grundas på

3 kapitlet 10§ plan- och bygglagen (PBL)

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 40 00 eller via e-post sodermanland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 4961-2025 i ämnesraden för e-post.

¹⁴ [Energikontoret i Mälardalen](#)

¹⁵ [Nätutvecklingsplan | Vattenfall Eldistribution](#)

¹⁶ [Checklista för begränsad klimatpåverkan - Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet](#)

¹⁷ [Klimatpåverkan och översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

¹⁸ [Ny rapport - klimatanpassningsläget - Boverket](#)

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnade chefen för samhällsbyggnadsavdelningen Christina Gustavsson med planhandläggare Rune van den Brink som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnade chefen för plan- och byggenheten Karin Gold Cox medverkat.

I handläggningen har samråd skett med Klara Garstad (miljö- och hälsa), Jenni Johansson Roos, Irene Karlsson Elfgren och Johanna Bird (vattenförvaltning), Isabell Söderlund och Bengt Nordström (bostadsförsörjning), Maria Gustavsson, Hanna Grimstedt och Linda Sundregård (energi, klimat och miljömål), Lisa Wikström af Edholm och Agneta Scharp (kulturmiljö), Oscar Gottberg (risk och säkerhet), Sofia Elonius (förorenade områden), Malin Almquist (landsbygd) samt Camilla Andersson (naturskydd).

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Kännedomskopior av yttranden från andra statliga myndigheter

Kopia till

Region Sörmland

Statliga myndigheter som yttrat sig i ärendet

Försvarsmakten för kännedom

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Remissvar

1 (3)

Datum
2025-06-18

Ärendenr
MSB 2025-08904

Ert datum
2025-06-16

Er referens
4961-2025

Enheten för personalförsörjning och
samhällsplanering (KC-UT-PS)
Kristina Grape
010-240 5136
Kristina.Grape@msb.se

Länsstyrelsen i Södermanlands län
sodermanland@lansstyrelsen.se

Förslag till översiktsplan för Trosa kommun (samråd)

Ärendet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har beretts möjlighet att yttra sig i rubricerat ärende.

MSB:s yttranden i översiktsplaneärenden avser myndighetens planeringsunderlag och områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Vid behov lämnas även råd och synpunkter inom myndighetens ansvarsområden för skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Mer information om MSB:s roll i samhällsplaneringen samt plan- och byggärenden finns på MSB:s webbsida [Samhällsplanering](#)

Planeringsunderlag

MSB tar fram en stor mängd underlag som myndigheter, kommuner och andra aktörer kan använda i sin samhällsplanering. MSB:s planeringsunderlag består av information och vägledning i form av webbsidor, publikationer och kartunderlag. MSB:s planeringsunderlag finns tillgängligt på MSB:s webbsida [Planeringsunderlag](#)

Riksintresse för totalförsvarets anläggningar (den civila delen)

MSB ansvarar för att lämna uppgifter till länsstyrelserna om områden som myndigheten bedömer är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 2-2a §§ förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden samt 3 kap. 9 § 2 st. miljöbalken. MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark- och vattenområden som kan vara av riksintresse.

Länsstyrelsen har ett ansvar att meddela MSB om ett område bör anges som riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, eller om ett område av riksintresse bör omprövas (4 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden).

Mer information om MSB:s arbete med områden av riksintresse finns på MSB:s webbsida [Riksintresse](#)

Synpunkter om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

Totalförvarshänsyn i samhällsplaneringen

MSB anser att det är positivt att delar av det civila försvarets intressen såsom skyddsrum, viktiga samhällsfunktioner, reservkraft samt kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) nämns i planförslaget. MSB kan dock inte utläsa om eller hur

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

dessas har tillgodosetts i planförslaget. Vidare anser MSB att det nationella målet för totalförsvaret respektive för det civila försvaret utgör relevanta nationella mål av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. MSB noterar att det inte framgår om eller hur målen har beaktats i planförslaget. Vidare kan slutsatser ur kommunens RSA samt identifieringen av samhällsviktig verksamhet utgöra underlag till arbetet med att omhänderta totalförsvarets intressen.

Läs mer om hur totalförsvarets civila intressen kan beaktas i samhällsplaneringen och den fysiska planeringen på MSB:s webbsida [Totalförsvarets civila intressen i samhällsplaneringen](#).

Upplysningar

Skyddsrum

Enligt MSB:s skyddsrumskarta finns skyddsrum inom kommunen. MSB vill upplysa om att det inte är tillåtet att genomföra ändringar eller ingrepp som kan försämra skyddsrumsfunktionen. Exempel på sådana ändringar kan vara ökade raslaster till följd av exempelvis påbyggnad av fler våningar eller försämring av in- och utrymningsmöjligheter. Vid osäkerhet om åtgärdernas påverkan på skyddsrummet kan kvalificerad skyddsrumssakkunnig med fördel anlitas för rådgivning i tidigt planeringsskede.

För avveckling (samt rivning) av skyddsrum krävs tillstånd som hanteras i separat tillståndprocess. Skyddsrum får endast avvecklas om det finns särskilda skäl, varför MSB är restriktiv med att bevilja ansökningar om avveckling av skyddsrum. Det är fastighetsägaren som ansvarar för ansökan om avveckling eller tillfällig begränsning av skyddsrumsfunktionen, men upplysningsskyldigheten ligger hos kommunen. I en planbeskrivning ska det framgå hur planen är avsedd att genomföras, så som krav på tillstånd och dispenser för bl.a. avveckling eller tillfällig begränsning av skyddsrumsfunktion. För mer information om skyddsrum finns på <https://www.msb.se/skyddsrum>.

Höga objekt

MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga objekt inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

I samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga objekt bör samråd ske med MSB. Bifoga i samband med samrådet koordinater för vindkraftverkens placeringar för analyser av signalstråken.

Sekretess och säkerhetsskydd

I takt med att totalförsvaret utvecklas ökar kraven på att omhänderta skyddsvärd information i den fysiska planeringens processer. Planfrågor med information som har relevans för totalförsvarets civila del kan vara särskilt skyddsvärda på grund av kombinationen med platsbundenhet. Som exempelvis detaljerad information om Seveso-anläggningar, lokaliseringen av viktiga drivmedelsdepåer, beredskapslager eller dragning av olika former av viktiga kablar eller annan infrastruktur. I varje enskilt fall bör det övervägas på vilken detaljnivå informationen delas offentligt - även om informationen inte är sekretessbelagd, vilket är att beakta vid framtagande av översiktsplan.

Läs mer om sekretess och säkerhetsskydd på säkerhetspolisens hemsida: [Sekretess och säkerhetsskydd](#)

Kristina Grape

utredare, Avdelningen för krisberedskap och civilt försvar

Samhällsplanering
Samhällsplanerare
Frank Luthardt

Länsstyrelsen i Södermanlands län
sodermanland@lansstyrelsen.se

Trosa kommun
detaljplan@trosa.se

2025-07-25

Svk 2025/3599

YTTRANDE

Yttrande angående samråd om förslag till ny översiktsplan för Trosa kommun

Länsstyrelsens diarienummer: 4961-2025

Svenska kraftnät (SVK) har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter:

Svenska kraftnäts anläggningar

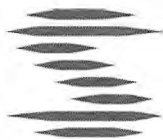
SVK har i dagsläget inga befintliga anläggningar i Trosa kommun och inte heller några utbyggnadsplaner som berör kommunen.

SVK vill dock informera om att vi arbetar med att modernisera och förstärka stamnätet som sträcker sig genom andra delar av Södermanlands län. Samtliga fyra 400 kV-ledningar som berör länet ska förnyas till 2042.

Ledningarna börjar närma sig den tekniska livslängden och behöver ersättas inom en snar framtid för att upprätthålla drift- och personsäkerheten. Genom förnyelsen till modern standard ökar överföringskapaciteten och därmed bygger vi även bort den kapacitetsbegränsning som finns i stamnätet i Södermanland idag. Eftersom behovet av att förstärka nätet är stort har SVK valt att tidigarelägga ledningsförnyelserna några år.

Genom åtgärderna kommer SVK bland annat att kunna öka överföringskapaciteten av el från södra Norrland till Mellansverige och tilldelat mer effekt utmed Sveriges östkust. Ytterligare en viktig drivkraft för investeringen är att skapa förutsättningar för att möjliggöra anslutning av ny elproduktion i regionen. Därtill innebär investeringen att SVK kan ha högre kapacitet i de öst-västliga flödena med god driftsäkerhet, vilket bland annat möjliggör större import från Finland.

Först ut att förnyas är stamnätsledningarna mellan stationerna Hedenlunda i Flens kommun och Glan i Finspångs kommun (planerad idrifttagning 2029/30) samt Hamra i Enköpings kommun och Åker i Strängnäs kommun (planerad idrifttagning 2031/32). Mer information om projekten finns på SVK:s webbplats: [Hedenlunda–Glan](#) | [Svenska kraftnät](#) och [Hamra–Åker](#) | [Svenska kraftnät](#).

För övergripande information rörande SVK:s framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Nätutvecklingsplan 2024–2033 som finns publicerat på SVK:s webbplats: [Nätutvecklingsplan](#) | [Svenska kraftnät](#).

På sikt kommer SVK även att ta fram långsiktiga regionala nätutvecklingsplaner, med målet att presentera ett nationellt målnät för 2045. Den regionala nätutvecklingsplanen för Södermanland och Östergötland är preliminärt planerad att publiceras under det fjärde kvartalet 2025.

Utbyggnad av elproduktion

SVK välkomnar att Trosa kommun vill verka för en fortsatt utbyggnad av den lokala elproduktionen. Detta kan öka självförsörjandegraden och bidra till att göra energisystemet mer robust. När produktionen byggs ut behöver det dock säkerställas att även elnätet är tillräckligt utbyggt på lokal, regional och nationell nivå. I detta sammanhang ser SVK det som positivt att Trosa kommun uppger att ha en kontinuerlig samverkan med Vattenfall Eldistribution AB som äger lokal- och regionnätet i kommunen.

Utbyggnad av elintensiv verksamhet

I avsnittet *El* i planförslaget skriver kommunen följande: ”I takt med att fler ställer om ökar elanvändningen och periodvis har priser fluktuerat kraftigt och varning för effektbrist utfärdats vid vissa toppar.” SVK vill här betona att effektbrist i dagsläget inte allmänt förekommer i Mälardalen på stamnätsnivå. Det kan däremot finnas begränsningar i lokal- och regionnät som förhindrar att ökade uttagsförfrågningar kan tillgodoses i önskad takt.

Etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätsstrukturen i regionen. Stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar måste således alltid föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätsägare. Det är regionnätsägaren som gör en initial bedömning av om verksamheten är så pass stor och elintensiv att det krävs förstärkningar på transmissionsnätsnivå. Efter den initiala bedömningen har regionnätsägaren och SVK en dialog om hur det önskade uttaget mest effektivt ska tillgodoses.

Detta yttrande har signerats digitalt av ställföreträdande enhetschef Yvonne Johansson efter föredragning av samhällsplanerare Frank Luthardt.

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Signerad av:

Frank Luthardt

Tidpunkt:

2025-07-25 09:08:28

Signerad av:

Lis Yvonne Kristina Johansson

Tidpunkt:

2025-07-25 09:10:51

Från: "energimyndigheten@energimyndigheten.se"
<energimyndigheten@energimyndigheten.se>
Skickat: Tue, 19 Aug 2025 07:34:14 +0100
Till: sodermanland@lansstyrelsen.se
Cc: registrator@energimyndigheten.se
Ämne: Remissvar: 2025-206307
Bilagor: Samråd om översiktsplan för Trosa kommun 2026.pdf

Hej,

Bifogat är Energimyndighetens remissvar avseende 2025-206307.

Vänligen notera att i yttrandet omnämns Europaväg 6 vilket är fel vägnamn. Yttrandet avser Europaväg 4 och inget annat

Statens Energimyndighet

Postadress Box 310 • 631 04 Eskilstuna • Besöksadress Gredbyvägen 10
Telefon 016-544 20 00
registrator@energimyndigheten.se
www.energimyndigheten.se
Org.nr 202100-5000

PS! Vänligen behåll ärendemeningen som rubrik i e-postkonversation med myndigheten för snabb hantering av er kommunikation

LÄNSSTYRELSEN I SÖDERMANLANDS LÄN
611 86 NYKÖPING

Yttrande angående Samråd om översiktsplan för Trosa kommun 2026

Energimyndigheten har mottagit samrådshandlingar om Trosa kommuns översiktsplan 2026 och vill framföra förslag på smärre kompletteringar.

Sammanfattning

Trosa kommun har som rutin att uppdatera kommunens översiktsplan var fjärde år vilket underlättar kontinuitet samt uppföljning i frågor som gäller behov i närtid. Översiktsplanen ger viss beskrivning kring kommunens långsiktiga behov och ger vissa anvisningar kring framtida energiförsörjning men dock inget konkret markanvändningsbehov. Kommunens energi- och klimatplan (dec 2023) bidrar till beskrivning av kommunens förutsättningar i det avseendet. Energimyndigheten framför förslag på mindre kompletteringar till översiktsplanens olika delar och som berör kommunens framtida energibehov, med koppling till den fysiska planeringen.

Energimyndighetens ställningstagande

Samrådsversionen av översiktsplanen saknar tydliga anvisningar som säkerställer förutsättningar för en utbyggd energiproduktion och förstärkt energidistribution. Kommunen står inför ett behov av en förstärkt elinfrastruktur och kan bidra till regeringens mål om energiomställning på flera sätt genom anvisningar gällande den fysiska planeringen. Energimyndigheten vill föreslå kommunen att överväga att komplettera översiktsplanens anvisningar för större solcellsanläggningar att gälla ytor med specifika egenskaper som kan anses särskilt lämpliga för ändamålet och med mindre risk för intressekonflikter. Exempel på sådana ytor kan vara mark med låg bonitet, tidigare ”störd” mark samt ianspråktaga markområden med utrymme för kompletterande användning. I det avseendet kan även kompletterande anvisningar och regler för instängsling av markområde som avser hysa produktionsanläggningar för el vara av värde. Detta i relation till de allemansrättsliga aspekterna som annars gäller. Energimyndigheten vill också uppmuntra kommunen att i översiktsplanen, i samråd med nätägare, utöka skyddsavstånd till befintligt elnät i proaktivt syfte för att underlätta framtida

effekthöjning i elnäten. Utökat skyddsavstånd (influensområde) bör också avse tillhörande stödanläggningar som därmed också kan behöva byggas ut och förstärkas.

Kommunen uttrycker en ambition om fler vindkraftsanläggningar i kommunen. I det avseendet kan planens strategiska syfte och värde förstärkas genom restriktion mot ny fastighetsbildning för bostad eller ny markanvändning för bostäder inom influensområde till potentiella områden för framtida vindbruk. Energimyndigheten noterar kommunens ställningstagande om att statens intresseanspråk för vindbruk bör utgå.

Frågor med längre tidshorisont, med koppling till nationens och regionens energiförsörjning och energiomställning, kan uttryckas i kommunens utvecklingsinriktning. I det sammanhanget kan kommunens syn på strategiska markområden, utmed Europaväg 6, för framtida behov av publik laddinfrastruktur den tunga fjärrtransportflottan anges. Här kan också behovet av mark för framtida tankinfrastruktur för vätgas anges.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Fredrik Svartengren. Föredragande har varit handläggaren Anders Svedberg.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift

Länsstyrelsen i Södermanlands län
Att: Rune van den Brink
611 96 Nyköping
sodermanland@lansstyrelsen.se

Sjöfartsverkets samrådsyttrande över förslag till ny översiktsplan för Trosa kommun

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten. I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur. Verksamheten bedrivs med huvudsaklig inriktning på handelssjöfarten. Fritidsbåtstrafikens, fiskets och marinens intressen ska beaktas.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Södermanlands län har den 16 juni 2025 gett möjlighet för Sjöfartsverket att lämna synpunkter på Trosa kommuns förslag till ny översiktsplan.

Yttrande

Sjöfartsverket har tagit del av översiktsplanen och har enbart några mindre synpunkter, sorterade utifrån planförslagets disposition.

Kommunikationer

I översiktsplanen nämns att det genom skärgården passerar farleder för både fritidsbåtar och yrkestrafik. Kommunen anger att en av dessa farleder, mellan Tvären och Rökogrundet, utgör riksintresse. Sjöfartsverket anser att kommunen kan komplettera att denna farled har farledsnummer 403.

Sjöfartsverket noterar vidare att det nämns att farleden mellan Landsort och Södertälje (*farled 511, Landsorts bredgrund – Södertälje (Igelsta)*) passerar strax norr om Trosa kommun, i vilken det mycket riktigt planeras kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder. Sjöfartsverket har under början av året lämnat in tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen. Det är värdefullt att kommunen bedömer att dessa planerade åtgärder i Landsortsfarleden är positiva.

Risker, hälsa, kris och beredskap

Sjöfartsverket noterar att Trosa kommun, tillsammans med grannkommuner och Sörmlandskustens räddningstjänst, har antagit en gemensam oljeskyddsplan med syftet

Datum
2025-08-21Vår beteckning
25-03799

att förebygga och bygga upp en krisberedskap för oljeutsläpp till sjöss. Sjöfartsverket ser positivt på detta initiativ med hänsyn till den omfattande sjötrafiken i Östersjön.

I likhet med ovan nämner kommunen även här att Sjöfartsverket utreder en förändring av Landsortsfarleden och att kommunen ställer sig positiv till denna. Som det framgår i översiktsplanen kommer åtgärderna innebära en säkerhetshöjning i farleden, med en minskad risk för fartygshaverier och -olyckor i Trosas närområde.

Riksintressen

Avseende riksintressen för kommunikationer, sjöfart, enligt 3 kap. miljöbalken noterar Sjöfartsverket att farleden *Tvären-Rökogrundet* nämns. Kommunen kan, som ovan nämnt, med fördel komplettera informationen med aktuellt farledsnummer (403). Det bör också nämnas att det är Trafikverket och inte Sjöfartsverket som är ansvarig sektorsmyndighet för utpekande av riksintresse för kommunikationer. För de riksintressen som rör sjöfart sker dock utpekandena i samråd med Sjöfartsverket.

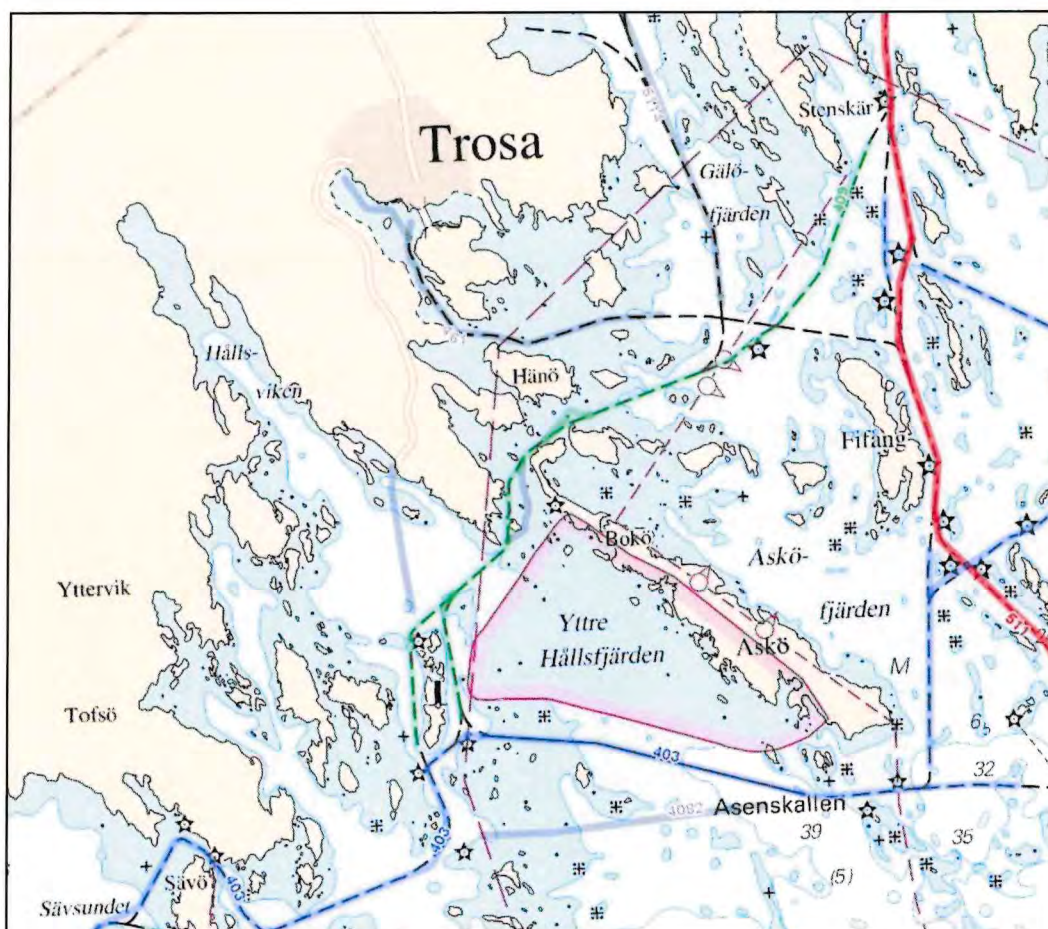
Planförslag

Avseende översiktsplanens själva planförslag för Trosa tätort noterar Sjöfartsverket att kommunen anser att inloppet till Trosa är en av kommunens entréer och av strategisk betydelse på kort och lång sikt. Att säkerställa tillräckligt djup i farleden är av betydelse såväl för invånare och besökare som för det lokala näringslivet. Kommunen kan även här komplettera med information om att farleden ifråga är *farled 461 (Naggen-Trosa)*. Farleden är i s.k. farledsklass 4, vilket innebär att farledens utmärkning normalt är utformad endast för trafik i dagsljus och avsedd för den mindre sjöfarten samt fritidsbåtstrafik. I farled 461 finns ett antal sjösäkerhetsanordningar, huvudsakligen i form av prickar. I Stadsfjärden ligger drift- och underhållsansvaret för dessa på kommunen, medan Sjöfartsverket har ansvaret lite längre ut i skärgården

Med tanke på den strategiska betydelsen av farled 461 för kommunen är Sjöfartsverket av uppfattningen att farleden bör märkas ut i någon av översiktsplanens mark- och vattenanvändningskartor, på liknande sätt som farled 403 har märkts ut i riksintressekartan på sidan 46. För tydlighetens skull skulle även farled 409 (*Hökö (Bokösundsleden)-Stenskär*), vilken löper mellan farled 403 och 511, också märkas ut. Sjökortsutdrag med de aktuella farlederna respektive sträckning finns nedan.

Slutligen noterar Sjöfartsverket att kommunen lyfter stränderna längs Stadsfjärden som särskilt viktiga för Trosas utveckling, vilket även inkluderar att långsiktigt trygga båtplatser och gästhamn. Sjöfartsverket tillstyrker denna hållning och anser att översiktsplanen väl beaktar fritidsbåtstrafikens intressen.

Datum
2025-08-21

Vår beteckning
25-03799

Övrigt

I teckenförklaringen till kartorna på sida 18 respektive 44 representeras riksintresse för sjöfart i form av en gul linje. I dessa kartor finns emellertid inte sådant riksintresse utritat. Däremot finns det i kartorna en gul linje som markerar väg E4:s sträckning genom kommunen. Dessa kartor är därmed något förvirrande och bör inför översiktsplanens granskningsskede ses över rörande teckenförklaring och tematik.

Ärendet har handlagts av Infrastrukturstrateg Henning Grauers i samråd med Infrastruktursamordnare Niklas Hammarkvist.

Vår referens: Avdelningen för Säker Kommunikation (SB2)

Besvarande av fysiskt samråd

Er referens

4961-2025

PTS har av Länsstyrelsen i Sörmland ombetts att inkomma med synpunkter på Trosa kommuns översiktsplan 2026.

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lag (2022:482) om elektronisk kommunikation
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga

Vidare får PTS genom upphandling verka för att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster och elektroniska kommunikationstjänster under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar av elektronisk kommunikation och posttjänster i fred.

IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas. Exempelvis krävs elektronisk kommunikation för att genomföra betalningar, säkerställa leveranser och återställa trasiga nät. Att civila funktioner är fungerande i händelse av höjd beredskap är också viktigt för totalförsvarets militära del. Hot mot infrastrukturen finns också i fredstid, exempelvis i form av naturhändelser såsom översvämningar, sabotage eller i samband med kriser i samhället. PTS arbetar aktivt med dessa frågor, bl.a. genom att dela ut statligt stöd till företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information. I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Vidare driver PTS ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Underlag för samråd gällande radiokommunikation

Vindkraftverk kan störa fasta radioförbindelser (radiolänk). Därför behöver företag som projekterar för vindkraft uppgifter om vilka radioförbindelser som riskerar att bli störda. PTS tar fram underlag för samråd dvs information om vilka operatörer som har tillstånd för fast radio (radiolänk) i det aktuella geografiska området efter begäran från vindkraftsprojektören.

På PTS hemsida återfinns ytterligare information:
<https://pts.se/radio/radiotillstand/vindkraft/>

Övrigt

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Johan Forsberg

Yttrande

Datum 2025-08-26
Diarienummer 4.3.1-2506-0921

Er beteckning
4961-2025

Länsstyrelsen i Södermanlands län
sodermanland@lansstyrelsen.se

Översiktsplan för Trosa kommun 2026

Yttrande över samrådshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig i ärendet. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Underlag:

1. Översiktsplan 2026, Trosa kommun, Samrådshandling 2026-06-12.
2. Kartmodul: <https://www.trosa.se/infrastruktur-och-samhallsplanering/samhallsplanering/oversiktsplan-2026/oversiktsplan-2026-kartmodul/>

Bakgrund och förutsättningar

Topografin inom kommunen är varierande, det förekommer många branta bergsområden. Enligt SGU:s jordartskarta består de ytliga jordlagren huvudsakligen av finkorniga jordar som silt och lera. Det finns i området förutsättningar för kvicklera. Det förekommer också isälvsediment och morän. Enligt SGU:s kartunderlag "Förutsättningar för skred i finkornig jordart" samt "Stränders eroderbarhet" finns det sådana områden inom kommunen. I maj 1997 inträffade ett stort skred i Vagnhärad vid Trosaån som drabbade bla villabebyggelse. MSB färdigställde i november 1997 en översiktlig stabilitetskartering över utvalda bebyggda områden i kommunen. Den visade att det förekom bebyggda områden med ej tillfredsställande stabilitet.

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

SGI:s synpunkter

Redovisning av geologiska och geotekniska förutsättningar

Kommunen ger en bra beskrivning av de geologiska och geotekniska förhållandena. Det finns en stor medvetenhet om problematiken. Utredningar och åtgärder är genomförda längs Trosaån som identifierats som ett skredbenäget område.

Yttrande

Datum

2025-08-26

Diarienummer

4.3.1-2506-0921

Klimatförändring och tidsaspekter

Vid strategiska beslut om markanvändning vid översiktlig planering, måste markens lämplighet för avsett planändamål värderas utifrån livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. Förväntade effekter av ett förändrat klimat måste således beaktas. Klimatscenerierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden och förhöjda nivåer i vattendrag och havet. Detta kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse). Handlingen ger en viss beskrivning men kan ytterligare kompletteras med en sådan beskrivning och bedömning.

Kommunens ställningstaganden

Det saknas redovisning av geotekniska riskområden i karta. I handlingen anges att "*Översiktsplanen pekar inte ut särskilt skred- eller sättningsbenägna områden med tanke på att frågan kan vara aktuell över i stort sett hela kommunen. Istället utgår översiktsplanen från att detaljplaner och bygglov alltid behöver förhålla sig till frågan och göra ett aktivt ställningstagande om ytterligare utredningar är nödvändiga.*" SGI instämmer i detta, men anser ändå att det kan vara värdefullt att visa identifierade riskområden i en karta som underlag för planering och byggande, och för den befintliga miljön.

Rekommenderat planeringsunderlag

SGI rekommenderar att de planeringsunderlag som finns framtagna med avseende på ras, skred och erosion visas i en karta. Kommunens eget arkiv med utredningar och genomförda åtgärder är också mycket värdefullt.

SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl a MSB och SGU tagit fram en *Vägledning ras, skred och erosion* (<https://www.sgi.se/tjanster-och-verktyg/vagledning/vagledning-1>). Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst: <https://gis.sgi.se/rasskrederosion/>. Kartvisningstjänsten uppdateras regelbundet och nya underlag kan tillkomma. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning. Vi vill där särskilt peka på:

- Förutsättningar för skred i finkornig jordart (SGU)
- Stränders eroderbarhet (SGU)

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Maria Kristensson, efter föredragning av geologen Karin Bergdahl. Beslutet har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Maria Kristensson

Karin Bergdahl

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Telefon: 013-20 18 00
E-post: sgi@sgi.se

Bankgiro: 5211-0053
Org.nr: 202100-0712

Från: "catrin.englund@trafikverket.se" <catrin.englund@trafikverket.se>
Skickat: Fri, 5 Sep 2025 13:17:12 +0100
Till: sodermanland@lansstyrelsen.se
Cc: detaljplan@trosa.se
Ämne: 4961-2025 ÖP26 Trosa kommun - Trafikverkets yttrande

Länsstyrelsen i Södermanlands län dnr: 4961-2025
Trosa kommuns dnr: KS/2024:28
Trafikverkets dnr: TRV 2025/71525

Samråd gällande ny översiktsplan för Trosa kommun, ÖP26

Trafikverket har tagit del av förslag till ny översiktsplan för Trosa kommun, ÖP26.

Trafikverkets yttrande över översiktsplanen utgår från vårt uppdrag om att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande, drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. Här ingår även att peka ut och bevaka riksintressena för trafikslagets anläggningar. Trafikverket ska bidra till samhällsutvecklingen samt värna om trafiksäkerhet, miljö och tillgängligheten på statlig infrastruktur. De transportpolitiska målen är en utgångspunkt för Trafikverkets arbete.

Övergripande synpunkter

Översiktsplanen beskriver kommunens målsättning vad gäller utveckling och utbyggnadsområden de närmaste åren. Den långsiktiga utbyggnadsstrategin sedan tidigare översiktsplaner ligger kvar, som innebär att utbyggnad främst planeras ske genom förtätning och i anslutning till prioriterade kollektivtrafikstråk. Webbkartorna som tillhör översiktsplanen visar tydligt kommunens intentioner beträffande planerad markanvändning och här går också att utläsa vad som behöver beaktas i efterföljande planarbete inom respektive utbyggnadsområde. Trafikverket anser att översiktsplanen inkl. webbkartorna är lättöverskådlig och att den kan utgöra ett bra underlag för kommande dialoger och detaljplanarbeten.

Riksintressen

Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som verket enligt 3 kap 8 § miljöbalken bedömer vara riksintressen för kommunikationer. Inom Trosa kommun är väg E4, Södra stambanan, Ostlänkens utredningskorridor samt farled 403 (Tvären-Rökogrund) utpekade som riksintressen. Kommunen berörs även av MSA-yltor för riksintresseflygplatserna Skavsta och Bromma. Riksintressena finns redovisade i översiktsplanen. Längre från land är även de allmänna farlederna 31, 32 och 510 samt ankarplats 3 Kalmarsund-Svenska Björn utpekade som riksintressen.

Riksintressen ska enligt 3 kap 8 § miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Med det avses att funktionen hos transportsystemet ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av anläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa. Detta förutsätter exempelvis hänsyn till utrymmesbehov för anläggning och restriktioner för influensområden vid byggnation

Hälsa och säkerhet

Trafikbuller

Översiktsplanen nämner att den fysiska planeringen behöver förhålla sig till buller och att planområden kan behöva anpassas i utformning och framtida genomförande. Av webbkartan framgår också, i den områdesspecifika informationen, inom vilka utbyggnadsområden buller behöver beaktas i kommande planering. Trafikverket ser positivt på att detta tydliggörs i översiktsplanen. Det är även viktigt att uppmärksamma bullerfrågan i samband med bygglovsbefriade åtgärder.

Transporter med farligt gods

Inom Trosa kommun är E4:n rekommenderad primär transportväg för farligt gods och vägarna 218, 219 och 800 sekundära transportvägar för farligt gods. Transporter med farligt gods kan även förekomma på Södra stambanan. Detta framgår av översiktsplanen, liksom att det ska tas fram en riskanalys i samband med planläggning inom 150 meter från dessa transportleder. Trafikverket anser att översiktsplanen med fördel även kan uppmärksamma Länsstyrelsen i Södermanlands läns vägledning Farligt gods, där rekommendationer gällande skyddsavstånd mellan olika typer av markanvändning och transportled med farligt gods framgår.

Byggande vid statlig väg

Planförslaget tar upp frågan om att ändringar i plan- och bygglagen innebär att fler åtgärder blir bygglovsbefriade, men att andra tillstånd ändå kan behövas. Här är det viktigt att kommunens bygglovssida känner till att andra tillstånd än bygglov kan krävas, vilket bl.a. gäller byggnation i närområdet utmed allmän statlig väg. Inom ett avstånd på 12 meter från allmän väg, den tillståndspliktiga zonen, och i området kring vägkorsningar får man inte heller utan Länsstyrelsens tillstånd uppföra byggnader, utföra anläggningar eller vidta andra åtgärder som kan försämra trafiksäkerheten (47 § väglagen). Detta gäller åtgärder som inte prövas i bygglov eller detaljplan. Utmed E4:n är den tillståndspliktiga zonen utökad till 50 meter.

Skyddsområde utmed järnväg

Längs järnvägen bör generellt sett ingen ny bebyggelse tillåtas inom 30 meter från närmaste spårmitt. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspårning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Avståndet 30 meter beaktar dock inte spridning av farliga ämnen, brand, explosion etc., som eventuellt kan uppstå i samband med en olycka där farligt gods är inblandat, vilket kan påverka områden på ett större avstånd från järnvägen (se avsnittet Transporter med farligt gods ovan). Trafikverket anser att ovanstående av säkerhetsskäl ska beaktas även i samband med bygglovsbefriade åtgärder.

Utbyggnad av verksamhets- och bostadsområden

I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. Om ett område är tänkt att byggas ut etappvis är det viktigt att en strategisk plan tas fram som visar hur trafikförsörjningen ska ske när området är fullt utbyggt. I sammanhanget ska trafikering prognosår 2045 beaktas, liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera. Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten. Hänsyn behöver tas till ovanstående i kommande planering vad gäller bl.a. utbyggnadsområden utmed väg 218 och områdena kring Kalkbruksvägen.

Flera av de föreslagna bostadsområdena ligger utmed vägar som är dimensionerade för lägre trafikflöden. Trafikverket ser gärna att trafikeringsfrågan belyses i ett större perspektiv i samband med framtida planläggning av dessa områden. Exempelvis bör det utredas hur kollektivtrafiken till det aktuella området kan förbättras, liksom frågor rörande skolskjuts och hemtjänst etc. I övrigt välkomnar Trafikverket tidiga dialoger i dessa sammanhang, då någon av våra vägar berörs av en utbyggnad. Trafikverket vill också betona att möjligheten att ge det mindre vägnätet en högre standard är mycket begränsad. Om detta skulle aktualiseras behöver kommunen prioritera nödvändiga vägåtgärder till Region Sörmland. I annat fall behöver kostnader för vägåtgärder tas av annan part än Trafikverket. Ovanstående gäller också i samband med omvandling av fritidshusområden till permanentbostäder.

Trafikverket ser positivt på den områdesspecifika information som läsaren med lätthet kan klicka fram i webbkartan. Utifrån Trafikverkets perspektiv kan texten "Tänk på inför kommande planering" med fördel kompletteras med trafikeringsfrågan för berörda områden.

Vagnhärad

I korsningen väg 218 / Kalkbruksvägen har en cirkulationsplats nyligen byggts, som även är tänkt att användas som koppling till planerade utbyggnadsområden öster om väg 218. Detsamma gäller cirkulationen i korsningen väg 218 / väg 219 (Stationsvägen). För att upprätthålla framkomligheten och trafiksäkerheten utmed väg 218 vill Trafikverket framhålla att de nya cirkulationsplatserna ska utgöra de enda anslutningarna till planerade områden öster om väg 218, och att ett väl genomtänkt lokalvägnät ska ombesörja trafikflöden inom områdena.–

Med hänsyn till de betydande utvecklingsplanerna utmed Kalkbruksvägen, dels vad gäller intilliggande mark och dels vägen som sådan som förväntas få en mer stadsliknande karaktär, kan Trafikverket se en fördel med att kommunen tar över väghållaransvaret för vägen. Trafikverket välkomnar en dialog kring detta.

Trosa

Trafikverket vill framhålla att planerade bostadsområden längsmed Västerljungsvägen, väster om Emils backe, behöver samordnas när det gäller anslutning till det allmänna vägnätet. Trafikverket konstaterar att Hungavägen inte klarar större trafikökningar, varför anslutning behöver ske till Västerljungsvägen. Trafikverket önskar en dialog kring detta inför kommande planläggning.–

Västerljung

Väg 782 norr och söder om Västerljung är förhållandevis smal och passagen under järnvägen är enkelfilig. Utbyggnad av föreslagna områden i Västerljung bör föregås av någon form av trafikstudie, som med fördel kan kommuniceras med Trafikverket inom detaljplanearbetets tidiga skede.

Övrigt

Sörtuna vattentäkt

Av översiktsplanen framgår att kommunen önskar skyltning och information utmed väg 219, på sträckan genom Sörtuna vattentäkts skyddsområde. Här gäller att huvudmannen för vattentäkten tar initiativ till att vattenskyddsområdet märks ut, samråd ska ske med markägare samt med Trafikverket om det ska skyltas inom vägområdet.

Vad gäller skyddsåtgärder vid vattentäkter generellt har Trafikverket genomfört riskanalyser, utifrån vilka ett arbete med att prioritera insatser inom Mellersta regionen kommer att genomföras.

Solenergi

Trafikverket vill uppmärksamma att en solcellsanläggning kan störa flyg- och järnvägstrafikens tekniska utrustning (EMC-påverkan), varför det är viktigt att beakta detta vid etablering av solcellsanläggningar. Solcellsanläggningar är inte bygglovspliktiga. Trafikverket är dock intresserad av att ta del av de anläggningar som planeras, eftersom de kan innebära påverkan på statlig infrastruktur utifrån flera aspekter, förutom EMC-påverkan behöver bl.a. bländningsrisk beaktas, liksom närhet till väg och järnväg.

Fortsatt arbete

Trafikverket ser fram emot fortsatt deltagande i detta ärende. Trafikverket ser också fram mot ett fortsatt bra samarbete med Trosa kommun, gällande frågor som rör den statliga infrastrukturen. På Trafikverkets hemsida går det att läsa mer om hur Trafikverket förhåller sig till olika delar av samhällsplaneringen, liksom vad Trafikverket anser ska beaktas vid ändrad markanvändning nära vägar och järnvägar, se länk [Samhällsplanering](#).

För Trafikverket Mellersta regionen

Catrin Englund

Samhällsplanerare

catrin.englund@trafikverket.se

Direkt: 010-123 57 88

Trafikverket

Ärendemottagningen

Box 810

781 28 Borlänge

trafikverket@trafikverket.se

Besöksadress:

Kungsgatan 71, Eskilstuna

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se

